

تفسير الكريم الرحمن
في تفسير كلام المنان

تفسير السعدي

TAFSĪR AS-SA'DĪ

EDIȚIE ROMÂNĂ

Juz' 16-18

Al-Kahf 18:75 – Al-Furqān 25:20

Vol. 6

Comentariu al Coranului de

‘ABD AR-RAHMĀN IBN NĀṢIR
AS-SA'DĪ



INSTITUTUL TAWHID

ABD AR RAHMAN IBN NASIR AS SADI

Tafseer As Sa'di

Explicarea sensurilor Coranului

Volumul 6

JUZURILE 16 LA 18

al Kahf 18:75 pana la al Furqan 25:20

Traducere din limba araba in limba romana

Institutul Tawhid din Romania

Text coranic arab: Tanzil Quran Text, versiunea 1.1, Uthmani. Copyright © 2007–2026 Tanzil Project. Licenta Creative Commons Attribution 3.0. Reproducerea si distribuirea identica sunt permise; modificarea textului nu este permisa. Acest aviz si atribuirea Tanzil Project se pastreaza in copii si in lucrarile care contin parti substantiale ale textului.

<https://tanzil.net> · Actualizari: <https://tanzil.net/updates/>

Caractere arabe Amiri si Amiri Quran, Khaled Hosny si colaboratorii. Licenta SIL Open Font License.

Ghid de lectura

Cum este organizat volumul

Volumul cuprinde comentariul juzurilor 16–18: Sura al Kahf de la versetul 75 la 110, surele Maryam, Ta Ha, al Anbiya, al Hajj, al Muminun si an Nur in intregime si Sura al Furqan de la versetul 1 la 20. Comentariul incepe cu continuarea intamplarii lui Musa si al Khidr din volumul 5. Juzul 17 incepe cu Sura al Anbiya, iar juzul 18 cu Sura al Muminun.

Textul arab si traducerea sensurilor

Pasajele Coranului sunt asezate pe mijlocul paginii, in limba araba. Traducerea sensurilor in limba romana este tiparita cu litere aldine, iar comentariul lui as Sadi cu litere obisnuite. Traducerea reda sensurile textului coranic si nu inlocuieste originalul arab.

Referintele si notele

O trimitere precum 18:75 indica Sura al Kahf, versetul 75. Notele de subsol ofera referinte pentru relatari, lamuriri de sens sau variante de traducere utile intelegerii pasajului. Mențiunile „manuscrisul A”, „manuscrisul B” sau „cele două manuscrise” din unele note se referă la exemplarele manuscrise ale comentariului lui as-Sa’dī, comparate la pregătirea ediției arabe. Ele nu desemnează versiuni diferite ale Coranului. Un juz este una dintre cele treizeci de parti ale Coranului.

Orientarea in volum

Cuprinsul indica surele si impartirea pe juzuri. Repertoarul de la sfarsit permite gasirea fiecarui pasaj coranic comentat. Autorul grupeaza uneori mai multe versete inaintea comentariului; aceasta ordine este pastrata si semnalata prin titluri distincte. Limitele juzurilor sunt marcate prin titluri distincte. Trimiterile sunt active in documentul electronic si indica paginile pentru exemplarul tiparit.

Cuprins

Ghid de lectură.....	ii
Juzul 16.....	1
Sura al Kahf 75–110.....	1
Sura Maryam 1–98.....	19
Sura Ta Ha 1–135.....	56
Juzul 17.....	103
Sura al Anbiya 1–112.....	103
Sura al Hajj 1–78.....	148
Juzul 18.....	191
Sura al Muminun 1–118.....	191
Sura an Nur 1–64.....	228
Sura al Furqan 1–20.....	273
Repertoarul pasajelor comentate.....	284

Juzul 16

Sura al Kahf

VERSETELE 75 LA 110

Revelata la Mecca

Versetele 75 la 82

* قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَّكَ إِنَّكَ لَنَ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧٥﴾ قَالَ إِنْ سَأَلْتُكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَلِّحْنِي قَدْ بَلَغْتَ مِن لَّدُنِّي عُذْرًا ﴿٧٦﴾ فَأَنْطَلَقَا حَتَّى إِذَا أَتَيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا أَهْلُهَا فَأَبَوْا أَنْ يُضَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ يَنْقَضَ فَأَقَامَهُ قَالَ لَوْ شِئْتَ لَتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا ﴿٧٧﴾ قَالَ هَذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ﴿٧٨﴾ أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسْكِينٍ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرَدْتُ أَنْ أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا ﴿٧٩﴾ وَأَمَّا الْغُلَامُ فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِينَا أَنْ يُرْهِقَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا ﴿٨٠﴾ فَأَرَدْنَا أَنْ يُبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِّنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا ﴿٨١﴾ وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ذَلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ﴿٨٢﴾

75. El a spus: „Nu ti-am spus ca nu vei putea avea rabdare cu mine?”

76. Musa a spus: „Daca te voi mai intreba despre ceva dupa aceasta, sa nu ma mai lasi sa te insotesc. Ai primit din partea mea o scuza deplina.” 77. Au pornit mai departe pana cand au ajuns la oamenii unei cetati. Le-au cerut hrana, dar ei au refuzat sa-i ospateze. Au gasit acolo un zid gata sa se

prabuseasca, iar el l-a indreptat. Musa a spus: „Daca ai fi voit, ai fi putut primi o plata pentru aceasta.” 78. El a spus: „Aceasta este despartirea dintre mine si tine. Iti voi spune talcuirea lucrurilor cu care nu ai putut avea rabdare. 79. Cat despre corabie, ea apartinea unor oameni saraci care lucrau pe mare. Am voit sa o stric, fiindca inaintea lor se afla un rege care lua cu forta orice corabie. 80. Cat despre baiat, parintii lui erau dreptcredinciosi si ne-am temut ca el ii va coplesi prin razvratare si necredinta. 81. Am voit ca Domnul lor sa le dea in schimb unul mai bun decat el in curatie si mai apropiat in mila. 82. Cat despre zid, el apartinea celor doi baieti orfani din cetate. Sub el se afla o comoara a lor, iar tatal lor fusese un om drept. Domnul tau a voit ca ei sa ajunga la maturitate si sa-si scoata comoara, ca Mila de la Domnul tau. Nu am facut aceasta din voia mea. Aceasta este talcuirea lucrurilor cu care nu ai putut avea rabdare.”

Al-Khidr i-a spus, mustrandu-l si amintindu-i cele convenite: „Nu ti-am spus ca nu vei putea avea rabdare cu mine?” Musa i-a raspuns: „Daca te voi mai intreba despre ceva dupa aceasta, sa nu ma mai lasi sa te insotesc”, adica vei avea o justificare pentru a te desparti de mine. „Ai primit din partea mea o scuza deplina”, caci ti-am dat un motiv intemeiat si tu nu ai fost neglijent fata de mine.

Au mers pana cand au ajuns la oamenii unei cetati. Le-au cerut hrana, adica le-au cerut sa-i primeasca drept oaspeti, dar ei nu i-au ospatat. Acolo au gasit un zid gata sa se prabuseasca, adica stricat si pe cale sa cada, iar al-Khidr l-a ridicat din nou, refacandu-l. Musa i-a spus: „Daca ai fi voit, ai fi putut primi o plata pentru aceasta.” Oamenii acelei cetati nu-i ospatasera, desi aceasta era o indatorire a lor, iar el reconstruia zidul fara plata, desi ar fi putut sa o primeasca! Atunci Musa, pacea fie asupra lui, nu si-a tinut fagaduinta, iar al-Khidr a avut un motiv intemeiat sa se desparta de el. I-a spus: „Aceasta este despartirea dintre mine si tine”, caci tu insuti ai pus aceasta conditie si acum nu mai ai nicio scuza si nu mai exista loc pentru continuarea insotirii. „Iti voi spune talcuirea lucrurilor cu care nu ai putut avea rabdare”, adica iti voi explica faptele pe care mi le-ai reprosat, scopurile pe care le-am urmarit si urmarile lor.

„Cat despre corabie”, pe care am gaurit-o, „ea apartinea unor oameni saraci care lucrau pe mare”, ceea ce cerea blandete si mila fata de ei. „Am voit sa o stric, fiindca inaintea lor se afla un rege care lua cu forta orice corabie.” Drumul lor trecea pe la acel rege nedrept, care lua cu forta orice corabie buna si fara defect ce trecea pe acolo. De aceea am voit sa o gauresc, ca sa aiba un defect si sa scape astfel de acel asupritor.

„Cat despre baiat”, pe care l-am ucis, „parintii lui erau dreptcredinciosi si ne-am temut ca el ii va coplesi prin razvratare si necredinta.” Fusese randuit ca, daca acel baiat ar fi ajuns la maturitate, sa-i impinga pe parintii lui la razvratare

si necredinta: fie din pricina iubirii lor pentru el, fie pentru ca ar fi avut nevoie de el, fie pentru ca el insusi i-ar fi silit la aceasta. L-am ucis fiindca stiam acest lucru, pentru a pazi religia parintilor sai credinciosi. Ce folos poate fi mai mare decat acest folos insemnat? Desi fapta le pricinuia suferinta si ii lipsea de copilul lor, Allah avea sa le daruiasca un urmas mai bun decat el. De aceea a spus: „Am voit ca Domnul lor sa le dea in schimb unul mai bun decat el in curatie si mai apropiat in mila”, adica un copil drept, curat si care pastreaza legaturile de rudenie. Caci baiatul ucis, daca ar fi ajuns la maturitate, s-ar fi purtat cu ei cu cea mai mare neascultare, impingandu-i la necredinta si razvratire.

„Cat despre zid, el apartinea celor doi baieti orfani din cetate. Sub el se afla o comoara a lor, iar tatal lor fusese un om drept.” Cei doi erau mici si isi pierdusera tatal, iar starea lor cerea blandete si mila. Allah i-a ocrotit si din pricina dreptatii tatalui lor. „Domnul tau a voit ca ei sa ajunga la maturitate si sa-si scoata comoara.” De aceea al-Khidr a daramat zidul, a scos comoara care se afla sub el, apoi l-a refacut si l-a ridicat la loc fara plata. Aceasta a fost „o mila de la Domnul tau”, o mila pe care Allah i-a daruit-o robului Sau al-Khidr.

Al-Khidr a spus: „Nu am facut aceasta din voia mea.” Nu a savarsit aceste fapte din proprie initiativa ori numai dupa voia sa, ci prin Mila si porunca lui Allah. „Aceasta”, ceea ce ti-am explicat, „este talcuirea lucrurilor cu care nu ai putut avea rabdare.” In aceasta povestire minunata si insemnata se afla numeroase foloase, hotarari si principii, dintre care vom arata cateva, cu ajutorul lui Allah.

Printre ele se numara virtutea stiintei si a calatoriei pentru dobandirea ei. Stiinta este cel mai important lucru, iar Musa a strabatut o distanta mare si a indurat oboseala, parasind pentru o vreme propovaduirea si indrumarea fiilor lui Isra'il, ca sa-si sporeasca stiinta.

Printre ele se numara inceperea cu lucrul cel mai important, apoi cu cel care ii urmeaza in importanta. Sporirea propriei stiinte este mai importanta decat parasirea acestui lucru pentru a te ocupa numai cu predarea, fara sa-ti mai imbogatesti cunostintele. Iar reunirea celor doua este mai desavarsita.

Printre ele se numara ingaduinta de a lua un slujitor in calatorie si acasa, pentru a se putea odihni si pentru indeplinirea treburilor, dupa cum a facut Musa.

Printre ele se numara faptul ca, atunci cand omul pleaca pentru dobandirea stiintei, pentru jihad ori pentru o alta lucrare si exista un folos in vestirea scopului si destinatiei sale, este mai bine sa le spuna. Aceasta il pregateste pentru drum si il face sa lucreze cu intelegere, ii trezeste dorul pentru tinta cautata si ii usureaza fapta. Asa a spus Musa: „Nu ma voi opri pana nu voi

ajunge la locul unde se intalnesc cele doua mari, chiar daca voi merge ani indelungati.” Profetul le-a spus Companionilor tinta expeditiei de la Tabuk, desi de obicei ascundea directia. Aceasta se face potrivit folosului: daca folosul cere dezvaluirea scopului, acesta se dezvaluie; daca cere pastrarea lui in taina, el se pastreaza in taina.

Printre ele se numara atribuirea lui Shaytan a raului si a pricinilor acestuia, intrucat el ispiteste si infrumusetea raul, chiar daca toate lucrurile se petrec prin hotararea si randuirea lui Allah. Slujitorul lui Musa a spus: „Numai Shaytan m-a facut sa uit sa ti-l pomenesc.”

Printre ele se numara ingaduinta ca omul sa spuna adevarul despre starea sa, anume ca este obosit, flamand ori insetat, fara ca aceasta sa fie plangere si nemulțumire. Musa a spus: „Cu adevarat, am intampinat oboseala in aceasta calatorie a noastra.”

Printre ele se numara faptul ca este recomandat ca slujitorul sa fie istet, atent si capabil sa implineasca bine treburile incredintate lui.

Printre ele se numara faptul ca este recomandat ca stapanul sa-l hraneasca pe slujitorul sau din aceeasi mancare pe care o mananca el si ca amandoi sa manance impreuna. Din cuvintele lui Musa „adu-ne mancarea” se intelege ca hrana era pentru amandoi.

Printre ele se numara faptul ca ajutorul coboara asupra robului potrivit implinirii poruncii incredintate lui. Cel care urmeaza porunca lui Allah primeste un ajutor pe care altul nu-l primeste. Cuvintele „cu adevarat, am intampinat oboseala in aceasta calatorie a noastra” se refera la drumul de dupa depasirea locului unde se intalnesc cele doua mari. Inainte de aceasta, Musa nu se plansese de oboseala, desi calatoria fusese lunga, fiindca acela era drumul urmat pentru scopul adevarat. Ultima parte a calatoriei pare sa fi durat doar o parte dintr-o zi: au pierdut pestele cand s-au adapostit langa stanca si, dupa cate se intelege, au petrecut noaptea acolo. Apoi au pornit a doua zi, iar cand a venit vremea mesei, Musa i-a spus slujitorului sau: „Adu-ne mancarea.” Atunci acesta si-a amintit ca uitase pestele chiar in locul catre care se indreptasera.

Printre ele se numara faptul ca acel rob pe care l-au intalnit nu era profet, ci un rob drept, pentru ca Allah l-a descris prin robie si a pomenit binefacerea Sa asupra lui prin mila si stiinta, fara sa pomeneasca trimiterea ori profetia lui. Daca ar fi fost profet, ar fi pomenit acest lucru asa cum a facut-o in cazul altora. Cuvintele lui de la sfarsitul povestirii, „nu am facut aceasta din voia mea”, nu dovedesc ca ar fi fost profet, ci arata inspiratia si insuflarea care pot fi daruite si altora decat profetilor. Allah spune: „I-am inspirat mamei lui Musa: Alapteaza-l” [al-Qasas, 28:7] si: „Domnul tau i-a inspirat albinei: Fa-ti case in munti” [an-Nahl, 16:68].

Printre ele se numara faptul ca stiinta pe care Allah o daruieste robilor Sai este de doua feluri. Una se dobandeste prin stradanie si sarguinta; cealalta este o stiinta daruita direct de Allah, pe care El o ofera acelor robi ai Sai asupra carora Isi revarsa Harul. El spune: „si pe care il invatasem stiinta de la Noi”.

Printre ele se numara buna-cuviinta celui care invata fata de invatator si vorbirea sa blanda. Musa i-a spus: „Pot sa te urmez, ca sa ma inveti din indrumarea dreapta pe care ai fost invatat?” El a cerut voie, ca si cum ar fi spus: imi ingadui sa fac aceasta sau nu? A marturisit ca urma sa invete de la el si si-a aratat nevoia fata de stiinta invatatorului. Aceasta este contrara purtarii celui care i se adreseaza invatatorului cu asprime si trufie, fara sa-si arate nevoia fata de stiinta lui, ci pretinzand ca doar coopereaza cu el. Unii pot ajunge sa creada ca ei sunt cei care ii invata pe invatatori, desi aceasta este culmea nestiintei. Smerenia fata de invatator si aratarea nevoii de indrumare sa se numara printre cele mai folositoare cai pentru elev.

Printre ele se numara smerenia celui mai virtuos, care invata de la cineva mai prejos decat el: Musa era, fara indoiala, mai virtuos decat al-Khidr. De asemenea, invatatul virtuos poate invata un domeniu in care nu este iscusit de la cel care il stapaneste bine, chiar daca acesta este cu multe trepte mai prejos in stiinta. Musa, pacea fie asupra lui, se numara printre trimisii cu hotarare statornica, carora Allah le-a daruit o stiinta pe care nu a dat-o altora. In acest domeniu aparte insa, al-Khidr avea cunostinte pe care Musa nu le avea; de aceea Musa a dorit cu ravna sa invete de la el. Tot astfel, invatatul in jurisprudenta si hadith care are lipsuri in gramatica, morfologie ori intr-o alta stiinta nu trebuie sa se fereasca sa invete de la cel care o stapaneste, chiar daca acela nu este invatat in hadith sau jurisprudenta.

Printre ele se numara atribuirea stiintei si a celorlalte virtuti lui Allah, recunoasterea acestui lucru si multumirea adusa lui Allah pentru ele. Musa a spus: „din indrumarea dreapta pe care ai fost invatat”, adica din ceea ce Allah te-a invatat.

Printre ele se numara faptul ca stiinta folositoare este cea care indruma spre bine si avertizeaza asupra raului. Orice stiinta care cuprinde indrumare ori un mijloc spre indrumare este folositoare; in afara acesteia, stiinta poate fi vatamatoare ori lipsita de folos. Musa a spus: „ca sa ma inveti din indrumarea dreapta pe care ai fost invatat”.

Printre ele se numara faptul ca acela care nu are puterea de a rabda insotirea invatatului, invatarea si staruinta pe aceasta cale pierde o mare parte din stiinta, pe masura lipsei sale de rabdare. Cel lipsit de rabdare nu dobandeste stiinta, iar cel care se foloseste de rabdare si staruie in ea ajunge la scopul pentru care se

straduieste. Al-Khidr, aratandu-i lui Musa de ce nu putea sa invete de la el, i-a spus ca nu va putea avea rabdare alaturi de el.

Printre ele se numara faptul ca pricina rabdarii este intelegerea lucrului, a scopului, a foloaselor si a urmarilor sale. Cel care nu le cunoaste nu poate avea rabdare. Al-Khidr a spus: „Si cum ai putea avea rabdare cu un lucru a carui cunoastere nu o cuprinzi?”

Printre ele se numara porunca de a chibzui, de a verifica si de a nu te grabi sa judeci un lucru inainte de a cunoaste ceea ce se urmareste prin el si scopul sau.

Printre ele se numara legarea de voia lui Allah a lucrurilor viitoare pe care robii intentioneaza sa le faca. Omul sa nu spuna ca va face un lucru in viitor fara sa adauge: „Daca Allah vointe.”

Printre ele se numara faptul ca hotararea de a face un lucru nu este acelasi lucru cu savarsirea lui. Musa a spus: „Ma vei gasi, daca Allah vointe, rabdator.” [al-Kahf, 18:69] El s-a hotarat sa aiba rabdare, insa nu a implinit deplin ceea ce hotarase.

Printre ele se numara faptul ca invatatorul poate sa-i spuna elevului sa nu intrebe despre un lucru pana cand el insusi nu i-l va explica, daca exista un folos in aceasta: poate ca intelegerea elevului este prea restransa, poate ca intrebarea priveste un amanunt, in timp ce exista ceva mai important, poate ca mintea lui nu poate cuprinde acel lucru, ori poate ca intrebarea nu are legatura cu subiectul cercetat.

Printre ele se numara ingaduinta calatoriei pe mare, in afara situatiei in care exista teama de primejdie.

Printre ele se numara faptul ca omul care uita nu este tras la raspundere pentru uitarea sa, nici in privinta drepturilor lui Allah, nici in privinta drepturilor oamenilor, dupa cum a spus Musa: „Nu ma lua la rost pentru ceea ce am uitat.”

De aici se desprinde si invatatura ca omul sa se poarte cu ceilalti cu iertare si ingaduinta, sa primeasca de la ei ceea ce este usor si sa nu-i impovareze peste puterea lor. Daca ii apasa si le cere lucruri grele, aceasta ii face sa se indeparteze si sa fuga de el. Sa primeasca, asadar, ceea ce oamenii pot oferi cu usurinta, pentru ca si relatia cu ei sa-i fie usoara.

Printre ele se numara faptul ca treburile sunt judecate dupa infatisarea lor, iar hotararile lumesti privitoare la averi, vieti si alte drepturi se intemeiaza pe ceea ce este aparent. Musa, pacea fie asupra lui, a condamnat gaurirea corabiei si uciderea baiatului, deoarece aceste fapte pareau rele. In afara situatiei deosebite in care il insotea pe al-Khidr, nu i-ar fi fost ingaduit sa taca in fata lor. El s-a

grabit sa judece potrivit regulii obisnuite, fara sa tina seama de imprejurarea aparta care ii cerea sa aiba rabdare si sa nu se grabeasca sa condamne.

Printre ele se numara principiul maret potrivit caruia un rau mai mare este indepartat prin savarsirea unui rau mai mic, iar un folos mai mare este obtinut chiar daca se pierde un folos mai mic. Uciderea baiatului era un rau, dar ramanerea lui in viata pana cand i-ar fi impins pe parinti la razvratire si necredinta era un rau mai mare. Pastrarea religiei lor era un folos mai mare decat pastrarea vietii lui. De aceea l-a ucis al-Khidr. Sub acest principiu intra nenumarate aplicatii si foloase; toate situatiile in care se confrunta interese si vatamari se incadreaza in el.

Printre ele se numara faptul ca este ingaduit sa se intervina in averea altuia fara permisiunea lui, daca interventia are ca scop protejarea ei ori indepartarea unei vatamari, chiar daca pricinuieste o stricaciune mai mica. Al-Khidr a gaurit corabia pentru a o salva de regele care ar fi luat-o. Tot astfel, este ingaduit si chiar prevazut de Lege sa fie stricata o parte dintr-o casa ori dintr-o avere pentru a salva restul de foc, inundatie ori alta primejdie; si i se poate da unui asupritor o parte din avere pentru a salva ceea ce ramane, chiar fara permisiunea proprietarului.

Printre ele se numara ingaduinta muncii pe mare, tot asa cum este ingaduita pe uscat, potrivit cuvintelor „lucrau pe mare”, fara ca munca lor sa fie condamната.

Printre ele se numara faptul ca omul sarac poate avea o avere care nu-i acopera toate nevoile. Allah i-a numit saraci pe oamenii care aveau corabia.

Printre ele se numara faptul ca uciderea unui suflet se afla printre cele mai mari pacate, deoarece Musa a spus despre ea: „Ai savarsit un lucru groaznic!”

Printre ele se numara faptul ca uciderea ca retributie legala pentru omor nu este o fapta condamnabila. Musa a spus: „un suflet nevinovat, care nu a ucis pe nimeni”.

Printre ele se numara faptul ca Allah il pazeste pe robul drept si pe urmasii lui si ca dreptatea lui le aduce folos. Cei doi orfani au fost ocrotiti datorita faptului tatalui lor.

De aici se desprinde si invatatura ca slujirea oamenilor drepti si ingrijirea intereselor lor ori ale celor legati de ei este mai buna decat slujirea altora, deoarece Allah a indicat drept motiv al scoaterii comorii si al ridicarii zidului faptul ca tatal lor fusese drept.

Printre ele se numara buna-cuviinta fata de Allah in alegerea cuvintelor. Al-Khidr si-a atribuit stricarea corabiei, spunand „am voit sa o stric”, iar binele l-a atribuit lui Allah: „Domnul tau a voit ca ei sa ajunga la maturitate si sa-si scoata

comoara.” Tot astfel Ibrahim a spus: „Iar cand ma imbolnavesc, El ma vindeca” [ash-Shu'ara', 26:80], iar djinnii au spus: „Nu stim daca li se voieste rau celor de pe pamant sau daca Domnul lor le voieste indrumare” [al-Jinn, 72:10]. Toate acestea se petrec totusi prin hotararea si randuirea lui Allah.

De aici se desprinde si invatatura ca omul sa nu se desparta de insotitorul sau inainte de a-i explica motivul despartirii, de a-l sfatui si de a-i arata greseala. Al-Khidr i-a explicat lui Musa toate lucrurile inainte de despartire.

Printre ele se numara faptul ca intelegerea dintre insotitori in lucrurile ingaduite si lipsa impotrivirii sustin prietenia si fac insotirea sa dainuie, in vreme ce nepotrivirea duce la intreruperea ei.

Faptele lui al-Khidr au fost impliniri ale hotararii divine, pe care Allah le-a facut sa se petreaca prin mana acestui rob drept, pentru ca robii Sai sa inteleaga din ele blandetea Sa tainica in cele pe care le hotaraste. Allah poate randui pentru rob lucruri pe care acesta le uraste foarte mult, dar care sunt spre binele religiei sale, ca in cazul baiatului, sau spre binele vietii sale lumesti, ca in cazul corabiei. El le-a aratat astfel o pilda a Blandetii si Darnicieii Sale, ca sa-L cunoasca si sa fie pe deplin multumiti de hotararile Sale care le sunt neplacute.

Versetele 83 la 88

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ ذِي الْقَرْنَيْنِ ۖ قُلْ سَأَتْلُو عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٨٣﴾ إِنَّا مَكَّانَهُ
فِي الْأَرْضِ وَءَاتَيْنَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا ﴿٨٤﴾ فَاتَّبَعَ سَبَبًا ﴿٨٥﴾ حَتَّىٰ
إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا قُلْنَا
يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ إِمَّا أَنْ تُعَذِّبَ وَإِمَّا أَنْ تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا ﴿٨٦﴾ قَالَ أَمَّا مَنْ
ظَلَمَ فَسَوْفَ نَعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا نَكْرًا ﴿٨٧﴾ وَأَمَّا مَنْ
ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءُ الْحُسْنَىٰ ۖ وَسَنَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا ﴿٨٨﴾

83. Ei te intreaba despre Dhul-Qarnayn. Spune: „Va voi povesti ceva despre el.” 84. Noi i-am dat putere pe pamant si i-am dat cate un mijloc pentru orice lucru. 85. El a urmat un drum, 86. pana cand a ajuns la locul unde apune soarele si a vazut ca acesta apunea intr-un izvor intunecat; acolo a gasit un neam. Noi am spus: „O, Dhul-Qarnayn, fie ii pedepsesti, fie te porti cu bunatate fata de ei.” 87. El a spus: „Cat despre cel nedrept, il vom pedepsi, apoi va fi intors la Domnul sau, iar El il va pedepsi cu o pedeapsa cumplita. 88. Cat despre cel care crede si savarseste fapte drepte, el va avea drept

rasplata ceea ce este mai bun, iar noi ii vom vorbi cu blandete si-i vom porunci lucruri usoare.”

Oamenii Cartii ori politeistii l-au intrebat pe Trimisul lui Allah despre povestirea lui Dhul-Qarnayn. Allah i-a poruncit sa le spuna: „Va voi povesti ceva despre el”, o veste folositoare si o relatare uimitoare. Va voi spune, asadar, din imprejurarile vietii sale ceea ce poate fi o aducere-aminte si o pilda; celelalte imprejurari nu le-a relatat. „Noi i-am dat putere pe pamant”, adica Allah i-a daruit stapanire, putinta de a-si exercita autoritatea in diferite tinuturi si supunerea locuitorilor lor. „Si i-am dat cate un mijloc pentru orice lucru. El a urmat un drum”, adica Allah i-a daruit mijloacele prin care a ajuns la ceea ce a dobandit, ajutandu-l sa stapaneasca tarile si sa ajunga cu usurinta in cele mai indepartate locuri locuite.

Dhul-Qarnayn a folosit aceste mijloace asa cum trebuia. Nu oricine primeste un mijloc il si foloseste si nu oricine este in stare sa-l foloseasca. Cand putinta de a folosi un mijloc adecvat si folosirea lui efectiva se reunesc, scopul este atins; daca lipsesc amandoua ori una dintre ele, scopul nu este dobandit. Allah si Trimisul Sau nu ne-au spus in amanunt care au fost acele mijloace si nu ne-a ajuns despre ele nicio relatare care sa aduca o cunoastere sigura. De aceea trebuie sa pastram tacerea in privinta lor si sa nu ne indreptam spre ceea ce transmit relatarile isra'elite si altele asemenea. Stim insa, in general, ca ele cuprindeau mijloace puternice, launtrice si exterioare. Prin ele a dobandit o armata mare, numeroasa, bine inzestrata si bine randuita, si o putere cu care si-a infrant vrajmasii si prin care i s-a usurat sa ajunga la rasaritul si apusul pamantului si in celelalte tinuturi.

Allah i-a daruit mijloacele prin care a ajuns la locul de apus al soarelui. Cu ochii sai a vazut soarele ca si cum ar fi apus intr-un izvor intunecat, adica negru. Asa vede de obicei omul atunci cand intre el si orizontul apusean se afla apa: soarele pare ca apune in apa, chiar daca in realitate se afla la o mare inaltime. Langa acel loc a gasit un neam. Allah i-a spus ca poate fie sa-i pedepseasca prin ucidere, lovire, luare in captivitate si altele asemenea, fie sa se poarte cu bunatate fata de ei. I s-a dat aceasta alegere deoarece, dupa cat se vede, ei erau necredinciosi ori nelegiuiti, sau printre ei se aflau asemenea oameni; daca ar fi fost credinciosi fara pacate, nu i s-ar fi dat dreptul sa-i pedepseasca.

Dhul-Qarnayn cunostea carmuirea potrivit Legii revelate pentru care merita lauda, iar Allah ii daduse izbanda in aceasta. El i-a impartit in doua categorii: „Cat despre cel nedrept”, prin necredinta, „il vom pedepsi” in aceasta lume, „apoi va fi intors la Domnul sau”, iar El il va pedepsi in Viata de Apoi cu o pedeapsa nemaivazuta. Pentru el se vor reuni cele doua pedepse: pedeapsa

lumii si pedeapsa Vietii de Apoi. „Cat despre cel care crede si savarseste fapte drepte, el va avea drept rasplata ceea ce este mai bun”, adica Paradisul si starea cea buna la Allah in Ziua Invierii, „iar noi ii vom vorbi cu blandete si-i vom porunci lucruri usoare”, ne vom purta frumos cu el, ii vom vorbi bland si ii vom usura treburile. Aceasta arata ca Dhul-Qarnayn era un conducator drept, invatat si evlavios, care se purta cu fiecare om potrivit starii sale si in acord cu multumirea lui Allah.

Versetele 89 la 98

ثُمَّ اتَّبَعَ سَبِيلًا ﴿٨٩﴾ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَّمْ نَجْعَلْ لَهُم مِّن دُونِهَا سِتْرًا ﴿٩٠﴾ كَذَٰلِكَ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ﴿٩١﴾
ثُمَّ اتَّبَعَ سَبِيلًا ﴿٩٢﴾ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِن دُونِهِمَا قَوْمًا لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ﴿٩٣﴾ قَالُوا يَٰذَا الْقَرْنَيْنِ إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَن تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ﴿٩٤﴾ قَالَ مَا مَكْنَىٰ فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ﴿٩٥﴾ ءَاتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انْفِخُوا حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ ءَاتُونِي أُفْرِغَ عَلَيْهِ قَطْرًا ﴿٩٦﴾ فَمَا اسْتَطَعُوا أَن يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَعُوا لَهُ نَقْبًا ﴿٩٧﴾ قَالَ هَٰذَا رَحْمَةٌ مِّن رَّبِّي فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّاءَ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ﴿٩٨﴾

89. Apoi a urmat un alt drum, 90. pana cand a ajuns la locul unde rasare soarele si a vazut ca acesta rasarea peste un neam caruia Noi nu-i dadusem niciun adapost impotriva lui. 91. Asa a fost, iar Noi cuprindeam cu stiinta tot ceea ce se afla la el. 92. Apoi a urmat un alt drum, 93. pana cand a ajuns intre cei doi munti. Dincoace de ei a gasit un neam care abia intelegea vorbirea. 94. Ei au spus: „O, Dhul-Qarnayn, Ya'juj si Ma'juj raspandesc stricaciunea pe pamant. Iti putem da o plata pentru ca tu sa ridici intre noi si ei un stavilar?” 95. El a spus: „Puterea pe care mi-a dat-o Domnul meu este mai buna. Ajutati-ma cu putere si voi ridica intre voi si ei un zid trainic. 96. Aduceti-mi blocuri de fier.” Cand a umplut spatiul dintre cele doua coaste ale muntilor, a spus: „Suflati!” Cand l-a facut ca focul, a spus: „Aduceti-mi

arama topita ca sa o torn peste el.” 97. Ei nu au mai putut sa-l escaladeze si nici nu au putut sa-l strapunga. 98. El a spus: „Aceasta este o mila de la Domnul meu. Cand va veni fagaduinta Domnului meu, El il va face una cu pamantul, iar fagaduinta Domnului meu este adevarata.”

Dupa ce a ajuns la apus, Dhul-Qarnayn s-a intors si a urmat mijloacele pe care Allah i le daduse, indreptandu-se spre rasarit, pana cand a ajuns la locul de rasarit al soarelui. Acolo a gasit soarele rasarind peste un neam caruia Allah nu-i daduse niciun adapost impotriva lui. Poate ca nu aveau case, fiind primitivi si lipsiti de viata asezata, ori poate ca soarele ramanea mereu deasupra lor si nu apunea intr-un chip deplin, cum se intampla in partea de sud-est a Africii¹. El a ajuns astfel intr-un loc despre care oamenii pamantului nu stiau nimic si unde, cu atat mai mult, nu ajunsesera. Toate acestea s-au petrecut prin hotararea si stiinta lui Allah. El cunostea pe deplin binele si mijloacele marete aflate la Dhul-Qarnayn si era cu el prin Stiinta Sa oriunde mergea.

Talcutorii spun ca el a plecat dinspre rasarit catre miazanoapte, pana cand a ajuns intre cele doua bariere muntoase cunoscute in acea vreme: doua lanturi de munti care se intindeau spre dreapta si spre stanga pana la mari, despartindu-i pe Ya'juj si Ma'juj de ceilalti oameni. Dincoace de aceste bariere a gasit un neam care abia intelegea vorbirea, din pricina limbii sale straine si a greutatii cu care intelegea. Allah ii daduse lui Dhul-Qarnayn mijloace de cunoastere prin care le putea intelege limba si putea vorbi cu ei, iar ei cu el.

Oamenii i-au spus: „Ya'juj si Ma'juj raspandesc stricaciunea pe pamant.” Acestea sunt doua neamuri uriase dintre fiii lui Adam, care faceau stricaciune prin ucidere, jefuirea averilor si alte rele. „Iti putem da o plata pentru ca tu sa ridici intre noi si ei un stavilar?” Ei si-au aratat neputinta de a-l construi si au inteles capacitatea si puterea lui Dhul-Qarnayn, oferindu-i o recompensa. I-au aratat si motivul acestei cereri: stricaciunea pe care cele doua neamuri o raspandeau pe pamant.

Dhul-Qarnayn nu era lacom, nu ravnea la bunurile lumii si nu neglija indreptarea starii supusilor sai; scopul lui era indreptarea. De aceea le-a implinit cererea, pentru folosul pe care il cuprindea, fara sa ia plata de la ei. I-a multumit Domnului sau pentru puterea si priceperea daruite si le-a spus: „Puterea pe care mi-a dat-o Domnul meu este mai buna” decat ceea ce imi oferiti. Nu va cer decat sa ma sprijiniti prin puterea si munca mainilor voastre: „si voi ridica intre voi si ei un zid trainic”, care sa-i impiedice sa treaca la voi.

¹ Nota editoriala: Precizarea despre partea de sud-est a Africii apartine explicatiei din editia araba (p. 982), nu textului versetului.

„Aduceti-mi blocuri de fier”, adica bucati de fier, iar ei i le-au adus. „Cand a umplut spatiul dintre cele doua coaste ale muntilor”, intre care ridica zidul, le-a spus: „Suflati!” Aprindeti puternic focul si folositi foalele ca sa-i sporiti dogoarea si sa topiti arama. Cand arama pe care voia sa o aseze intre blocurile de fier s-a topit, a spus: „Aduceti-mi arama topita ca sa o torn peste el.” A turnat-o peste zid, iar acesta s-a intarit intr-un chip uimitor, aparandu-i pe oamenii din spatele lui de raul lui Ya'juj si Ma'juj. „Ei nu au mai putut sa-l escaladeze si nici nu au putut sa-l strapunga”: nu aveau puterea de a-l urca, din pricina inaltimii, si nici de a-l strapunge, din pricina tariei si soliditatii sale.

Dhul-Qarnayn a atribuit binecuvantarea Celui care o daruise si a spus: „Aceasta este o mila de la Domnul meu”, adica Harul si Bunatatea Lui fata de mine. Aceasta este starea conducatorilor drepti: cand Allah le daruieste binecuvantari mari, ei isi sporesc recunostinta si marturisirea binecuvantarilor Sale. Sulayman a spus atunci cand tronul reginei din Saba i-a fost adus de la mare departare: „Aceasta este din Harul Domnului meu, ca sa ma incerce daca sunt recunoscator sau nerecunoscator” [an-Naml, 27:40]. Aceasta este contrara starii celor trufasi, care cauta maretia pe pamant: binecuvantarile mari nu le sporesc decat insolenta si mandria. Qarun, caruia Allah ii daduse comori ale caror chei apasau greu asupra unei cete de oameni puternici, a spus: „Mi s-a dat numai datorita stiintei pe care o am” [al-Qasas, 28:78].

„Cand va veni fagaduinta Domnului meu”, adica vremea iesirii lui Ya'juj si Ma'juj, Allah va face una cu pamantul acel zid bine intarit, il va prabusi si il va nivela. „Fagaduinta Domnului meu este adevarata.”

Versetele 99 la 102

ط
* وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَجَمَعْنَاهُمْ
جَمْعًا ﴿٩٩﴾ وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ عَرْضًا ﴿١٠٠﴾ الَّذِينَ كَانَتْ
أَعْيُنُهُمْ فِي غَطَاةٍ عَنْ ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا ﴿١٠١﴾ أَفَحَسِبَ
الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِنْ دُونِي أَوْلِيَاءَ إِنَّا أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ
نَزْلًا ﴿١٠٢﴾

99. In Ziua aceea ii vom lasa sa se reverse unii peste altii. Se va sufla in Trambita si ii vom aduna pe toti. 100. In Ziua aceea le vom infatisa Iadul pe deplin celor necredinciosi, 101. cei ai caror ochi erau acoperiti fata de pomenirea Mea si care nu puteau sa auda. 102. Oare cei care nu cred isi

inchipuie ca ii pot lua pe robii Mei drept ocrotitori in locul Meu? Noi am pregatit Iadul drept salas pentru cei necredinciosi.

„In Ziua aceea ii vom lasa sa se reverse unii peste altii.” Pronumele se poate referi la Ya'juj si Ma'juj: cand vor iesi asupra oamenilor, din pricina numarului lor urias si a raspandirii lor pe intreg pamantul, se vor revarsa unii peste altii. Allah spune: „Pana cand Ya'juj si Ma'juj vor fi lasati liberi si se vor grabi din fiecare inaltime” [al-Anbiya', 21:96]. Se poate referi si la toate fapturile in Ziua Invierii, cand, din pricina multimii lor, a groazei si a cutremurului mare, se vor amesteca si se vor revarsa unele peste altele. Acest sens este sustinut de continuarea versetului: se va sufla in Trambita, iar Allah ii va aduna pe toti.

Cand Israfil va sufla in Trambita, Allah va intoarce sufletele in trupuri, ii va invia si ii va strange la locul adunarii din Ziua Invierii pe cei dintai si pe cei din urma, pe necredinciosi si pe credinciosi, ca sa fie intrebati, trasi la socoteala si rasplatiti pentru faptele lor. Iadul va fi rasplata tuturor categoriilor de necredinciosi, iar ei vor ramane acolo vesnic.

Iadul le va fi infatisat necredinciosilor, dupa cum spune Allah: „Iar Iadul va fi aprins” [at-Takwir, 81:12]. El le va fi aratat ca sa le fie adapost si salas, sa aiba parte de lanturile, flacarile, apa clocotita si frigul sau amar si sa guste o pedeapsa care lasa inimile mute si asurzeste urechile. Acestea sunt urmarile faptelor lor si rasplata pentru ceea ce au facut.

In aceasta lume, ochii lor erau acoperiti fata de pomenirea lui Allah: se indepartau de Pomenirea inteleapta si de Coranul nobil si spuneau: „Inimile noastre sunt acoperite fata de lucrul la care ne chemi” [Fussilat, 41:5]. Peste ochii lor se aflau acoperaminte care ii impiedicau sa vada Semnele folositoare ale lui Allah, dupa cum spune El: „iar peste ochii lor este un acoperamant” [al-Baqarah, 2:7]. „Si nu puteau sa auda”, adica nu suportau sa auda versetele lui Allah care duc la credinta, din pricina urii lor fata de Coran si de Trimis. Cel care uraste nu poate asculta cu luare-aminte cuvintele celui urat. Cand li s-au inchis caile stiintei si binelui, nu le-a mai ramas auz, vedere ori ratiune de folos. Nu au crezut in Allah, I-au tagaduit Semnele si I-au respins trimisii; de aceea au meritat Iadul. Ce sfarsit rau!

„Oare cei care nu cred isi inchipuie ca ii pot lua pe robii Mei drept ocrotitori in locul Meu?” Acesta este argumentul care arata falsitatea pretentiei politeistilor necredinciosi. Ei i-au luat pe unii profeti si apropiati ai lui Allah drept parteneri pe care ii adora si pretindeau ca acestia le vor fi aliati, ii vor salva de pedeapsa lui Allah si le vor dobandi rasplata Lui, desi ei nu credeau in Allah si in Trimisul Sau. Allah ii mustra si arata falsitatea acestei pareri chiar si din punctul de vedere al ratiunii.

Daca prin robii lui Allah sunt avuti in vedere profetii si apropiatii Sai, intelesul este ca nu este cu putinta ca un adevarat aliat al lui Allah sa fie ocrotitorul vrajmasilor Lui. Aliatii lui Allah sunt in acord cu El in ceea ce iubeste si primeste si in ceea ce uraste si Il manie. Acela care pretinde ca l-a luat aliat pe un apropiat al lui Allah, in vreme ce el insusi Ii este vrajmas lui Allah, minte. Acest inteles este asemenea cuvintelor lui Allah: „In Ziua in care ii va aduna pe toti, apoi le va spune ingerilor: Pe voi va adorau acestia? Ei vor spune: Marire Tie! Tu esti Ocrotitorul nostru, nu ei” [Saba', 34:40-41].

Intelesul mai potrivit este: oare necredinciosii cred ca fapturile pe care le iau drept ocrotitori in locul lui Allah ii pot ajuta, le pot aduce folos ori pot indeparta raul de la ei? Aceasta este o inchipuire falsa si o parere stricata, caci nicio faptura nu are in mana sa puterea de a aduce folos ori paguba. Allah spune: „Spune: Chemati-i pe cei pe care ii pretindeti in afara Lui! Ei nu au puterea sa indeparteze raul de la voi si nici sa-l mute” [al-Isra', 17:56] si: „Cei pe care ii cheama in afara Lui nu au puterea mijlocirii” [az-Zukhruf, 43:86]. Acestea si alte versete arata ca acela care isi ia un ocrotitor in afara lui Allah, pentru a-l ajuta si sprijini, isi vede speranta inselata si nu dobandeste nimic din ceea ce urmareste. „Noi am pregatit Iadul drept salas pentru cei necredinciosi”, drept gazduire si ospat. Ce rau este salasul lor si ce rea le este gazduirea in Iad!

Versetele 103 la 106

قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا ﴿١٠٣﴾ الَّذِينَ ضَلَّ سَعِيَهُمْ فِي الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا ﴿١٠٤﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا
بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
وِزْنًَا ﴿١٠٥﴾ ذَٰلِكَ جَزَاؤُهُمْ جَهَنَّمَ بِمَا كَفَرُوا وَتَآخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي
هَزْوًا ﴿١٠٦﴾

103. Spune: „Sa va vestim cine sunt cei mai mari pierzatori in privinta faptelor? 104. Sunt cei a caror stradanie in viata lumii s-a ratacit, in vreme ce ei credeau ca fac bine. 105. Acestia sunt cei care nu au crezut in Semnele Domnului lor si in intalnirea cu El; faptele lor au devenit zadarnice si nu le vom da nicio greutate in Ziua Invierii. 106. Aceasta este rasplata lor: Iadul, pentru ca nu au crezut si au luat in batjocura Semnele Mele si trimisii Mei.”

Allah ii porunceste lui Muhammad sa le spuna oamenilor, ca avertisment si instiintare: „Sa va vestim cine sunt cei mai mari pierzatori in privinta faptelor?”

„Cei a caror stradanie in viata lumii s-a ratacit”: toate faptele lor s-au pierdut si au devenit zadarnice, desi ei isi inchipuiau ca fac bine. Cum vor fi atunci faptele despre care stiu ca sunt false si reprezinta impotrivire si dusmanie fata de Allah si de trimisii Sai? Cine sunt cei ale caror fapte s-au pierdut, astfel incat si-au pierdut sufletele in Ziua Invierii si familiile in Ziua Invierii? Oare nu aceasta este pierderea limpede?

Ei sunt cei care au tagaduit Semnele coranice ale Domnului lor si Semnele Sale vazute, care arata obligatia credintei in El, in ingerii Sai, in trimisii Sai, in Cartile Sale si in Ziua de Apoi, precum si intalnirea cu El. Din aceasta pricina, faptele lor au devenit zadarnice.

„Nu le vom da nicio greutate in Ziua Invierii.” Folosul cantaririi se arata atunci cand faptele bune sunt asezate in fata faptelor rele, ca sa se vada care dintre ele atarna mai greu. Acestia nu vor avea nicio fapta buna, fiindca nu au implinit conditia primirii, si anume credinta. Allah spune: „Iar cel care a savarsit fapte drepte si este credincios nu se va teme de nedreptate si nici de micșorarea rasplatii” [Ta-Ha, 20:112]. Faptele lor vor fi totusi numarate, ei vor fi facuti sa le recunoasca, vor fi rusinati prin ele inaintea fapturilor, apoi vor fi pedepsiti pentru ele.

„Aceasta este rasplata lor”: faptele lor devin zadarnice si nu li se da nicio greutate in Ziua Invierii, din pricina josniciei si lipsei lor de insemnatate, pentru ca nu au crezut in Semnele lui Allah si au luat Semnele si trimisii Sai in batjocura, razand de ele si dispretuindu-le. Datoria lor era sa creada pe deplin in Semnele lui Allah si in trimisii Sai, sa le cinsteasca si sa implineasca in chip desavarsit ceea ce le cereau. Ei au facut contrariul; de aceea si soarta lor s-a rasturnat, au ajuns nenorociti si au fost aruncati in pedeapsa.

Versetele 107 la 108

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ
تُزْلَلُ ﴿١٠٧﴾ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا ﴿١٠٨﴾

107. Cu adevarat, cei care cred si savarsesc fapte drepte vor avea Gradinile Firdawsului drept salas. 108. Vor ramane acolo vesnic si nu vor dori sa fie mutati din ele.

Dupa ce a aratat sfarsitul si faptele necredinciosilor, Allah arata faptele credinciosilor si sfarsitul lor. „Cei care cred”, in inimile lor, „si savarsesc fapte drepte”, cu madularele lor, cuprinde intreaga religie: credintele si faptele ei, principiile si ramurile ei, ceea ce este vadit si ceea ce este ascuns. Acestia,

potrivit diferitelor trepte ale credinței și faptelor lor drepte, vor avea Grădinile Firdawsului.

Firdaws poate însemna cea mai înaltă, cea din mijloc și cea mai bună parte a Paradisului, rânduită celor care și-au desăvârșit credința, precum profeții și cei apropiați de Allah. Poate însemna și toate treptele Paradisului, astfel încât toți credincioșii - cei apropiați, cei evlavioși și cei cumpătați - să aibă fiecare locul potrivit stării sale. Aceasta este interpretarea mai potrivită, datorită caracterului ei general și deoarece grădinile sunt menționate la plural în expresia „Grădinile Firdawsului”. Firdawsul este grădina care cuprinde vite-de-vie ori copaci cu ramuri dese și împletite, iar aceasta descriere se potrivește întregului Paradis. Grădinile Firdawsului sunt ospitalitatea și salaul celor care cred și savarsesc fapte drepte. Ce ospitalitate ar putea fi mai mare și mai desăvârșită decât una care cuprinde orice desfătare pentru inimi, suflete și trupuri? În ele se afla tot ceea ce poftesc sufletele și încanta privirile: locuințe alese, grădini înverzite, pomi roditori, pasări cu glas plăcut, mâncăruri savuroase, bauturi plăcute, soții frumoase, slujitori și tineri, râuri curgătoare, priveliști încantătoare, frumusețe percepută prin simțuri și frumusețe spirituală și o binecuvântare vesnică.

Mai presus de toate acestea, cea mai înaltă și mai prețioasă desfătare este apropierea de Cel Milostiv și dobândirea Multumirii Sale, care este cea mai mare binecuvântare a Grădinilor, precum și bucuria vederii Fetei Sale nobile și a auzirii Cuvintelor Celui Plin de bunătate, Indurător. Cât de mareată este acea ospitalitate, cât de desăvârșită și cât de vesnică! Ea nu poate fi cuprinsă prin descrierea vreunei fapturi și nici inima omului nu și-o poate închipui pe deplin. Dacă robii ar cunoaște o parte din acea binecuvântare printr-o cunoaștere adevărată, inimile lor ar zbura spre ea de dor, sufletele li s-ar sfășia de durerea despărțirii și ar porni spre ea în grupuri și câte unul. Nu i-ar mai prefera aceasta lume trecătoare, cu plăcerile ei tulburate și pieritoare, și nu ar irosi timpul în zădar, când fiecare clipă poate corespunde unei desfătări de mii și mii de veacuri. Însă nepăsarea a cuprins oamenii, credința a slăbit, cunoașterea s-a imputinat și hotărârea s-a stins; de aceea lucrurile au ajuns așa cum sunt. Nu există putere și tărie decât prin Allah, Cel Preainalt, Cel Mareț.

„Vor rămâne acolo vesnic” înseamnă că aceasta este binecuvântarea deplină: desfătarea este desăvârșită și nu se va întrerupe. „Și nu vor dori să fie mutați din ele”, adică nu vor voi să-și schimbe salaul ori să plece, căci nu vor vedea decât ceea ce îi uimește, îi bucură, îi înveselește și le aduce fericire; și nu vor vedea vreo binecuvântare mai presus de cea în care se afla.

Versetul 109

قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مَدَادًا لَكَلِمَتِ رَبِّي لَنَفَذَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنفَذَ كَلِمَتُ رَبِّي
وَلَوْ جُئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا ﴿١٠٩﴾

109. Spune: „Daca marea ar fi cerneala pentru Cuvintele Domnului meu, marea s-ar epuiza inainte sa se epuizeze Cuvintele Domnului meu, chiar daca am aduce inca una asemenea ei drept ajutor.”

Allah ii porunceste Trimisului Sau sa le vesteasca oamenilor maretia Creatorului, vastitatea Atributelor Sale si faptul ca robii nu pot cuprinde pe deplin niciunul dintre ele. Daca marea acestei lumi ar fi cerneala pentru scrierea Cuvintelor Domnului, iar toti copacii de pe pamant, de la primul pana la ultimul, din asezari, din pustietati si din mari, ar fi condeie, marea s-ar epuiza, iar condeiele s-ar frange inainte sa se epuizeze Cuvintele Domnului.

Aceasta este o realitate atat de mare, incat nimeni nu o poate cuprinde. Allah spune intr-un alt verset: „Daca toti copacii de pe pamant ar fi condeie, iar marea, ajutata dupa ea de alte sapte mari, ar fi cerneala, Cuvintele lui Allah nu s-ar epuiza. Cu adevarat, Allah este Atotputernic, Preaintelept” [Luqman, 31:27]. Aceasta este o ilustrare menita sa faca intelesul mai accesibil mintii, deoarece lucrurile acestea sunt create, iar toate lucrurile create se sfarsesc. Insa Cuvintele lui Allah fac parte din Atributele Sale; Atributele Sale nu sunt create si nu au limita ori sfarsit. Oricat de mare si de vast ar putea omul sa-si inchipuie un lucru, Allah este mai presus de el. Acelasi lucru este valabil pentru toate Atributele lui Allah Preainaltul, precum Stiinta, Inteplepciunea, Puterea si Mila Sa. Daca s-ar aduna intreaga stiinta a fapturilor, de la cei dintai pana la cei din urma, dintre locuitorii cerurilor si ai pamantului, ea ar fi fata de Stiinta Celui Maret mai putina decat apa luata de o pasare care isi afunda ciocul in mare, in comparatie cu intreaga mare. Allah are Atribute marete, vaste si desavarsite, iar „la Domnul tau este sfarsitul” [an-Najm, 53:42].

Versetul 110

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهُ وَحْدٌ فَمَن كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ
رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ﴿١١٠﴾

110. Spune: „Eu sunt doar un om asemenea voua. Mi se reveleaza ca Dumnezeu vostru este un Dumnezeu Unic. Asadar, cel care nadajduieste sa-L

intalneasca pe Domnul sau sa savarseasca fapte drepte si sa nu asocieze pe nimeni in adorarea Domnului sau.”

Allah ii spune Profetului Muhammad sa le spuna necredinciosilor si celorlalti oameni: „Eu sunt doar un om asemenea voua.” El nu este dumnezeu, nu are vreo parte in stapanire, nu cunoaste nevazutul si nu are comorile lui Allah. El este un om asemenea lor si un rob dintre robii Domnului sau. Insa Allah l-a ales dintre ei prin Revelatia pe care i-a daruit-o. Esenta acestei Revelatii este ca Dumnezeu lor este un Dumnezeu Unic, fara partener, si nimeni in afara Lui nu merita adorare, nici macar in cea mai mica masura. El ii cheama la faptele care ii apropie de Allah, prin care dobandesc Rasplata Sa si prin care pedeapsa Lui este indepartata de la ei.

„Cel care nadajduieste sa-L intalneasca pe Domnul sau” sa savarseasca fapte drepte, adica fapte care sunt in acord cu Legea lui Allah, dintre cele obligatorii si cele recomandate. „Si sa nu asocieze pe nimeni in adorarea Domnului sau”, adica sa nu urmareasca prin faptele sale sa fie vazut de oameni, ci sa le savarseasca sincer pentru Fata lui Allah Preainaltul. Acela care reuneste sinceritatea si urmarea invataturii revelate va dobandi ceea ce nadajduieste si cauta. Cel care nu face astfel va pierde in lumea aceasta si in Viata de Apoi si va fi lipsit de apropierea de Stapanul sau si de dobandirea Multumirii Sale.

Aici se incheie explicatia Surei al-Kahf. Toata lauda I se cuvine lui Allah.

Sura Maryam

VERSETELE 1 LA 98

Sura este meccana.²

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

In Numele lui Allah, Cel Milostiv, Indurator.

Versetele 1 la 6

كَهَيْعَصَ ﴿١﴾ ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكَرِيَّا ﴿٢﴾ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ نِدَاءً خَفِيًّا ﴿٣﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَاشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا ﴿٤﴾ وَإِنِّي خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَرَائِي وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا فَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا ﴿٥﴾ يَرِثُنِي وَيَرِثُ مِنْ آلِ يَعْقُوبَ وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ﴿٦﴾

1. Kaf. Ha. Ya. 'Ayn. Sad. 2. Aceasta este pomenirea Milei Domnului tau fata de robul Sau Zakariyya, 3. cand el L-a chemat pe Domnul sau in taina. 4. El a spus: „Domnul meu, oasele mi-au slabit, iar capul mi s-a aprins de caruntete, dar chemarea mea catre Tine, Domnul meu, nu a ramas niciodata fara raspuns. 5. Ma tem de rudele mele dupa mine, iar sotia mea este stearpa. Daruieste-mi, din partea Ta, un mostenitor, 6. care sa mosteneasca de la mine si de la familia lui Ya'qub, si fa-l, Domnul meu, placut Tie.”

„Aceasta este pomenirea Milei Domnului tau fata de robul Sau Zakariyya.” Allah ii va povesti si ii va talcui in amanunt starea, pentru ca oamenii sa cunoasca istoria Profetului Zakariyya, faptele sale drepte si virtutile sale frumoase. In aceasta istorie se afla o invatatura pentru cei care trag invataminte si un model pentru cei care il urmeaza. Aratarea in amanunt a Milei lui Allah fata de alesii Sai si a cailor prin care au ajuns la ea il cheama pe rob la iubirea

² Nota editoriala: In editia araba si in ambele manuscrise, sura este numita medineza. Nota editiei arabe arata insa ca Ibn al-Jawzi si al-Qurtubi au consemnat consensul ca ea este meccana; a se vedea „Ibn as-Sa'di mufasssiran”, p. 275.

lui Allah Preainaltul, la pomenirea Lui din belsug, la cunoasterea Lui si a mijloacelor care duc la El.

Allah Preainaltul l-a ales pe Zakariyya pentru trimitere si l-a deosebit prin Revelatie. El a implinit chemarea asa cum au implinit-o ceilalti trimisi: i-a chemat pe robi la Domnul lor, i-a invatat ceea ce Allah il invatase si s-a ingrijit de indrumarea lor atat in timpul vietii sale, cat si pentru vremea de dupa moartea sa, precum fratii sai dintre trimisi si cei care i-au urmat.

Cand a vazut slabiciunea care il cuprinsese si s-a temut de apropierea mortii, fara sa existe cineva care sa-i ia locul in chemarea oamenilor la Domnul lor si in sfatuirea lor, el si-a plans Domnului slabiciunea launtrica si vazuta. L-a chemat in taina, pentru ca rugaciunea lui sa fie mai deplina, mai buna si mai sincera.

El a spus: „Domnul meu, oasele mi-au slabit.” Oasele sunt stalpii trupului, iar atunci cand ele slabesc, intregul trup slabeste. „Iar capul mi s-a aprins de caruntete.” Caruntetea este semnul slabiciunii si al batranetii si este vestitorul mortii. El I s-a plans lui Allah Preainaltul de slabiciunea si neputinta sa, iar aceasta este una dintre cele mai iubite cai de apropiere de Allah: robul se leapada de puterea si taria proprie si se sprijina pe Puterea si Taria lui Allah.

„Dar chemarea mea catre Tine, Domnul meu, nu a ramas niciodata fara raspuns”, adica: nu m-ai intors niciodata lipsit si nefericit, ci ai ramas binevoitor fata de mine si mi-ai raspuns. Binecuvantarile Tale au continuat sa coboare asupra mea, iar bunatatea Ta a ajuns neincetat la mine. Aceasta inseamna cautarea apropierii de Allah prin binecuvantarile Sale si prin raspunsul Sau de mai inainte la rugaciuni: el I-a cerut Celui care fusese Bun cu el in trecut sa-Si desavarseasca Bunatatea si in viitor.

„Ma tem de rudele mele dupa mine”, adica ma tem ca fiii lui Isra'il vor incredinta conducerea dupa moartea mea unor oameni care nu vor implini religia Ta si nici nu-i vor chema pe robii Tai la Tine. Intelesul vadit al cuvintelor arata ca nu vedea printre ei pe nimeni potrivit pentru conducerea religioasa. Aceasta arata mila lui Zakariyya si sfatul sau sincer: cererea unui copil nu urmarea un folos lumesc, ci folosul religiei si teama ca aceasta se va pierde. El nu vedea pe nimeni vrednic de aceasta sarcina.

Casa sa facea parte dintre familiile vestite prin religie; din ea proveneau trimisi si era socotita un loc al binelui. De aceea L-a rugat pe Allah sa-i daruiasca un fiu care sa ridice religia dupa el. El s-a plans ca sotia lui era stearpa si nu nascuse niciodata, iar el ajunsese la o varsta la care dorinta trupeasca si putinta de a avea un copil se intalnesc foarte rar.

„Daruieste-mi, din partea Ta, un mostenitor.” Aceasta mostenire priveste conducerea religioasa, profetia, stiinta si faptele drepte. De aceea a spus: „care

sa mosteneasca de la mine si de la familia lui Ya'qub, si fa-l, Domnul meu, placut Tie”, adica un rob drept, placut lui Allah si iubit de robii Sai. Pe scurt, el I-a cerut lui Allah un fiu drept, care sa ramana dupa moartea lui, sa-i fie urmas, profet si placut Domnului sau si fapturilor. Aceasta este cea mai buna stare a unui copil. Prin Mila Sa fata de rob, Allah i-a daruit un fiu drept, inzestrat cu toate purtarile alese si insusirile vrednice de lauda. Domnul sau a avut mila de el, i-a raspuns la rugaciune si i-a spus:

Versetele 7 la 11

يٰزَكَرِيَّا إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ اسْمُهُ يَحْيَىٰ لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا ﴿٧﴾ قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا ﴿٨﴾ قَالَ كَذَٰلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَىٰ هَيْنٍ وَقَدْ خَلَقْتَكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُن شَيْئًا ﴿٩﴾ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِّي آيَةً قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ﴿١٠﴾ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ أَن سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ﴿١١﴾

7. „O, Zakariyya, Noi iti vestim un fiu al carui nume va fi Yahya. Nu am dat mai inainte nimanui acest nume.” 8. El a spus: „Domnul meu, cum as putea avea un fiu cand sotia mea este stearpa, iar eu am ajuns la adanci batraneti?” 9. El a spus: „Asa va fi. Domnul tau spune: Acest lucru este usor pentru Mine; te-am creat mai inainte, cand nu erai nimic.” 10. El a spus: „Domnul meu, dami un semn.” El a spus: „Semnul tau este ca nu vei putea vorbi oamenilor vreme de trei nopti, desi vei fi sanatos.” 11. Apoi a iesit la poporul sau din incaperea de rugaciune si le-a facut semn sa-L preamareasca dimineata si seara.

Allah Preainaltul i-a vestit prin ingeri venirea lui Yahya. Allah l-a numit Yahya, iar numele i s-a potrivit: el a trait o viata trupeasca, prin care binecuvantarea s-a implinit, si o viata spirituala prin Revelatie, stiinta si religie. „Nu am dat mai inainte nimanui acest nume”, adica nimeni inaintea lui nu purtase acest nume. Se poate ca intelesul sa fie: nu am facut inaintea lui pe nimeni asemenea lui, deopotriva cu el. Dupa acest inteles, vestea cuprindea desavarsirea sa si insusirile vrednice de lauda si arata ca el ii va intrece pe cei de dinainte. Totusi, generalitatea acestui inteles trebuie restransa, deoarece

Ibrahim, Musa, Nuh si cei asemenea lor sunt cu siguranta mai virtuosi decat Yahya.

Cand i-a venit vestea copilului pe care il ceruse, Zakariyya s-a minunat si a spus: „Domnul meu, cum as putea avea un fiu?” Atat la el, cat si la sotia lui existau piedici in calea zamislirii unui copil. Parca, atunci cand se rugase, aceste piedici nu-i fusesera in minte, pentru ca ravna lui puternica era indreptata spre dobandirea copilului; iar cand rugaciunea i-a fost primita, s-a mirat.

Allah i-a raspuns: „Asa va fi. Domnul tau spune: Acest lucru este usor pentru Mine.” Lucrul era neobisnuit si contrar obiceiului creatiei, insa Puterea lui Allah Preainaltul este in stare sa aduca lucrurile la existenta fara mijloacele lor obisnuite. Acest lucru este usor pentru El si nu este mai greu decat crearea lui Zakariyya de mai inainte, cand acesta nu era nimic.

Zakariyya a spus: „Domnul meu, da-mi un semn”, pentru ca inima lui sa se linisteasca. Aceasta nu era indoiala fata de vestea lui Allah, ci era asemenea cererii lui Ibrahim, Prietenul apropiat al lui Allah: „Domnul meu, arata-mi cum ii readuci la viata pe cei morti.” Allah a spus: „Nu crezi?” El a raspuns: „Ba da, dar pentru ca inima mea sa se linisteasca” [al-Baqarah, 2:260]. El a cerut o sporire a cunoasterii si atingerea certitudinii bazate pe vedere, dupa certitudinea bazata pe cunoastere. Allah i-a raspuns, din Mila Sa.

Semnul sau era ca nu va putea vorbi oamenilor timp de trei nopti, desi era sanatos si fara vreo vatamare. Intr-un alt verset, Allah spune: „nu vei putea vorbi oamenilor timp de trei zile decat prin semne” [Al 'Imran, 3:41]. Cele doua formulari se refera la acelasi interval, exprimat o data prin nopti, alta data prin zile. Faptul ca, vreme de trei zile, era impiedicat sa vorbeasca fara sa fie mut si fara sa aiba vreo boala, desi era sanatos, era unul dintre Semnele uimitoare si o dovada a Puterii lui Allah, care depaseste randuiala obisnuita a lucrurilor. El nu putea vorbi oamenilor, insa nu era impiedicat sa-L preamareasca pe Allah, sa proclame unicitatea Lui si sa-L pomeneasca. De aceea, Allah ii spune in celalalt verset: „Pomeneste-L mult pe Domnul tau si preamareste-L seara si dimineata” [Al 'Imran, 3:41].

Inima lui s-a linistit, s-a bucurat de marea veste si a implinit porunca lui Allah de a-I multumi prin adorare si pomenire. A ramas in locul sau de rugaciune, apoi a iesit la poporul lui si le-a facut semn sa-L preamareasca dimineata si seara. Vestea lui Yahya cuprindea un folos religios pentru toti.

Versetele 12 la 15

يُحْيِي خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ ۖ وَءَاتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا ﴿١٢﴾ وَحَنَانًا مِّن لَّدُنَّا
 وَزَكَاةً ۖ وَكَانَ تَقِيًّا ﴿١٣﴾ وَبَرًّا بِوَلَدَيْهِ ۖ وَلَمْ يَكُن جَبَّارًا عَصِيًّا ﴿١٤﴾
 وَسَلَامٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ﴿١٥﴾

12. „O, Yahya, tine cu putere de Carte!” Noi i-am daruit intelegiunea inca din copilarie, 13. precum si duiosie din partea Noastra si curatie. El era temator de Allah, 14. bun fata de parintii sai si nu era trufas ori neascultator. 15. Pacea fie asupra lui in ziua in care s-a nascut, in ziua in care va muri si in ziua in care va fi readus la viata!

Aceste cuvinte arata ca Yahya s-a nascut si a crescut. Cand a ajuns la varsta la care intelege poruncile, Allah i-a poruncit sa tina cu putere de Carte, adica sa se straduiasca serios sa-i memoreze cuvintele, sa-i intelega sensurile si sa lucreze potrivit poruncilor si interdictiilor ei. Asa se implineste in chip desavarsit porunca de a tine cu putere de Carte. Yahya a implinit porunca Domnului sau, s-a dedicat Cartii, a memorat-o si a inteles-o, iar Allah i-a daruit o inteligenta si o patrundere care nu se gaseau la altii. De aceea spune: „Noi i-am daruit intelegiunea inca din copilarie”, adica i-a daruit cunoasterea Judecatilor lui Allah si priceperea de a judeca potrivit lor pe cand era inca mic.

„Precum si duiosie din partea Noastra”, adica Allah a sadit in inima lui mila si bunatatea prin care treburile i s-au usurat, starea sa s-a indreptat si faptele sale au devenit bune. „Si curatie”, adica era curatit de pacate si defecte; inima si mintea lui erau curate. Aceasta presupune lipsa insusirilor condamnabile si a purtarilor rele si sporirea purtarilor frumoase si a insusirilor vrednice de lauda. De aceea spune: „El era temator de Allah”, implinea poruncile si se ferea de interdictii. Cel care este credincios si temator de Allah este dintre apropiatii lui Allah si dintre oamenii Paradisului pregatit celor tematori; el dobandeste in lumea aceasta si in Viata de Apoi rasplata pe care Allah a legat-o de teama de El.

El era „bun fata de parintii sai”: nu ii nesocotea si nu le facea rau, ci se purta frumos cu ei prin cuvinte si fapte. „Si nu era trufas ori neascultator”: nu era prea mandru pentru adorarea lui Allah, nu ii disprețuia pe robii Lui si nu se ridica impotriva parintilor sai. Era smerit, ascultator si se intorcea neincetat la Allah. Astfel a reunit implinirea drepturilor lui Allah cu implinirea drepturilor oamenilor.

De aceea Allah i-a daruit pace si ocrotire in toate starile sale, de la inceput pana la sfarsit: „Pacea fie asupra lui in ziua in care s-a nascut, in ziua in care va muri si in ziua in care va fi readus la viata!” El va fi ferit de Shaytan, de rau si de pedeapsa in aceste trei stari si intre ele, va fi pazit de Foc si de grozavii si va fi dintre oamenii Casei Pacii. Binecuvantarile si Pacea lui Allah fie asupra lui, asupra tatalui sau si asupra tuturor trimisilor! Allah sa ne faca dintre cei care ii urmeaza, caci El este Preageneros si Daruitor.

Versetele 16 la 21

وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ اتَّيَبَتْ مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ﴿١٦﴾
فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ﴿١٧﴾
قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقِيًّا ﴿١٨﴾ قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ
رَبِّكَ لِأَهْبَ لَكَ غُلَامًا زَكِيًّا ﴿١٩﴾ قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمَسِّنِي
بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ﴿٢٠﴾ قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَى هَيْنٍ وَلَنَجْعَلَنَّ آيَةً
لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا وَكَانَ أَمْرًا مَقْضِيًّا ﴿٢١﴾

16. Pomeneste-o in Carte pe Maryam, cand s-a retras de familia ei intr-un loc spre rasarit. 17. Ea a asezat un val intre ea si ei, iar Noi am trimis la ea Duhul Nostru, care i s-a infatisat ca un om desavarsit. 18. Ea a spus: „Caut adapost la Cel Milostiv de tine, daca esti temator de Allah.” 19. El a spus: „Eu sunt doar un trimis al Domnului tau, ca sa-ti daruiesc un fiu curat.” 20. Ea a spus: „Cum as putea avea un fiu cand niciun barbat nu m-a atins si nu am fost desfranata?” 21. El a spus: „Asa va fi. Domnul tau spune: Acest lucru este usor pentru Mine. Il vom face un Semn pentru oameni si o Mila de la Noi. Este o hotarare deja randuita.”

Dupa ce a pomenit istoria lui Zakariyya si Yahya, cu Semnele ei uimitoare, Allah trece de la ceea ce este uimitor la ceva si mai uimitor, urcand de la mai mic la mai mare. „Pomeneste-o in Carte pe Maryam”, Pacea fie asupra ei. Una dintre cele mai mari virtuti ale ei este ca a fost pomenita in Cartea cea mare, pe care musulmanii din rasarit si din apus o recita. Ea este pomenita prin cea mai frumoasa lauda, drept rasplata pentru faptele ei virtuozitate si stradanii ei desavarsite.

Pomeneste in Carte starea ei frumoasa atunci cand „s-a retras” de familia ei „intr-un loc spre rasarit”, adica la rasarit de locul unde se aflau ei. „Ea a asezat

un val între ea și ei”, un acoperământ care o despartea de ei. S-a îndepărtat și s-a acoperit de ei ca să rămână singură pentru adorarea Domnului ei, cu smerenie și sinceritate. Prin această împlinire cuvintele lui Allah: „O, Maryam, Allah te-a ales, te-a curățit și te-a ales mai presus de femeile lumilor. O, Maryam, fii ascultătoare față de Domnul tău, prostornează-te și pleacă-te împreună cu cei care se pleacă” [Al 'Imran, 3:42-43].

„Iar Noi am trimis la ea Duhul Nostru”, adică pe Jibril, care „i s-a infatisat ca un om desăvârșit”, cu chip deplin, frumos și fără defect. El a venit astfel pentru ca ea nu ar fi putut suporta să-l vadă în infatisarea lui adevărată.

Când l-a văzut în această stare, în vreme ce ea era retrasă de familie, singură, departe de oameni și ascunsă chiar de cei mai dragi oameni ai ei, s-a temut că era un bărbat care voia să-i facă rău. A căutat apărarea Domnului ei și s-a refugiat în El, spunând: „Caut adăpost la Cel Milostiv de tine”, adică mă pun sub Ocrotirea și Mila Lui ca să nu-mi faci vreun rău; „dacă ești temător de Allah”, atunci teme-te de El și paraseste gândul de a-mi face rău. Ea a cerut ocrotirea Domnului, avertizându-l totodată pe cel din față ei și poruncindu-i să se teamă de Allah.

Ea era tânără și se afla singură cu el, departe de oameni, iar el avea o frumusețe deplină și un chip omenesc desăvârșit. El nu-i spusese niciun cuvânt rău și nu o atinsese; teama ei a izvorât din curăția desăvârșită și din dorința de a se îndepărta de rău și de mijloacele lui. O asemenea curăție, mai ales când există pricina pacatului și lipsesc piedicile lui, este dintre cele mai virtuoașe fapte. Allah a laudat-o: „Și pe Maryam, fiica lui 'Imran, care și-a păzit castitatea; Noi am suflat în ea din Duhul Nostru” [at-Tahrim, 66:12] și: „Și pe aceea care și-a păzit castitatea; Noi am suflat în ea din Duhul Nostru și am făcut-o pe ea și pe fiul ei un Semn pentru lumi” [al-Anbiya', 21:91]. Allah a răsplătit curăția ei cu un copil care era unul dintre Semnele lui Allah și unul dintre trimisii Sai.

Când Jibril i-a văzut frica și spaima, i-a spus: „Eu sunt doar un trimis al Domnului tău”, adică aceasta este slujba și lucrarea mea: transmit mesajul Domnului meu către tine, „ca să-ți daruiesc un fiu curat”. Aceasta era o veste mare despre un fiu curat, iar curăția lui presupunea lipsa însușirilor rele și înzestrarea cu însușiri vrednice de lauda.

Ea s-a mirat de existența unui copil fără tată și a spus: „Cum aș putea avea un fiu când niciun bărbat nu m-a atins și nu am fost desfrântă?” Un copil nu vine la existență în alt fel după rânduiala obișnuită.

El a spus: „Așa va fi. Domnul tău spune: Acest lucru este ușor pentru Mine.” Allah îl va face un Semn pentru oameni, care arată desăvârșirea Puterii Sale și faptul că mijloacele nu produc efectele prin ele însele, ci doar prin Hotărârea

Lui. Allah le arata robilor Sai ca unele lucruri se pot produce in afara mijloacelor lor obisnuite, pentru ca ei sa nu se increada numai in aceste mijloace si sa-L uite pe Cel care le hotaraste si le stapaneste.

„Si o Mila de la Noi”, adica Allah il va face o Mila pentru el insusi, pentru mama lui si pentru oameni. Mila fata de el consta in Revelatia cu care Allah l-a ales si in binecuvantarile daruite lui, asemenea celorlalti trimisi cu hotarare statornica. Mila fata de mama sa consta in rangul inalt, lauda frumoasa si foloasele marete pe care le-a dobandit. Mila fata de oameni consta in binecuvantarea uriasa de a le trimite un Mesager care le recita Semnele Lui, ii curata si ii invata Cartea si Intelegeciunea, pentru ca ei sa creada in el si sa-l asculte, dobandind astfel fericirea in lumea aceasta si in Viata de Apoi.

„Este o hotarare deja randuita.” Crearea lui 'Isa in aceasta stare fusese hotarata mai inainte si trebuia sa se implineasca. Atunci Jibril a suflat in deschizatura vesmantului ei.

Versetele 22 la 26

* فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ بِهِ ۖ مَكَانًا قَصِيًّا ﴿٢٢﴾ فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَىٰ جِذْعِ النَّخْلَةِ قَالَتْ يَلَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَذَا وَكُنْتُ نَسِيًّا مَّنْسِيًّا ﴿٢٣﴾ فَنَادَاهَا مِنْ تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ﴿٢٤﴾ وَهَزَيْتُ إِلَيْكَ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقُ عَلَيْكَ رُطْبًا جَنِيًّا ﴿٢٥﴾ فَكُلِي وَاشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًا ۖ فِيمَا تَرِينَ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا ﴿٢٦﴾

22. Ea l-a zamislit si s-a retras cu el intr-un loc indepartat. 23. Durerile nasterii au impins-o spre trunchiul unui palmier. Ea a spus: „De-as fi murit inainte de aceasta si as fi fost cu totul uitata!” 24. Atunci el a strigat-o de mai jos de ea: „Nu te intrista! Domnul tau a facut sa curga un paraias mai jos de tine. 25. Scutura spre tine trunchiul palmierului si vor cadea peste tine curmale proaspete si coapte. 26. Mananca, bea si bucura-ti ochii. Iar daca vei vedea vreun om, spune: Am facut un legamant de tacere Celui Milostiv si astazi nu voi vorbi niciunui om.”

Cand l-a zamislit pe 'Isa, ea s-a temut de rusine si s-a indepartat de oameni intr-un loc indepartat. Cand nasterea s-a apropiat, durerile au impins-o spre trunchiul unui palmier. S-au adunat asupra ei durerea nasterii, durerea lipsei

hranei si bauturii si durerea inimii din pricina cuvintelor oamenilor. Temandu-se ca nu va avea rabdare cu aceasta incercare, ea si-a dorit sa fi murit inainte si sa fi fost cu totul uitata, fara sa fie pomenita. Aceasta dorinta venea din tulburarea prin care trecea, insa nu era in ea niciun bine si niciun folos. Binele si folosul se aflau in lucrul pe care Allah il hotarase sa se intample.

Atunci ingerul i-a linistit teama, i-a intarit inima si a strigat-o de mai jos de ea. Se poate ca el sa fi fost intr-un loc mai jos decat ea. El i-a spus: „Nu te intrista”, adica nu te tulbura si nu te nelinisti. „Domnul tau a facut sa curga un paraiaș mai jos de tine”, un rau din care sa bea.

„Scutura spre tine trunchiul palmierului si vor cadea peste tine curmale proaspete si coapte”, adica hrana placuta si folositoare. „Mananca” din curmale, „bea” din rau „si bucura-ti ochii” cu 'Isa. Astfel, inima ei a fost linistita prin izbavirea de durerea nasterii si prin dobandirea mancarii si bauturii placute.

In privinta cuvintelor oamenilor, ingerul i-a poruncit ca, daca va vedea pe cineva, sa-i spuna prin semn: „Am facut un legamant de tacere Celui Milostiv si astazi nu voi vorbi niciunui om.” Ea nu trebuia sa le vorbeasca, pentru ca astfel sa aiba liniste fata de vorbele lor si sa-si odihneasca mintea. La ei era cunoscut ca tacerea era una dintre formele de adorare legiuite. Nu i s-a poruncit sa le vorbeasca si sa le respinga acuzatia, pentru ca oamenii nu ar fi crezut-o si cuvintele ei nu ar fi avut folos. Nevinovatia ei urma sa fie aratata prin cuvintele lui 'Isa in leagan, o marturie mai puternica.

Afirmatia unei femei care aduce un copil fara sot, anume ca el nu are tata, este una dintre cele mai greu de crezut afirmatii; chiar daca ar aduce multi martori, ei nu ar fi crezuti. De aceea, dovada acestui fapt iesit din comun a fost de aceeași natura: 'Isa a vorbit pe cand era foarte mic.

Versetele 27 la 33

فَأَتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ قَالُوا يَمْرِمُ لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا فَرِيًّا ﴿٢٧﴾ يَا أَخْتَ هَرُونَ مَا كَانَ أَبُوكَ امْرَأَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ أُمُّكَ بَغِيًّا ﴿٢٨﴾ فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي الْأَمْهِدِ صَبِيًّا ﴿٢٩﴾ قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ ءَاتَنِي الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا ﴿٣٠﴾ وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ﴿٣١﴾ وَبَرًّا بِوَلَدَتِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا ﴿٣٢﴾ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ﴿٣٣﴾

27. Ea a venit cu el la poporul ei, purtandu-l. Ei au spus: „O, Maryam, ai savarsit un lucru nemaiauzit! 28. O, sora a lui Harun, tatal tau nu era un om rau, iar mama ta nu era desfranata.” 29. Atunci ea a aratat spre el. Ei au spus: „Cum sa vorbim cu unul care este prunc in leagan?” 30. El a spus: „Eu sunt robul lui Allah. El mi-a daruit Cartea si m-a facut profet. 31. M-a facut binecuvantat oriunde m-as afla si mi-a poruncit rugaciunea si zakah atata vreme cat voi trai. 32. M-a facut bun fata de mama mea si nu m-a facut trufas ori nenorocit. 33. Pacea fie asupra mea in ziua in care m-am nascut, in ziua in care voi muri si in ziua in care voi fi readus la viata!”

Cand Maryam si-a revenit dupa nastere, a venit cu 'Isa la poporul ei, purtandu-l. Stia ca este nevinovata si curata, asa ca nu se purta ca una tulburata ori lipsita de incredere. Ei i-au spus: „O, Maryam, ai savarsit un lucru nemaiauzit!”, adica un lucru urias si foarte grav. Se refereau la desfranare, inasa ea era cu totul curata de asa ceva.

„O, sora a lui Harun.” Intelesul vadit este ca Harun era fratele ei de sange si ei au numit-o prin legatura cu el. Oamenii lor obisnuiau sa le dea copiilor numele profetilor. Nu era vorba despre Harun fiul lui 'Imran, fratele lui Musa, deoarece intre cei doi se aflau multe veacuri.

„Tatal tau nu era un om rau, iar mama ta nu era desfranata”, adica parintii tai erau oameni drepti si curati de rau, mai ales de acest rau. Ei voiau sa spuna: cum ai putut sa te deosebesti de ei si sa savarsesti un lucru pe care ei nu l-ar fi facut? De regula, urmasii seamana cu parintii lor in purtarea lor buna ori rea. De aceea, potrivit presupunerii lor, s-au mirat cum putuse sa se intample asa ceva.

Maryam a aratat spre copil, adica le-a poruncit sa-i vorbeasca. Ea a facut aceasta pentru ca i se poruncise, atunci cand oamenii i se vor adresa, sa le spuna: „Am facut un legamant de tacere Celui Milostiv si astazi nu voi vorbi niciunui om” [Maryam, 19:26]. Cand ea le-a aratat sa-i vorbeasca, s-au minunat si au spus: „Cum sa vorbim cu unul care este prunc in leagan?” Acest lucru nu era obisnuit si nu se mai intamplase cu cineva de varsta lui.

Atunci 'Isa a spus din leagan: „Eu sunt robul lui Allah. El mi-a daruit Cartea si m-a facut profet.” El li s-a adresat descriindu-se prin robia fata de Allah si aratand ca nu are nicio insusire prin care ar merita sa fie Dumnezeu ori fiu al lui Dumnezeu. Allah este cu mult mai presus de cuvintele crestinilor care pretind ca il urmeaza pe 'Isa, dar s-au abatut de la calea lui si au spus despre el contrariul cuvintelor sale: „Eu sunt robul lui Allah.”

„El mi-a daruit Cartea”, adica a hotarat sa mi-o daruiasca, „si m-a facut profet”. Astfel, el le-a vestit ca este robul lui Allah, ca Allah l-a invatat Cartea si l-a facut unul dintre profetii Sai. Acestea sunt insusiri ale desavarsirii care il privesc pe 'Isa insusi.

Apoi a pomenit insusirile desavarsirii prin care le aduce folos celorlalti: „M-a facut binecuvantat oriunde m-as afla”, in orice loc si in orice timp. Binecuvantarea lui consta in invatarea binelui si chemarea la el, interzicerea raului si chemarea la Allah prin cuvinte si fapte. Cel care statea cu el ori il intalnea avea parte de binecuvantarea lui, iar insotitorul lui era fericit.

„Si mi-a poruncit rugaciunea si zakah atata vreme cat voi trai”, adica i-a poruncit sa implineasca drepturile lui Allah, printre cele mai insemnate fiind rugaciunea, si drepturile robilor, dintre care cel mai insemnat este zakah, cat timp va trai. El implinea porunca Domnului sau, lucra dupa ea si o infaptuia.

„M-a facut bun fata de mama mea”, adica i-a poruncit sa se poarte frumos cu mama lui, cu cea mai deplina bunatate, si sa implineasca ceea ce ii datora, datorita cinstei si virtutii ei si datorita dreptului pe care il avea prin nasterea si ingrijirea lui. „Si nu m-a facut trufas” fata de Allah si dispretuitor fata de robii Sai, „ori nenorocit” in lumea aceasta si in Viata de Apoi. Allah nu l-a facut astfel, ci ascultator, smerit fata de El si umil fata de robii Sai, binecuvantat in ambele lumi, el si cei care il urmeaza.

Dupa ce i-au fost desavarsite virtutile si insusirile vrednice de lauda, el a spus: „Pacea fie asupra mea in ziua in care m-am nascut, in ziua in care voi muri si in ziua in care voi fi readus la viata!” Prin Harul si Generozitatea Domnului sau, el a dobandit pace si siguranta in ziua nasterii, a mortii si a invierii, fata de rau, Shaytan si pedeapsa. Aceasta arata ca va fi ferit de grozaviile Zilei Invierii si de casa celor rai si ca va fi dintre oamenii Casei

Pacii. Aceasta este o minune mare si o dovada uimitoare ca el este cu adevarat Trimisul lui Allah si robul Lui.

Versetele 34 la 36

ذَٰلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ۖ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٣٤﴾ مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ
يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ سُبْحٰنَهُۥٓ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٣٥﴾
وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هٰذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٣٦﴾

34. Acesta este 'Isa, fiul lui Maryam: Cuvantul adevarului asupra caruia ei se indoiesc. 35. Nu I se potriveste lui Allah sa-Si ia un fiu. Slava Lui! Cand hotaraste un lucru, El ii spune doar: „Fii!”, iar el este. 36. „Cu adevarat, Allah este Domnul meu si Domnul vostru, asa ca adorati-L. Aceasta este o cale dreapta.”

Cel descris prin aceste insusiri este, fara indoiala, 'Isa fiul lui Maryam. „Cuvantul adevarului”, adica aceasta este Vestirea lui Allah, iar cine este mai adevarat in cuvant si mai frumos in vorbire decat El? Aceasta este vestirea sigura despre 'Isa. Tot ceea ce se spune despre el si contrazice aceasta este cu siguranta zadarnic si nu poate fi decat indoiala a celui care vorbeste fara cunoastere. De aceea spune: „asupra caruia ei se indoiesc”, adica se cearta in indoiala lor: unii spun ca este Allah, altii ca este fiul lui Allah, iar altii ca este al treilea dintre trei. Allah este cu mult mai presus de minciuna lor.

„Nu I se potriveste lui Allah sa-Si ia un fiu”, adica acest lucru nu este potrivit si nici cu putinta; el se afla printre lucrurile imposibile. Allah este Cel Bogat, Cel Vrednic de Lauda, Stapanul tuturor stapanirilor. Cum Si-ar lua un fiu dintre robii Sai si dintre cei aflati in stapanirea Lui? „Slava Lui!”, adica El este mai presus de a avea un copil si de orice neajuns ori lipsa.

„Cand hotaraste un lucru”, fie el mic ori mare, nu-I este greu si nu-I sta impotriva. „El ii spune doar: Fii!, iar el este.” Hotararea si Voia Lui se implinesc neingradit in lumea de sus si in cea de jos. Cum ar putea avea un fiu? Cand voieste un lucru, ii spune „Fii!”, iar el este. Cum ar putea fi socotita de necrezut crearea lui 'Isa fara tata?

De aceea 'Isa a vestit ca este un rob ingrijit si stapanit de Allah asemenea tuturor celorlalti: „Cu adevarat, Allah este Domnul meu si Domnul vostru”, Cel care ne-a creat, ne-a modelat si ne stapaneste prin Hotararea Sa. „Asa ca adorati-L”, adica daruiti-I numai Lui adorarea si straduiti-va sa va intoarceti la El. Aceasta reuneste marturisirea Unicitatii Stapanirii Sale si Unicitatii

Divinitatii Sale, iar prima este dovada celei de-a doua. „Aceasta este o cale dreapta”, o cale cumpanita care duce la Allah, caci este calea trimisilor si a celor care ii urmeaza. Orice alta cale este ratacire si pierzanie.

Versetele 37 la 38

فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَّشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٣٧﴾ أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ يَوْمَ يَأْتُونَنَا لَكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٣٨﴾

37. Gruparile au avut pareri diferite. Vai celor care nu cred, din pricina privelistii unei Zile marete! 38. Cat de limpede vor auzi si vor vedea in Ziua in care vor veni la Noi! Insa astazi nelegiuitii se afla intr-o ratacire vadita.

Dupa ce a aratat starea lui 'Isa fiul lui Maryam, cu privire la care nu exista indoiala si nici pricina de cearta, Allah vesteste ca gruparile ratacite dintre iudei, crestini si altii au avut pareri diferite despre el. Unii au exagerat in privinta lui, iar altii l-au defaimat. Unii au spus ca este Allah, altii ca este fiul lui Allah ori al treilea dintre trei, iar altii nu l-au socotit trimis, ci l-au acuzat ca s-ar fi nascut din desfranare, asa cum au facut iudeii.

Toate aceste pareri sunt zadarnice si stricate, intemeiate pe indoiala, impotrivire incapatanata, dovezi false si obiectii lipsite de temei. Toti cei care le sustin merita avertismentul aspru: „Vai celor care nu cred”, celor care nu cred in Allah, in trimisii si in Cartile Sale. Aici intra iudeii si crestinii care au rostit despre 'Isa cuvinte de necredinta. „Din pricina privelistii unei Zile marete”, adica Ziua Invierii, la care vor fi martori cei dintai si cei din urma, locuitorii cerurilor si ai pamantului, Creatorul si fapturile. Ea va fi plina de cutremure si grozavii si va cuprinde rasplatirea faptelor. In acea Zi se va arata tot ceea ce ei ascundeau ori aratau, tainuiau ori rosteau.

„Cat de limpede vor auzi si vor vedea in Ziua in care vor veni la Noi!” In acea Zi, auzul si vederea lor vor fi cat se poate de limpezi. Vor recunoaste necredinta, asocierea si cuvintele lor si vor spune: „Domnul nostru, am vazut si am auzit. Trimite-ne inapoi, ca sa savarsim fapte drepte, caci acum suntem convinsi” [as-Sajdah, 32:12]. In Ziua Invierii vor cunoaste cu certitudine adevarata natura a caii pe care au urmat-o.

„Insa astazi nelegiuitii se afla intr-o ratacire vadita.” Ei nu au nicio scuza: fie cunosc adevarul si se abat de la el cu incapatanare, fie sunt rataciti de la calea

adevarului desi pot afla adevarul si indrumarea, dar sunt multumiti de ratacirea si faptele lor rele si nu se straduiesc sa deosebeasca adevarul de minciuna.

Chibzuiesc asupra faptului ca Allah a spus „Vai celor care nu cred” dupa cuvintele „Gruparile au avut pareri diferite”, fara sa spuna „vai lor”, cu un pronume referitor la toate gruparile. Printre gruparile aflate in dezacord se aflau oameni care au ajuns la adevar si au spus despre Isa ca este robul si Trimisul lui Allah, au crezut in el si l-au urmat. Ei sunt credinciosi si nu intra sub amenintare. De aceea, amenintarea a fost restransa la necredinciosi.

Versetele 39 la 40

وَأَنذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٩﴾
إِنَّا لَنَحْنُ نَزَّاتُ الْأَرْضِ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ﴿٤٠﴾

39. Avertizeaza-i asupra Zilei regretului, cand hotararea va fi implinita, in vreme ce ei sunt nepasatori si nu cred. 40. Cu adevarat, Noi vom mosteni pamantul si pe toti cei de pe el, iar la Noi vor fi intorsi.

Avertizarea inseamna vestirea unui lucru infricosator si a insusirilor lui. Lucrul care merita cel mai mult sa fie vestit pentru a trezi teama este Ziua regretului, cand hotararea se va implini. Cei dintai si cei din urma vor fi adunati intr-un singur loc si vor fi intrebati despre faptele lor. Cel care a crezut in Allah si i-a urmat pe trimisii Sai va dobandi o fericire dupa care nu va mai exista nefericire. Cel care nu a crezut in Allah si nu i-a urmat pe trimisii Sai va ajunge la o nefericire dupa care nu va mai exista fericire si isi va pierde sufletul si familia.

Atunci va fi cuprins de regret si cainta, iar cainta ii va sfasia inima si durerea o va despică. Ce pierdere poate fi mai mare decat pierderea Multumirii si a Paradisului lui Allah si atragerea Maniei si a Focului Sau, fara vreo intoarcere care sa-i ingaduie sa inceapa din nou si fara vreo cale de a-si schimba starea revenind in lumea aceasta?

Acesta este lucrul aflat inaintea lor. In lumea aceasta, ei sunt nepasatori fata de aceasta realitate mareata; ea nu le trece prin minte, iar daca se gandesc la ea, nu le misca sufletul. Nepasarea i-a cuprins, mintea le-a fost acoperita, betia nepasarii i-a invaluit. Ei nu cred in Allah si nu-i urmeaza pe trimisii Sai. Lumea lor i-a preocupat, iar poftetele lor joase si trecatoare s-au asezat intre ei si credinta.

Lumea aceasta si tot ceea ce se afla in ea, de la inceput pana la sfarsit, vor pieri, iar oamenii ei vor pleca. Allah va mosteni pamantul si pe toti cei de pe el.

Ei se vor intoarce la El, iar El ii va rasplati pentru ceea ce au facut, pentru ceea ce au pierdut si pentru ceea ce au castigat. Cel care a facut bine sa-L laude pe Allah, iar cel care gaseste altceva sa nu invinovateasca decat sufletul sau.

Versetele 41 la 50

وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا ﴿٤١﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَأْتِبِ لَمْ تَعْبُدْ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا ﴿٤٢﴾ يَأْتِبِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ﴿٤٣﴾ يَأْتِبِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا ﴿٤٤﴾ يَأْتِبِ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِنَ الرَّحْمَنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا ﴿٤٥﴾ قَالَ أَرَأَيْتَ أَنْتَ عَنْ ءَالِهَتِي يَا إِبْرَاهِيمُ لِنِ لَمْ يَكُنْ تَتْلُو تِلْكَ لَأَرْجُمَنَّكَ وَأَهْجُرَنِي وَلَوْلَا أَنِّي سَلَّمُ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُكَ رَبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا ﴿٤٦﴾ وَأَعْتَزِلْكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُوا رَبِّي عَسَىٰ أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا ﴿٤٧﴾ فَلَمَّا أَعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَهَبْنَا لَهُوَ اسْحَقْ وَيَعْقُوبَ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ﴿٤٨﴾ وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِنْ رَحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا ﴿٤٩﴾

41. Pomeneste-l in Carte pe Ibrahim. Cu adevarat, el era un om al adevarului, un profet. 42. Cand i-a spus tatalui sau: „O, tata al meu, de ce adori ceva care nu aude, nu vede si nu-ti foloseste la nimic? 43. O, tata al meu, mi-a venit o cunoastere care nu ti-a venit tie. Urmeaza-ma, iar eu te voi calauzi pe o cale dreapta. 44. O, tata al meu, nu-l adora pe Shaytan; cu adevarat, Shaytan este razvratit fata de Cel Milostiv. 45. O, tata al meu, ma tem ca te va atinge o pedeapsa de la Cel Milostiv si vei ajunge un aliat al lui Shaytan.” 46. El a spus: „Te lepezi de dumnezeii mei, o, Ibrahim? Daca nu incetezi, te voi ucide cu pietre. Pleaca de la mine pentru multa vreme!” 47. Ibrahim a spus: „Pace asupra ta! Voi cere iertare pentru tine de la Domnul meu; cu adevarat, El este Binevoitor fata de mine. 48. Ma voi indeparta de voi si de cei pe care ii chemati in afara lui Allah si Il voi chema pe Domnul meu. Nadajduiesc ca chemarea mea catre Domnul meu nu va ramane fara raspuns.” 49. Cand s-a indepartat de ei si de cei pe care ii adora in afara lui Allah, Noi i i-am daruit

pe Ishaq si Ya'qub si i-am facut pe fiecare profet. 50. Le-am daruit din Mila Noastra si le-am dat o pomenire inalta si adevarata.

Aceasta Carte limpede, aceasta Pomenire plina de intelepciune, este cea mai mareata, mai virtuoaasa si mai inalta dintre carti. Relatarile ei sunt cele mai adevarate, mai drepte si mai folositoare. Poruncile si interdictiile ei sunt cele mai marete, mai drepte si mai echitabile. Rasplatirile, fagaduintele si amenintarile ei sunt cele mai adevarate si arata deplin intelepciunea, dreptatea si harul. Profetii si trimisii pomeniti in ea sunt cei mai desavarsiti si mai virtuosi.

De aceea, Cartea repeta adesea istoriile profetilor pe care Allah i-a ales, le-a ridicat rangul si a inaltat pomenirea lor prin adorarea, iubirea si intoarcerea lor la Allah, prin implinirea drepturilor Lui si ale robilor, prin chemarea oamenilor la Allah, rabdarea lor pe aceasta cale si prin treptele inalte si salasurile alese pe care le-au dobandit. In aceasta sura, Allah pomeneste mai multi profeti si ii porunceste Trimisului Sau sa-i pomeneasca. Pomenirea lor insemna lauda adusa lui Allah si lor, arata Harul si Bunatatea Lui fata de ei si ii indeamna pe oameni sa creada in ei, sa-i iubeasca si sa le urmeze exemplul.

„Pomeneste-l in Carte pe Ibrahim. Cu adevarat, el era un om al adevarului, un profet.” Allah a reunit pentru el vrednicia adevarului desavarsit si profetia. Siddiq este cel pe deplin statornic in adevar: sincer si drept in cuvinte, fapte si stari, care crede in tot ceea ce i se porunceste sa creada. Aceasta presupune o cunoastere mare care ajunge la inima, lucreaza in ea si da nastere certitudinii si faptelor drepte, implinite in chip desavarsit.

Ibrahim, Pacea fie asupra lui, este cel mai virtuos dintre toti profetii dupa Muhammad. El este al treilea parinte al neamurilor alese, iar Allah a asezat profetia si Cartea printre urmasii sai. El i-a chemat pe oameni la Allah si a rabdat chinurile mari pe care le-a intalnit. I-a chemat pe cei apropiati si pe cei indepartati si s-a straduit cat a putut in chemarea tatalui sau.

Allah pomeneste dialogul sau cu tatal sau: „O, tata al meu, de ce adori ceva care nu aude, nu vede si nu-ti foloseste la nimic?” El i-a aratat uratenia adorarii idolilor. Acestia sunt nedesavarsiti, atat in fiinta lor, cat si in ceea ce pot face: nu aud, nu vad si nu pot aduce nici folos, nici vatamare celui care ii adora, ba nici macar nu-si pot aduce folos lor insisi si nu pot indeparta raul de la ei. Aceasta este o dovada limpede, potrivit ratiunii si Legii, ca adorarea lucrului neputincios in fiinta si in fapte este urata.

Aceasta arata ca Acela care trebuie adorat si Caruia I se cuvine adorarea este Cel Desavarsit, de la Care robii primesc toate binecuvantarile si Care singur indeparteaza raul de la ei: Allah Preainaltul.

„O, tata al meu, mi-a venit o cunoastere care nu ti-a venit tie.” Cu alte cuvinte: nu ma dispretui spunand ca sunt fiul tau si ca tu ai o cunoastere pe care eu nu o am. Allah mi-a daruit o cunoastere pe care tie nu ti-a daruit-o. Scopul acestei afirmatii este: „Urmeaza-ma, iar eu te voi calauzi pe o cale dreapta”, o cale cumpanita si dreapta: adorarea numai a lui Allah, fara partener, si ascultarea de El in toate starile.

Acesta este un exemplu al blandetii in vorbire. Ibrahim nu i-a spus: eu sunt invatat, iar tu esti nestiutor, ori: tu nu ai nicio cunoastere. El a spus ca are o cunoastere si ca tatal sau are si el o cunoastere, insa ceea ce ajunsese la el nu ajunsese la tatal lui; de aceea acesta trebuia sa urmeze dovada si sa i se supuna.

„O, tata al meu, nu-l adora pe Shaytan.” Cel care adora altceva in afara lui Allah il adora de fapt pe Shaytan, asa cum spune Allah: „Oare nu v-am poruncit voua, fii ai lui Adam, sa nu-l adorati pe Shaytan? Cu adevarat, el va este un dusman vadit” [Ya-Sin, 36:60]. „Cu adevarat, Shaytan este razvratit fata de Cel Milostiv.” Cel care ii urmeaza pasii il ia drept aliat si se razvratese fata de Allah asemenea lui.

Legarea razvratirii de Numele „Cel Milostiv” arata ca pacatele il impiedica pe rob sa dobandeasca Mila lui Allah si inchid inaintea lui portile ei, dupa cum ascultarea este una dintre cele mai mari cai de dobandire a Milei Sale.

De aceea Ibrahim a spus: „O, tata al meu, ma tem ca te va atinge o pedeapsa de la Cel Milostiv”, din pricina staruintei tale in necredinta si razvratire, „si vei ajunge un aliat al lui Shaytan” in lumea aceasta si in Viata de Apoi, coborand in salasurile lui urate si urmand caile lui rele.

In chemarea tatalui sau, Ibrahim, Prietenul apropiat al lui Allah, a inaintat de la un indemn la altul, incepand cu cel mai usor de primit. Mai intai i-a vestit cunoasterea sa si i-a aratat ca ea cerea urmarea lui; daca il urma, era calauzit pe calea dreapta. Apoi i-a interzis adorarea lui Shaytan si i-a aratat vatamarile ei. Dupa aceea l-a avertizat cu pedeapsa lui Allah daca ramanea in starea lui si i-a vestit ca va deveni un aliat al lui Shaytan.

Aceasta chemare plina de mila nu i-a fost de folos celui nefericit. El a raspuns ca un nestiutor: „Te lepezi de dumnezeii mei, o, Ibrahim?” S-a mandrit cu dumnezeii sai de piatra, idoli, si l-a muștrat pe Ibrahim pentru ca se lepadase de ei. Aceasta venea din nestiinta desavarsita si din cea mai grea necredinta: el se mandrea cu adorarea idoloilor si chema la ea.

„Daca nu incetezi”, adica daca nu incetezi sa-i defaimi pe dumnezeii mei si sa ma chemi la adorarea numai a lui Allah, „te voi uide cu pietre”, „Pleaca de la mine pentru multa vreme!”, adica nu-mi mai vorbi multa vreme.

Ibrahim i-a raspuns in felul robilor Celui Milostiv atunci cand li se adreseaza cei nestiutori. Nu l-a insultat, ci a avut rabdare si nu i-a raspuns cu ceva

neplacut. El a spus: „Pace asupra ta!”, adica vei fi ferit din partea mea de cuvinte rele, insulte si orice lucru pe care il urasti. „Voi cere iertare pentru tine de la Domnul meu; cu adevarat, El este Binevoitor fata de mine”, adica voi continua sa-L rog pe Allah sa te calauzeasca si sa te ierte, calauzindu-te la Islam, prin care se dobandeste iertarea.

„Cu adevarat, El este Binevoitor fata de mine”, adica El este Indurador si plin de bunatate fata de mine si imi poarta grija. Ibrahim a continuat sa ceara iertare pentru tatal sau, nadajduind ca Allah il va calauzi. Cand i s-a aratat limpede ca acesta era un vrajmas al lui Allah si ca nimic nu-i va fi de folos, a incetat sa mai ceara iertare pentru el si s-a lepadat de el.

Allah ne-a poruncit sa urmam credinta lui Ibrahim. Cel care ii urmeaza calea trebuie sa-i urmeze si purtarea in chemarea la Allah: sa cheme cu stiinta, intelepciune, blandete si ingaduinta, sa treaca de la o treapta la alta, sa rabde in aceasta lucrare si sa nu se plictiseasca de ea, sa rabde vatamarea pe care o intampina din partea fapturilor prin cuvinte si fapte si sa raspunda prin iertare, ingaduinta si bunatate in cuvinte si fapte.

Cand Ibrahim si-a pierdut nadejdea ca tatal si poporul sau vor crede, el a spus: „Ma voi indeparta de voi si de cei pe care ii chemati in afara lui Allah”, adica de voi, de idolii vostri si de dumnezeii vostri. „Si Il voi chema pe Domnul meu.” Aceasta chemare cuprinde adorarea si rugaciunea prin care robul cere ceea ce are nevoie. „Nadajduiesc ca chemarea mea catre Domnul meu nu va ramane fara raspuns”, adica nadajduiesc ca Domnul meu ma va face fericit raspunzandu-mi la rugaciune si primindu-mi faptele.

Aceasta este purtarea celui care nu mai nadajduieste ca oamenii chemati de el se vor indrepta. Cand ei isi urmeaza poftele, indemnurile nu le mai folosesc, iar ei staruie in ratacirea lor oarba, el ramane sa se ingrijeasca de indreptarea propriului suflet, nadajduieste primirea din partea Domnului sau si se fereste de rau si de cei care il savarsesc.

Despartirea omului de patrie, de tot ceea ce ii este familiar, de familie si de popor este unul dintre cele mai grele lucruri pentru suflet, din multe pricini cunoscute, intre care despartirea de cei prin care se simte sprijinit si intarit. Insa celui care lasa un lucru pentru Allah, Allah ii daruieste in schimb ceva mai bun. Ibrahim s-a indepartat de poporul sau, iar Allah a spus despre el: „Cand s-a indepartat de ei si de cei pe care ii adora in afara lui Allah, Noi i-am daruit pe Ishaq si Ya'qub si i-am facut pe fiecare profet.” Fiecare dintre Ishaq si Ya'qub a fost facut profet. Astfel, Ibrahim a primit in dar acesti oameni drepti, trimisi la oameni, pe care Allah i-a deosebit prin Revelatia Sa, i-a ales pentru Mesajul Sau si i-a ales dintre toate lumile.

„Le-am daruit din Mila Noastra” lui Ibrahim si urmasilor sai, Ishaq si Ya'qub. Aceasta cuprinde tot ceea ce Allah le-a daruit prin Mila Sa: cunoastere folositoare, fapte drepte si urmasi numerosi, printre care s-au aflat multi profeti si oameni drepti. „Si le-am dat o pomenire inalta si adevarata.” Aceasta face parte tot din Mila pe care Allah le-a daruit-o, caci Allah a fagaduit fiecarui binefacator ca ii va raspandi o lauda adevarata, potrivit bunatatii sale. Acestia au fost conducatorii celor care fac bine, asa ca Allah le-a raspandit o lauda frumoasa, adevarata, nu mincinoasa, vadita, nu ascunsa. Pomenirea lor a umplut tinuturile, lauda si iubirea lor au umplut inimile, iar limbile i-au pomenit cu lauda. Ei au devenit pilde pentru cei care ii urmeaza si conducatori pentru cei calauziti. Pomenirea lor ramane vie de-a lungul veacurilor. Acesta este Harul lui Allah, pe care il daruieste cui vointe, iar Allah este Stapanul Harului nemarginit.

Versetele 51 la 53

وَأَذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسَى إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ﴿٥١﴾
وَنَذِيرُهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبَهُ نَجِيًّا ﴿٥٢﴾ وَوَهَبْنَا لَهُ مِنْ رَحْمَتِنَا
أَخَاهُ هَارُونَ نَبِيًّا ﴿٥٣﴾

51. Pomeneste-l in Carte pe Musa. Cu adevarat, el a fost ales si a fost trimis si profet. 52. Noi l-am chemat din partea dreapta a Muntelui si l-am apropiat pentru o convorbire tainica. 53. Si, prin Mila Noastra, i l-am daruit pe fratele sau Harun, profet.

Pomeneste in acest Coran maret istoria lui Musa ibn 'Imran, spre a-l cinsti, a-l preamari si a face cunoscute rangul sau nobil si purtarile sale desavarsite. „Cu adevarat, el a fost ales.” Cand litera lam este vocalizata cu fatha, cuvantul inseamna ca Allah Preainaltul l-a ales, l-a deosebit si l-a preferat tuturor lumilor. Cand aceeasi litera este vocalizata cu kasra, inseamna ca el a fost sincer fata de Allah Preainaltul in toate faptele, cuvintele si intentiile sale, iar sinceritatea a fost insusirea lui in toate imprejurarile. Cele doua intelesuri sunt nedespaltate: Allah l-a ales pentru sinceritatea sa, iar sinceritatea lui a cerut ca el sa fie ales. Cea mai inalta stare prin care robul poate fi descris este sinceritatea fata de Domnul sau si faptul de a fi ales de Domnul sau.

„Si a fost trimis si profet.” Allah a reunit pentru el trimiterea si profetia. Trimiterea presupune vestirea Cuvintelor Celui care l-a trimis si transmiterea intregii Legi, a lucrurilor marunte si a celor mari. Profetia presupune ca Allah ii

reveleaza si il alege pentru primirea Revelatiei. Profetia priveste legatura dintre el si Domnul sau, iar trimiterea priveste legatura dintre el si fapturi.

Allah l-a deosebit prin cea mai inalta si mai virtuoaasa forma a Revelatiei: i-a vorbit direct, l-a apropiat si a purtat cu el o convorbire tainica. Prin aceasta, Musa a fost ales dintre profeti ca acela caruia Cel Milostiv i-a vorbit direct. „Noi l-am chemat din partea dreapta a Muntelui”, adica din partea dreapta a lui Musa in timpul calatoriei sale; sau cuvantul poate insemna partea binecuvantata, deoarece aceeasi radacina indica si binecuvantarea. Acest inteles este sprijinit de cuvintele lui Allah despre chemarea lui Musa: „Binecuvantat este cel care se afla langa foc si cei din jurul lui” [an-Naml, 27:8].

„Si l-am apropiat pentru o convorbire tainica.” Chemarea se face cu glas ridicat, iar convorbirea tainica se poarta cu glas mai scazut. In aceasta se afla afirmarea Vorbirii lui Allah Preainaltul si a felurilor ei, chemarea si convorbirea tainica, asa cum este credinta oamenilor Sunnei si ai comunitatii, spre deosebire de Jahmiyyah, Mu'tazilah si cei asemenea lor, care au negat aceasta.

„Si, prin Mila Noastra, i l-am daruit pe fratele sau Harun, profet.” Aceasta este una dintre cele mai mari virtuti ale lui Musa si arata bunatatea si sfatul lui sincer fata de fratele sau Harun. El l-a rugat pe Domnul sau sa-l faca partas la sarcina sa si sa-l faca trimis asemenea lui. Allah i-a raspuns si, prin Mila Sa, i-a daruit profetia fratelui sau Harun. Profetia lui Harun a urmat profetiei lui Musa, iar el l-a ajutat si l-a sprijinit in misiunea sa.

Versetele 54 la 55

ج
وَأَذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا
نَبِيًّا ﴿٥٤﴾ وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ
مَرْضِيًّا ﴿٥٥﴾

54. Pomeneste-l in Carte pe Isma'il. Cu adevarat, el isi tinea fagaduinta si a fost trimis si profet. 55. El obisnuia sa-i porunceasca familiei sale rugaciunea si zakah, iar Domnul sau era multumit de el.

Pomeneste in acest Coran nobil acest profet mare, din care se trage poporul arab, cel mai ales si mai virtuos dintre popoare, iar dintre ei a venit conducatorul fiilor lui Adam. „Cu adevarat, el isi tinea fagaduinta”, adica nu facea nicio fagaduinta fara sa o implineasca. Aceasta cuprinde fagaduintele facute lui Allah si pe cele facute robilor. Cand i-a fagaduit tatalui sau ca va rabda atunci cand acesta urma sa-l sacrifice si a spus: „Ma vei gasi, daca Allah

voieste, dintre cei rabdatori” [as-Saffat, 37:102], el si-a implinit fagaduinta si i-a ingaduit tatalui sau sa-l sacrifice, desi aceasta este cea mai mare nenorocire care poate ajunge asupra omului. Apoi Allah l-a descris prin calitatea de trimis si prin profetie, care se numara printre cele mai mari binecuvantari daruite de Allah robului Sau, si l-a asezat printre fapturile de rangul cel mai inalt.

„El obisnuia sa-i porunceasca familiei sale rugaciunea si zakah”, adica implinea porunca lui Allah in privinta familiei sale. Le porunca rugaciunea, care cuprinde sinceritatea fata de Cel adorat, si zakah, care cuprinde bunatatea fata de robi. Astfel s-a desavarsit pe sine si s-a straduit sa-i desavarseasca si pe ceilalti, mai ales pe cei mai apropiati de el, familia sa, care erau mai indreptatiti decat ceilalti sa primeasca chemarea lui.

„Iar Domnul sau era multumit de el”, datorita faptului ca implinea ceea ce Il multumea pe Domnul sau si se straduia in cele prin care dobandea Multumirea Sa. Allah a fost multumit de el si l-a facut dintre robii Sai alesi si apropiati. Allah a fost multumit de el, iar el a fost multumit de Domnul sau.

Versetele 56 la 57

وَأَذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ ۚ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا ﴿٥٦﴾ وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا
عَلِيًّا ﴿٥٧﴾

56. Pomeneste-l in Carte pe Idris. Cu adevarat, el a fost un om al adevarului si un profet. 57. Si Noi l-am ridicat la un loc inalt.

Pomeneste-l in Carte pe Idris, cinstindu-l, preamarindu-l si descriindu-l prin insusiri desavarsite. „Cu adevarat, el a fost un om al adevarului si un profet.” Allah a reunit pentru el statornicia in adevar, care cuprinde credinta deplina, cunoasterea desavarsita, certitudinea statornica si fapta dreapta, apoi l-a ales pentru Revelatia Sa si pentru transmiterea Mesajului Sau.

„Si Noi l-am ridicat la un loc inalt”, adica Allah i-a ridicat pomenirea in toate lumile si i-a ridicat treapta printre cei apropiati. Astfel el a dobandit o pomenire inalta si un rang ales.

Versetul 58

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِن ذُرِّيَّةِ آدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ
وَمِن ذُرِّيَّةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَءِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُ
الرَّحْمَنِ خَرُّوا سُجَّدًا وَبُكِيًّا ﴿٥٨﴾

58. Acestia sunt cei pe care Allah i-a binecuvantat dintre profeti, dintre urmasii lui Adam, dintre cei pe care i-am purtat impreuna cu Nuh, dintre urmasii lui Ibrahim si Isra'il si dintre cei pe care Noi i-am calauzit si i-am ales. Cand li se recitau Versetele Celui Milostiv, ei cadeau prosternati si plangand.

Dupa ce i-a pomenit pe acesti profeti alesi si trimisi si a amintit virtutile si treptele lor, Allah spune: „Acestia sunt cei pe care Allah i-a binecuvantat dintre profeti”, adica Allah le-a daruit o binecuvantare de neintrecut: profetia si trimiterea. Ei sunt cei pe a caror cale ni s-a poruncit sa-I cerem lui Allah sa ne calauzeasca. Ei sunt cei despre care Allah spune ca acela care I se supune va fi „impreuna cu cei pe care Allah i-a binecuvantat dintre profeti, oamenii adevarului, martirii si dreptii” [an-Nisa', 4:69].

Unii dintre ei sunt „dintre urmasii lui Adam”, iar altii „dintre cei pe care i-am purtat impreuna cu Nuh”, adica dintre urmasii lui. „Dintre urmasii lui Ibrahim si Isra'il.” Acestea sunt cele mai alese familii ale lumii, pe care Allah le-a ales, le-a deosebit si le-a apropiat.

Cand li se recitau Versetele Celui Milostiv, care cuprind vestiri despre nevazut si despre Atributele Cunoscatorului nevazutului, despre Ziua de Apoi, fagaduinte si amenintari, ei se supuneau Versetelor lui Allah, se smereau inaintea lor, iar ele lucrau in inimile lor prin credinta, dorinta si teama. Aceasta le aducea plansul, intoarcerea smerita la Allah si prosternarea inaintea Domnului lor. Ei nu erau dintre cei care, atunci cand aud Versetele lui Allah, raman surzi si orbi fata de ele.

Atribuirea Versetelor Numelui „Cel Milostiv” arata ca Revelatia face parte din Mila si Bunatatea Sa fata de robi: prin ea i-a calauzit la adevar, le-a dat vedere dupa orbire, i-a salvat din ratacire si le-a daruit cunoastere dupa ce fusesera nestiutori.

Versetele 59 la 63

* نَخْلَفُ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَةَ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ
 غِيًّا ﴿٥٩﴾ إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا
 يُظْلَمُونَ شَيْئًا ﴿٦٠﴾ جَنَّتٌ عَدْنٌ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّهُ
 كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًّا ﴿٦١﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا
 بُكْرَةً وَعَشِيًّا ﴿٦٢﴾ تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ
 تَقِيًّا ﴿٦٣﴾

59. Dupa ei au venit urmasi care au neglijat rugaciunea si si-au urmat poftele; ei vor intalni pierzania. 60. In afara de cei care se caiesc, cred si savarsesc fapte drepte; acestia vor intra in Paradis si nu vor fi nedreptatiti cu nimic. 61. In Gradinile Edenului, pe care Cel Milostiv le-a fagaduit robilor Sai in nevazut. Cu adevarat, Fagaduinta Sa se va implini. 62. Ei nu vor auzi acolo vorbe desarte, ci numai pace, iar hrana lor va fi acolo dimineata si seara. 63. Acesta este Paradisul pe care il vom da mostenire acelor robi ai Nostri care sunt tematori de Allah.

Dupa ce i-a pomenit pe acesti profeti sinceri, care cautau Multumirea Domnului lor si se intorceau neincetat la El, Allah ii pomeneste pe cei care au venit dupa ei si au schimbat ceea ce li se poruncise. Au venit urmasi care s-au intors inapoi si au decazut. „Au neglijat rugaciunea”, care li se poruncise sa fie pazita si implinita. Ei au nesocotit-o si au pierdut-o. Daca au pierdut rugaciunea, stalpul religiei, masura credintei si a sinceritatii fata de Domnul lumilor, cea mai importanta dintre fapte si cea mai virtuoaasa insusire, atunci pentru celelalte lucruri ale religiei au fost si mai neglijenti si mai inclinati sa le abandoneze.

Pricina acestei stari a fost ca „si-au urmat poftele”. Vointa lor s-a inclinat spre pofta, le-a pus inaintea drepturilor lui Allah si le-a dat intaietate. Ori de cate ori au simtit o pofta si au putut sa si-o implineasca, indiferent prin ce mijloc, s-au grabit sa o faca. „Ei vor intalni pierzania”, adica o pedeapsa grea si inmultita.

Apoi Allah ii scoate din aceasta amenintare pe „cei care se caiesc” de asociere, inovatii si pacate, le parasesc, regreta savarsirea lor si hotarasc sa nu se mai intoarca la ele; „cred” in Allah, in ingerii Sai, in Cartile Sale, in trimisii

Sai si in Ziua de Apoi; si „savarsesc fapte drepte”, adica faptele pe care Allah le-a randuit prin trimisii Sai, cautand prin ele Fata Lui.

Acestia, care au reunit cainta, credinta si fapta dreapta, „vor intra in Paradis”, care cuprinde binecuvantarea vesnica, viata tihnită si apropierea de Domnul Cel Generos. „Si nu vor fi nedreptatiti cu nimic” din faptele lor, ci vor gasi rasplata deplina si inmultita.

Apoi Allah arata ca Paradisul fagaduit lor nu este asemenea gradinilor obisnuite. El este format din „Gradinile Edenului”, gradini ale sederii statornice, din care ei nu se vor muta si pe care nu le vor parasi. Aceasta se datoreaza vastitatii lor si multimii bunatatilor, bucuriilor si desfatarilor cuprinse in ele.

„Pe care Cel Milostiv le-a fagaduit robilor Sai in nevazut.” Gradinile sunt asociate aici Numelui Sau „Cel Milostiv”, deoarece ele sunt dintre urmarile Milei Sale si cuprind o mila si o bunatate pe care niciun ochi nu le-a vazut, nicio ureche nu le-a auzit si pe care nicio inima omeneasca nu si le-a inchipuit. Allah le numeste si Mila Sa: „Iar cei ale caror chipuri se vor lumina vor fi in Mila lui Allah si vor ramane acolo vesnic” [Al 'Imran, 3:107]. Atribuirea lor Milei Sale arata si vesnicia desfatarilor lor: ele dainuiesc cat dainuieste Mila Lui, fiind urmarea si efectul ei.

Robii pomeniti aici sunt robii care I se supun, Il adora si urmeaza Legile Sale, pana cand robia fata de El devine insusirea lor. Ei sunt asemenea „robilor Celui Milostiv” pomeniti in Sura al-Furqan. Acestia sunt diferiti de cei care sunt robi numai in sensul stapanirii si al constrangerii, fara sa-L adore. Desi Allah este Domnul lor, pentru ca i-a creat, ii hraneste si ii carmuieste, ei nu intra in robia aleasa a adorarii, pentru care robul este laudat; robia lor este una silita, in care nu se afla lauda.

Cuvintele „in nevazut” se pot lega de Fagaduinta Celui Milostiv: El le-a fagaduit Paradisul desi ei nu l-au vazut, iar ei au crezut in el si s-au straduit pentru el fara sa-l vada. Daca l-ar fi vazut, ravna si dorinta lor ar fi fost cu atat mai mari. Aceasta este o lauda pentru credinta lor folositoare in nevazut. Ele se pot lega si de robi: Allah le-a fagaduit Gradinile in vreme ce ei nu-L vedeau si Il adoraau fara sa-L vada; daca L-ar fi vazut, adorarea, intoarcerea, iubirea si dorul lor ar fi fost si mai mari. Se mai poate intelege ca Gradinile fagaduite se numara printre lucrurile pe care descrierile nu le pot cuprinde si pe care nimeni nu le cunoaste pe deplin in afara lui Allah. Aceasta descriere generala trezeste dorinta sufletelor si il indeamna sa le caute chiar si pe cel care pana atunci ramasese nepasator, asa cum spune Allah: „Niciun suflet nu stie ce bucurii le-au fost ascunse drept rasplata pentru ceea ce faceau” [as-Sajdah, 32:17].

Toate aceste intelesuri sunt corecte, insa primul este mai potrivit, deoarece Allah spune: „Cu adevarat, Fagaduinta Sa se va implini.” Ea trebuie sa se implineasca, fiindca Allah nu-Si incalca Fagaduinta si El este Cel mai Adevarat dintre cei care vorbesc.

„Ei nu vor auzi acolo vorbe desarte”, adica vorbe fara folos, cuvinte pacatoase, insulte, grai urat, neascultare fata de Allah ori vreun cuvint tulburator. „Ci numai pace”, adica numai cuvinte lipsite de orice neajuns: pomenirea lui Allah, salutari de pace, cuvinte frumoase si imbucuratoare, vesti bune, vorbirea placuta dintre frati, auzirea Cuvintelor Celui Milostiv, glasurile incantatoare ale hurilor, ingerilor si slujitorilor, cantari placute si cuvinte blande. Paradisul este Casa Pacii, iar in ea se afla pacea deplina in toate privintele.

„Iar hrana lor va fi acolo dimineata si seara”, adica mancarea, bautura si felurile lor desfatari vor fi neintrerupte, oriunde le-ar cere si oricand le-ar dori. Pentru ca placerea sa fie deplina, acestea le vor veni la vremuri cunoscute, dimineata si seara, pentru ca folosul lor sa fie mai mare si desfatarea mai deplina.

Acest Paradis descris astfel este „Paradisul pe care il vom da mostenire acelor robi ai Nostri care sunt tematori de Allah”. Allah il va da mostenire celor tematori si il va face salasul lor vesnic, din care nu vor pleca si din care nu vor dori sa se mute, asa cum spune: „Grabiti-va spre iertarea Domnului vostru si spre un Paradis cat cerurile si pamantul, pregatit pentru cei tematori” [Al 'Imran, 3:133].

Versetele 64 la 65

وَمَا نَنْزِلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ﴿٦٤﴾ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا ﴿٦٥﴾

64. Noi nu coboram decat la Porunca Domnului tau. Ale Lui sunt cele dinaintea noastra, cele din urma noastra si cele dintre acestea, iar Domnul tau nu uita. **65.** El este Domnul cerurilor si al pamantului si al celor dintre ele. Asadar, adora-L si fii statornic in adorarea Lui. Cunosti pe cineva asemenea Lui?

Odata, Profetul a socotit ca Jibril intarziase sa coboare la el si i-a spus: „De ce nu vii la noi mai des?” El dorea mult sa-l vada, simtea lipsa lui cand era

departe si voia ca inima lui sa se linisteasca prin coborarea lui. Allah a revelat prin glasul lui Jibril: „Noi nu coboram decat la Porunca Domnului tau”, adica ingerii nu au nicio stapanire asupra Poruncii. Cand li se porunceste ceva, se grabesc sa se supuna si nu se razvratesc niciodata fata de Porunca Lui. Ei „nu se razvratesc fata de Allah in ceea ce le porunceste si fac ceea ce li se porunceste” [at-Tahrim, 66:6]. Ei sunt robi carora li se porunceste.

„Ale Lui sunt cele dinaintea noastra, cele din urma noastra si cele dintre acestea”, adica Lui li apartin toate lucrurile trecute, viitoare si prezente, in timp si in spatiu. Cand este limpede ca intreaga Porunca li apartine lui Allah, iar ingerii sunt robi carmuiti, lucrul depinde de Intelepciunea dumnezeiasca: daca Intelepciunea cere sa i se porunceasca lui Jibril, porunca este implinita; daca nu, coborarea lui este amanata.

„Iar Domnul tau nu uita”, adica El nu te-a uitat si nu te-a parasit, asa cum spune: „Domnul tau nu te-a parasit si nu te-a urat” [ad-Duha, 93:3]. El nu a incetat sa-ti poarte grija si sa-ti randuiasca lucrurile in chip frumos. Daca ingerii intarzie fata de timpul obisnuit, nu te intrista si nu-ti face griji; sa stii ca Allah a voit aceasta prin Intelepciunea Sa.

Allah arata apoi dovada ca Stiinta Sa cuprinde totul si ca El nu uita: El este „Domnul cerurilor si al pamantului”. Stapanirea Sa asupra cerurilor si pamantului, buna lor randuiala si desavarsirea lor, lipsite de nepasare, neglijenta, zadarnicie ori falsitate, sunt dovezi hotaratoare ale Stiintei Sale atotcuprinzatoare. Nu-ti ocupa sufletul cu ceea ce nu-ti foloseste, ci ocupa-l cu ceea ce iti aduce folos si se intoarce asupra ta cu bine: adorarea Lui Singur, fara partener.

„Si fii statornic in adorarea Lui”, adica rabda in ea, lupta-te cu sufletul pentru ea, savarseste-o si implineste-o cat poti de desavarsit. Preocuparea cu adorarea lui Allah il mangaie pe rob si il desprinde de toate legaturile si poftele, asa cum spune Allah: „Nu-ti indrepta ochii spre cele pe care Noi le-am dat unor perechi dintre ei, podoaba vietii acesteia, ca sa-i incercam prin ea... Porunceste familiei tale rugaciunea si fii statornic in ea” [Ta Ha, 20:131-132].

„Cunosti pe cineva asemenea Lui?” Intrebarea insemna negare: cunosti vreo faptura care sa-I fie deopotriva, sa-I semene ori sa-I fie egala lui Allah? Raspunsul cunoscut prin ratiune este ca nu exista nimeni asemenea Lui. El este Domnul, iar tot ceea ce este in afara Lui este stapanit; El este Creatorul, iar tot ceea ce este in afara Lui este creat; El este Bogatul, lipsit de orice nevoie, iar celelalte fapturi sunt sarace si nevoiase in toate privintele; El este Cel Desavarsit in toate privintele, iar ceilalti sunt nedesavarsiti si nu au nicio insusire desavarsita in afara celor pe care Allah le daruieste. Aceasta este o dovada hotaratoare ca Allah Singur merita intreaga adorare, ca adorarea Lui

este adevarul si ca adorarea altuia este zadarnica. De aceea El porunceste adorarea Sa, statornicia in ea si arata drept pricina Desavarsirea Sa, Maretia Sa fara egal si Numele Sale cele mai frumoase.

Versetele 66 la 67

وَيَقُولُ الْإِنْسَانُ أَإِذَا مَاتَ لَسَوْفَ أُخْرَجُ حَيًّا ﴿٦٦﴾ أَوَلَا يَذْكُرُ الْإِنْسَانُ
أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ يَكُ شَيْئًا ﴿٦٧﴾

66. Omul spune: „Dupa ce voi muri, voi fi oare scos din nou viu?” 67. Oare omul nu-si aminteste ca Noi l-am creat mai inainte, cand el nu era nimic?

Prin „om” este avut in vedere cel care neaga Invierea si o socoteste cu neputinta. El intreaba cu incapatanare si necredinta: „Dupa ce voi muri, voi fi oare scos din nou viu?”, adica: cum ma va readuce Allah la viata dupa moarte si dupa ce am ajuns ramasite putrezite? Din pricina mintii sale stricate, a intentiei rele si a impotrivirii incapatanate fata de trimisii si Cartile lui Allah, el socoteste acest lucru imposibil si de neinchipuit. Daca ar privi macar putin si ar cugeta, ar vedea ca socotirea Invierii drept ceva imposibil este culmea nechibzuintei.

De aceea Allah aduce o dovada hotaratoare si limpede, pe care fiecare om o cunoaste: „Oare omul nu-si aminteste ca Noi l-am creat mai inainte, cand el nu era nimic?” Oare nu se uita si nu-si aminteste starea sa dintai, cand Allah l-a creat pentru prima oara din nimic? Cel care l-a creat atunci cand nu era nimic vrednic de pomenire nu este oare in stare sa-l creeze din nou dupa ce s-a descompus si sa-l adune dupa ce s-a imprastiat? Allah spune: „El este Cel care incepe creatia, apoi o va repeta, iar aceasta este mai usoara pentru El” [ar-Rum, 30:27].

Cuvintele „Oare omul nu-si aminteste” sunt o chemare blanda la judecata ratiunii si arata ca negarea se intemeiaza pe nepasarea omului fata de starea sa dintai. Daca si-ar aminti-o si ar avea-o prezenta in minte, nu ar nega Invierea.

Versetele 68 la 70

فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطِينَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ﴿٦٨﴾ ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى الرَّحْمَنِ عِتِيًّا ﴿٦٩﴾ ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلِيًّا ﴿٧٠﴾

68. Pe Domnul tau! Ii vom aduna cu siguranta pe ei si pe shaytani, apoi ii vom aduce in jurul Iadului, ingenuncheati. 69. Apoi vom scoate cu siguranta din fiecare grupare pe cei mai indarjiti in razvratirea fata de Cel Milostiv. 70. Noi stim cel mai bine cine merita cel mai mult sa arda in el.

Allah Preainaltul, Cel mai Adevarat dintre cei care vorbesc, jura pe Stapanirea Sa ca ii va aduna pe cei care neaga Invierea impreuna cu shaytanii lor, la o vreme cunoscuta si intr-o Zi hotarata. „Apoi ii vom aduce in jurul Iadului, ingenuncheati”, adica pe genunchi din pricina groazei, cutremurului si tulburarii care ii cuprinde, asteptand Judecata Stapanului Celui Maret si Preainalt.

„Apoi vom scoate cu siguranta din fiecare grupare pe cei mai indarjiti in razvratirea fata de Cel Milostiv”, adica din fiecare grupare si ceata a nelegiuitorilor, unite prin nelegiuire, necredinta si razvratire, vor fi scosi cei mai aspri, mai nelegiuiti si mai necredinciosi. Ei vor fi trimisi cei dintai la pedeapsa, apoi cei mai rai dintre cei ramasi, iar apoi cei care ii urmeaza. In acea stare se vor blestema unii pe altii, iar cei din urma vor spune despre cei dintai: „Domnul nostru, acestia ne-au ratacit, asa ca da-le o pedeapsa indoita din Foc.” El va spune: „Pentru toti este indoita, insa voi nu stiti.” Cei dintai dintre ei le vor spune celor din urma: „Voi nu ati fost cu nimic mai buni decat noi” [al-A'raf, 7:38-39].

Toate acestea se petrec potrivit Dreptatii, Intelegiunii si Stiintei Sale atotcuprinzatoare. De aceea spune: „Noi stim cel mai bine cine merita cel mai mult sa arda in el”, adica Stiinta Noastra cuprinde pe cel mai vrednic sa arda in Foc. Noi ii cunoastem, le cunoastem faptele, vrednicia lor pentru pedeapsa si partea fiecaruia din ea.

Versetele 71 la 72

وَأِنْ مِنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَى رَبِّكَ حَتْمًا مَقْضِيًّا ﴿٧١﴾ ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِينَ اتَّقَوْا وَنَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا ﴿٧٢﴾

71. Nu este niciunul dintre voi care sa nu ajunga la el. Aceasta este o Hotarare a Domnului tau care trebuie sa se implineasca. 72. Apoi ii vom salva pe cei tematori si ii vom lasa acolo pe nelegiuiti, ingenuncheati.

Acest cuvânt se adreseaza tuturor fapturilor, celor buni si celor pacatosi, credinciosilor si necredinciosilor: nu este niciunul care sa nu ajunga la Foc. Aceasta este o Hotarare pe care Allah S-a angajat sa o implineasca si despre care i-a vestit pe robii Sai; ea trebuie sa se implineasca si nu poate fi evitata.

Invatatii au avut pareri diferite cu privire la intelesul ajungerii la Foc. S-a spus ca inseamna aducerea tuturor in jurul lui, pana cand teama ii va cuprinde pe toti, dupa care Allah ii va salva pe cei tematori. S-a spus ca inseamna intrarea in el, insa pentru credinciosi Focul va fi racoros si pasnic. S-a mai spus ca inseamna trecerea peste podul intins deasupra Iadului. Oamenii il vor trece potrivit faptelor lor: unii cat ai clipi din ochi, altii ca vantul, altii ca armasarii iuti ori ca cele mai iuti camile, unii alergand, altii mergand, altii tarandu-se, iar unii vor fi apucati si aruncati in Foc, fiecare potrivit temerii sale de Allah.

„Apoi ii vom salva pe cei tematori”, pe cei care au implinit poruncile si s-au ferit de interdictii. „Si ii vom lasa acolo pe nelegiuiti”, pe cei care si-au nedreptatit sufletele prin necredinta si pacate, „ingenuncheati”. Din pricina nelegiuirii si necredintei lor, vesnicia in Foc si pedeapsa au devenit obligatorii pentru ei, iar toate mijloacele de scapare le-au fost taiate.

Versetele 73 la 74

وَإِذَا نُتِلَىٰ عَلَيْهِمُ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا أَيُّ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا ﴿٧٣﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثْنًا وَرِءًيَا ﴿٧٤﴾

73. Cand Versetele Noastre limpezi le sunt recitate, cei care nu cred le spun celor care cred: „Care dintre cele doua grupari are un loc mai bun si o adunare mai frumoasa?” 74. Cate generatii am nimicit Noi inaintea lor, care aveau bunuri mai frumoase si o infatisare mai placuta!

Cand Versetele Noastre limpezi, care arata limpede Unicitatea lui Allah si adevarul trimisilor Sai si care ii cer celui care le aude credinta adevarata si certitudine puternica, le sunt recitate acestor necredinciosi, reactia lor este opusa celei cuvenite. Isi bat joc de ele si de cei care cred in ele si folosesc buna lor stare lumeasca drept dovada ca ar fi mai buni decat credinciosii.

Ei spun impotrivindu-se adevarului: „Care dintre cele doua grupari”, noi sau credinciosii, „are un loc mai bun”, adica in lumea aceasta, prin multimea averilor si a copiilor si prin implinirea poftelor, „si o adunare mai frumoasa”, adica o adunare mai placuta si mai impodobita. Ei au tras concluzia ca, deoarece aveau mai multe averi si copii, isi implinisera cele mai multe dintre dorintele lor lumesti si aveau adunari mai bune si mai impodobite, ar fi fost mai buni decat credinciosii, ale caror stari nu erau astfel.

Acesta este un argument cu totul gresit si o rasturnare a realitatilor. Multimea averilor si a copiilor si infatisarea frumoasa sunt adesea pricina pieirii, nefericirii si raului. De aceea Allah spune: „Cate generatii am nimicit Noi inaintea lor, care aveau bunuri mai frumoase”, adica mai multe mobile, podoabe, case si avutii, „si o infatisare mai placuta”, adica un chip mai frumos si o priveliste mai impunatoare, datorita vietii lor imbelsugate, placerilor si frumusetii exterioare.

Daca acei oameni nimiciti au avut bunuri si infatisari mai frumoase, dar aceasta nu i-a impiedicat sa fie pedepsiti, cum i-ar putea feri pe acestia, care au mai putin si au un rang mai mic? „Oare necredinciosii vostri sunt mai buni decat aceia, ori aveti in Scripturi o scutire?” [al-Qamar, 54:43]. Este limpede, asadar, ca a deduce buna stare din Viata de Apoi din buna stare lumeasca este unul dintre cele mai gresite rationamente si una dintre caile urmate de necredinciosi.

Versetul 75

قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمَنُ مَدًّا حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ
إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا السَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرُّ مَكَانًا وَأَضْعَفُ جُنْدًا ﴿٧٥﴾

75. Spune: „Celui care se afla in ratacire, Cel Milostiv sa-i prelungeasca ragazul, pana cand, atunci cand vor vedea ceea ce li s-a fagaduit, fie pedeapsa, fie Ceasul, vor afla cine are un salas mai rau si un sprijin mai slab.”

Dupa ce a pomenit dovada lor zadarnica, care arata incapatanarea si puterea ratacirii lor, Allah spune ca acela care se afla in ratacire, este multumit de ea pentru sine si se straduiește in ea va primi de la Allah un ragaz si o sporire a

iubirii sale pentru ratacire, ca pedeapsa pentru faptul ca a ales-o in locul calauzirii. Allah spune: „Cand ei s-au abatut, Allah le-a abatut inimile” [as-Saff, 61:5] si: „Le vom intoarce inimile si privirile, pentru ca nu au crezut in el prima data, si ii vom lasa sa rataceasca orbeste in razvratirea lor” [al-An'am, 6:110].

Aceasta va continua pana cand cei care au spus: „Care dintre cele doua grupari are un loc mai bun si o adunare mai frumoasa?” vor vedea ceea ce li s-a fagaduit: pedeapsa prin ucidere ori altceva, sau Ceasul, care este poarta rasplatirii faptelor. Atunci vor afla cine are un salas mai rau si un sprijin mai slab. Falsitatea pretentiei lor si zadarnicia ei li se vor limpezi si vor sti ca ei sunt cei aflati in starea cea mai rea si cu sprijinul cel mai slab. Aceasta cunoastere nu le va folosi, caci nu le va mai ingadui sa se intoarca in lume si sa savarseasca alte fapte decat cele savarsite prima data.

Versetul 76

وَيَزِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى وَالْبَلَقِيتُ الصَّلَاحُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا
وَخَيْرَ مَرَدًا ﴿٧٦﴾

76. Allah ii sporeste in calauzire pe cei calauziti, iar faptele drepte care raman au la Domnul tau o rasplata mai buna si un sfarsit mai bun.

Dupa ce a pomenit ca le prelungeste ragazul nelegiuitilor in ratacirea lor, Allah spune ca, prin Harul si Mila Sa, ii sporeste in calauzire pe cei calauziti. Calauzirea cuprinde stiinta folositoare si fapta dreapta. Cel care urmeaza o cale in stiinta, credinta si fapta dreapta va primi de la Allah o sporire, o usurare si daruri care nu sunt rodul nemijlocit al propriei stradanii. Aceasta dovedeste ca credinta sporeste si scade, asa cum au spus inaintasii drepti.

Allah spune: „Pentru ca cei care cred sa sporeasca in credinta” [al-Muddaththir, 74:31] si: „Cand li se recita Versetele Sale, ele le sporesc credinta” [al-Anfal, 8:2]. Si realitatea dovedeste aceasta, caci credinta ineamna cuvantul inimii si al limbii, fapta inimii, a limbii si a membrilor, iar credinciosii se deosebesc foarte mult in toate acestea.

„Iar faptele drepte care raman” sunt faptele care nu se intrerup atunci cand celelalte lucruri se intrerup si care nu pier. Aici intra rugaciunea, zakah, postul, Hajjul, 'umrah, recitarea Coranului, rostirea tasbihului, takbirului, tahmidului si tahlilului, binefacerea fata de fapturi si celelalte fapte ale inimii si ale trupului.

Aceste fapte au „la Domnul tau o rasplata mai buna si un sfarsit mai bun”, adica au la Allah o rasplata mai buna, iar folosul si rodul lor pentru cel care le savarseste sunt mai mari. Comparativul „mai buna” este folosit aici fara a

presupune ca celelalte fapte ar aduce vreun bine: in afara faptelor drepte care raman, nu exista o fapta care sa-i aduca omului folos ori a carei rasplata sa dainuie. Legatura dintre cele doua pasaje — si Allah stie cel mai bine — este aceea ca Allah a pomenit faptele drepte care raman dupa ce a aratat ca nelegiuitii au socotit averea, copiii si buna stare lumeasca drept semn al buneii stari a celui care le are. El arata ca nu este asa cum sustin ei; fapta care este semnul fericirii si izvorul izbavirii este fapta pe care Allah o iubeste si de care este multumit.

Versetele 77 la 80

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَأُوتِينَ مَالًا وَوَلَدًا ﴿٧٧﴾ أَطَّلَعَ الْغَيْبَ أَمْ
أَتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ﴿٧٨﴾ كَلَّا سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُ مِنَ
الْعَذَابِ مَدًّا ﴿٧٩﴾ وَنَزَّلْنَاهُ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا ﴿٨٠﴾

77. L-ai vazut pe cel care nu crede in Versetele Noastre si spune: „Cu siguranta mi se vor da avere si copii”? **78.** Oare a cunoscut nevazutul sau a luat un legamant de la Cel Milostiv? **79.** Nicidecum! Vom scrie ceea ce spune si ii vom prelungi pedeapsa. **80.** Noi vom mosteni de la el ceea ce spune ca va avea, iar el va veni la Noi singur.

Mira-te de starea acestui necredincios, care a reunit necredinta in Versetele lui Allah cu marea sa pretentie ca, in Viata de Apoi, i se vor da avere si copii, adica va fi dintre oamenii Paradisului. Aceasta este una dintre cele mai uimitoare pretentii. Daca ar fi credincios si ar sustine aceasta, lucrul ar fi mai usor de inteles. Desi Versetul a coborat despre un anumit necredincios³, el il cuprinde pe fiecare necredincios care pretinde ca se afla pe adevar si ca va fi dintre oamenii Paradisului.

Allah il mostra si ii arata minciuna: „Oare a cunoscut nevazutul?”, adica stiinta lui a cuprins nevazutul si stie ce se va intampla, inclusiv ca in Ziua Invierii va primi avere si copii? „Sau a luat un legamant de la Cel Milostiv?” prin care sa dobandeasca ceea ce pretinde. Niciuna dintre acestea nu a avut loc. Se stie astfel ca vorbeste despre Allah fara cunoastere.

Aceasta impartire in doua posibilitati constituie un argument irefutabil si o dovada deplina. Cel care pretinde ca in Viata de Apoi va avea o stare buna nu isi poate intemeia afirmatia decat pe una dintre doua posibilitati: fie spune

³ Nota editiei arabe: Este vorba despre al-'As ibn Wa'il, asa cum este relatat in Sahih al-Bukhari, hadithul 4735, de la Khabbab, Allah sa fie multumit de el.

aceasta pe temeiul unei stiinte despre nevazutul viitor, desi se stie ca aceasta li apartine numai lui Allah si nimeni nu cunoaste din lucrurile viitoare nevazute decat ceea ce Allah le face cunoscut trimisilor Sai; fie are un legamant cu Allah prin credinta in El si urmarea trimisilor Sai, adica Legamantul lui Allah cu oamenii Sai ascultatori, carora le-a vestit ca ei sunt oamenii izbavirii si biruintei in Viata de Apoi. Cand ambele lipsesc, pretentia este cu siguranta zadarnica.

„Nicidecum!”, adica lucrul nu este asa cum sustine. El nu cunoaste nevazutul, fiind necredincios si lipsit de cunoasterea adusa de trimisi, si nu are niciun legamant cu Cel Milostiv, fiind necredincios si lipsit de credinta. El merita opusul a ceea ce pretinde. Cuvintele lui vor fi scrise impotriva sa, va fi rasplatit pentru ele si pedepsit. „Vom scrie ceea ce spune si ii vom prelungi pedeapsa”, adica ii vom inmulti felurile pedepsei, asa cum si-a inmultit razvratirea si ratacirea.

„Noi vom mosteni de la el ceea ce spune ca va avea”, adica il vom lipsi de averea si copiii sai, iar el va pleca din lume singur, fara avere, familie, sprijinatori ori ajutoare. „Iar el va veni la Noi singur” si va vedea pedeapsa rea si dureroasa care este rasplata celor asemenea lui dintre nelegiuiti.

Versetele 81 la 84

ج
وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ إِلَهَةً لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا ﴿٨١﴾ كَلَّا سَيَكْفُرُونَ
بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا ﴿٨٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى
الْكَافِرِينَ تَؤْزُهُمْ أَزًّا ﴿٨٣﴾ فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ إِنَّمَا نَعِدُّهُمْ عِدًّا ﴿٨٤﴾

81. Ei si-au luat dumnezei in afara lui Allah, ca acestia sa le aduca putere.
82. Nicidecum! Acestia vor tagadui adorarea lor si le vor deveni potrivnici.⁴
83. Oare nu vezi ca Noi i-am trimis pe shaytani impotriva necredinciosilor, ca sa-i atate neincetat? **84.** Asadar, nu te grabi impotriva lor; Noi le numaram cu precizie zilele.

Comentariul versetelor 83 la 84

Aceasta este una dintre pedepsele necredinciosilor. Pentru ca nu s-au adapostit la Allah, nu s-au tinut de Franghia Lui, ci I-au asociat parteneri si i-au luat aliati pe dusmanii Lui dintre shaytani, Allah le-a dat acestora putere asupra lor. Shaytanii ii imping spre pacate si ii atata spre necredinta, le soptesc si ii

⁴ Nota editiei arabe: Versetele 81-82 nu sunt mentionate in cele doua manuscrise si nu sunt explicate in ele.

indeamna, le impodobesc falsitatea si le uratesc adevarul. Iubirea falsitatii patrunde astfel in inimile lor si le cuprinde. Ei se straduiesc pentru ea asa cum se straduieste omul adevarului pentru adevarul sau; o sprijina din toate puterile, lupta pentru ea si ii infrunta pe oamenii adevarului in apararea falsitatii.

Toate acestea sunt rasplata pentru ca l-au luat aliat pe dusmanul lui Allah si pe dusmanul lor. Allah i-a dat acestuia putere asupra lor. Daca omul ar crede in Allah si s-ar increde in El, Shaytan nu ar avea putere asupra lui, asa cum spune Allah: „El nu are nicio putere asupra celor care cred si se incred in Domnul lor; puterea lui este numai asupra celor care il iau drept aliat si care, prin el, li asociaza parteneri lui Allah” [an-Nahl, 16:99-100].

„Asadar, nu te grabi impotriva lor”, impotriva acestor necredinciosi care cer grabirea pedepsei. „Noi le numaram cu precizie zilele”, adica zilele lor sunt putine si numarate; ei nu pot nici sa devanseze acest termen, nici sa-l amane. Noi le dam ragaz si aratam ingaduinta fata de ei o vreme, ca sa se intoarca la Porunca lui Allah. Daca aceasta nu le foloseste, ii vom apuca asemenea Celui Atotputernic si Stapan peste toate.

Versetele 85 la 87

يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفْدًا ﴿٨٥﴾ وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ
وَرْدًا ﴿٨٦﴾ لَا يَمْلِكُونَ الشَّفْعَةَ إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ﴿٨٧﴾

85. In Ziua in care ii vom aduna pe cei tematori inaintea Celui Milostiv ca pe o delegatie cinstita 86. si ii vom mana pe nelegiuiti spre Iad, insetati, 87. nimeni nu va avea mijlocirea, in afara celui care a luat un legamant de la Cel Milostiv.

Allah arata deosebirea dintre cele doua grupari: cei tematori si nelegiuitii. Cei tematori s-au ferit de asociere, inovatii si pacate. Allah ii va aduna la locul adunarii din Ziua Invierii cinstiti, preamariti si respectati. Destinatia lor este Cel Milostiv, iar tinta lor este Cel Daruitor, la Care vin ca o delegatie. O delegatie vine de obicei cu inima plina de speranta si cu o parere buna despre Cel la care soseste.

Cei tematori vor veni la Cel Milostiv nadajduind Mila Sa si Harul Sau cuprinzator, dorind darurile Sale in Casa Multumirii, datorita faptelor drepte pe care le-au trimis inainte, temerii lor de El si cautarii Multumirii Sale. Allah le-a fagaduit aceasta rasplata prin trimisii Sai. Ei au venit la Domnul lor cu inimile linistite, multumiti de El si increzatori in Harul Sau.

Cat despre nelegiuiti, ei vor fi manati spre Iad insetati. Aceasta este cea mai rea stare: cu umilire si injosire vor fi dusi spre cea mai mare inchisoare si cea mai cumplita pedeapsa, insetati si istoviti. Vor cere ajutor, insa nu vor fi ajutati; vor chema, insa nu li se va raspunde; vor cauta mijlocire, insa nimeni nu va mijloci pentru ei.

„Nimeni nu va avea mijlocirea”, adica ei nu vor putea dobandi mijlocirea si nu vor avea nicio parte din ea. Intreaga mijlocire li apartine lui Allah: „Spune: Toata mijlocirea li apartine lui Allah” [az-Zumar, 39:44]. Mijlocirea mijlocitorilor nu le foloseste, pentru ca ei nu au luat niciun legamant cu El prin credinta in El si in trimisii Sai.

Cel care are un legamant prin credinta in Allah si in trimisii Sai si prin urmare lor este dintre cei de care Allah este multumit si carora mijlocirea le va folosi: „Ei nu mijlocesc decat pentru cel de care El este multumit” [al-Anbiya', 21:28]. Allah a numit credinta in El si urmare trimisilor Sai un legamant, deoarece a fagaduit in Cartile Sale si prin trimisii Sai o rasplata frumoasa pentru cei care ii urmeaza.

Versetele 88 la 95

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا ﴿٨٨﴾ لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِدًّا ﴿٨٩﴾ تَكَادُ
السَّمَوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا ﴿٩٠﴾ أَنْ دَعَوْا
لِلرَّحْمَنِ وَلَدًا ﴿٩١﴾ وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا ﴿٩٢﴾ إِنْ كُلُّ
مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتَى الرَّحْمَنِ عَبْدًا ﴿٩٣﴾ لَقَدْ أَحْصَاهُمْ
وَعَدَّهُمْ عَدًّا ﴿٩٤﴾ وَكُلُّهُمْ عِندَهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَرْدًا ﴿٩٥﴾

88. Ei spun: „Cel Milostiv Si-a luat un fiu.” 89. Ati rostit un lucru ingrozitor. 90. Aproape ca cerurile se despică din pricina lui, pamantul se crapa, iar muntii se prabusesc, 91. pentru ca ei li atribuie Celui Milostiv un fiu. 92. Nu I se potriveste Celui Milostiv sa-Si ia un fiu. 93. Nu este nimeni in ceruri si pe pamant care sa nu vina la Cel Milostiv ca rob. 94. El i-a cuprins si i-a numarat cu precizie. 95. Si fiecare dintre ei va veni la El singur in Ziua Invierii.

Aceasta este o mustrare si o condamnare a cuvintelor celor incapatanati si vrajmasi care au pretins ca Cel Milostiv Si-a luat un fiu. Crestinii au spus ca Mesia este fiul lui Allah, iudeii au spus ca 'Uzayr este fiul lui Allah, iar politeistii au spus ca ingerii sunt ficele lui Allah. Preainalt este Allah, cu mult mai presus de cuvintele lor!

„Ati rostit un lucru ingrozitor”, adica un lucru urias si cumplit. Din pricina gravitatii si urateniei lui, „aproape ca cerurile se despica”, desi sunt atat de mari si de trainice, „pamantul se crapa”, iar „muntii se prabusesc”, adica se surpa si cad, „pentru ca ei li atribuie Celui Milostiv un fiu”. Din pricina acestei pretentii urate, aproape ca aceste fapturi ajung in starea descrisa.

Adevarul este ca „nu I se potriveste Celui Milostiv sa-Si ia un fiu”. Acest lucru nu I se cuvine si nici nu poate fi. Luarea unui fiu arata lipsa si nevoie, iar Allah este Cel Bogat, Cel Vrednic de Lauda. Fiul este si de aceeasi natura cu tatal sau, insa Allah Preainaltul nu are pereche, egal ori asemanare.

„Nu este nimeni in ceruri si pe pamant care sa nu vina la Cel Milostiv ca rob”, adica smerit, supus si stapanit, fara sa se impotriveasca ori sa refuze. Ingerii, oamenii, djinnii si toate celelalte fapturi sunt robi aflati sub Stapanirea Lui; ei nu au nicio parte din stapanire si carmuire. Cum ar putea Allah sa aiba un fiu, cand aceasta este Starea Sa si atat de mare este Stapanirea Sa?

„El i-a cuprins si i-a numarat cu precizie”, adica Stiinta Sa cuprinde toate fapturile din ceruri si de pe pamant. El le-a numarat pe ele si le-a numarat faptele. Nimic nu se pierde, nu este uitat si nu-I ramane ascuns.

„Si fiecare dintre ei va veni la El singur in Ziua Invierii”, adica fara copii, avere ori ajutoare. Omul nu va avea cu el decat faptele sale, iar Allah il va rasplati si ii va cere socoteala pe deplin: daca fapta este buna, urmareea va fi buna; daca este rea, urmareea va fi rea. Allah spune: „Ati venit la Noi singuri, asa cum v-am creat prima data” [al-An'am, 6:94].

Versetul 96

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا ﴿٩٦﴾

96. Celor care cred si savarsesc fapte drepte, Cel Milostiv le va darui iubire.

Aceasta este una dintre binecuvantarile pe care Allah le daruieste robilor Sai care reunesc credinta si fapta dreapta: le fagaduieste iubire si afectiune in inimile apropiatilor Sai si ale locuitorilor cerurilor si pamantului. Cand ei sunt iubiti de oameni, multe lucruri li se usureaza si dobandesc numeroase bunatati: oamenii se roaga pentru ei, ei primesc indrumare, sunt bine primiti si pot ajunge sa-i conduca pe ceilalti.

In hadithul autentic se spune: „Cand Allah iubeste un rob, il cheama pe Jibril si spune: Eu il iubesc pe cutare, asa ca iubeste-l. Jibril il iubeste, apoi striga in cer: Allah il iubeste pe cutare, asa ca iubiti-l. Locuitorii cerului il iubesc, apoi i

se randuieste buna primire pe pamant.⁵” Allah le-a daruit iubire pentru ca ei L-au iubit pe El, iar El i-a facut iubiti de apropiatii si de cei iubiti de El.

Versetele 97 la 98

فَإِنَّمَا يَسِّرْنَاهُ لِبَلْسَانِكَ لَتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِ قَوْمًا لَّدَا ﴿٩٧﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْنٍ هَلْ يُحِصُّ مِنْهُمْ مِّنْ أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا ﴿٩٨﴾

97. Noi l-am facut usor in limba ta numai pentru ca, prin el, sa le dai veste buna celor tematori si sa avertizezi un popor incapatanat. 98. Cate generatii am nimicit Noi inaintea lor! Mai vezi tu pe vreunul dintre ei ori mai auzi vreun murmur al lor?

Allah vesteste Binecuvantarea Sa: El a facut acest Coran nobil usor in limba Trimisului Muhammad. I-a usurat cuvintele si intelesurile, pentru ca scopul lui sa fie implinit si oamenii sa dobandeasca folosul sau. „Numai pentru ca, prin el, sa le dai veste buna celor tematori”, vestindu-le rasplata din aceasta lume si pe cea din Viata de Apoi, trezindu-le dorinta si pomenind mijloacele prin care aceasta veste buna este dobandita.

„Si sa avertizezi un popor incapatanat”, adica un popor foarte indarjit in falsitatea lui si puternic in necredinta. Avertizeaza-i, pentru ca dovada sa fie adusa impotriva lor si calea cea dreapta sa li se limpezeasca, astfel incat cel care piere sa piara dupa o dovada limpede, iar cel care traieste sa traiasca dupa o dovada limpede.

Apoi Allah ii avertizeaza prin nimicirea neamurilor care tagaduisera adevarul inaintea lor: „Cate generatii am nimicit Noi inaintea lor!”, dintre oamenii lui Nuh, din neamurile 'Ad si Thamud, dintre oamenii lui Faraon si dintre ceilalti tagaduitori incapatanati. Cand au staruit in razvratare, Allah i-a nimicit si nu le-a lasat nicio ramasita.

„Mai vezi tu pe vreunul dintre ei ori mai auzi vreun murmur al lor?” Murmurul este glasul abia auzit. Nici urma lor nu a ramas si nimic din ei nu se mai vede. Au ramas numai relatarile despre ei, ca invatatura pentru cei care cugeta si pilda pentru cei care trag invataminte.

Aici se incheie explicatia Surei Maryam. Toata lauda si multumirea I se cuvin lui Allah.

⁵ Nota editiei arabe: Hadithul a fost relatat de al-Bukhari, hadithul 6040, si Muslim, hadithul 2637, de la Abu Hurayrah, Allah sa fie multumit de el.

Sura Ta Ha

VERSETELE 1 LA 135

O sura meccana

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

In Numele lui Allah, Cel Milostiv, Indurator.

Versetele 1 la 8

طه ﴿١﴾ مَا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى ﴿٢﴾ إِلَّا تَذَكُّرَةً لِّمَن يَخْشَى ﴿٣﴾ تَنزِيلًا مِّمَّنْ خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمُوتِ الْعُلَى ﴿٤﴾ الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى ﴿٥﴾ لَهُ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى ﴿٦﴾ وَإِنْ تَجْهَر بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى ﴿٧﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى ﴿٨﴾

1. Ta Ha. 2. Noi nu ti-am pogorat Coranul ca sa te necajesti, 3. ci doar ca o reamintire pentru cel care se teme, 4. o Revelatie de la Cel care a creat pamantul si cerurile cele inalte. 5. Cel Milostiv S-a inaltat deasupra Tronului. 6. Ale Lui sunt cele din ceruri, cele de pe pamant, cele dintre ele si cele de sub tarana. 7. Daca rostesti cu glas tare, El cunoaste taina si ceea ce este si mai ascuns. 8. Allah! Nu exista alta divinitate demna de adorare in afara Lui. Ale Lui sunt Numele cele mai frumoase.

„Ta Ha” face parte dintre literele izolate cu care incep multe sure si nu este un nume al Profetului. „Noi nu ti-am pogorat Coranul ca sa te necajesti”, adica scopul revelarii Coranului catre tine si al statornicirii Legii nu este sa-ti pricinuiasca suferinta. Legea nu cuprinde indatoriri care sa-i impovareze peste masura pe cei carora li se adreseaza ori sa depaseasca puterile celor care le implinesc. Revelatia, Coranul si Legea au fost randuite de Cel Milostiv si Indurator; El le-a facut cale spre fericire, izbanda si castig si le-a facut nespuse de usoare. El a facut accesibile toate caile si portile lor si le-a facut hrana pentru inimi si suflete, precum si odihna pentru trupuri. Firile sanatoase si mintile

drepte le-au primit cu acceptare si supunere, pentru ca stiu binele pe care il contin pentru lumea aceasta si pentru Viata de Apoi.

De aceea spune: „ci doar ca o reamintire pentru cel care se teme”. Cel care se teme de Allah isi aminteste prin Coran; isi aminteste indemnurile care il fac sa ravneasca la cele mai inalte teluri si se straduieste sa le atinga. Isi aminteste, de asemenea, avertismentele impotriva nenorocirii si pierzaniei si se pazeste de ele. El isi aminteste hotararile bune si frumoase ale Legii. Mintea lui cunostea frumusetea lor in ansamblu, iar amanuntele sunt in acord cu ceea ce afla in firea si ratiunea sa. De aceea Allah l-a numit „reamintire”: reamintirea este pentru ceva existent, dar fata de care omul este neatent sau ale carui amanunte nu ii sunt prezente in minte.

Allah il mentioneaza in mod deosebit pe cel care se teme, deoarece numai acesta trage folos din reamintire. Cum ar putea beneficia de ea cel care nu crede in Paradis ori in Foc si in a carui inima nu se afla nici cat greutatea unui graunte de teama de Allah? Acest lucru nu poate fi. „Cel care se teme va lua aminte, iar cel nefericit se va feri de ea, acela care va intra in Focul cel mare” [al-A'la, 87:10-12].

Apoi Allah pomeneste maretia acestui Coran: el este „o Revelatie de la Cel care a creat pamantul si cerurile cele inalte”, Cel care carmuieste toate fapturile. Primiti, asadar, Revelatia Sa cu deplina ascultare, iubire si supunere, preamariti-o si cinstiti-o in cel mai desavarsit chip. Allah alatura adesea creatia si porunca, asa cum face in acest verset si in cuvintele Sale: „Ale Lui sunt creatia si porunca” [al-A'raf, 7:54], precum si in cuvintele: „Allah este Cel care a creat sapte ceruri si tot atatea pamanturi; porunca se pogoara intre ele” [at-Talaq, 65:12]. El este Creatorul, Cel care porunceste si Cel care interzice. Asa cum nu exista alt creator in afara Lui, nicio obligatie, porunca ori interdictie nu le revine fapturilor decat din partea Creatorului lor.

Prin crearea fapturilor se manifesta carmuirea Sa universala, potrivit predestinarii, iar prin poruncile Sale se manifesta carmuirea religioasa, potrivit Legii. Asa cum creatia Sa nu se abate de la intelegiune si El nu a creat nimic in zadar, tot astfel nu porunceste si nu interzice decat ceea ce este dreptate, intelegiune si bunatate.

„Cel Milostiv S-a inaltat deasupra Tronului”, iar Tronul este cea mai inalta, cea mai mare si cea mai larga dintre fapturi. El S-a inaltat deasupra lui intr-un chip potrivit Maretiei Sale si cuvenit Gloriei si Frumusetii Sale. S-a inaltat deasupra Tronului si cuprinde Stapanirea.

„Ale Lui sunt cele din ceruri, cele de pe pamant si cele dintre ele”: ingerii, oamenii, djinnii, vietuitoarele, lucrurile neinsufletite si plantele. „Si cele de sub tarana”, adica de sub pamant. Toate sunt Stapanirea lui Allah Preainaltul, robi

aflati sub carmuirea, hotararea si randuiala Sa. Ei nu au nimic din stapanire si nu au puterea sa-si aduca folos ori sa indeparteze vatamarea, sa dea viata, sa dea moarte ori sa invie.

„Daca rostesti cu glas tare, El cunoaste taina”, adica vorbirea ascunsa, „si ceea ce este si mai ascuns”: taina aflata in inima, pe care limba nu a rostit-o, sau gandul care a trecut prin inima si ceea ce este si mai ascuns decat el, anume ceea ce nu a trecut inca prin inima. Allah stie cand si cum va trece. Intelesul este ca Stiinta Sa cuprinde toate lucrurile, marunte si mari, ascunse si vadite; fie ca vorbești cu glas tare, fie ca pastrezi taina, toate sunt deopotrivă cunoscute de El.

Aceste afirmatii stabilesc Desavarsirea Sa absoluta: El este Creatorul tuturor lucrurilor, Lui Ii apartin Porunca si interdictia, Mila Sa este cuprinzatoare, Maretia Sa este nemarginita, El este deasupra Tronului Sau, iar Stapanirea si Stiinta Sa cuprind totul. Din toate acestea rezulta ca numai El este vrednic de adorare, ca adorarea Lui este adevarul cerut de Lege, ratiune si firea sanatoasa, iar adorarea altuia este desertaciune. De aceea spune: „Allah! Nu exista alta divinitate demna de adorare in afara Lui”, adica nimeni nu merita adorarea, iubirea, smerenia, teama, nadejdea, intoarcerea si rugaciunea in afara Lui.

„Ale Lui sunt Numele cele mai frumoase”, adica Lui Ii apartin Numele numeroase, desavarsite si frumoase. Frumusetea lor inseamna ca toate exprima lauda; niciunul dintre aceste Nume nu este lipsit de un sens de lauda si preamarire. Ele nu sunt simple denumiri, ci Nume si Atribute. Ele arata Atributele desavarsite, iar Lui Ii apartine din fiecare Atribut cel mai deplin, mai cuprinzator si mai marete inteles. Allah le-a poruncit robilor sa-L cheme prin ele, deoarece sunt mijloace iubite de apropiere de El. El le iubeste si ii iubeste pe cei care le iubesc, pe cei care le memoreaza, pe cei care le cerceteaza intelesurile si Il adora prin ele. Allah Preainaltul spune: „Ale lui Allah sunt Numele cele mai frumoase, asa ca chemati-L prin ele” [al-A'raf, 7:180].

Versetele 9 la 16

وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ﴿٩﴾ إِذْ رَأَى نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ
 نَارًا لَّعَلِّي آتِيكُم مِّنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجْدٍ عَلَى النَّارِ هُدًى ﴿١٠﴾ فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ
 يَمُوسَى ﴿١١﴾ إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ
 طَوًى ﴿١٢﴾ وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَى ﴿١٣﴾ إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ
 إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي ﴿١٤﴾ إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا
 لِتُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَى ﴿١٥﴾ فَلَا يَصُدُّكَ عَنْهَا مَن لَّا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ
 هَوَاهُ فَتَرْدَى ﴿١٦﴾

9. A ajuns la tine povestea lui Musa? 10. Cand a vazut un foc si le-a spus familiei sale: „Ramaneti aici! Am zarit un foc; poate ca va voi aduce un taciune din el ori voi gasi la foc o calauzire.” 11. Cand a ajuns la el, a fost chemat: „O, Musa! 12. Cu adevarat, Eu sunt Domnul tau. Scoate-ti sandalele, caci te affi in valea sfanta Tuwa. 13. Eu te-am ales, asa ca asculta ceea ce ti se reveleaza. 14. Cu adevarat, Eu sunt Allah. Nu exista alta divinitate demna de adorare in afara Mea. Asadar, adora-Ma si implineste rugaciunea pentru pomenirea Mea. 15. Ceasul va veni cu siguranta. Aproape ca il tin ascuns, pentru ca fiecare suflet sa fie rasplatit pentru ceea ce se straduiește. 16. Sa nu te abata de la el cel care nu crede in el si isi urmeaza pofta, ca sa nu pieri.”

Allah ii spune Profetului Muhammad, printr-o intrebare menita sa arate maretia si insemnatatea acestei istorisiri: „A ajuns la tine povestea lui Musa?” Aici incepe fericirea si profetia lui Musa. El a vazut de departe un foc, dupa ce ratacise drumul, fusese cuprins de frig si nu avea nimic cu care sa se incalzeasca in calatoria sa. Le-a spus familiei: „Ramaneti aici! Am zarit un foc”, pe partea dreapta a muntelui. „Poate ca va voi aduce un taciune din el”, ca sa va incalziti, „ori voi gasi la foc o calauzire”, adica pe cineva care sa ma indrume pe drum.

Musa cauta o lumina pe care sa o vada si o indrumare pentru drum, in sa gasit lumina spirituala, lumina Revelatiei prin care sufletele si inimile se lumineaza, si calauzirea adevarata spre Calea cea Dreapta care duce la Gradinile fericirii. A dobandit ceva ce nu-i trecuse prin minte si nu-i intrase in socoteala.

„Cand a ajuns la el”, adica la focul zarit de departe, care era, in realitate, o lumina arzatoare si stralucitoare. Profetul a spus: „Valul Lui este lumina - sau focul; daca l-ar ridica, Stralucirea Fetei Sale ar arde tot ceea ce cuprinde Privirea Sa⁶.” Cand Musa a ajuns acolo, Allah l-a chemat, asa cum spune: „Noi l-am chemat din partea dreapta a Muntelui si l-am apropiat pentru o convorbire tainica” [Maryam, 19:52].

„Cu adevarat, Eu sunt Domnul tau. Scoate-ti sandalele, caci te afli in valea sfanta Tuwa.” Domnul sau i S-a facut cunoscut si i-a poruncit sa se pregateasca pentru convorbirea cu El, sa acorde atentie acestui lucru si sa-si scoata sandalele, pentru ca se afla in valea sfanta, curata si premarita. Chiar daca sfintenia ei ar proveni numai din faptul ca Allah a ales-o pentru convorbirea Sa cu Musa, aceasta ar fi de ajuns. Multi exegeti au spus ca Allah i-a poruncit lui Musa sa-si scoata sandalele deoarece erau facute din piele de magar⁷. Allah stie mai bine.

„Eu te-am ales”, adica te-am ales si te-am deosebit dintre oameni. Aceasta alegere este cea mai mare binecuvantare si cel mai mare dar pe care Allah i l-a facut si cere o multumire pe masura ei. „Asa ca asculta ceea ce ti se reveleaza”, adica primeste prin ascultare ceea ce iti revelez, caci se cuvine sa fie ascultat. El este temelia religiei, inceputul ei si stalpul chemarii islamice.

Allah a inceput Revelatia spunand: „Cu adevarat, Eu sunt Allah. Nu exista alta divinitate demna de adorare in afara Mea”, adica numai Allah merita Insusirea Divinitatii, datorita Desavarsirii Sale in Nume si Atribute si faptului ca este Unic in Faptele Sale, fara partener, egal ori asemanare. „Asadar, adora-Ma” cu toate formele adorarii, cele vadite si cele ascunse, temeliile si ramurile lor.

Apoi a mentionat in mod deosebit rugaciunea, desi ea este deja cuprinsa in porunca generala de adorare, datorita virtutii si nobletii sale si pentru ca ea cuprinde adorarea inimii, limbii si membrelor. „Pentru pomenirea Mea”, adica implineste rugaciunea ca sa Ma pomenesti. Pomenirea lui Allah este unul dintre cele mai inalte teluri, iar prin ea inima Il adora si dobandeste fericirea. O inima lipsita de pomenirea lui Allah este lipsita de orice bine si se afla in deplina ruina. Allah le-a legiuit robilor feluri de adorari al caror scop este pomenirea Lui, mai ales rugaciunea. El spune: „Recita ceea ce ti-a fost revelat din Carte si implineste rugaciunea. Cu adevarat, rugaciunea opreste de la ticalosie si de la

⁶ Nota editiei arabe: Hadithul despre Valul lui Allah a fost relatat de Muslim, hadithul 179, de la Abu Musa.

⁷ Nota editiei arabe: Relatarea despre sandalele din piele de magar este consemnata de at-Tirmidhi (1734) si de al-Hakim in al-Mustadrak (2/379). Adh-Dhahabi a criticat aprecierea lui al-Hakim, iar al-Albani a spus: „Foarte slab.” A se vedea Da'if Sunan at-Tirmidhi (291).

ceea ce este oprit, iar pomenirea lui Allah este mai mare” [al-'Ankabut, 29:45], adica pomenirea lui Allah cuprinsa in rugaciune este mai mare decat efectul acesteia de a opri de la ticalosie si de la ceea ce este oprit. Acesta se numeste tawhidul Divinitatii si al adorarii: Divinitatea este Insusirea Lui, iar robia este insusirea robului.

„Ceasul va veni cu siguranta”, adica venirea lui este inevitabila. „Aproape ca il tin ascuns”, adica „fata de Mine Insumi”, dupa cum apare in unele lecturi⁸. Allah spune: „Oamenii te intreaba despre Ceas. Spune: Stiinta lui este numai la Allah” [al-Ahzab, 33:63] si: „La El este Stiinta Ceasului” [az-Zukhruf, 43:85]. El a ascuns Stiinta lui de toate fapturile. Niciun inger apropiat si niciun profet trimis nu o cunoaste. Intelegiunea venirii Ceasului este „pentru ca fiecare suflet sa fie rasplatit pentru ceea ce se straduiește”, fie bine, fie rau. Ceasul este poarta Casei rasplatirii: „pentru ca El sa-i rasplateasca pe cei care fac rau pentru ceea ce au facut si sa-i rasplateasca pe cei care fac bine cu cea mai buna rasplata” [an-Najm, 53:31].

„Sa nu te abata de la el cel care nu crede in el si isi urmeaza pofta, ca sa nu pieri”, adica sa nu te abata de la credinta in Ceas si in rasplatire si de la lucrarea pentru ele cel care nu crede in Ceas, se straduiește sa semene indoieli, se impotriveste prin argumente desarte si aduce rationamente amagitoare ca sa-l respinga. El isi urmeaza pofta, iar scopul lui nu este sa ajunga la adevar, ci numai sa-si urmeze dorinta. Pazeste-te sa asculti de cineva aflat in aceasta stare, sa accepti vreun cuvânt ori vreo fapta a lui prin care te abate de la credinta in Ceas si de la faptele prin care te pregatesti pentru el.

Allah a avertizat impotriva unuia ca acesta deoarece soaptele si amagirea lui se numara printre cele mai de temut ispite pentru credincios, iar oamenii sunt inclinati din fire sa se asemena semenilor lor si sa-i urmeze. Aici se afla o avertizare impotriva oricarui chemator la desertaciune care abate de la credinta obligatorie sau de la desavarsirea ei ori strecoara indoieli in inima. Avertizarea priveste si citirea cartilor care cuprind asemenea lucruri. Allah a pomenit aici credinta in El, adorarea Lui si credinta in Ziua de Apoi, deoarece acestea sunt cele trei temelii ale credintei si stalpul religiei. Cand ele sunt desavarsite, religia este desavarsita; cand lipsesc ori sunt incomplete, lipsa si stricaciunea religiei sunt pe masura lor. Acest pasaj este asemenea cuvintelor prin care Allah arata criteriul fericirii si al nefericirii comunitatilor carora li s-a dat Scriptura: „Cei care cred, iudeii, sabienii si crestinii - oricine crede in Allah si in Ziua de Apoi si savarseste fapte drepte nu va avea teama si nu se va intrista” [al-Ma'idah,

⁸ Nota editoriala: Precizarea „fata de Mine Insumi” reda expresia autorului „عن نفسي”, urmata de mentiunea unor lecturi. Ea apartine comentariului, nu textului coranic reprodus aici. Aceasta precizare lipseste din traducerea engleza folosita pentru comparatie.

5:69]. „Ca sa nu pieri”, adica sa nu fii nimicit si nefericit daca urmezi calea celui care te abate.

Versetele 17 la 23

وَمَا تِلْكَ بِيَمِينِكَ يَمُوسَى ﴿١٧﴾ قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّؤُا عَلَيْهَا وَاهْتَسِبُ بِهَا عَلَىٰ غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مِثْرَبُ أُخْرَىٰ ﴿١٨﴾ قَالَ أَلْقَهَا يَمُوسَىٰ ﴿١٩﴾ فَأَلْقَاهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَىٰ ﴿٢٠﴾ قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولَىٰ ﴿٢١﴾ وَاضْمُمْ يَدَكَ إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخْرُجَ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ ؕ آيَةً أُخْرَىٰ ﴿٢٢﴾ لِنُرِيَكَ مِنْ ءَايَاتِنَا الْكُبْرَىٰ ﴿٢٣﴾

17. „Ce ai in mana dreapta, o, Musa?” 18. El a spus: „Este toiagul meu; ma sprijin pe el, scutur cu el frunze pentru oile mele si imi este de folos si pentru alte lucruri.” 19. El a spus: „Arunca-l, o, Musa!” 20. El l-a aruncat si, deodata, acesta a devenit un sarpe care se tara repede. 21. El a spus: „Ia-l si nu te teme! Il vom readuce la starea dintai. 22. Strange-ti mana la subsuoara; ea va iesi alba, fara niciun rau, ca un alt Semn, 23. pentru ca Noi sa-ti aratam dintre Semnele Noastre cele mai mari.”

Cand Allah i-a aratat lui Musa temeliile credintei, a voit sa-i arate dintre Semnele Sale ceea ce avea sa-i linisteasca inima, sa-i bucure ochii si sa-i intareasca credinta prin Sprijinul lui Allah impotriva dusmanului sau. El i-a spus: „Ce ai in mana dreapta, o, Musa?” Desi Allah stia, a pus intrebarea in aceasta imprejurare pentru a-i atrage atentia si a-i spori grija fata de ceea ce urma.

Musa a spus: „Este toiagul meu; ma sprijin pe el, scutur cu el frunze pentru oile mele.” A pomenit doua folosuri: unul pentru oameni, deoarece se sprijinea pe el cand statea in picioare si mergea, dobandind astfel ajutor; si unul pentru animale, deoarece pastea oi si, cand le pastea printre copaci, lovea copacii cu toiagul ca sa cada frunzele, apoi oile le mancau. Aceasta arata purtarea frumoasa a lui Musa: ingrijirea buna a animalelor si bunatatea fata de ele. Tot aici se vede grija lui Allah fata de el, alegerea lui si cinstea aparte care i-a fost daruita, potrivit Milei si Intelepciunii Sale. „Si imi este de folos si pentru alte lucruri”, in afara acestor doua folosuri.

Din buna-cuviinta a lui Musa face parte si faptul ca, atunci cand Allah l-a intrebat ce se afla in dreapta lui, intrebarea putea privi lucrul insusi ori folosul sau, iar el a raspuns in ambele privinte. Allah i-a spus: „Arunca-l, o, Musa!” El

l-a aruncat si, cu Ingaduinta lui Allah, s-a prefacut intr-un sarpe urias care se tara repede. Musa s-a intors si a fugit speriat, fara sa priveasca inapoi. Descrierea lui ca sarpe care se tara inlatura gandul ca ar fi fost doar o inchipuire fara realitate; miscarea lui rapida indeparteaza o asemenea presupunere.

Allah i-a spus lui Musa: „Ia-l si nu te teme!”, adica nu te va vatama. „Il vom readuce la starea dintai”, la forma cunoscuta de toiag. Musa a implinit Porunca lui Allah prin credinta si supunere, l-a luat, iar el a revenit la toiagul cunoscut. Acesta a fost un Semn. Apoi Allah l-a pomenit pe al doilea: „Strange-ti mana la subsuoara”, adica pune-ti mana in haina ta si lipeste bratul de coasta ta. „Ea va iesi alba, fara niciun rau”, alba si stralucitoare, fara boala ori lepra, „ca un alt Semn”. Allah spune: „Acestea sunt doua dovezi de la Domnul tau catre Faraon si capetenile sale; ei sunt un popor nelegiuit” [al-Qasas, 28:32].

„Pentru ca Noi sa-ti aratam dintre Semnele Noastre cele mai mari.” Prefacerea toiagului intr-un sarpe care se tara si iesirea mainii albe si stralucitoare inaintea privitorilor au avut rostul de a-ti arata dintre Semnele Noastre cele mari, care dovedesc adevarul trimiterii tale si realitatea celor aduse de tine. Astfel inima ta se linisteste, stiinta ta sporeste, iar tu ai incredere in Fagaduiala lui Allah privind paza si ajutorul Sau. Aceste Semne sunt totodata o dovada si un argument pentru cei la care ai fost trimis.

Versetele 24 la 36

أَذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ﴿٢٥﴾
وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ﴿٢٦﴾ وَأَحْلِلْ عُقْدَةً مِن لِّسَانِي ﴿٢٧﴾ يَفْقَهُوا
قَوْلِي ﴿٢٨﴾ وَأَجْعَلْ لِّي وَزِيرًا مِّنْ أَهْلِي ﴿٢٩﴾ هَارُونَ أَخِي ﴿٣٠﴾
أَشَدُّ بِهِ أَزْرَىٰ ﴿٣١﴾ وَأَشْرِكُهُ فِي أَمْرِي ﴿٣٢﴾ كَيْ نُسَبِّحَكَ
كَثِيرًا ﴿٣٣﴾ وَنَذْكُرَكَ كَثِيرًا ﴿٣٤﴾ إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا ﴿٣٥﴾ قَالَ
قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَمُوسَىٰ ﴿٣٦﴾

24. „Mergi la Faraon, caci el a intrecut orice masura.” 25. Musa a spus: „Doamne, largeste-mi pieptul, 26. usureaza-mi sarcina, 27. dezleaga nodul limbii mele, 28. ca ei sa inteleaga vorbirea mea, 29. si randuieste-mi un ajutor din familia mea: 30. pe Harun, fratele meu. 31. Intareste-mi prin el puterea 32. si fa-l partas la sarcina mea, 33. ca sa Te preamarim mult 34. si sa Te

pomenim mult. 35. Cu adevarat, Tu ne vezi mereu.” 36. El a spus: „Cererea ta ti-a fost implinita, o, Musa!”

Dupa ce Allah i-a revelat lui Musa, l-a facut profet si i-a aratat Semnele Sale minunate, l-a trimis la Faraon, regele Egiptului: „Mergi la Faraon, caci el a intrecut orice masura”, adica a trecut dincolo de masura in necredinta, stricaciune, trufie pe pamant si asuprirea celor slabi, pana cand a pretins domnia si divinitatea - Allah sa-l faca de ocară. Razvratirea lui a fost pricina nimicirii sale, dar, prin Mila, Intepleciunea si Dreptatea Sa, Allah nu pedepseste pe nimeni decat dupa stabilirea dovezii prin trimisi.

Musa a inteles ca purta o povara uriasa: era trimis la acest tiran indaratnic, care nu avea rival la putere in Egipt. Musa era singur si avea in urma sa intamplarea uciderii coptului. A implinit Porunca Domnului sau, a primit-o cu bucurie si supunere si l-a cerut lui Allah ajutorul si inlesnirea mijloacelor necesare implinirii chemarii.

„Doamne, largeste-mi pieptul”, ca sa rabd vatamarea prin cuvinte si fapte si sa nu fiu tulburat ori mahnit, iar inima mea sa nu se ingusteze. Pieptul ingust nu-l face pe om potrivit pentru calauzirea fapturilor si chemarea lor. Allah i-a spus Profetului Muhammad: „Prin Mila lui Allah ai fost bland cu ei. Daca ai fi fost aspru si cu inima impietrita, ei s-ar fi risipit din jurul tau” [Al 'Imran, 3:159]. Este de asteptat ca oamenii sa primeasca adevarul cand cel care ii cheama se poarta cu blandete, rabdare si deschidere fata de ei.

„Usureaza-mi sarcina”, adica usureaza-mi fiecare lucru pe care il savarsesc si fiecare cale pe care merg pentru Tine si inlatura greutatile din calea mea. Din usurarea sarcinii face parte ca acela care cheama sa abordeze fiecare lucru in chipul potrivit, sa se adreseze fiecaruia prin ceea ce i se potriveste si sa-l cheme pe calea cea mai apropiata de acceptare.

„Dezleaga nodul limbii mele, ca ei sa inteleaga vorbirea mea.” El avea o dificultate de vorbire din pricina careia cuvintele sale abia puteau fi intelese, dupa cum au spus exegetii. Allah relateaza ca el a spus: „Fratele meu Harun este mai limpede la vorbire decat mine” [al-Qasas, 28:34]. El l-a rugat pe Allah sa-i dezlege nodul, ca oamenii sa inteleaga ceea ce spune si sa se implineasca astfel telul deplin al adresarii, dialogului si limpezirii intelesurilor.

„Si randuieste-mi un ajutor din familia mea”, adica un sprijin care sa ma ajute si sa ma intareasca fata de cei la care m-ai trimis. A cerut ca el sa fie din familia sa, din bunatate, deoarece rudele sunt cele mai indreptatite la binefacere. Apoi l-a numit: „pe Harun, fratele meu. Intaresteste-mi prin el puterea”, adica intaresteste-ma si sprijina-ma prin el. Allah spune: „Iti vom intari bratul prin fratele tau si va vom da putere” [al-Qasas, 28:35]. „Si fa-l partas la

sarcina mea”, adica la profetie, facandu-l profet si trimis asa cum m-ai facut pe mine.

Musa a pomenit folosul: „ca sa Te preamarim mult si sa Te pomenim mult”. El stia ca temelia tuturor adorarilor si axa religiei este pomenirea lui Allah, asa ca I-a cerut lui Allah sa-l faca pe fratele sau partas, ca ei sa se ajute si sa se sprijine in bine si evlavie si sa-L pomeneasca mult prin preamarire, declararea Unicitatii si celelalte feluri de adorare. „Cu adevarat, Tu ne vezi mereu”: cunosti starea noastra, slabiciunea si neputinta noastra si nevoia noastra de Tine in toate lucrurile. Tu ne cunosti mai bine decat noi insine si esti mai Milostiv fata de noi. Daruieste-ne ceea ce Ti-am cerut si raspunde rugaciunii noastre.

Allah a spus: „Cererea ta ti-a fost implinita, o, Musa!”, adica ti s-a dat tot ceea ce ai cerut: iti vom largi pieptul, iti vom usura sarcina, vom dezlega nodul limbii tale ca oamenii sa-ti inteleaga vorbirea, te vom intari prin fratele tau Harun si va vom da putere, astfel incat ei sa nu poata ajunge la voi prin Semnele Noastre; voi si cei care va urmeaza veti fi biruitori.

Aceasta cerere a lui Musa arata deplinatatea cunoasterii lui despre Allah, intelegerea desavarsita a lucrurilor si sinceritatea cu care urmarea binele. Chematorul catre Allah, mai ales cand cel chemat este un tiran trufas si indaratnic, are nevoie de piept larg, rabdare desavarsita si blandete deplina, ca sa suporte vatamarea care il ajunge. Are nevoie de o exprimare clara prin care sa poata transmite ceea ce doreste si urmareste; elocinta si limpezimea sunt de cea mai mare trebuinta intr-o asemenea imprejurare, din pricina multelor discutii si confruntari. El are nevoie sa arate adevarul in cea mai frumoasa infatisare, pentru ca sufletele sa-l iubeasca, si sa arate uratenia desertaciunii, ca oamenii sa fuga de ea.

El mai are nevoie ca sarcina sa-i fie usurata, sa abordeze fiecare lucru pe calea potrivita, sa cheme la Calea lui Allah cu intelepciune si indemn frumos, sa poarte discutii in chipul cel mai bun si sa se poarte cu fiecare potrivit starii sale. Desavarsirea acestei lucrari cere ajutoare si sfetnici care sa-l sprijine in scopul lui, pentru ca glasurile multe au un efect mai mare. Musa a cerut aceste lucruri, iar ele i-au fost daruite.

Daca privesti starea profetilor trimisi la oameni, ii vei vedea astfel, pe fiecare dupa imprejurarile lui. Mai ales Muhammad, Pecetea profetilor si cel mai bun dintre ei, se afla la culmea fiecarei insusiri desavarsite: largimea pieptului, usurarea sarcinii, limpezimea limbii, buna exprimare si ajutoarele pe calea adevarului, dintre Companioni si dintre cei care au venit dupa ei, asa cum nimeni altul nu a avut.

Versetele 37 la 41

وَلَقَدْ مَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَى ﴿٣٧﴾ إِذْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰ ﴿٣٨﴾
 أَنِ اقْذِفِيهِ فِي التَّابُوتِ فَاقْذِفِيهِ فِي الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَأْخُذْهُ عَدُوٌّ لِّي
 وَعَدُوٌّ لَهُ ۚ وَأَلْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِنِّي وَلِتُصْنَعَ عَلَىٰ عَيْنِي ﴿٣٩﴾ إِذْ تَمْشِي
 أُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ مَن يَكْفُلُهُ ۚ فَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰ أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا
 وَلَا تَحْزَنَ ۚ وَقَتَلْتَ نَفْسًا فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنَّاكَ فُتُونًا ۚ فَلَبِثْتَ سِنِينَ فِي
 أَهْلِ مَدْيَنَ ثُمَّ جِئْتَ عَلَىٰ قَدَرٍ يَمْوِسِي ﴿٤٠﴾ وَأَصْطَنَعْتَكَ لِنَفْسِي ﴿٤١﴾

37. „Noi ti-am daruit Harul Nostru si alta data, 38. cand i-am inspirat mamei tale ceea ce i-a fost inspirat: 39. Pune-l in cufar si arunca-l in rau; raul il va arunca la mal, iar un dusman al Meu si al lui il va lua. Am revarsat asupra ta iubire din partea Mea, ca sa fii crescut sub Ochii Mei. 40. Cand sora ta a mers si a spus: Sa va arat pe cineva care sa-l ingrijeasca? Atunci te-am inapoiat mamei tale, ca ochiul ei sa se racoreasca si sa nu se intristeze. Ai ucis un om, iar Noi te-am izbavit de mahnire si te-am incercat prin felurite incercari. Ai ramas ani printre oamenii din Madyan, apoi ai venit la vremea hotarata, o, Musa! 41. Si te-am ales pentru Mine.”

Dupa ce a pomenit Darul facut robului si trimisului Sau Musa ibn 'Imran prin religie, Revelatie si trimitere si dupa ce i-a implinit cererea, Allah a pomenit Binecuvantarile Sale asupra lui in vremea cresterii sale si de-a lungul diferitelor etape ale vietii.

„Noi ti-am daruit Harul Nostru si alta data”, cand i-am inspirat mamei tale sa te puna in cufar pe cand erai prunc, din teama de Faraon, care poruncise uciderea fiilor lui Isra'il. Mama l-a ascuns si s-a temut cumplit pentru el. L-a pus in cufar si l-a aruncat in rau, adica in Nilul Egiptului. Allah i-a poruncit raului sa-l arunce la mal si a hotarat ca cel mai mare dusman al lui Allah si al lui Musa sa-l ia, sa-l creasca printre copiii sai si ca Musa sa devina lumina ochilor celui care il vedea.

De aceea spune: „Am revarsat asupra ta iubire din partea Mea”, astfel incat oricine il vedea il iubea, „ca sa fii crescut sub Ochii Mei”, adica sub privirea Mea, sub Paza si Ingrijirea Mea. Ce grija si ocrotire pot fi mai inalte si mai desavarsite decat ocrotirea Celui Bun si Indurador, care poate sa aduca robului Sau binele si sa indeparteze de la el vatamarea? Musa nu s-a mutat dintr-o stare in alta decat prin randuiala lui Allah, spre binele lui.

Din buna Ingrijire a lui Allah a fost ca, dupa ce Musa a cazut in mana dusmanului sau, inima mamei sale a devenit goala de orice in afara lui Musa si aproape ca ea l-ar fi dat de gol, daca Allah nu i-ar fi intarit inima. In aceasta stare, Allah i-a oprit lui Musa toate doicile, iar el nu primea sanul niciunei femei, pentru ca, in cele din urma, mama sa sa fie cea care il alapteaza, ochiul ei sa se racoreasca si inima sa-si gaseasca liniste. I-au adus doici si i le-au infatisat, dar el n-a primit niciuna. Atunci sora lui Musa a venit si le-a spus: „Sa va arat o familie care sa-l ingrijeasca pentru voi si sa-i poarte de grija?” [al-Qasas, 28:12]. „Atunci te-am inapoiat mamei tale, ca ochiul ei sa se racoreasca si sa nu se intristeze.”

„Ai ucis un om”, coptul. Musa intrase in oras intr-un ceas cand locuitorii nu luau seama si a gasit doi barbati luptandu-se: unul din tabara lui Musa, iar celalalt dintre dusmanii sai, un copt. Cel din tabara sa i-a cerut ajutor impotriva dusmanului, iar Musa l-a lovit cu pumnul si l-a ucis. Musa L-a rugat pe Allah si I-a cerut iertare, iar Allah l-a iertat. Apoi Musa a fugit cand a auzit ca capetenii il cautau ca sa-l ucida. Allah l-a izbavit „de mahnire”, de urmarea pacatului si de primejdia de a fi ucis.

„Si te-am incercat prin felurite incercari”, adica te-am incercat, te-am pus la proba si te-am gasit statornic in toate imprejurarile; ori te-am trecut dintr-o stare in alta pana cand ai ajuns unde ai ajuns. „Ai ramas ani printre oamenii din Madyan”: cand ai fugit de Faraon si capetenii lui, care voiau sa te ucida, ai mers la Madyan, ai ajuns acolo, te-ai casatorit si ai ramas opt sau zece ani. „Apoi ai venit la vremea hotarata, o, Musa!”, adica ai venit printr-o Hotarare, nu din intamplare ori fara randuiala din partea Noastra, ci potrivit predestinarii si grijii Noastre binevoitoare. Aceasta arata Ingrijirea desavarsita a lui Allah fata de Musa.

„Si te-am ales pentru Mine”, adica te-am inconjurat cu binefacerile Mele, cu Darurile Mele si cu grija Mea binevoitoare si cu indrumarea Mea, ca sa fii un ales iubit pentru Mine si sa ajungi la o treapta la care putini dintre oameni ajung. Daca un om vrea sa-si aleaga dintre fapturi o persoana iubita si vrea sa o faca sa ajunga la desavarsirea cu putinta, isi da intreaga silinta si depune tot efortul pentru a o conduce acolo. Ce crezi atunci despre Lucrarea Domnului Generos si Puternic fata de cel pe care l-a ales pentru Sine dintre fapturi?

Versetele 42 la 48

أَذْهَبَ أَنْتَ وَأَخُوكَ بِآيَاتِي وَلَا تَنِيَا فِي ذِكْرِي ﴿٤٢﴾ أَذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ
 إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٤٣﴾ فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا لِّعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَىٰ ﴿٤٤﴾ قَالَا
 رَبَّنَا إِنَّا نَخَافُ أَنْ يُفْرِطَ عَلَيْنَا أَوْ أَنْ يَطْغَىٰ ﴿٤٥﴾ قَالَ لَا تَخَافَا إِنِّي
 مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَىٰ ﴿٤٦﴾ فَأَتِيَاهُ فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي
 إِسْرَءِيلَ وَلَا تَعَذِّبْهُمْ قَدْ جِئْنَاكَ بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكَ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ مَنِ اتَّبَعَ
 الْهُدَىٰ ﴿٤٧﴾ إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَن كَذَّبَ
 وَتَوَلَّىٰ ﴿٤٨﴾

42. „Mergi, tu si fratele tau, cu Semnele Mele si nu slabiti in pomenirea Mea.
 43. Mergeti amandoi la Faraon, caci el a intrecut orice masura. 44. Vorbiti-i
 cu blandete, poate ca va lua aminte ori se va teme.” 45. Ei au spus: „Doamne,
 ne temem ca el se va grabi sa ne pedepseasca ori va intrece orice masura.”
 46. El a spus: „Nu va temeti! Eu sunt cu voi, aud si vad. 47. Mergeti la el si
 spuneti: Noi suntem doi trimisi ai Domnului tau. Trimite-i cu noi pe fiii lui
 Isra'il si nu-i mai chinui. Ti-am adus un Semn de la Domnul tau. Pacea fie
 asupra celui care urmeaza calauzirea! 48. Ni s-a revelat ca pedeapsa va veni
 asupra celui care tagaduieste si se intoarce.”

Dupa ce i-a daruit lui Musa binecuvantari religioase si lumesti, Allah i-a
 spus: „Mergi, tu si fratele tau”, Harun, „cu Semnele Mele”, cu dovezile care vin
 de la Mine si arata adevarul si frumusetea lui, precum si uratenia desertaciunii:
 mana, toiagul si celelalte Semne, noua Semne catre Faraon si poporul sau. „Si
 nu slabiti in pomenirea Mea”, adica nu leneviti si nu va opriti din pomenirea
 neincetata a lui Allah. Tineti-va de ceea ce ati fagaduit: „ca sa Te preamarim
 mult si sa Te pomenim mult” [Ta Ha, 20:33-34]. Pomenirea lui Allah ajuta in
 toate lucrurile, le usureaza si le face mai usoare de purtat.

„Mergeti amandoi la Faraon, caci el a intrecut orice masura”, in necredinta,
 razvratare, nedreptate si vrajmasie. „Vorbti-i cu blandete”, prin cuvinte usoare
 si placute, cu buna-cuviinta, fara vorbe urate, asprime, grosolanie ori duritate in
 fapte, „poate ca va lua aminte” la ceea ce ii foloseste si va savarsi acel lucru
 „ori se va teme” de ceea ce il vatama si se va opri. Vorbirea blanda cheama la
 acestea, iar vorbirea aspra indeparteaza.

Allah a explicat vorbirea blanda: „Spune-i: Ai vrea sa te curatesti, iar eu sa te calauzesc catre Domnul tau, ca sa te temi?” [an-Nazi'at, 79:18-19]. In aceasta se afla blandete, usurinta si evitarea vorbirii urate. Forma de intrebare exprima o invitatie si un sfat, fara nimic care sa-l indeparteze pe cel caruia i se vorbeste. Musa l-a chemat sa se curete de necuratie, a carei temelie este asocierea, lucru pe care orice minte sanatoasa il accepta. Nu i-a spus: „Eu te curatesc”, ci: „Ai vrea sa te curatesti?” Apoi l-a chemat la calea Domnului sau, care l-a crescut si i-a daruit binecuvantari vazute si ascunse; acestea cer multumire si pomenire. „Iar eu sa te calauzesc catre Domnul tau, ca sa te temi.” Intrucat nu a primit aceasta vorbire blanda, a carei frumuseti cucereste inimile, s-a vadit ca nicio reamintire nu-i foloseste. Atunci Allah l-a apucat cu pedeapsa Celui Puternic si Atotputernic.

Ei au spus: „Doamne, ne temem ca el se va grabi sa ne pedepseasca”, adica sa se grabeasca sa ne vatame inainte sa-i transmitem Mesajul Tau si sa stabilim dovada impotriva lui, „ori va intrece orice masura” in respingerea adevarului, din pricina stapanirii, puterii, ostilor si ajutoarelor lui. Allah a spus: „Nu va temeti!”, adica nu va temeti ca el se va grabi sa va vatame. „Eu sunt cu voi, aud si vad”, adica sunteti sub Paza si Ingrijirea Mea. Aud cuvintele voastre si vad toate starile voastre. Nu va temeti de el. Teama lor s-a risipit, iar inimile li s-au linistit prin Fagaduiala Domnului lor.

Allah le-a poruncit sa-l cheme la doua lucruri: la Islam si la eliberarea acestui popor nobil, fiii lui Isra'il, din robie si chin, pentru ca ei sa fie liberi si stapani asupra treburilor lor, iar Musa sa implineasca intre ei Legea lui Allah si Religia Sa.

„Ti-am adus un Semn de la Domnul tau”, care dovedeste adevarul nostru: Musa si-a aruncat toiagul si acesta a devenit un sarpe vadit, apoi si-a scos mana si ea a aparut alba privitorilor. Acestora li se adauga celelalte Semne pe care Allah le-a pomenit in istorisirea lor. „Pacea fie asupra celui care urmeaza calauzirea!”, adica cel care urmeaza Calea cea Dreapta si Legea limpede dobandeste pacea in lumea aceasta si in Viata de Apoi. „Ni s-a revelat”, aceasta este o veste de la Allah, nu de la noi insine, „ca pedeapsa va veni asupra celui care tagaduieste” Vestile lui Allah si ale trimisilor „si se intoarce” de la supunere. Aceasta il indeamna pe Faraon la credinta, la recunoasterea adevarului si la urmarirea celor doi trimisi si il avertizeaza asupra contrariului. Dar indemnul si reamintirea nu i-au folosit; el l-a tagaduit pe Domnul sau, a fost necredincios si s-a impotrivit prin argumente nedrepte si incapatanare.

Versetele 49 la 55

قَالَ فَمَنْ رَبُّكَ يَا مُوسَى ﴿٤٩﴾ قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى ﴿٥٠﴾ قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَىٰ ﴿٥١﴾ قَالَ عَلِمَهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنْسَى ﴿٥٢﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِّنْ نَّبَاتٍ شَتَّىٰ ﴿٥٣﴾ كُلُوا وَارْعَوْا أَنْعَمَكُمُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي النُّهَىٰ ﴿٥٤﴾ * مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَىٰ ﴿٥٥﴾

49. Faraon a spus: „Cine este Domnul vostru, o, Musa?” 50. El a spus: „Domnul nostru este Cel care a dat fiecarui lucru infatisarea sa, apoi l-a calauzit.” 51. El a spus: „Dar cum ramane cu generatiile dintai?” 52. Musa a spus: „Stiinta despre ele este la Domnul meu, intr-o Carte. Domnul meu nu ratacesta si nu uita. 53. El este Cel care v-a facut pamantul asternut, v-a deschis in el cai si a pogorat apa din cer; prin ea am scos perechi din felurite plante. 54. Mancati si pasunati vitele voastre! In acestea sunt Semne pentru oamenii cu pricepere. 55. Din el v-am creat, in el va vom intoarce si din el va vom scoate inca o data.”

Faraon i-a spus lui Musa, tagaduind: „Cine este Domnul vostru, o, Musa?” Musa i-a dat un raspuns deplin si limpede: „Domnul nostru este Cel care a dat fiecarui lucru infatisarea sa, apoi l-a calauzit.” Domnul nostru este Cel care a creat toate fapturile si i-a dat fiecareia infatisarea potrivita, care arata frumusetea Lucrarii Sale: marimea ori micimea trupului si toate celelalte insusiri. Apoi a calauzit fiecare faptura spre scopul pentru care a creat-o.

Aceasta calauzire generala se vede in toate fapturile. Fiecare faptura cauta folosul pentru care a fost creata si indeparteaza vatamarea. Pana si animalului necuvantator Allah i-a dat minte prin care poate face aceasta. Allah spune: „Cel care a facut frumos fiecare lucru pe care l-a creat” [as-Sajdah, 32:7]. Cel care a creat fapturile si le-a facut frumoase, astfel incat mintile nu pot propune o forma mai buna, si le-a calauzit spre folosul lor este cu adevarat Domnul. Tagaduirea Lui inseamna tagaduirea celui mai mare lucru existent, trufie si minciuna vadita. Oricat de mare ar fi tagaduirea unui lucru cunoscut, tagaduirea Domnului lumilor este si mai grava.

Cand Faraon nu a putut respinge aceasta dovada hotaratoare, s-a abatut de la subiect, incercand sa tulbure discutia: „Dar cum ramane cu generatiile dintai?” Care a fost starea lor si ce s-a ales de ele, de vreme ce ne-au precedat in tagaduire, necredinta, nedreptate si incapatanare, iar noi le luam drept model?

Musa a spus: „Stiinta despre ele este la Domnul meu, intr-o Carte.” El le-a numarat faptele bune si rele si le-a scris intr-o Carte, Tabla Pazita. Stiinta Lui le cuprinde si nicio veste nu se pierde din ea, iar El nu uita ceea ce stie. Acele generatii au trecut deja, au ajuns in fata urmarilor faptelor lor si vor fi rasplatite pentru ele. Intrebarea si nedumerirea ta despre ele, o, Faraon, nu au rost: acela este un neam trecut; lui ii revine ceea ce a agonisit, iar voua va revine ceea ce agonisiti.

Daca dovada pe care ti-am aratat-o si Semnele pe care ti le-am infatisat si-au dovedit adevarul si certitudinea - iar aceasta este realitatea -, supune-te adevarului si lasa necredinta, nedreptatea si disputa zadarnica intemeiata pe argumente desarte. Daca ai indoiala ori nu vezi corectitudinea lor, calea este deschisa: raspunde dovezii prin dovada si argumentului prin argument. Nu vei gasi insa nicio cale cat timp ziua si noaptea dainuie. Allah a spus despre el: „Le-au tagaduit, desi sufletele lor erau convinse de ele, din nedreptate si trufie” [an-Naml, 27:14]. Musa i-a spus: „Stii bine ca numai Domnul cerurilor si al pamantului a pogorat aceste Semne limpezi” [al-Isra', 17:102]. El era indaratnic in disputa si urmare sa se inalte pe pamant.

Apoi Musa a dezvoltat dovada hotaratoare, pomenind multe Bindecuvantari necesare si Daruri bune ale lui Allah: „El este Cel care v-a facut pamantul asternut”, adica l-a pregatit astfel incat sa puteti locui si ramane pe el, sa ridicati cladiri, sa plantati, sa arati si sa faceti celelalte lucruri. El nu l-a facut nepotrivit pentru vreun folos al vostru. „V-a deschis in el cai”, drumuri care duc dintr-o tara in alta si dintr-un tinut in altul, astfel incat oamenii ajung in cel mai usor chip in toate tinuturile si calatoria le aduce foloase mai mari decat daca ar ramane pe loc.

„Si a pogorat apa din cer; prin ea am scos perechi din felurite plante.” El coboara ploaia, da viata pamantului dupa moartea lui si scoate toate soiurile de plante, felurite si diferite. El ni le-a supus, le-a randuit si le-a inlesnit ca hrana pentru noi si animalele noastre. Fara aceasta, toti oamenii si toate animalele de pe pamant ar pieri. De aceea spune: „Mancati si pasunati vitele voastre!” Acesta este un Dar si arata ca, in privinta tuturor plantelor, regula de baza este ingaduinta; dintre ele nu este oprit decat ceea ce vatama, precum otrava si altele asemenea.

„In acestea sunt Semne pentru oamenii cu pricepere”, adica pentru mintile drepte si cugetarile sanatoase, care privesc Darurile, Bunatatea, Mila, Marea

Generozitate si Ingrijirea desavarsita a lui Allah. Ele arata ca El este Domnul adorat si Stapanul vrednic de lauda. Nimeni in afara Lui nu merita adorarea si lauda. El este Cel care daruieste aceste Binecuvantari si are Putere asupra tuturor lucrurilor: asa cum a dat viata pamantului dupa moartea lui, El ii da viata celui mort.

Allah i-a deosebit pe oamenii cu pricepere deoarece numai ei trag folos din Semne si cugeta la ele. Ceilalti sunt ca animalele care pasc: nu privesc Semnele pentru a trage invataminte, iar cugetarea lor nu ajunge la intelesul acestora. Partea lor este asemenea partii animalelor care mananca si beau, cu inimile neatente si trupurile intoarse: „Cate Semne se afla in ceruri si pe pamant, pe langa care ei trec si de la care se intorc!” [Yusuf, 12:105].

Dupa ce a pomenit rodnicia pamantului si felul in care acesta primeste ploaia pogorata de Allah, precum si faptul ca, prin Ingaduinta Domnului sau, scoate plante felurite, Allah spune ca din el ne-a creat, in el ne va intoarce cand murim si suntem ingropati si din el ne va scoate inca o data. Asa cum ne-a facut din el cand nu eram nimic, lucru pe care il cunoastem cu certitudine, ne va readuce dupa moarte prin inviere din pamant, ca sa ne rasplateasca pentru faptele savarsite pe el. Acestea sunt doua dovezi rationale limpezi ale readucerii: scoaterea plantelor din pamant dupa moartea lui si scoaterea din el a celor carora li se adreseaza Legea, la crearea lor dintai.

Versetele 56 la 76

وَلَقَدْ أَرَيْنَاهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَى ﴿٥٦﴾ قَالَ أَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكُ يَمْوَسَىٰ ﴿٥٧﴾ فَلَنَأْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِّثْلِهِ ۖ فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلَفُهُ ۚ نَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَانًا سَوَىٰ ﴿٥٨﴾ قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمَ الزَّيْنَةِ وَأَنْ يُخَشِرَ النَّاسُ ضُخًى ﴿٥٩﴾ فَتَوَلَّىٰ فِرْعَوْنُ جَمْعَ كَيْدِهِ ۖ ثُمَّ أَتَىٰ ﴿٦٠﴾ قَالَ لَهُمْ مُوسَىٰ وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ ۚ وَقَدْ خَابَ مَنْ افْتَرَىٰ ﴿٦١﴾ فَتَنَزَعُوا أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ وَأَسْرُوا النَّجْوَىٰ ﴿٦٢﴾ قَالُوا إِنْ هَٰذِهِ لَسَاحِرٌ يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَ بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثَلَىٰ ﴿٦٣﴾ فَأَجْمِعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ أَتُوا صَفًّا ۚ وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنْ أَسْتَعَالَ ﴿٦٤﴾ قَالُوا يَمْوَسَىٰ ۖ إِمَّا أَنْ تُلْقَىٰ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ أَوَّلَ مَنْ

أَلْقَى ﴿٦٥﴾ قَالَ بَلْ أَتَقُولُ فَإِذَا جَاءَهُمْ وَعَصِيَهُمْ يُخِيلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا
 تَسْعَى ﴿٦٦﴾ فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةَ مُوسَى ﴿٦٧﴾ قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ
 أَنْتَ الْأَعْلَى ﴿٦٨﴾ وَأَلْقَى مَا فِي يَمِينِكَ تَلَقَفَ مَا صَنَعُوا إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدٌ
 سَحِرٌ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَى ﴿٦٩﴾ فَأَلْقَى السَّحَرَةُ سُبُجًا قَالُوا ءَامَنَّا
 بِرَبِّ هَارُونَ وَمُوسَى ﴿٧٠﴾ قَالَ ءَامَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ ءَاذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ
 لَكَبِيرٌ كُرمَ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَأَقْطَعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خَلْفٍ
 وَلَا صَلْبَبُكُمْ فِي جُذُوعِ النَّخْلِ وَلَتَعْلَمُنَّ أَيَّنَا أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَى ﴿٧١﴾ قَالُوا لَنْ
 نُؤْثِرَكَ عَلَى مَا جَاءَنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرْنَا فَاقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ إِنَّمَا
 تَقْضِي هَذِهِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿٧٢﴾ إِنَّا ءَامَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطِئِينَ وَمَا
 أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ وَاللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْقَى ﴿٧٣﴾ إِنَّهُ مِنْ يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِمًا
 فَإِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى ﴿٧٤﴾ وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ
 الصَّالِحَاتِ فَأُولَئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَى ﴿٧٥﴾ جَنَّاتٌ عَدْنٌ تَجْرَى مِنْ
 تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ مَنْ تَزَكَّى ﴿٧٦﴾

56. Noi i-am aratat toate Semnele Noastre, insa el le-a tagaduit si a refuzat.
 57. El a spus: „Ai venit sa ne scoti din pamantul nostru prin vraja ta, o, Musa?
 58. Iti vom aduce o vraja asemenea ei. Asadar, randuieste intre noi si tine o
 intalnire pe care nici noi, nici tu sa nu o incalcam, intr-un loc potrivit pentru
 noi amandoi.” 59. Musa a spus: „Intalnirea voastra va fi in Ziua Sarbatorii,
 iar oamenii sa fie adunati dimineata.” 60. Faraon s-a retras, si-a adunat
 viclesugul, apoi a venit. 61. Musa le-a spus: „Vai voua! Nu nascociti minciuni
 impotriva lui Allah, ca El sa nu va nimiceasca printr-o pedeapsa. Cel care
 nascoceste minciuni a pierdut.” 62. Ei au discutat in contradictoriu despre
 aceasta chestiune si si-au tinut sfatul in taina. 63. Au spus: „Acestia doi sunt
 vrajitori care vor sa va scoata din pamantul vostru prin vraja lor si sa inlature
 calea voastra cea mai aleasa. 64. Adunati-va asadar viclesugul, apoi veniti in
 randuri. Cel care va birui astazi va izbandi.” 65. Ei au spus: „O, Musa! Ori
 arunci tu, ori vom fi noi primii care arunca.” 66. El a spus: „Ba aruncati voi!”
 Si, deodata, prin vraja lor, i s-a parut ca funiile si toiegele lor se tarasc.

67. Musa a simtit atunci teama in sine. 68. Noi am spus: „Nu te teme! Tu vei fi deasupra. 69. Arunca ceea ce ai in dreapta; va inghiti ceea ce au facut. Ceea ce au facut este doar viclesugul unui vrajitor, iar vrajitorul nu izbandeste oriunde ar veni.” 70. Vrajitorii au cazut prosternati. Ei au spus: „Credem in Domnul lui Harun si al lui Musa.” 71. Faraon a spus: „Ati crezut in el inainte sa va ingadui? El este capetenia voastra, care v-a invatat vraja! Va voi taia mainile si picioarele pe parti opuse si va voi rastigni pe trunchiuri de palmieri. Veti sti care dintre noi este mai aspru si mai statornic in pedeapsa.” 72. Ei au spus: „Nu te vom alege pe tine in locul dovezilor limpezi care ne-au venit si al Celui care ne-a creat. Hotaraste ceea ce vrei sa hotarasti; tu hotarasti numai in aceasta viata lumeasca. 73. Noi am crezut in Domnul nostru, ca El sa ne ierte pacatele si vraja la care ne-ai silit. Allah este mai bun si mai statornic.” 74. Cu adevarat, cel care vine la Domnul sau ca nelegiuit va avea Iadul, in care nici nu va muri, nici nu va trai. 75. Iar cel care vine la El credincios si a savarsit fapte drepte va avea treptele cele inalte: 76. Gradinile Edenului, pe sub care curg rauri, in care vor ramane vesnic. Aceasta este rasplata celui care se curateste.

Comentariul versetelor 56 la 59

Allah spune ca i-a aratat lui Faraon Semnele, invatamintele si dovezile hotaratoare, in toate formele lor: cele vazute nemijlocit, cele din lumea inconjuratoare si cele din oameni insisi. El nu s-a indreptat si nu s-a oprit, ci a tagaduit Vestirea, s-a intors de la Porunca si interdictie, a facut adevarul desertaciune si desertaciunea adevar, apoi s-a impotrivit prin argumente desarte ca sa-i ratacesca pe oameni.

El a spus: „Ai venit sa ne scoti din pamantul nostru prin vraja ta, o, Musa?” A pretins ca Semnele aratate de Musa erau vraja si inchipuire si ca scopul lor era sa-i scoata din tara si sa puna stapanire pe ea. A spus aceasta pentru ca vorbele lui sa aiba efect in inimile poporului: oamenii sunt legati din fire de tarile lor si se despart greu de ele. Le-a vestit ca acesta era scopul lui Musa, ca ei sa-l urasca si sa se straduiasca sa-l combata.

Era ca si cum i-ar fi spus lui Musa: vom veni cu o vraja asemenea vrajii tale. Da-ne un termen si „randuieste intre noi si tine o intalnire pe care nici noi, nici tu sa nu o incalcam, intr-un loc potrivit pentru noi amandoi”, adica un loc deopotriva cunoscut noua si tie; se poate intelege si un loc neted, in care lucrurile pot fi vazute. Musa a spus: „Intalnirea voastra va fi in Ziua Sarbatorii”, ziua in care se eliberau de preocupari si isi intrerupeau treburile, „iar oamenii sa fie adunati dimineata”, adica sa fie adunati cu totii in timpul diminetii. Musa a cerut aceasta deoarece Ziua Sarbatorii si timpul diminetii din acea zi adunau

multi oameni si ingaduiau ca lucrurile sa fie vazute asa cum erau in realitate, intr-un chip care nu era posibil in alt timp.

„Faraon s-a retras, si-a adunat viclesugul, apoi a venit”, adica a strans tot ceea ce putea folosi in confruntarea cu Musa. A trimis oameni prin cetatile sale ca sa-i adune pe vrajitorii iscusiti in vraja lor. Vraja era raspandita, iar stiinta ei era ravnita in acea vreme. A adunat o multime de vrajitori, apoi fiecare dintre cele doua parti a venit la intalnire, la timpul hotarat. Oamenii s-au adunat si ei. Era o adunare uriasa, la care au venit barbatii si femeile, capeteniile si nobilii, oamenii de rand si cei mari, tinerii si batranii. Oamenii au fost indemnati sa vina si li s-a spus: „Va adunati si voi, ca sa-i urmam pe vrajitori, daca ei vor fi biruitori?” [ash-Shu'ara', 26:39-40].

Cand s-au adunat din toate cetatile, Musa i-a povatuit, a stabilit dovada impotriva lor si le-a spus: „Vai voua! Nu nascociti minciuni impotriva lui Allah, ca El sa nu va nimiceasca printr-o pedeapsa”, adica nu sprijiniti prin vraja voastra desertaciunea pe care o urmati si nu cautati sa infrangeti adevarul, nascocind minciuni impotriva lui Allah. Altfel, El va va nimici printr-o pedeapsa de la El, viclesugul si nascocirea voastra vor da gres, nu veti dobandi biruinta si apropierea de Faraon si de capeteniile sale si nici nu veti scapa de Pedeapsa lui Allah.

Cuvantul adevarului trebuie sa aiba un efect asupra inimilor. Nu este de mirare ca disputa si cearta dintre vrajitori s-au iscat atunci cand au auzit vorbele lui Musa si au fost miscati de ele. Poate ca intre lucrurile asupra carora s-au certat s-a aflat indoiala lor cu privire la Musa: se afla el de partea adevarului sau nu? Totusi, pana in acel moment nu ajunsesera la o hotarare, pentru ca Allah sa implineasca un lucru care trebuia implinit: „pentru ca acela care pierdea sa piara dupa o dovada limpede, iar acela care traia sa traiasca dupa o dovada limpede” [al-Anfal, 8:42]. Ei si-au tinut sfatul in taina si au ajuns la o singura parere, ca sa reuseasca si ca oamenii sa ramana atasati religiei lor. Allah a povestit sfatul lor tainic.

Comentariul versetelor 62 la 73

„Acestia doi sunt vrajitori care vor sa va scoata din pamantul vostru prin vraja lor.” Aceasta era aceeasi vorba pe care Faraon o rostise inainte. Fie Faraon si vrajitorii au ajuns la ea din intamplare, fara o intelegere prealabila, fie el le-a dictat parerea asupra careia se hotarase si pe care o facuse cunoscuta oamenilor. Ei au adaugat la cuvintele lui: „si sa inlature calea voastra cea mai aleasa”, adica mestesugul vrajiei, pentru care Musa va invidiaza. El vrea sa va biruiasca prin ea, ca sa dobandeasca mandrie, renume si faima, pentru ca oamenii sa vina la el si sa invete aceasta stiinta cu care voi v-ati indeletnicit

toata viata si pentru ca mijlocul vostru de trai si conducerea dobandita prin ea sa dispara. Prin aceasta s-au indemnat unii pe altii sa depuna toate eforturile in confruntarea cu Musa.

De aceea au spus: „Adunati-va asadar viclesugul”, adica aratati tot ceea ce puteti face, intr-un singur avant, uniti, sprijinindu-va si ajutandu-va unii pe altii, uniti in pareri si cuvinte. „Apoi veniti in randuri”, pentru ca aceasta este mai potrivit pentru lucrarea voastra, insufla mai multa teama in inimi si nu-l lasa pe vreunul dintre voi sa-si crute o parte din putere. Sa stiti ca acela care izbandeste astazi si isi infrange adversarul este cel care biruieste. Aceasta zi va hotari ceea ce urmeaza dupa ea.

Cat de puternica si neinduplecata a fost sprijinirea desertaciunii de catre ei! Au venit cu orice mijloc, pricina, cale si viclesug prin care sa loveasca adevarul. Insa Allah a voit numai sa-Si desavarseasca Lumina si sa faca adevarul sa se ridice. Cand planul lor a fost gata si scopul le era limpede si nu le-a mai ramas decat sa treaca la fapta, „ei au spus: O, Musa! Ori arunci tu”, toiagul tau, „ori vom fi noi primii care arunca”. I-au lasat lui alegerea ca sa arate cat erau de increzatori ca il vor birui in orice situatie.

Musa le-a spus: „Ba aruncati voi!” Ei si-au aruncat funiile si toiegele, iar lui Musa i s-a parut, din pricina vrajii lor puternice, ca ele se miscau repede, asemenea unor serpi. Cand lucrurile i s-au infatisat astfel, Musa „a simtit atunci teama in sine”, potrivit firii omenesti; altminteri, el era sigur de Fagaduiala si Ajutorul lui Allah.

Noi i-am spus, ca sa-l intarim si sa-l linistim: „Nu te teme! Tu vei fi deasupra”, adica ii vei birui, ii vei supune, iar ei se vor smeri si se vor pleca inaintea ta. „Arunca ceea ce ai in dreapta”, toiagul tau; „va inghiti ceea ce au facut. Ceea ce au facut este doar viclesugul unui vrajitor, iar vrajitorul nu izbandeste oriunde ar veni.” Viclesugul si lucrarea lor nu vor aduce vreun rod si nu vor reusi. Acesta este viclesugul vrajitorilor, care ii inseala pe oameni, imbraca desertaciunea in haina adevarului si ii fac pe oameni sa creada ca ei se afla de partea adevarului.

Musa si-a aruncat toiagul, iar acesta a inghitit si a mistuit tot ceea ce facusera ei, in vreme ce oamenii priveau cele petrecute. Vrajitorii au stiut cu o certitudine care nu lasa indoiala ca aceasta nu era vraja si ca venea de la Allah, asa ca s-au grabit la credinta si au cazut prosternati. Au spus: „Credem in Domnul lumilor, Domnul lui Musa si al lui Harun.” Adevarul s-a ridicat, s-a aratat si s-a raspandit, iar vraja, inselaciunea si viclesugul au fost zadarnicite in acea mare adunare. Biruinta asupra vrajitorilor a fost dovada si mila pentru credinciosi si dovada impotriva celor incapatanati.

Faraon le-a spus vrajitorilor: „Ati crezut in el inainte sa va ingadui?”, adica v-ati grabit sa credeti fara sa va intoarceti la mine si fara ingaduinta mea? El a socotit ciudata indrazneala lor, fiindca inainte ei i se umileau si i se supuneau in toate treburile, iar el se astepta sa faca acelasi lucru si acum.

Dupa aceasta dovada, Faraon a staruit in necredinta si tirania sa, si-a batjocorit poporul si a spus ca biruinta lui Musa asupra vrajitorilor nu se datora adevarului aflat cu el, ci faptului ca Musa era capetenia lor in vraja si ca ei uneltisera impreuna ca sa-i scoata pe Faraon si pe poporul sau din tara lor. Poporul sau a primit aceasta nascocire si a socotit-o adevarata: „El si-a facut poporul nechibzuit, iar ei l-au ascultat. Ei erau un popor nelegiuit” [az-Zukhruf, 43:54].

Nimeni inzestrat chiar si cu cea mai mica urma de minte si pricepere nu putea accepta aceasta afirmatie. Musa venise singur din Madyan si nu se intalnise cu vreunul dintre vrajitori ori cu altcineva. El chemase imediat pe Faraon si pe poporul lui si le aratase Semnele. Faraon a vrut sa se impotriveasca celor aduse de Musa, a facut tot ceea ce a putut si a trimis prin cetati oameni care sa-i adune pe toti vrajitorii invatati. Acestia au venit, iar el le-a fagaduit rasplata si apropierea daca vor birui. Ei au dorit nespus biruinta, s-au straduit din rasputeri sa-l infranga pe Musa, dar acesta a fost deznodamantul. Se poate oare inchipui ca, in aceste imprejurari, ei si Musa s-au inteles asupra celor petrecute? Aceasta este una dintre cele mai cu neputinta de admis presupuneri.

Apoi Faraon i-a amenintat: „Va voi taia mainile si picioarele pe parti opuse”, asa cum se face cu talharul care raspandeste stricaciunea: i se taie mana dreapta si piciorul stang. „Si va voi rastigni pe trunchiuri de palmieri”, ca sa fiti facuti de rusine, umiliti si pilda pentru altii. „Veti sti care dintre noi este mai aspru si mai statornic in pedeapsa.” El voia sa spuna, potrivit pretentiei sale: eu sau Allah. Pretindea ca pedeapsa lui era mai aspra si mai statornica decat Pedeapsa lui Allah, rasturnand adevarurile si inspaimantandu-i pe cei fara minte.

Cand vrajitorii au cunoscut adevarul, iar Allah le-a daruit mintea prin care au inteles realitatile, au raspuns: „Nu te vom alege pe tine in locul dovezilor limpezi care ne-au venit si al Celui care ne-a creat.” Nu te vom pune pe tine si ceea ce ne fagaduiesti din rasplata si apropiere mai presus de dovezile limpezi prin care Allah ne-a aratat ca El este singurul Domn vrednic de adorare si preamarire si ca orice altceva este desertaciune. Nu te vom pune inaintea Celui care ne-a facut si ne-a creat; aceasta nu se va intampla niciodata.

„Hotaraste ceea ce vrei sa hotarasti”, alege orice pedeapsa cu care ne-ai amenintat: taierea, rastignirea sau chinul. „Tu hotarasti numai in aceasta viata lumeasca.” Amenintarea ta ne poate atinge numai in viata aceasta, care se

incheie si dispare; vatamarea ei nu se poate compara cu Pedeapsa lui Allah pentru cel care staruie in necredinta, o Pedeapsa vesnica si mare.

Era ca si cum ii raspundeau cuvintelor lui Faraon: „Veti sti care dintre noi este mai aspru si mai statornic in pedeapsa.” Cuvintele lor arata ca omul cu minte trebuie sa cantareasca placerile acestei lumi in raport cu placerile Vietii de Apoi si pedeapsa acestei lumi in raport cu Pedeapsa Vietii de Apoi.

„Noi am crezut in Domnul nostru, ca El sa ne ierte pacatele”, adica necredinta si neascultarea noastra, deoarece credinta sterge pacatele, iar cainta sterge ceea ce a fost inaintea ei. „Si vraja la care ne-ai silit”, prin care ne-am impotrivit adevarului. Aceasta arata ca fapta lor de mai inainte nu fusese savarsita de bunavoie, ci Faraon i-a silit la ea.

Ceea ce pare - iar Allah stie mai bine - este ca vorbele prin care Musa ii povatuise: „Vai voua! Nu nascociti minciuni impotriva lui Allah, ca El sa nu va nimiceasca printr-o pedeapsa” au avut asupra lor un efect mare. De aceea s-au certat dupa indemn si povata. Apoi Faraon i-a obligat sa mearga mai departe cu uneltirea lor, iar ei au repetat vorba lui: „Acestia doi sunt vrajitori care vor sa va scoata din pamantul vostru prin vraja lor.” Astfel, ei au facut ceea ce el le poruncise si ii constransese sa faca.

Poate ca aceasta stare aparuta in inimile lor - neplacerea de a infrunta adevarul prin desertaciune si de a face ceea ce li se impusese - a lasat in ei o urma. Allah a avut mila de ei prin aceasta si i-a facut sa ajunga la credinta si cainta. „Allah este mai bun” decat rasplata si apropierea pe care ni le-ai fagaduit „si mai statornic” in rasplata si binefacerea Sa, nu asa cum pretindea Faraon prin vorbele: „Veti sti care dintre noi este mai aspru si mai statornic in pedeapsa.”

Oriunde este pomenita povestea lui Musa cu Faraon, Allah spune ca Faraon i-a amenintat pe vrajitori cu taierea mainilor si picioarelor si cu rastignirea, dar nu spune ca el a si savarsit aceasta. Nu exista un hadith autentic care sa afirme faptul. Stabilirea producerii ori neproducerii lui depinde de dovada, iar Allah stie mai bine. Totusi, faptul ca i-a amenintat si avea puterea sa-si implineasca amenintarea este o dovada ca aceasta s-a intamplat; daca nu s-ar fi intamplat, Allah ar fi pomenit aceasta, iar cei care transmit povestirea sunt de acord ca s-a intamplat.

Comentariul versetelor 74 la 76

Allah vesteste ca acela care vine la Domnul sau ca nelegiuit - adica nelegiuirea il cuprinde din toate partile, ceea ce insemna ca este necredincios - si staruie in ea pana moare, va avea Iadul. Acolo se afla pedeapsa aspra, lanturi

uriase, adancimi fara fund, caldura arzatoare si frig chinuitor, o pedeapsa care topeste maruntaiele si inimile.

Din asprimea ei face parte ca cel pedepsit „nici nu va muri, nici nu va trai”. Nu va muri ca sa se odihneasca si nici nu va trai o viata din care sa aiba placere. Viata lui va fi plina de chinul inimii, sufletului si trupului, a carui asprime nu poate fi masurata. Nu i se va usura nici macar pentru o clipa. Va cere ajutor, dar nu va fi ajutat, si va chema, dar nu i se va raspunde. „Daca cer ajutor, li se va da apa asemenea metalului topit, care frige chipurile” [al-Kahf, 18:29], iar daca striga, li se va raspunde: „Ramaneti in ea umiliti si nu-Mi vorbiti!” [al-Mu'minun, 23:108].

Cel care vine la Domnul sau credincios in El si in trimisii Sai, urmand Cartile Lui, si care „a savarsit fapte drepte”, cele obligatorii si cele recomandate, „va avea treptele cele inalte”, adica locuinte inalte si incaperi impodobite, placeri neintrerupte, rauri care curg, vesnicie si bucurie mare, pe care niciun ochi nu a vazut-o, nicio ureche nu a auzit-o si care nu i-a trecut vreunui om prin minte.

„Aceasta” rasplata este „rasplata celui care se curateste”, adica se curateste de politeism, necredinta, nelegiuire si pacat, fie ferindu-se sa le savarseasca, fie caindu-se de ceea ce a facut, si se curateste prin cresterea credintei si a faptelor drepte. Curatirea are doua intelesuri: indepartarea murdariei si cresterea binelui. Zakah a primit acest nume deoarece le cuprinde pe amandoua.

Versetele 77 la 82

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي فَاصْرِبْ لَهُمْ طَرِيقًا فِي الْبَحْرِ يَبَسًا
لَّا تَخَفُ دَرَكًا وَلَا تَخْشَى ۖ ﴿٧٧﴾ فَاتَّبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِهِ ۖ فَغَشِيَهُمْ مِنَ
الْإِيمِ مَا غَشِيَهُمْ ۖ ﴿٧٨﴾ وَأَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ وَمَا هَدَىٰ ۖ ﴿٧٩﴾ يَبْنِي
إِسْرَءِيلَ قَدْ أَنْجَيْنَاكَ مِنْ عَدُوِّكَ ۖ وَوَعَدْنَاكَ جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ
الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَىٰ ۖ ﴿٨٠﴾ كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ
عَلَيْكُمْ غَضَبِي ۖ وَمَنْ يَحِلَّ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَىٰ ۖ ﴿٨١﴾ وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِّمَنْ
تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَىٰ ۖ ﴿٨٢﴾

77. Noi i-am revelat lui Musa: „Porneste noaptea cu robii Mei si croieste-le prin mare un drum uscat. Nu te teme ca vei fi ajuns si nu te teme de inec.”

78. Faraon i-a urmarit cu ostirile sale, iar marea i-a acoperit cu ceea ce i-a acoperit. 79. Faraon si-a ratacit poporul si nu l-a calauzit. 80. O, fii ai lui Isra'il! Noi v-am izbavit de dusmanul vostru, v-am dat intalnire pe partea dreapta a Muntelui si am pogorat asupra voastra mana si prepelitele. 81. Mancati din bunatatile cu care v-am inzestrat si nu intreceti masura in ele, ca sa nu se abata Mania Mea asupra voastra. Cel asupra caruia se abate Mania Mea s-a prabusit. 82. Cu adevarat, Eu sunt Mult-Iertator fata de cel care se caieste, crede, savarseste fapte drepte si apoi urmeaza calauzirea.

Comentariul versetelor 77 la 79

Cand Musa a biruit asupra lui Faraon si a poporului sau prin dovada si semne, a ramas in Egipt, chemandu-i la Islam si straduindu-se sa-i elibereze pe fiii lui Isra'il de sub stapanirea lui Faraon si de chinurile la care ii supunea. Faraon a ramas in trufie si fuga de adevar si si-a inasprit purtarea fata de fiii lui Isra'il. Allah ii arata mereu Semnele si invatamintele pe care ni le-a povestit in Coran. Fiii lui Isra'il nu-si puteau arata credinta; si-au facut casele locuri de rugaciune si au rabdat vatamarea lui Faraon.

Allah a voit sa-i izbaveasca de dusman si sa le dea putere pe pamant, ca sa-L adore pe fata si sa implineasca Poruncile Sale. I-a revelat Profetului Sau Musa sa stabileasca in taina, impreuna cu fiii lui Isra'il, plecarea si sa porneasca la inceputul noptii, pentru a strabate cat mai mult drum. I-a spus ca Faraon si poporul lui ii vor urmari. Toti fiii lui Isra'il au iesit la inceputul noptii impreuna cu femeile si copiii lor. Dimineata, egiptenii au vazut ca nu mai ramasese nimeni si Faraon s-a maniat cumplit. A trimis prin cetati oameni care sa adune poporul si sa-l indemne sa-i urmareasca pe fiii lui Isra'il, ca sa-i prinda si sa-i pedepseasca. Insa Allah Isi implineste Hotararea.

Cand oastea lui Faraon s-a adunat, el a pornit cu ea in urmarirea lor. „I-au ajuns la rasaritul soarelui. Cand cele doua grupuri s-au vazut, tovarasii lui Musa au spus: Cu siguranta vom fi ajunsi” [ash-Shu'ara', 26:60-61]. Inaintea lor era marea, iar in urma lor Faraon, plin de manie si furie. Musa era insa linistit si cu inima sigura, increzator in Fagaduiala Domnului sau. El a spus: „Nicidecum! Domnul meu este cu mine si ma va calauzi” [ash-Shu'ara', 26:62].

Allah i-a revelat sa loveasca marea cu toiagul. A lovit-o si s-au deschis douasprezece drumuri, iar apa s-a ridicat de-o parte si de alta asemenea muntilor inalti. Allah a facut uscate drumurile aparute prin despartirea apei. Le-a poruncit sa nu se teama ca Faraon ii va ajunge si nici de inec. Ei au mers pe acele drumuri, iar Faraon si ostirile sale i-au urmarit. Cand tot poporul lui Musa iesise, iar Faraon si ai lui intrasera, Allah a poruncit marii sa-i acopere cu valurile ei. Toti s-au inecat si niciunul nu a scapat, in vreme ce fiii lui Isra'il priveau. Allah le-a racorit ochii prin nimicirea dusmanului lor.

Acesta este deznodământul necredinței și ratacirii și al lipsei de calauzire prin Calauzirea lui Allah. De aceea Allah spune: „Faraon și-a ratăcit poporul”, infatisându-le necredința ca atragătoare și ceea ce adusesese Musa ca respingător. Și-a făcut poporul nechibzuit și nu l-a calauzit niciodată; l-a dus pe calea ratacirii, apoi pe drumul pedepsei și al pierzaniei.

Comentariul versetelor 80 la 82

Allah le aminteste fiilor lui Isra'il binecuvântările Sale mari: le-a nimicit dușmanul, i-a dat întâlnire lui Musa pe partea dreaptă a Muntelui pentru a pogori asupra lui Cartea ce cuprindea porunci marete și vestiri frumoase. Astfel a desăvârșit pentru ei binecuvântarea religioasă după binecuvântarea lumescă. Le aminteste și binecuvântarea din pustiu: a pogorât asupra lor mană și prepelițele, hrană bună și ușor de dobândit, pe care o primeau fără osteneală.

„Mancati din bunatatile cu care v-am inzestrat”, și multumiti pentru binecuvântările daruite. „Nu intreceti masura în ele”, adică nu folosiți Inzestrarea Mea în neascultare și nu va trufiți din pricina binecuvântărilor. Dacă faceți aceasta, Mania Mea se abate asupra voastră: Mânia pe voi și va pedepsesc. „Cel asupra căruia se abate Mania Mea s-a prăbusit”, adică a pierit, s-a nenorocit și a suferit cea mai mare pierdere, deoarece a fost lipsit de Multumirea și Bunătatea lui Allah, iar Mânia și pierzania sunt partea lui.

Cu toate acestea, poarta caintei rămâne deschisă, oricare ar fi păcatul. „Cu adevărat, Eu sunt Mult-Iertător”, cu multă iertare și milă, față de acela care se căiește de necredință, inovatie și nelegiuire, „crede” în Allah, îngerii Sai, Cartile Sale, trimisii Sai și Ziua de Apoi și „savarsește fapte drepte” ale inimii, trupului și limbii. „Apoi urmează calauzirea”, adică merge pe Calea cea Dreaptă, urmează Trimisul cel Nobil și se calauzește prin Religia cea dreaptă.

Allah îi iartă unuia ca acesta păcatele și greselile asupra cărora staruise, deoarece el a venit cu cea mai mare pricină a iertării și milei. Toate pricinile se întorc la aceste lucruri: cainta șterge ceea ce a fost înaintea ei, credința și Islamul șterg ceea ce le-a precedat, faptele drepte șterg faptele rele, iar toate caile calauzirii - învățarea, cugetarea asupra unui verset ori hadith, înțelegerea sensului care îl calauzește, chemarea la Religia adevărată, respingerea inovatiei, necredinței și ratacirii, lupta și emigrarea - sunt mijloace de ștergere a păcatelor și de atingere a telului.

Versetele 83 la 98

* وَمَا أَجَلَكَ عَنْ قَوْمِكَ يَمُوسَى ﴿٨٣﴾ قَالَ هُمْ أُولَاءِ عَلَى أَثَرِي وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَى ﴿٨٤﴾ قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ ﴿٨٥﴾ فَرَجَعَ مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا قَالَ يَقَوْمِ أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعَدًّا حَسَنًا أَفَطَالَ عَلَيْكُمُ الْعَهْدُ أَمْ أَرَدْتُمْ أَنْ يَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُمْ مَوْعِدِي ﴿٨٦﴾ قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلِكِنَا وَلَكِنَّا حُمَلْنَا أَوْزَارًا مِنْ زِينَةِ الْقَوْمِ فَقَذَفْنَاهَا فَكَذَلِكَ أَلْقَى السَّامِرِيُّ ﴿٨٧﴾ فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُورٌ فَقَالُوا هَذَا إِلَهُكُمْ وَإِلَهُ مُوسَى فَنَسِيَ ﴿٨٨﴾ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّهُ لَا يُرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ﴿٨٩﴾ وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلُ يَقَوْمِ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي ﴿٩٠﴾ قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَاكِفِينَ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَى ﴿٩١﴾ قَالَ يَهْرُونَ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا ﴿٩٢﴾ أَأَلَّا تَتَّبِعَنِ أَفَعَصَيْتَ أَمْرِي ﴿٩٣﴾ قَالَ يَبْنَومَ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي وَلَا بِرَأْسِي إِنِّي خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِي ﴿٩٤﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَسْمَرِيُّ ﴿٩٥﴾ قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِنْ أَثَرِ الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي ﴿٩٦﴾ قَالَ فَاذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَنْ تُخْلَفَهُ وَانْظُرْ إِلَى إِلَهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا لَنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ﴿٩٧﴾ إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلُّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿٩٨﴾

83. „Ce te-a facut sa te grabesti inaintea poporului tau, o, Musa?” 84. El a spus: „Ei sunt aproape, pe urmele mele, iar eu m-am grabit spre Tine, Doamne, ca Tu sa fii multumit.” 85. El a spus: „Noi am pus poporul tau la

incercare dupa plecarea ta, iar as-Samiri i-a ratacit.” 86. Musa s-a intors la poporul sau maniat si mahnit. El a spus: „O, popor al meu! Nu v-a facut Domnul vostru o fagaduinta frumoasa? Vi s-a parut timpul prea lung ori ati voit ca Mania Domnului vostru sa se abata asupra voastra si de aceea ati incalcat fagaduinta data mie?” 87. Ei au spus: „Nu am incalcat fagaduinta data tie de bunavoie, inasa am fost incarcati cu poveri din podoabele poporului si le-am aruncat, iar as-Samiri a aruncat si el.” 88. El a scos pentru ei un vitel, un trup care scotea un muget. Ei au spus: „Acesta este dumnezeul vostru si dumnezeul lui Musa, inasa el a uitat.” 89. Nu vedeau ei ca acela nu le raspundea prin niciun cuvânt si nu avea putere sa le aduca vatamare ori folos? 90. Harun le spusese inainte: „O, popor al meu! Voi ati fost doar pusi la incercare prin el. Domnul vostru este Cel Milostiv. Urmati-ma si ascultati porunca mea!” 91. Ei au spus: „Nu vom inceta sa-l adoram pana cand Musa se va intoarce la noi.” 92. Musa a spus: „O, Harun! Ce te-a oprit, cand i-ai vazut rataciti, 93. sa ma urmezi? Te-ai impotrivit poruncii mele?” 94. El a spus: „O, fiu al mamei mele! Nu ma apuca de barba si nici de cap. M-am temut ca vei spune: Ai dezbinat fiii lui Isra'il si nu ai pazit cuvântul meu.” 95. Musa a spus: „Dar care este treaba ta, o, Samiri?” 96. El a spus: „Am vazut ceea ce ei nu au vazut; am luat un pumn din urma trimisului si l-am aruncat. Asa m-a indemnât sufletul meu.” 97. Musa a spus: „Pleaca! In aceasta viata vei spune: Nu ma atingeti! Si ai o intalnire de la care nu vei lipsi. Priveste la dumnezeul tau, pe care ai ramas sa-l adori: il vom arde, apoi il vom risipi in mare. 98. Dumnezeul vostru este numai Allah; nu exista alta divinitate demna de adorare in afara Lui. El cuprinde toate lucrurile cu Stiinta Sa.”

Comentariul versetelor 83 la 86

Allah ii randuise lui Musa o intalnire de treizeci de nopti, in care sa vina la El pentru a primi Tora, apoi le-a intregit cu alte zece. Cand a venit timpul intalnirii, Musa s-a grabit spre ea, din dor pentru Domnul sau si din ravna pentru intalnire. Allah i-a spus: „Ce te-a facut sa te grabesti inaintea poporului tau, o, Musa?”, adica ce te-a adus inaintea lor si de ce nu ai rabdat sa vii impreuna cu ei?

El a spus: „Ei sunt aproape, pe urmele mele”, adica sunt aproape de mine si vor ajunge curand. Ceea ce m-a facut sa ma grabesc catre Tine, Doamne, este dorinta de a fi aproape de Tine, graba de a-Ti dobandi Multumirea si dorul de Tine.

Allah i-a spus: „Noi am pus poporul tau la incercare dupa plecarea ta” prin adorarea vitelului. I-am incercat, dar ei nu au rabdat; cand incercarea a venit, au cazut in necredinta, „iar as-Samiri i-a ratacit”. El le-a scos un vitel, un trup pe

care il facuse si care scotea un muget. Ei au spus: „Acesta este dumnezeul vostru si dumnezeul lui Musa, insa el a uitat.” Fiii lui Isra'il au fost amagiti si l-au adorat. Harun i-a oprit, dar ei nu s-au oprit.

Musa s-a intors la poporul sau plin de manie si mahnire - manie, furie si tristete. Mustrandu-i, le-a spus: „O, popor al meu! Nu v-a facut Domnul vostru o fagaduinta frumoasa?” Fagaduinta pogorarii Torei. „Vi s-a parut timpul prea lung?”, adica ati socotit absenta mea prea lunga, desi ea a fost scurta? Aceasta este interpretarea multor exegeti.

Se poate insa ca intelesul sa fie: a trecut oare atat de mult timp de la venirea unui profet si trimis, incat sa nu aveti stiinta despre profetie, urmele profetiei sa se fi sters si nimic din ea sa nu fi ramas la voi, asa incat sa adorati pe altcineva decat Allah din nestiinta si din lipsa urmelor Mesajului? Nu; profetia se afla printre voi, iar cunoasterea este prezenta, asa ca scuza nu va este primita. „Ori ati voit ca Mania Domnului vostru sa se abata asupra voastra?” Ati venit cu pricina Maniei si ati savarsit ceea ce face Pedepsa inevitabila. Aceasta este realitatea. „Si de aceea ati incalcat fagaduinta data mie”: v-am poruncit sa ramaneti drepti, l-am lasat pe Harun in locul meu, dar nu ati pazit cuvintele mele si nu l-ati respectat.

Comentariul versetelor 87 la 89

Ei au spus: nu am facut ce am facut prin puterea si alegerea noastra; pricina a fost ca ne-am socotit vinovati din pricina podoabelor poporului. Potrivit spuselor lor, ei imprumutaseră multe podoabe de la egipteni si iesiseră cu ele. La ei se afla, asadar, o mare cantitate de podoabe copte. Au scos-o si au aruncat-o, adunand-o pentru ca Musa sa hotarasca asupra ei la intoarcere. As-Samiri vazuse, in ziua inecarii lui Faraon, urma copitei calului trimisului Jibril. Sufletul lui l-a indemnat sa ia un pumn din urma lui, socotind ca, daca il arunca asupra unui lucru, acela va prinde viata. Aceasta a fost o incercare pentru ei.

El a aruncat pumnul asupra vitelului facut de el. Vitelul s-a miscat si a scos un muget, iar oamenii au spus: Musa a plecat sa-L caute pe Domnul sau, insa El este aici; Musa a uitat. Aceasta a fost din prostia si lipsa lor de minte: cand au vazut acest lucru ciudat, un trup neinsufletit care a inceput sa scoata un muget, l-au socotit Dumnezeul pamantului si cerurilor.

„Nu vedeau ei” ca vitelul „nu le raspundea prin niciun cuvant” si nici nu vorbea cu ei, „si nu avea putere sa le aduca vatamare ori folos”? Cel lipsit de desavarsire, care nu vorbeste si nu poate face nimic, nu merita sa fie adorat. El este mai lipsit de insusiri desavarsite decat cei care il adora, deoarece acestia pot vorbi si pot face unele lucruri si, prin Puterea lui Allah, pot aduce un folos ori indeparta o vatamare.

Comentariul versetelor 90 la 94

Ei nu aveau nicio scuza pentru luarea vitelului drept obiect de adorare. Chiar daca in mintea lor aparuse o indoiala, Harun ii opri, le spusese ca era o incercare, ca Domnul lor era Cel Milostiv, de la care vin toate binecuvantarile vazute si ascunse si care indeparteaza vatamarile. Le poruncise sa-l urmeze si sa paraseasca vitelul, dar ei au refuzat: „Nu vom inceta sa-l adoram pana cand Musa se va intoarce la noi.”

Musa s-a indreptat spre fratele sau si l-a muștră: „O, Harun! Ce te-a oprit, cand i-ai vazut rataciti, sa ma urmezi?”, adica sa vii dupa mine si sa ma vestesti, ca sa ma grabesc sa ma intorc la ei? „Te-ai impotrivit poruncii mele?”, cand ti-am spus: „Ramai in locul meu printre oamenii mei, indreapta lucrurile si nu urma calea celor care raspandesc stricaciunea” [al-A'raf, 7:142]. Musa l-a apucat pe Harun de cap si de barba, tragandu-l din pricina maniei si a muștrării.

Harun a spus: „O, fiu al mamei mele!”, ca sa-i inmoaie inima, desi erau frati din aceiasi parinti. „Nu ma apuca de barba si nici de cap. M-am temut ca vei spune: Ai dezbinat fiii lui Isra'il si nu ai pazit cuvantul meu.” Tu mi-ai poruncit sa raman in locul tau printre ei; daca te-as fi urmat, as fi parasit ceea ce mi-ai poruncit sa pazesc. M-am temut sa nu-mi spui ca i-am dezbinat lasandu-i fara pazitor si conducator, caci aceasta i-ar fi impartit si le-ar fi destramat unitatea. Nu ma socoti printre cei din poporul nedrept si nu-i bucura pe dusmanii nostri prin ceea ce faci cu mine.

Musa a regretat ceea ce ii facuse fratelui sau, care nu merita aceasta purtare. A spus: „Doamne, iarta-ma pe mine si pe fratele meu si primeste-ne in Mila Ta, caci Tu esti Cel mai Milostiv dintre cei milostivi” [al-A'raf, 7:151]. Apoi s-a indreptat spre as-Samiri.

Comentariul versetelor 95 la 98

Musa a spus: „Dar care este treaba ta, o, Samiri?”, adica de ce ai facut ceea ce ai facut? As-Samiri a spus: „Am vazut ceea ce ei nu au vazut”, adica l-a vazut pe Jibril calare cand au iesit din mare, iar Faraon si ostirile lui s-au inecat, potrivit celor spuse de exegeti. „Am luat un pumn din urma trimisului”, din urma calului sau, „si l-am aruncat” asupra vitelului. „Asa m-a indemnat sufletul meu”: sa iau acel pumn, sa-l arunc si sa se petreaca ceea ce s-a petrecut.

Musa i-a spus: „Pleaca!”, indeparteaza-te de mine si stai departe. „In aceasta viata vei spune: Nu ma atingeti!”, adica pedeapsa ta in viata aceasta este sa traiesti izolat: nimeni sa nu se apropie de tine si nimeni sa nu te atinga. Daca cineva vrea sa se apropie, ii spui: nu ma atinge si nu te apropia de mine. Aceasta este rasplata pentru ca ai atins ceea ce altul nu a atins si ai facut ceea ce

nimeni nu a facut. „Si ai o intalnire de la care nu vei lipsi”, la care vei fi rasplatit pentru faptele tale bune si rele.

„Priveste la dumnezeul tau, pe care ai ramas sa-l adori”, vitelul. „Il vom arde, apoi il vom risipi in mare.” Musa a facut aceasta. Daca ar fi fost dumnezeu, s-ar fi aparat de acela care a voit sa-l nimiceasca. Iubirea vitelului patrunsesa in inimile fiilor lui Isra'il, iar Musa a voit sa-l nimiceasca sub ochii lor, intr-un chip care nu ingaduia refacerea lui: l-a ars, l-a zdrobit si l-a imprastiat in mare, ca sa piara chipul lui si sa fie indepartata iubirea lui din inimile lor. Pastrarea lui ar fi fost o ispita, fiindca in suflute se afla o chemare puternica spre desertaciune.

Cand le-a aratat desertaciunea vitelului, le-a vestit pe Cel care, singur, merita adorarea si nu are partener: „Dumnezeul vostru este numai Allah; nu exista alta divinitate demna de adorare in afara Lui. El cuprinde toate lucrurile cu Stiinta Sa.” Nimeni nu este adorat pe drept in afara Fetei Sale Nobile. Numai El este chemat, iubit si temut pe drept, si numai in El este pusa nadejdea in chip indreptatit. El este Cel Desavarsit, Caruia li apartin Numele cele mai frumoase si Atributele cele mai inalte. Stiinta Lui cuprinde toate lucrurile, iar toate binecuvantarile robilor vin numai de la El si numai El indeparteaza raul. Nu exista alta divinitate demna de adorare in afara Lui.

Versetele 99 la 113

كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا
ذِكْرًا ﴿٩٩﴾ مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وِزْرًا ﴿١٠٠﴾ ج
خَالِدِينَ فِيهِ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ حِمْلًا ﴿١٠١﴾ يَوْمَ يَنْفُخُ فِي الصُّورِ
وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ﴿١٠٢﴾ يَخْلَفْتُون بَيْنَهُمْ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا
عَشْرًا ﴿١٠٣﴾ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا
يَوْمًا ﴿١٠٤﴾ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا ﴿١٠٥﴾
فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ﴿١٠٦﴾ لَا تَرَى فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا ﴿١٠٧﴾ يَوْمَئِذٍ
يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ وَخَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا
هَمْسًا ﴿١٠٨﴾ يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفْعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ

قَوْلًا ﴿١٠٩﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ
 عَلَمًا ﴿١١٠﴾ * وَعَنْتِ أَوُجُوهٌ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ
 ظُلْمًا ﴿١١١﴾ وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا
 هَضْمًا ﴿١١٢﴾ وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ
 يَتَّقُونَ أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا ﴿١١٣﴾

99. Astfel iti povestim tie dintre vestile celor care au trecut si ti-am daruit de la Noi o Reamintire. 100. Cel care se intoarce de la ea va purta in Ziua Invierii o povara, 101. in care va ramane vesnic. Ce rea va fi pentru ei povara in Ziua Invierii! 102. In Ziua in care se va sufla in Trambita, ii vom aduna pe nelegiuiti invinetiti. 103. Ei isi vor sopiti: „Nu ati ramas decat zece.” 104. Noi stim mai bine ceea ce spun, cand cel mai drept in socoteala dintre ei va spune: „Nu ati ramas decat o zi.” 105. Ei te intreaba despre munti. Spune: „Domnul meu ii va spulbera si ii va risipi, 106. apoi va lasa pamantul o campie neteda, 107. in care nu vei vedea adancitura ori ridicatura.” 108. In Ziua aceea il vor urma pe chemator fara sa se abata. Vocile se vor smeri inaintea Celui Milostiv si nu vei auzi decat o soapta. 109. In Ziua aceea mijlocirea nu va folosi decat din partea celui caruia Cel Milostiv ii ingaduie si al carui cuvant Ii este placut. 110. El cunoaste ceea ce este inaintea lor si ceea ce este in urma lor, iar ei nu-L cuprind prin stiinta. 111. Chipurile se vor smeri inaintea Celui Viu, Celui care Se sustine pe Sine si sustine toate. Cel care poarta o nedreptate va fi pierdut. 112. Iar acela care savarseste fapte drepte si este credincios nu se va teme de nedreptate ori de lipsire. 113. Astfel l-am pogorat, un Coran in limba araba, si am infatisat in el felurite amenintari, pentru ca ei sa se teama ori sa le aduca o reamintire.

Comentariul versetelor 99 la 104

Allah ii aminteste Profetului Sau binefacerea de a-i relata istorisirile si vestile celor dinainte, asa cum este aceasta istorisire mareata, cu hotararile si invatamintele ei. Niciunul dintre oamenii Cartii nu o poate tagadui. Tu nu ai studiat vestile celor dintai si nu le-ai invatat de la cineva. Faptul ca vestesti cu o certitudine care nu lasa indoiala este dovada ca esti cu adevarat Trimisul lui Allah si ca lucrurile aduse de tine sunt adevarate.

„Si ti-am daruit de la Noi o Reamintire”, un dar mare si o binecuvantare mare de la Noi. Ea este acest Coran Nobil, in care se afla reamintirea vestilor trecute si viitoare si pomenirea prin care omul isi aminteste Numele si

Atributele desavarsite ale lui Allah, hotararile Poruncii si interdictiei si hotararile rasplatirii. Aceasta arata ca in Coran se afla cele mai frumoase si mai desavarsite hotarari, a caror frumusetate o marturisesc mintile si firile. Coranul aminteste ceea ce Allah a asezat in ele, iar fiind Reamintire pentru Trimis si pentru comunitatea sa, el trebuie primit, acceptat, urmat si preamarit. Lumina lui trebuie luata drept calauza spre Calea cea Dreapta, iar oamenii trebuie sa se dedice invatarii lui si transmiterii acestei invataturi altora.

Impotrivirea fata de el prin intoarcere sau, mai grav, prin tagaduire inseamna necredinta fata de aceasta binecuvantare si face pedeapsa meritata. De aceea: „Cel care se intoarce de la ea” nu crede in ea ori trateaza cu usurinta Poruncile si interdictiile ei si nu invata sensurile obligatorii, „va purta in Ziua Invierii o povara”, pacatul care a facut sa se intoarca de la Coran, in fruntea caruia se afla necredinta si parasirea Coranului.

„In care va ramane vesnic”, adica vor ramane vesnic in pedeapsa acelei poveri; pacatul insusi se preschimba in pedeapsa, dupa marimea ori micimea lui. „Ce rea va fi pentru ei povara in Ziua Invierii!”, ce rea este povara pe care o poarta si ce rea este Pedeapsa prin care sunt pedepsiti. Apoi Allah pomeneste starile Invierii si grozaviile ei.

In Ziua in care se va sufla in Trambita si oamenii vor iesi din morminte, fiecare dupa starea sa, cei tematori vor fi adunati inaintea Celui Milostiv ca o delegatie cinstita, iar nelegiuitii vor fi adunati cu infatisarea invinetita de frica, neliniste si sete. Ei isi vor sopti despre scurtimea lumii si graba venirii Vietii de Apoi. Unii vor spune: ati ramas in lume numai zece zile, iar altii altceva. Allah stie soptele lor si aude ceea ce spun.

„Cand cel mai drept in socoteala dintre ei”, cel mai apropiat de adevar si mai corect in apreciere, „va spune: Nu ati ramas decat o zi.” Intelesul este regretul lor mare pentru ca au irosit acel timp scurt, si-au petrecut clipele in neatenție si nepasare, s-au intors de la ceea ce le folosea spre ceea ce le facea rau, iar acum a venit rasplatirea si amenintarea s-a implinit. Nu le-a ramas decat regretul, invinuirea si chemarea nenorocirii si pierzaniei. Allah spune: „Cati ani ati ramas pe pamant? Ei vor spune: Am ramas o zi ori o parte dintr-o zi; intreaba-i pe cei care tin socoteala. El va spune: Nu ati ramas decat putin, daca ati fi stiut” [al-Mu'minun, 23:112-114].

Comentariul versetelor 105 la 112

Allah vesteste despre grozaviile Invierii si cutremurele ei. „Ei te intreaba despre munti”: ce se va intampla cu ei in Ziua Invierii si vor ramane ori nu? „Spune: Domnul meu ii va spulbera si ii va risipi”, ii va scoate din locurile lor; ei vor fi asemenea lanei scarmanate, apoi asemenea nisipului risipit. Ii va zdrobi

si ii va face pulbere imprastiata, pana vor disparea. Ii va nivela cu pamantul si va lasa pamantul „o campie neteda”, dreapta si plana, in care privitorul nu vede adancitura, ridicatura, vai sau locuri inalte.

Pamantul va fi netezit si intins, iar Allah il va largi, ca toate fapturile sa aiba loc. Oamenii se vor afla intr-un singur loc, chematorul se va face auzit de toti, iar privirea ii va putea cuprinde pe toti. „In Ziua aceea il vor urma pe chemator” cand vor fi inviati din morminte. Chematorul ii va chema sa vina si sa se adune in locul Hotararii, iar ei il vor urma grabindu-se, fara sa priveasca in urma si fara sa se abata la dreapta ori la stanga. Chemarea lui nu va avea nicio strambatate: ea va fi adevarata pentru toate fapturile, el se va face auzit de toti si ii va striga pe toti. Ei vor veni la locul Hotararii cu vocile smerite inaintea Celui Milostiv.

„Nu vei auzi decat o soapta”, numai sunetul pasilor ori murmurul buzelor care se misca. Smerenia si tacerea ii stapanesc, iar ei asteapta Hotararea Celui Milostiv. Chipurile sunt smerite si supuse. In acea privelisti mare ii vezi pe bogati si saraci, barbati si femei, liberi si robi, regi si oameni de rand, tacuti, cu privirile coborate si grumazurile plecate, ingenuncheati si smeriti. Nu stiu ce se va face cu ei. Fiecare este preocupat de sine si nu se gandeste la tata, frate, prieten ori iubit: „Fiecare dintre ei, in Ziua aceea, va avea un lucru care ii va fi de ajuns” [Abasa, 80:37]. Atunci Judecatorul Drept hotaraste intre ei, il rasplateste pe cel care a facut bine pentru binele sau, iar pe cel care a facut rau, prin lipsirea de bine.

Nadejdea in Domnul Cel Generos, Cel Milostiv si Indurador, este ca va arata fapturilor din Harul, Bunatatea, Iertarea si Indurarea Sa ceea ce limbile nu pot descrie si gandurile nu pot cuprinde. Atunci toate fapturile vor ravni la Mila Lui, datorita celor pe care le vor vedea, dar credinciosii in El si in trimisii Sai vor fi deosebiti prin ea.

Daca se intreaba: de unde aveti aceasta nadejde? Sau, daca vrei, se poate spune: de unde aveti aceasta cunoastere a celor pomenite? Raspunsul este: din stiinta noastra ca Mila Lui biruie Mania Sa, din largimea Generozitatii Sale care cuprinde toate fapturile si din binecuvantarile multe pe care le vedem asupra noastra si asupra altora in aceasta lume. Mai ales cunoastem Mila Sa in Ziua Invierii: „Vocile se vor smeri inaintea Celui Milostiv”, „decat celui caruia Cel Milostiv ii ingaduie” si: „Stapanirea adevarata va fi in Ziua aceea a Celui Milostiv” [al-Furqan, 25:26].

Profetul a spus: „Allah are o suta de parti de mila. A pogorat asupra robilor Sai o singura parte, prin care isi arata mila si duiosia unii fata de altii; pana si

animalul isi ridica piciorul de teama sa nu-si calce puiul⁹.” Aceasta se datoreaza milei asezate in inima lui. Cand va veni Ziua Invierii, Allah va reuni aceasta parte de mila cu cele nouazeci si noua de parti si va arata prin ele mila robilor.

El a mai spus: „Allah este mai milostiv cu robii Sai decat este o mama cu pruncul ei¹⁰.” Spune despre Mila Sa orice doresti: ea se afla mai presus de cuvintele tale. Inchipe-ti orice doresti: ea este mai presus de inchipuire. Slava Celui care a aratat Mila in Dreptatea si Pedeapsa Sa, asa cum a aratat-o in Harul, Bunatatea si Rasplata Sa! Preainalt este Cel a Carui Mila cuprinde toate lucrurile si a Carui Generozitate cuprinde toate vietatile, Cel care nu are nevoie de robii Sai, dar este Milostiv cu ei, in vreme ce ei au nevoie de El neincetat, in toate imprejurarile, si nu se pot lipsi de El nici cat o clipire.

„In Ziua aceea mijlocirea nu va folosi decat din partea celui caruia Cel Milostiv ii ingaduie si al carui cuvânt Ii este placut.” Nicio faptura nu mijloceste la El fara Ingaduinta Sa. El le ingaduie sa mijloceasca numai celor al caror cuvânt Ii este placut, adica a caror mijlocire o aproba: profetilor, trimisilor si robilor Sai apropiati. Acestia mijlocesc pentru cel ale carui vorbe si fapte Ii sunt placute, adica pentru credinciosul sincer. Daca una dintre aceste conditii lipseste, nimeni nu poate beneficia de mijlocirea altcuiva.

Oamenii se impart in acea priveliste in doua categorii. Prima ii cuprinde pe cei nedrepti prin necredinta si nelegiuire; ei nu primesc decat lipsire, pedeapsa dureroasa in Iad si Mania Judecatorului. A doua este a celor care au crezut cu credinta poruncita si au facut fapte drepte, obligatorii si recomandate. Ei „nu se vor teme de nedreptate”, adica sa li se adauge alte fapte rele, „ori de lipsire”, adica sa li se scada din faptele bune. Pacatele le vor fi iertate, cusururile curatite, iar faptele bune inmultite: „Daca este o fapta buna, Allah o inmulteste si daruieste de la El o rasplata uriasa” [an-Nisa', 4:40].

Comentariul versetului 113

„Astfel l-am pogorat”, aceasta Carte, „un Coran in limba araba”, o limba nobila pe care o intelegeti si ale carei cuvinte si sensuri nu va sunt ascunse. „Si am infatisat in el felurite amenintari”, in multe chipuri: uneori prin Numele lui Allah care arata Dreptatea si Razbunarea, alteori prin pildele pedepselor popoarelor trecute si porunca adresata celor de dupa ele sa ia aminte, uneori prin urmarile pacatelor si uratenia lor, alteori prin grozaviile Invierii si ceea ce

⁹ Nota editiei arabe: Hadithul este consemnat in Sahih al-Bukhari, nr. 6000, si Sahih Muslim, nr. 2752, de la Abu Hurayrah, Allah sa fie multumit de el.

¹⁰ Nota editiei arabe: Hadithul este consemnat de al-Bukhari, nr. 5999, si Muslim, nr. 2754, cu o formulare apropiata.

se afla acolo din tulburari si spaime, iar alteori prin pomenirea Iadului si a felurilor de chin din el.

Toate acestea sunt din Mila fata de robi, „pentru ca ei sa se teama” de Allah si sa paraseasca raul si pacatele care le fac rau, „ori sa le aduca o reamintire”, asa incat sa savarseasca fapte de ascultare si binele care le folosesc. Faptul ca este in limba araba si ca amenintarea este infatisata in felurite chipuri este cea mai mare pricina si cel mai puternic indemn spre teama de Allah si fapta dreapta. Daca nu ar fi arab sau daca amenintarea nu ar fi infatisata in felurite chipuri, nu ar avea acest efect.

Versetele 114 la 115

فَتَعَلَىٰ اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُقْضَىٰ إِلَيْكَ وَحْيُهُ
وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ﴿١١٤﴾ وَلَقَدْ عَهِدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلِ فَنَسَىٰ وَلَمْ
نَجِدْ لَهُ عِزْمًا ﴿١١٥﴾

114. Preainalt este Allah, Stapanul Adevarat! Nu te grabi sa rostesti Coranul inainte ca revelarea lui catre tine sa fie incheiata si spune: „Doamne, sporeste-mi stiinta!” 115. Noi i-am poruncit lui Adam mai inainte, insa el a uitat si nu am gasit in el hotarare neclintita.

Comentariul versetului 114

Dupa ce a pomenit Hotararea Sa privind rasplatirea robilor si Hotararea Sa religioasa pe care a pogorat-o in Carte, iar acestea fac parte din urmarile Stapanirii Sale, Allah spune: „Preainalt este Allah”, mai presus de orice lipsa si neajuns, „Stapanul”, Caruia Ii apartine Stapanirea si Caruia Ii sunt supuse toate fapturile. Hotararile Stapanului - cele predestinate si cele religioase - patrund si se implinesc asupra lor.

„Adevarat”: Existenta, Stapanirea si Desavarsirea Sa sunt adevarate. Desavarsirea nu apartine in realitate decat Celui cu Maretie, iar din ea face parte Stapanirea. Chiar daca o faptura primeste o stapanire asupra unor lucruri si pentru un timp, acea stapanire este nedesavarsita, trecatoare si desarta. Domnul nu inceteaza sa fie Stapanul Cel Viu, Cel care Se sustine pe Sine si sustine toate, Cel Maret.

„Nu te grabi sa rostesti Coranul inainte ca revelarea lui catre tine sa fie incheiata”, adica nu te grabi sa primesti Coranul atunci cand Jibril ti-l recita. Ascuta pana termina, iar cand termina, recita-l. Allah ti-a garantat strangerea

lui in piept si citirea lui: „Nu-ti misca limba in graba ca sa-l rostesti. Noua Ne revine sa-l adunam si sa-l recitam. Cand Noi il recitam, urmeaza recitarea lui. Apoi Noua Ne revine talcuirea lui” [al-Qiyamah, 75:16-19].

Graba Profetului in primirea Revelatiei arata iubirea lui desavarsita pentru stiinta si ravna lui pentru ea. Allah i-a poruncit sa-I ceara sporire in stiinta, deoarece stiinta este un bine, iar sporirea binelui este de dorit. Ea vine de la Allah. Calea spre ea este straduinta, dorinta de cunoastere, cererea adresata lui Allah, cautarea Ajutorului Sau si aratarea nevoii fata de El in orice clipa.

Din acest verset se desprinde buna-cuviinta in primirea stiintei: cel care asculta trebuie sa aiba rabdare si sa nu se grabeasca pana cand invatatorul isi incheie expunerea ideilor legate intre ele. Dupa ce termina, cel care are o intrebare intreaba. Nu se grabeste si nu-l intrerupe pe invatator in mijlocul vorbirii, deoarece aceasta poate fi o pricina a lipirii de cunoastere. Tot astfel, cel intrebata trebuie sa asculte intrebarea, sa cunoasca sensul dorit de cel care intreaba si abia apoi sa raspunda. Aceasta il ajuta sa dea raspunsul corect.

Comentariul versetului 115

„Noi i-am poruncit lui Adam mai inainte”: i-am dat o porunca si un legamant, ca sa le implineasca. El s-a supus, s-a plecat, a primit porunca si s-a hotarat sa o indeplineasca. Cu toate acestea, a uitat ceea ce i se poruncise, iar hotararea sa ferma a slabit. S-a petrecut atunci ceea ce s-a petrecut. El a devenit o pilda pentru urmasii sai, iar firea lor a ajuns asemenea firii lui Adam: el a uitat, iar urmasii sai uita; el a gresit, iar ei gresesc; el nu a ramas statornic in hotararea neclintita, iar ei sunt la fel. Insa Adam s-a grabit sa se caiasca pentru greseala lui, a recunoscut-o si a marturisit-o, iar Allah l-a iertat. Cine se aseamana cu parintele sau nu este de invinuit.

Apoi Allah a infatisat in amanunt ceea ce pomenise pe scurt si a spus:

Versetele 116 la 122

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى ﴿١١٦﴾ فَقُلْنَا يَسَّادَمُ
 إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكَ مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَى ﴿١١٧﴾ إِنَّ
 لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَى ﴿١١٨﴾ وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا
 تَضْحَى ﴿١١٩﴾ فَوَسَّوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَسَّادَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَى شَجَرَةٍ
 أَنْخَلِدَ وَمَلَكَ لَا يَلَى ﴿١٢٠﴾ فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْءُهُمَا وَطَفَقَا
 يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَعَصَى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَى ﴿١٢١﴾ ثُمَّ
 اجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَى ﴿١٢٢﴾

116. Si cand le-am spus ingerilor: „Prosternati-va inaintea lui Adam!”, ei s-au prosternat, in afara de Iblis, care a refuzat. 117. Atunci am spus: „O, Adam! Acesta va este dusman tie si sotiei tale. Sa nu va scoata din Gradina, caci vei ajunge sa trudesti. 118. In ea ti s-a dat sa nu flamanzesti si sa nu fii gol, 119. sa nu insetezi in ea si sa nu suferi de arsita soarelui.” 120. Apoi Shaytan i-a sositit: „O, Adam! Sa-ti arat pomul vesniciei si o imparatie care nu piere?” 121. Au mancat amandoi din el si li s-au aratat goliciunile, iar ei au inceput sa-si lipeasca peste trup frunze din Gradina. Adam nu l-a ascultat pe Domnul sau si a ratat. 122. Apoi Domnul sau l-a ales, i-a primit cainta si l-a calauzit.

Dupa ce Allah a desavarsit crearea lui Adam cu Mana Sa, l-a invatat numele lucrurilor, l-a favorizat si l-a cinstit, le-a poruncit ingerilor sa se prosterneze inaintea lui, ca semn de cinstire, pretuire si respect fata de el. Ei s-au grabit sa se prosterneze, implinind Porunca. Printre ei se afla insa Iblis, care s-a trufit fata de Porunca Domnului sau, a refuzat sa se prosterneze inaintea lui Adam si a spus: „Eu sunt mai bun decat el. Pe mine m-ai creat din foc, iar pe el l-ai creat din lut” [al-A'raf, 7:12].

Atunci s-a vadit vrajmasia lui puternica fata de Adam si sotia lui, intrucat era dusmanul lui Allah, si a iesit la iveala pizma care ii pricinuisa aceasta dusmanie. Allah i-a avertizat pe Adam si pe sotia lui: „Sa nu va scoata din Gradina, caci vei ajunge sa trudesti.” Daca veti fi scosi din ea, vei avea parte de truda si osteneala in cautarea hranei, pe cand in Gradina ai o viata tihnita si o odihna deplina.

„In ea ti s-a dat sa nu flamanzesti si sa nu fii gol, sa nu insetezi in ea si sa nu suferi de arsita soarelui.” Lui Adam ii erau astfel garantate fara intrerupere

hrana, bautura, imbracamintea si apa, fara osteneala si oboseala. Allah ii interzisese insa un anumit pom: „Nu va apropiati de acest pom, ca sa nu fiti dintre cei nedrepti” [al-A'raf, 7:19].

Shaytan a continuat sa le sopteasca si sa le impodobeasca mancarea din acel pom, spunand: „Sa-ti arat pomul vesniciei?”, adica pomul din care, daca mananca cineva, va ramane vesnic in Gradina, „si o imparatie care nu piere?”, adica nu se sfarseste, daca mananci din el. A venit la Adam infatisandu-se ca un sfatuitor si i-a vorbit cu blandete; Adam a fost amagit si amandoi au mancat din pom.

Atunci au fost cuprinsi de parere de rau, vesmintele le-au cazut si li s-a vadit pacatul. Fiecare a vazut goliciunea celuilalt, dupa ce amandoi fusesera acoperiti. Ei au inceput sa-si lipeasca peste trup frunze din pomii Gradinii, ca sa se acopere cu ele. Au fost cuprinsi de rusine inaintea lui Allah, intr-o masura pe care numai El o cunoaste. „Adam nu L-a ascultat pe Domnul sau si a ratacit”, dar amandoi s-au grabit sa se caiasca si sa se intoarca la Allah. Ei au spus: „Doamne al nostru! Ne-am nedreptatit pe noi insine. Daca nu ne ierti si nu ai mila de noi, vom fi cu siguranta dintre cei pierduti” [al-A'raf, 7:23].

Domnul sau l-a ales, i-a inlesnit si i-a primit cainta si l-a calauzit. Dupa cainta, starea lui a devenit mai buna decat fusese inainte: uneltirea dusmanului s-a intors impotriva acestuia, viclesugul lui a fost zadarnicit, iar binecuvantarea asupra lui Adam si a urmasilor lui s-a desavarsit. Lor le revine datoria sa recunoasca aceasta binecuvantare, sa-si implineasca indatoririle ce decurg din ea si sa se fereasca de dusmanul care ii pandeste zi si noapte. Allah le-a spus: „O, fii ai lui Adam! Sa nu va ispiteasca Shaytan, asa cum i-a scos pe parintii vostri din Gradina, smulgandu-le vesmintele ca sa le arate goliciunile. El si ceata lui va vad de unde voi nu-i vedeti. Noi i-am facut pe shayatini aliati ai celor care nu cred” [al-A'raf, 7:27].

Versetele 123 la 127

قَالَ أَهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ
 هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى ﴿١٢٣﴾ وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ
 مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَى ﴿١٢٤﴾ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي
 أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا ﴿١٢٥﴾ قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيتَهَا وَكَذَلِكَ
 الْيَوْمَ تُنسى ﴿١٢٦﴾ وَكَذَلِكَ نُجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِآيَاتِ رَبِّهِ
 وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقَى ﴿١٢٧﴾

123. El a spus: „Coborati amandoi de aici, cu totii, dusmani unii altora. Cand va va veni de la Mine o calauzire, cel care urmeaza Calauzirea Mea nu se va rataci si nu va fi nefericit. 124. Insa cel care se intoarce de la Reamintirea Mea va avea o viata stramtorata, iar in Ziua Invierii il vom ridica orb.” 125. El va spune: „Doamne! De ce m-ai ridicat orb, cand mai inainte vedeam?” 126. El va spune: „Asa cum Semnele Noastre au venit la tine, iar tu le-ai uitat, tot astfel astazi vei fi uitat.” 127. Astfel il rasplatim pe cel care intrece masura si nu crede in Semnele Domnului sau. Iar Pedeapsa Vietii de Apoi este mai aspra si mai trainica.

Allah ne vesteste ca i-a poruncit lui Adam si lui Iblis sa coboare pe pamant si ca a hotarat ca Adam si urmasii lui sa-l ia pe Shaytan drept dusman¹¹, sa se fereasca de el, sa se pregateasca si sa-i poarte razboi. Allah le-a vestit ca va pogori asupra lor Carti si le va trimite trimisi care sa le arate Calea cea Dreapta ce duce la El si la Gradina Sa si sa-i avertizeze impotriva acestui dusman vadit.

Ori de cate ori va veni la ei Calauzirea - Cartile si trimisiile -, cel care o urmeaza, implineste poruncile si se fereste de cele interzise „nu se va rataci” in aceasta lume si in Viata de Apoi „si nu va fi nefericit” in ele. Dimpotriva, va fi calauzit pe Calea cea Dreapta in aceasta lume si in Viata de Apoi si va dobandi fericirea si siguranta in Viata de Apoi. In alt loc, Allah indeparteaza de la el frica si intristarea: „Cel care urmeaza Calauzirea Mea nu va avea teama si nu se va intrista” [al-Baqarah, 2:38].

Urmarea Calauzirii inseamna a crede vestirea fara a i te impotrivi prin indoieli si argumente inselatoare si a implini porunca fara a i te opune prin

¹¹ Nota editiei arabe la comentariul versetului 20:123: pronumele ii include pe Adam, sotia lui si urmasii lui.

pofte. „Insa cel care se intoarce de la Reamintirea Mea”, adica de la Cartea Mea, care ii aminteste toate telurile si cerintele inalte, si o paraseste din lipsa de interes sau, si mai grav, prin tagaduire si necredinta, „va avea o viata stramtorata”. Rasplata lui va fi o viata ingusta si grea, care nu poate fi altceva decat chin.

Viata stramtorata a fost talcuita prin pedeapsa mormantului: mormantul i se va ingusta, coastele ii vor fi stranse si va fi chinuit, drept rasplata pentru intoarcerea de la Reamintirea Domnului sau. Acesta este unul dintre versetele care dovedesc pedeapsa mormantului. Al doilea este Cuvantul Celui Preainalt: „Daca i-ai vedea pe cei nedrepti in chinurile mortii, iar ingerii isi intind mainile...” [al-An'am, 6:93]. Al treilea este: „Le vom da sa guste din pedeapsa cea mai apropiata, inaintea Pedepsei celei mari” [as-Sajdah, 32:21]. Al patrulea este Cuvantul Sau despre neamul lui Faraon: „Focul, la care sunt infatisati dimineata si seara” [Ghafir, 40:46].

Ceea ce i-a facut pe unii dintre cei dintai sa talcuiasca viata stramtorata numai prin pedeapsa mormantului si sa o limiteze la aceasta - iar Allah stie mai bine - este ca, la sfarsitul versetului, Allah a pomenit apoi Pedepsa Zilei Invierii.

Alti exegeti au socotit ca viata stramtorata cuprinde in general viata lumeasca: necazurile, grijile si durerile care il lovesc pe cel ce se intoarce de la pomenirea Domnului sau si care sunt o pedeapsa grabita; apoi viata din barzakh si Viata de Apoi. Expresia este generala si nu este restransa la o singura etapa.

„Iar in Ziua Invierii il vom ridica orb”, adica orb cu adevarat, potrivit opiniei corecte. Acesta este cel care s-a intors de la Reamintirea Domnului sau, asa cum spune Cel Preainalt: „In Ziua Invierii ii vom aduna pe fetele lor, orbi, muti si surzi” [al-Isra', 17:97].

El va spune, umilit, intreband, plangandu-se si suferind din pricina starii sale: „Doamne! De ce m-ai ridicat orb, cand mai inainte vedeam?”, adica vedeam in viata lumeasca. Ce m-a facut sa ajung in aceasta stare respingatoare?

Allah ii va spune: „Asa cum Semnele Noastre au venit la tine, iar tu le-ai uitat”, intorcandu-te de la ele, „tot astfel astazi vei fi uitat”, adica vei fi lasat in Pedepsa. Aceasta corespunde celor pe care le-ai facut, iar rasplata este de acelasi fel cu fapta: asa cum ai orbit fata de Reamintirea Domnului tau, te-ai intors de la ea, ai uitat-o si ti-ai uitat partea din ea, Allah te va orbi in Viata de Apoi, te va aduna spre Foc orb, surd si mut, se va intoarce de la tine, te va uita si te va lasa in Pedepsa.

„Astfel” - cu aceasta rasplata - „il rasplatim pe cel care intrece masura”, depaseste limitele si trece de la ceea ce este ingaduit la ceea ce este oprit, „si nu crede in Semnele Domnului sau”, care arata limpede toate cerintele credintei.

Allah nu l-a nedreptatit si nu l-a pedepsit fara vina; pricina este numai depasirea masurii si necredinta lui. „Iar Pedeapsa Vietii de Apoi este mai aspra”, de multe ori mai grea decat pedeapsa din aceasta lume, „si mai trainica”, fiindca nu inceteaza, spre deosebire de pedeapsa lumeasca. Se cuvine, asadar, sa ne temem de Pedeapsa Vietii de Apoi si sa ne ferim de ea.

Versetul 128

أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسْكَنِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَاتٍ لِّأُولِي النُّهَى ﴿١٢٨﴾

128. Oare nu le-a devenit limpede cate generatii am nimicit inaintea lor, prin ale caror locuinte ei umbla? In aceasta sunt cu adevarat Semne pentru oamenii inzestrati cu minte.

Oare acestor necredinciosi care se intorc de la adevar nu le-a devenit limpede ceea ce i-ar putea calauzi? Pedepsa prin care Allah i-a nimicit pe necredinciosii de dinaintea lor ar trebui sa-i indemne sa mearga pe calea indrumarii si sa se fereasca de calea ratacirii si stricaciunii. Acestea au fost generatii trecute si popoare care s-au succedat, ale caror istorii le cunosc si le povestesc unii altora, iar ramasitele locuintelor lor le vad cu ochii: neamul lui Hud, neamul lui Salih, neamul lui Lut si altii. Cand au tagaduit trimisii Nostri si s-au intors de la Cartile Noastre, i-am lovit cu Pedeapsa dureroasa.

Ce anume le da acestora siguranta ca nu li se va intampla ceea ce li s-a intamplat aceluia? „Sunt oare necredinciosii vostri mai buni decat aceia? Ori aveti in Scripturi vreo scutire de pedeapsa? Sau spun ei: Noi suntem o multime unita si vom birui?” [al-Qamar, 54:43-44]. Nimic din acestea nu este adevarat. Acesti necredinciosi nu sunt mai buni decat cei dinainte, pentru ca Pedeapsa sa fie indepartata de la ei datorita bunatatii lor. Dimpotriva, sunt mai rai, caci nu au crezut in cel mai nobil dintre trimisi si in cea mai buna dintre Carti. Nu au nicio scutire de pedeapsa consemnata in scris si nici vreun legamant cu Allah. Numarul lor si unitatea despre care vorbesc nu le vor aduce folos si nu-i vor apara; ei sunt prea neinsemnati pentru aceasta.

Nimicirea generatiilor trecute din pricina pacatelor lor face parte dintre pricinile calauzirii, caci este unul dintre Semnele care dovedesc adevarul Mesajului adus de trimisi si falsitatea caii pe care se aflau cei ce li se impotriveau. Nu oricine trage folos din Semne, ci numai cei inzestrati cu minte: cei cu judecata sanatoasa, fire dreapta si intelegere care ii opreste de la ceea ce nu li se cuvine.

Versetele 129 la 130

وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى ﴿٢٩﴾ فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَىٰ ﴿١٣٠﴾

129. Daca nu ar fi fost un Cuvant rostit mai inainte de Domnul tau si un soroc hotarat, pedeapsa ar fi fost de neocolit. 130. Rabda deci ceea ce spun si preamareste-L cu lauda pe Domnul tau inainte de rasaritul soarelui si inainte de apusul lui; preamareste-L in ceasurile noptii si la capetele zilei, poate ca vei fi multumit.

In aceste cuvinte se afla mangaiere pentru Trimis si porunca de a rabda, fara a grabi nimicirea necredinciosilor care se intorc de la adevar. Necredinta si tagaduirea lor sunt ele in seze o pricina potrivita pentru coborarea Pedepsei asupra lor, deoarece Allah a facut pedeapsa urmare si rezultat al pacatelor.

Ei au savarsit ceea ce atrage pedeapsa. Ceea ce a amanat-o a fost Cuvantul Domnului tau, rostit mai inainte, prin care li s-a acordat ragaz si Pedeapsa a fost amanata pana la sorocul ei hotarat. Cuvantul si sorocul au facut ca Pedeapsa sa nu vina imediat, pana la timpul stabilit. Poate ca se vor intoarce la Porunca lui Allah si se vor cai, iar El le va primi cainta si va indeparta Pedeapsa de la ei, daca nu s-a implinit asupra lor hotararea de pedepsire.

De aceea Allah i-a poruncit Trimisului Sau sa rabde vorbele lor vatamatoare si sa caute ajutor prin preamarirea Domnului sau cu lauda in aceste timpuri binecuvantate: inaintea rasaritului soarelui, inaintea apusului lui, la capetele zilei - la inceputul si la sfarsitul ei - si in ceasurile noptii. Pomenirea capetelor zilei este o exprimare generala dupa pomenirea unor timpuri anume.

Daca vei face aceasta, poate ca vei fi multumit de rasplata din aceasta lume si din Viata de Apoi pe care ti-o daruieste Domnul tau, inima ta se va linisti, ochii tai se vor bucura de adorarea Domnului tau, iar aceasta te va face sa uiti vorbele lor vatamatoare, astfel incat rabdarea sa-ti devina usoara.

Versetul 131

ج

وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ
وَرَزَقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ﴿١٣١﴾

131. Nu-ti intinde ochii spre cele de care le-am dat sa se bucure unor grupuri dintre ei - podoaba vietii lumesti -, ca sa-i punem la incercare prin ele. Inzestrarea Domnului tau este mai buna si mai trainica.

Nu-ti intinde ochii privind cu admiratie si nu-i indrepta mereu spre bunurile lumii si spre cei care se bucura de ele: mancaruri si bauturi placute, vesminte luxoase, case impodobite si femei frumoase. Toate acestea sunt numai „podoaba vietii lumesti”: sufletele celor amagiti se bucura de ele, ochii celor ce se intorc sunt fermecati de ele, iar cei nedrepti se desfata cu ele, intorcandu-si privirea de la Viata de Apoi.

Apoi ele pier repede si inceteaza cu totul; ii nimicesc pe cei care le iubesc si sunt indragostiti de ele. Acestia vor regreta cand regretul nu le va mai folosi si vor cunoaste adevarata lor stare cand vor ajunge in Ziua Invierii. Allah le-a facut o incercare si un test, pentru ca sa se vada cine se lasa captivat si amagit de ele si cine savarseste faptele cele mai bune, asa cum spune Cel Preainalt: „Noi am facut ceea ce este pe pamant o podoaba pentru el, ca sa-i incercam si sa vedem care dintre ei este mai bun la fapta. Iar Noi vom face tot ceea ce este pe el un pamant sterp” [al-Kahf, 18:7-8].

„Inzestrarea Domnului tau” din aceasta lume - stiinta, credinta si realitatile faptelor drepte - si din Viata de Apoi - desfatarea vesnica si viata tihnită in apropierea Domnului Indurător - „este mai buna” prin esenta si insusirile ei decat desfatarea acestei lumi „si mai trainica”, fiindca nu se intrerupe: hrana si umbra ei sunt neintrerupte. Asa cum spune Cel Preainalt: „Dar voi alegeti viata lumeasca, desi Viata de Apoi este mai buna si mai trainica” [al-A'la, 87:16-17].

In acest verset se afla un indiciu: daca robul vede ca sufletul lui nazuieste spre podoaba vietii lumesti si se indreapta spre ea, sa-si aminteasca Inzestrarea Domnului sau care il asteapta si sa le cantareasca una fata de alta.

Versetul 132

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا نَسْأَلُكَ رِزْقًا نَحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ
لِلتَّقَوَى ﴿١٣٢﴾

132. Porunceste familiei tale rugaciunea si staruie tu insuti in ea. Noi nu-ti cerem vreo inzestrare; Noi te inzestram. Iar deznodamantul cel bun este al celor cu taqwa.

Indeamna-ti familia la rugaciune si incurajeaz-o sa o implineasca, atat pe cea obligatorie, cat si pe cea voluntara. Porunca rugaciunii cuprinde porunca tuturor lucrurilor fara de care ea nu poate fi implinita; asadar, invata-i ceea ce face rugaciunea corecta, ceea ce o invalideaza si ceea ce o desavarseste.

„Si staruie tu insuti in ea”, adica staruie in implinirea ei, respectandu-i limitele, stalpii si regulile si pastrand smerenia. Aceasta este grea pentru suflet, de aceea omul trebuie sa-l sileasca, sa se straduiasca, sa o implineasca mereu si sa rabde in aceasta. Daca robul implineste rugaciunea asa cum i s-a poruncit, isi va pazi si indrepta celelalte lucruri ale religiei sale; daca o pierde, va pierde cu atat mai mult celelalte lucruri.

Apoi Allah i-a garantat Trimisului Sau inzestrarea, ca grija pentru ea sa nu-l abata de la implinirea Religiei Sale: „Noi nu-ti cerem vreo inzestrare; Noi te inzestram.” Inzestrarea ta este in sarcina Noastra si este garantata de Noi, asa cum am garantat inzestrarea tuturor fapturilor. Cum ar putea fi uitat cel care implineste Porunca Noastra si se ocupa cu Pomenirea Noastra? Inzestrarea lui Allah este generala pentru cel cu taqwa si pentru celalalt. Se cuvine, deci, ca atentia sa se indrepte spre ceea ce aduce fericirea vesnica: taqwa.

De aceea Allah spune: „Iar deznodamantul cel bun” in aceasta lume si in Viata de Apoi „este al celor cu taqwa”. Taqwa inseamna implinirea poruncilor si ferirea de cele interzise. Cel care face aceasta va avea deznodamantul bun, asa cum spune Cel Preainalt: „Iar deznodamantul cel bun este al celor cu taqwa” [al-A'raf, 7:128].

Versetele 133 la 135

ج
وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِآيَةٍ مِّن رَّبِّهِ ۖ أَوَلَمْ تَأْتِهِم بَيِّنَةٌ مَّا فِي الصُّحُفِ
الْأُولَىٰ ﴿١٣٣﴾ وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِّن قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا
أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ مِّن قَبْلِ أَنْ نَذَلَ وَنُخْزَىٰ ﴿١٣٤﴾ قُلْ
كُلُّ مَتَرِيصٍ مُّتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوا ۖ فَسَتَعْلَمُونَ مَنِ أَصْحَبُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ
أَهْتَدَىٰ ﴿١٣٥﴾

133. Ei spun: „De ce nu ne aduce el un Semn de la Domnul sau?” Oare nu le-a venit dovada limpede a ceea ce se afla in Scripturile de dinainte? **134.** Daca Noi i-am fi nimicit printr-o pedeapsa inainte de aceasta, ei ar fi spus: „Doamne al nostru! De ce nu ne-ai trimis un mesager, ca sa urmam Semnele Tale inainte sa fim umiliti si facuti de rusine?” **135.** Spune: „Fiecare asteapta, deci asteptati si veti sti cine sunt oamenii Caili celei drepte si cine este calauzit.”

Necredinciosii i-au spus Trimisului: de ce nu ne aduce de la Domnul sau un Semn? Prin aceasta se refereau la Semnele propuse de ei, asemenea cuvintelor: „Nu vom crede in tine pana cand nu vei face sa tasneasca pentru noi un izvor din pamant; ori pana cand nu vei avea o gradina de palmieri si vite-de-vie si vei face sa tasneasca prin ea rauri din belsug; ori vei face sa cada cerul asupra noastra in bucati, asa cum ai pretins; ori ii vei aduce pe Allah si pe ingeri inaintea noastra” [al-Isra', 17:90-92].

Aceasta era incapatanare, indaratnicie si nedreptate din partea lor. Ei si Trimisul erau oameni si robi ai lui Allah, de aceea nu li se cuvenea sa propuna Semne dupa poftele lor. Cel care le pogoara si alege dintre ele ceea ce este potrivit Intelepciunii Sale este Allah.

Cuvintele lor „De ce nu ne aduce el un Semn de la Domnul sau?” cuprindeau pretentia ca el nu venise cu niciun Semn care sa-i dovedeasca adevarul. Aceasta era minciuna si nascocire, fiindca el venise cu minuni stralucite si Semne coplesitoare, iar numai o parte dintre ele ar fi fost de ajuns pentru atingerea scopului. De aceea Allah spune: „Oare nu le-a venit”, daca sunt sinceri in ceea ce spun si cauta adevarul prin dovada, „dovada limpede a ceea ce se afla in Scripturile de dinainte?”

Aceasta dovada limpede este Coranul cel maret, care confirma ceea ce se afla in Scripturile dintai - Tora, Injilul si celelalte -, corespunde cu ele, vesteste ceea ce au vestit si ele si, totodata, este marturisit de ele si de vestirea lor despre

Trimis. Este asemenea Cuvantului Celui Preainalt: „Oare nu le este de ajuns ca am pogorat asupra ta Cartea, care li se recita? In aceasta se afla cu adevarat mila si reamintire pentru un popor care crede” [al-'Ankabut, 29:51].

Semnele le aduc folos credinciosilor, sporindu-le credinta si certitudinea. Cei care se intorc si li se impotrivesc nu cred in ele si nu trag folos din ele: „Cei impotriva carora s-a adeverit Cuvantul Domnului tau nu vor crede, chiar daca le-ar veni orice Semn, pana cand vor vedea Pedeapsa dureroasa” [Yunus, 10:96-97].

Rostul aducerii Semnelor si al adresarii lor catre acesti oameni este sa se stabileasca Dovada lui Allah impotriva lor, ca ei sa nu spuna, cand ii loveste Pedeapsa: „Doamne al nostru! De ce nu ne-ai trimis un mesager, ca sa urmam Semnele Tale inainte sa fim umiliti si facuti de rusine?” Iata ca Trimisul Meu a venit la voi cu Semnele si dovezile Mele; daca sunteti asa cum pretineti, credeti in el.

Spune, o, Muhammad, adresandu-te celor care te tagaduiesc si spun ca asteapta ca vremea sa-ti aduca moartea: „Fiecare asteapta.” Voi asteptati moartea mea, iar eu astept sa va loveasca Pedeapsa. „Spune: Oare asteptati pentru noi altceva decat una dintre cele doua bunatati?” - adica biruinta ori martiriul. „Iar noi asteptam ca Allah sa va loveasca printr-o Pedeapsa de la El ori prin mainile noastre” [at-Tawbah, 9:52].

„Deci asteptati si veti sti cine sunt oamenii Caili celei drepte si cine este calauzit”: eu sau voi. Cel care urmeaza aceasta cale este cel care castiga, se calauzeste, scapa de pedeapsa si izbandeste. Cel care se abate de la ea este pierdut, esuat si chinuit. Este astfel limpede ca Trimisul se afla in prima stare, iar dusmanii lui in starea opusa. Allah stie cel mai bine.

Juzul 17

Sura al Anbiya

VERSETELE 1 LA 112

Profetii, pacea fie asupra lor

Revelata la Mecca

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

In Numele lui Allah, Cel Milostiv, Indurator.

Versele 1 la 4

أَقْرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ﴿١﴾ مَا يَأْتِيهِمْ مِّن ذِكْرٍ
مِّن رَّبِّهِمْ مُّحَدَّثٍ إِلَّا اسْتَمَعُوهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٢﴾ لَّاهِيَةً قُلُوبُهُمْ وَأَسْرَأُ
النَّجْوَى الَّذِينَ ظَلَمُوا هَلْ هَذَا إِلَّا بَشْرٌ مِّثْلُكُمْ أَفَتَأْتُونَ السَّحَرَاءَ وَأَنْتُمْ
تُبْصِرُونَ ﴿٣﴾ قَالَ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ ﴿٤﴾

1. S-a apropiat pentru oameni socotirea lor, iar ei se afla in nepasare, intorcandu-se. 2. Nicio Reamintire noua nu le vine de la Domnul lor fara ca ei sa o asculte jucandu-se, 3. cu inimile nepasatoare. Cei care savarsesc nedreptatea isi ascund vorbele intre ei: „Oare acesta nu este decat un om asemenea voua? Veti merge voi la vraja, desi vedeti?” 4. El a spus: „Domnul meu cunoaste orice cuvint din cer si de pe pamant. El este Cel care aude totul, Atotstiutorul.”

Aceasta este o exprimare a mirarii fata de starea oamenilor: nicio reamintire nu le aduce folos, iar ei nu iau aminte la niciun avertizator. Socotirea si rasplata lor pentru faptele bune si rele s-au apropiat, dar ei se afla in nepasare si se intorc. Sunt nepasatori fata de scopul pentru care au fost creati si se indeparteaza de avertizarile care le-au fost adresate, ca si cum ar fi fost creati pentru lumea aceasta si s-ar fi nascut numai ca sa se bucure de poftele ei. Allah

reinnoieste pentru ei reamintirea si povata, insa ei isi reinnoiesc nepasarea si intoarcerea.

De aceea spune: „Nicio Reamintire noua nu le vine de la Domnul lor”, prin care ii invata ceea ce le aduce folos si ii indeamna spre el si prin care ii invata ceea ce ii vatama si ii avertizeaza impotriva lui, „fara ca ei sa o asculte” cu o ascultare prin care Dovada este stabilita impotriva lor, „jucandu-se, cu inimile nepasatoare”. Inimile lor sunt neglijente si se intorc, iar trupurile lor se joaca.

Ei se ocupa cu poftele lumesti, cuvantari desarte si scopuri false si iau in deradere Mesajul. Ceea ce li s-ar fi convenit era tocmai opusul: inimile lor sa primeasca Porunca si Interdictia lui Allah, sa asculte Mesajul cu o ascultare prin care sa inteleaga ceea ce li se cere, iar trupurile lor sa se straduiasca in adorarea Domnului lor, scopul pentru care au fost creati. Ar fi trebuit sa tina seama de Inviere, Socotire si Rasplata. Astfel si-ar fi implinit telurile, starile li s-ar fi indreptat si faptele le-ar fi devenit curate.

Despre cuvintele „S-a apropiat pentru oameni socotirea lor” exista doua opinii. Prima: aceasta comunitate este ultima dintre comunitati, iar Trimisul ei este ultimul dintre trimisi; Ceasul va veni peste comunitatea sa. Socotirea lor este mai apropiata decat a comunitatilor trecute, asa cum Profetul a spus: „Am fost trimis [atat de aproape de] Ceas precum aceste doua [degete]¹²”, si si-a alaturat aratatorul de degetul mijlociu.

A doua opinie: apropierea socotirii inseamna apropierea mortii. Cand omul moare, Invierea lui a inceput: el intra in locuinta rasplatirii si ajunge in fata urmarilor faptelor sale. Aceasta este o mirare fata de orice nepasator care se intoarce si nu stie cand il va surprinde moartea - dimineata ori seara. Aceasta este starea tuturor oamenilor, in afara celor pe care i-a cuprins Grija Domnului, iar ei s-au pregatit pentru moarte si pentru ceea ce urmeaza dupa ea.

Apoi Allah a pomenit ceea ce necredinciosii nedrepti discutau in taina, impotrivindu-se adevarului prin desertaciune. Ei s-au sfatuit intre ei si au ajuns la intelegerea sa spuna despre Trimis: el este un om asemenea voua; prin ce este mai presus de voi si prin ce se deosebeste? Daca vreunul dintre voi ar pretinde ceea ce pretinde el, cuvantul sau ar fi de acelasi fel; el vrea numai sa se ridice deasupra voastra si sa va conduca. Nu-l ascultati si nu-l credeti. Este vrajitor, iar Coranul cu care a venit este vraja. Fugiti de el, indepartati-i pe oameni de el si spuneti: „Veti merge voi la vraja, desi vedeti?”

Ei spuneau aceasta desi stiau cu adevarat ca el era Trimisul lui Allah, pe baza Semnelor limpezi pe care le vazusera, cum nimeni altcineva nu mai

¹² Nota editiei arabe: Hadith relatat de al-Bukhari (6505) si Muslim (2951).

vazuse. La aceasta i-au impins nefericirea, nedreptatea si incapatanarea. Allah a cuprins prin Stiinta Sa vorbele lor ascunse si-i va rasplati pentru ele.

De aceea El spune: „Domnul meu cunoaste orice cuvânt” ascuns si rostit „din cer si de pe pamant”, in toate partile lor. „El este Cel care aude totul”: aude toate glasurile, oricat de diferite ar fi limbile si de felurite cererile. Este „Atotstiutorul” a ceea ce se afla in inimi si a tainelor pe care acestea le ascund.

Versetele 5 la 6

بَلْ قَالُوا أَضْغَتْ أَحْلَمُ بَلْ أَفْتَرَهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بَيِّنَاتٍ كَمَا أُرْسِلَ
الْأَوَّلُونَ ﴿٥﴾ مَا ءَامَنَّا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾

5. Ba ei spun: „Sunt vise incurcate! Ba le-a nascocit! Ba este poet! Sa ne aduca un Semn asemenea celor cu care au fost trimisi cei dintai.” 6. Nicio cetate pe care am nimicit-o inaintea lor nu a crezut. Oare ei vor crede?

Allah pomeneste defaimarile pe care necredinciosii le indreptau impotriva lui Muhammad si a Coranului cel maret pe care l-a adus. Ei nascoceau despre el neadevaruri si rosteau vorbe false, felurite si contradictorii: uneori spuneau ca acestea sunt vise incurcate, asemenea cuvintelor celui adormit care vorbeste fara sa stie ce spune; alteori spuneau ca le-a nascocit si le-a inventat de la sine; iar alteori spuneau ca este poet si ca ceea ce a adus este poezie.

Oricine are cea mai mica cunoastere despre starea Trimisului si cerceteaza ceea ce a adus va sti cu certitudine, fara indoiala, ca este cel mai inalt si mai maret cuvânt si ca vine de la Allah. Niciun om nu poate aduce ceva asemanator lui, nici macar ceva asemanator unei parti din el. Allah i-a provocat prin aceasta pe dusmanii Sai sa i se impotriveasca. Desi aveau toate motivele sa o faca si vrajmasia lor era puternica, nu au putut aduce ceva asemanator lui si stiau acest lucru. Ce i-a lasat fara somn, i-a tulburat si le-a incurcat limbile, daca nu adevarul caruia nimeni nu-i poate sta impotriva?

Ei rosteau aceste vorbe despre el numai pentru ca nu credeau, ca sa-i indeparteze de el pe cei care nu-i cunosteau starea. Coranul este cel mai mare dintre Semnele care dainuie, dovada veridicitatii Mesajului Trimisului si a adevarului sau, si el este de ajuns. Cel care cauta alta dovada si propune alt Semn este nestiutor si nedrept, asemenea celor care se impotriveau si propuneau Semne dintre cele mai vatamatoare, fara niciun folos pentru ei.

Daca scopul lor era cunoasterea adevarului prin dovada, Dovada fusese deja stabilita fara Semnele pe care le propuneau. Daca scopul era sa-l puna pe Trimis in imposibilitatea de a le implini cererea si sa-si gaseasca scuza prin

nevenirea Semnului cerut, atunci, chiar daca le-ar fi venit, nu ar fi crezut. Chiar daca le-ar fi venit toate Semnele, ei nu ar fi crezut pana cand ar fi vazut Pedeapsa dureroasa.

De aceea au spus: „Sa ne aduca un Semn asemenea celor cu care au fost trimisi cei dintai”, adica asemenea camilei lui Salih si toiagului lui Musa. „Nicio cetate pe care am nimicit-o inaintea lor nu a crezut” in Semnele cerute. Legea lui Allah privitoare la robii Sai este ca aceia care cere un Semn, il primeste, dar apoi nu crede, i se grabeste Pedeapsa. Cei de dinainte nu au crezut; oare ei vor crede? Ce superioritate au asupra acelora si ce bine se afla in ei ca sa-i conduca la credinta atunci cand vin Semnele? Intrebarea are sensul negarii: ei nu vor crede.

Versetele 7 la 9

وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِي إِلَيْهِمْ فَسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧﴾ وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا لَا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ ﴿٨﴾ ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ نَشَاءُ وَأَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ ﴿٩﴾

7. Nu am trimis inaintea ta decat barbati carora le-am revelat. Intrebatii-i pe oamenii Reamintirii, daca nu stiti. 8. Nu le-am facut trupuri care sa nu manance hrana si nici nu erau nemuritori. 9. Apoi ne-am implinit Fagaduinta fata de ei: i-am izbavit pe ei si pe cei pe care am voit si i-am nimicit pe cei care au intrecut masura.

Acesta este raspunsul la indoiala necredinciosilor care spuneau: de ce Trimisul nu este un inger care nu mananca, nu bea si nu umbla prin piete? De ce nu este nemuritor? Fiindca el nu era astfel, au socotit ca aceasta dovedea ca nu era trimis.

Aceasta indoiala a ramas in inimile celor care tagaduiesc trimisii. Inimile lor se aseamana in necredinta, iar cuvintele lor se aseamana. Allah le-a raspuns celor care l-au tagaduit pe Muhammad, desi recunosteau trimisii de dinainte - chiar daca il recunosteau numai pe Ibrahim, a carui profetie o recunosteau toate grupurile, pana si politeistii care pretindeau ca urmeaza religia lui.

Toti trimisii de dinaintea lui Muhammad au fost barbati din neamul omenesc. Ei mancau hrana, umblau prin piete si erau supusi conditiei omenesti, inclusiv mortii. Allah i-a trimis la popoarele si comunitatile lor; unii i-au crezut,

iar altii i-au tagaduit. Allah si-a implinit Fagaduinta fata de ei si le-a daruit izbavire si fericire lor si urimatorilor lor, iar pe cei care au intrecut masura prin tagaduire i-a nimicit.

De ce tagaduiesc Mesajul lui Muhammad printr-o indoiala falsa care se aplica deopotriiva fratilor lui dintre trimisi, in care ei cred? Aceasta dovada este foarte clara si obligatorie pentru ei: daca recunosc un trimis din neamul omenesc, fara sa recunoasca vreun trimis din afara acestuia, obiectia lor este neintemeiata; ei insisi au infirmat-o prin ceea ce au recunoscut si prin contradictia in care au cazut. Daca, pornind de la ea, tagaduiesc profetia oricarui om si pretind ca profetul trebuie sa fie un inger nemuritor care nu mananca, Allah a raspuns: „Ei spun: De ce nu a fost pogorat asupra lui un inger? Daca am fi pogorat un inger, lucrul ar fi fost hotarat si nu li s-ar mai fi dat ragaz. Iar daca l-am fi facut inger, l-am fi facut tot sub chip de om si am fi facut pentru ei lucrul la fel de nelamurit precum il fac ei” [al-An'am, 6:8-9].

Oamenii nu au puterea sa primeasca Revelatia direct de la ingeri: „Spune: Daca pe pamant ar fi fost ingeri care sa umble linistiti, am fi pogorat asupra lor din cer un inger ca trimis” [al-Isra', 17:95]. Daca va ramane indoiala si nu cunoasteti starea trimisilor dinainte, „intrebati-i pe oamenii Reamintirii”, pe cei care cunosc Scripturile anterioare - oamenii Torei si ai Injilului. Ei va vor vesti, din stiinta lor, ca trimisii au fost oameni asemenea celor la care au fost trimisi.

Desi pricina specifica a acestui verset este intrebarea adresata oamenilor Cartii despre starea trimisilor de dinainte, fiindca ei aveau stiinta, intelesul sau este general si priveste orice chestiune religioasa, fundamentala ori secundara. Cand omul nu are stiinta despre o chestiune, sa-l intrebe pe cel care o cunoaste. Versetul porunceste invatarea si intrebarea adresata oamenilor stiintei. Porunca de a-i intreba arata ca ei au datoria sa invete pe altii si sa raspunda la ceea ce cunosc.

Precizarea ca trebuie intrebati oamenii Reamintirii arata ca cel cunoscut prin nestiinta si lipsa stiintei nu trebuie intebat si ca lui nu-i este ingaduit sa dea raspunsuri. Versetul arata si ca femeile nu sunt profeti - nici Maryam, nici alta femeie -, fiindca Allah spune: „decat barbati”.

Versetul 10

لَقَدْ أَنزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠﴾

10. V-am pogorat o Carte in care se afla pomenirea si cinstea voastra. Oare nu pricepeti?

V-am pogorat voua - cei la care a fost trimis Muhammad ibn 'Abdullah ibn 'Abdul-Muttalib - o Carte mareata si un Coran limpede. „In ea se afla pomenirea voastra”, adica onoarea, cinstea, inaltarea si mandria voastra, daca primiti cu credinta vestile adevarate pe care le cuprinde, impliniti poruncile si va feriti de cele interzise. Atunci valoarea voastra se va ridica si starea voastra va deveni mareata.

„Oare nu pricepeti?” ceea ce va foloseste si ceea ce va vatama? Cum de nu cunoasteti cele in care se afla pomenirea si cinstea voastra in aceasta lume si in Viata de Apoi? Daca ati avea minte, ati urma aceasta cale. Dar, fiindca nu ati urmat-o, ci ati ales alte cai care v-au adus injosire, umilinta si nefericire in aceasta lume si in Viata de Apoi, este limpede ca nu aveti o ratiune sanatoasa si o judecata dreapta.

Realitatea a adeverit sensul acestui verset. Credinciosii in Trimis care s-au calauzit prin Coran - Companionii si cei de dupa ei - au dobandit inaltare, onoare mare, renume si o pozitie mai inalta decat a regilor, lucru cunoscut tuturor. Este cunoscuta si starea celor care nu s-au ridicat prin aceasta Carte, nu s-au calauzit prin ea si nu s-au curatit prin ea: decadere, dispret, umilinta si nefericire. Nu exista alta cale spre fericirea acestei lumi si a Vietii de Apoi decat urmarea acestei Carti.

Versetele 11 la 15

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا آخَرِينَ ﴿١١﴾ فَلَمَّا
أَحْسَوْا بِأَسْنَانِ إِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ ﴿١٢﴾ لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَى مَا
أُتِرْتُمْ فِيهِ وَمَسْكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَسْأَلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُوا يَوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا
ظَالِمِينَ ﴿١٤﴾ فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوُهُمْ حَتَّىٰ جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا
خَالِدِينَ ﴿١٥﴾

11. Cate cetati nedrepte am zdrobit si am ridicat dupa ele alte popoare!
12. Cand au simtit Pedeapsa Noastra, au inceput sa fuga in graba de ea.
13. „Nu fugiti! Intoarceti-va la cele in care ati trait in belsug si la locuintele voastre, poate veti fi intrebati.” 14. Ei au spus: „Vai noua! Cu adevarat, am fost nedrepti.” 15. Acest strigat al lor nu a incetat pana cand i-am facut asemenea seceraturii, stinsi.

Allah ii avertizeaza pe acesti nedrepti care il tagaduiesc pe Trimis prin ceea ce le-a facut popoarelor dinainte care i-au tagaduit pe trimisii lor: „Cate cetati

nedrepte am zdrobit”, adica le-am nimicit cu o Pedeapsa care i-a cuprins pe toti, „si am ridicat dupa ele alte popoare!”

Cand cei sortiti nimicirii au simtit Pedeapsa lui Allah si apropierea ei, stiind ca nu o puteau intoarce si ca nu aveau cale de scapare, au inceput sa alerge, sa loveasca pamantul cu picioarele si sa fuga, plini de regret si intristare pentru faptele lor, cautand salvarea.

Li s-a spus in batjocura: „Nu fugiti! Intoarceti-va la cele in care ati trait in belsug si la locuintele voastre, poate veti fi intrebati.” Fuga si regretul nu va folosesc. Daca puteti, intoarceti-va la placerile si desfatările voastre, la locuintele voastre impodobite si la lumea care v-a amagit si v-a abatut, pana cand v-a venit Porunca lui Allah. Intoarceti-va, asezati-va, bucurati-va de desfatările ei si ramaneti in locuintele voastre linistiti si onorati, pentru ca, asa cum erati mai inainte, oamenii sa vina la voi si sa va ceara ajutor in treburile lumesti.

Dar aceasta era cu neputinta. Cum sa se intoarca, cand timpul trecuse, Pedeapsa si Mania coborasesera, onoarea si mandria lor pierisera si ramasesera doar regretul si intristarea? „Ei au spus: Vai noua! Cu adevarat, am fost nedrepti. Acest strigat al lor nu a incetat” - strigatul lor de jale, pierzanie si regret, marturisirea nedreptatii si recunoasterea Dreptatii lui Allah in ceea ce le trimisese - „pana cand i-am facut asemenea seceraturii, stinsi”, asemenea unei recolte cosite, cazute peste tulpini. Miscarile li s-au oprit, iar glasurile li s-au stins. Feriti-va, voi carora vi se adreseaza Cuvantul, sa staruiti in tagaduirea celui mai nobil dintre trimisi, ca sa nu va loveasca ceea ce i-a lovit pe aceia.

Versetele 16 la 17

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَْعَبِينَ ﴿١٦﴾ لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهَوًا
لَا تَخَذُوهُ مِنْ لَدُنَّا إِنْ كُنَّا فَعَلِينَ ﴿١٧﴾

16. Noi nu am creat cerul, pamantul si ceea ce este intre ele in joaca. 17. Daca am fi voit sa ne luam o desfatare, am fi luat-o de la Noi, daca ar fi fost sa facem aceasta.

Allah vesteste ca nu a creat cerurile, pamantul si ceea ce este intre ele in joaca, fara rost si fara folos. Dimpotriva, le-a creat prin adevar si pentru adevar, ca robii sa dovedeasca prin ele ca El este Creatorul Maret, Oranduitorul Intept, Cel Milostiv, Induratorul, Caruia Ii apartin toata desavarsirea, lauda si puterea, Cel adevarat in Cuvantul Sau si ai Carui trimisi spun adevarul in ceea ce vestesc despre El. Cel care a avut Puterea sa creeze cerurile si pamantul, cu

maretia si intinderea lor, are Puterea sa readuca trupurile dupa moarte, pentru a-l rasplati pe binefacator pentru binefacerea lui si pe raufacator pentru raul sau.

„Daca am fi voit sa ne luam o desfatara” - aceasta este o presupunere cu neputinta - „am fi luat-o de la Noi, daca ar fi fost sa facem aceasta.” Nu v-am fi facut cunoscut jocul si desfatara pe care le-ar cuprinde, caci ele sunt lipsa si lucru rau, pe care nu am fi voit sa vi le aratam. Cerurile si pamantul, pe care le vedeti in orice clipa, nu pot fi create pentru joaca si desertaciune. Aceste cuvinte sunt rostite ca argument si se adreseaza mintilor slabe, pentru a le convinge prin toate mijloacele. Slava Celui Ingaduitor, Indurator si Intept, care asaza toate lucrurile la locurile lor.

Versetele 18 la 20

ج
 بَلْ تَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمُ الْوَيْلُ مِمَّا
 تَصِفُونَ ﴿١٨﴾ وَلَهُمْ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ
 عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿١٩﴾ يُسَبِّحُونَ أَيْلَ وَالنَّهَارَ لَا
 يَفْتُرُونَ ﴿٢٠﴾

18. Ba Noi aruncam adevarul asupra desertaciunii, iar el ii zdrobeste capul si iata ca ea piere. Vai voua pentru ceea ce Ii atribuiti! 19. Ale Lui sunt toate cele din ceruri si de pe pamant. Cei care sunt langa El nu se trufesc fata de adorarea Lui si nu obosesc. 20. Ei Il preamaresc noaptea si ziua, fara sa slabeasca.

Allah vesteste ca si-a luat asupra Sa sa adevereasca adevarul si sa nimiceasca desertaciunea. Oricare ar fi desertaciunea pe care cineva o rosteste si o sustine prin argumente, Allah pogoara adevarul, stiinta si explicatia care o zdrobesc, iar ea piere. Falsitatea si neadevarul ei devin limpezi pentru oricine.

„Si iata ca ea piere”, adica dispare si se mistuie. Aceasta regula este generala pentru toate chestiunile religiei: niciun sustinator al desertaciunii nu aduce o indoiala rationala ori transmisa prin texte, ca sa sprijine falsitatea sau sa respinga adevarul, fara ca in dovezile rationale si transmise ale lui Allah sa se afle ceea ce o nimiceste, o slabeeste si ii arata tuturor falsitatea. Cercetand fiecare chestiune in parte, o vei gasi astfel.

„Vai voua” - celor care Ii atribuiti lui Allah ceea ce nu I se cuvine: copil, sotie, rivali si parteneri. Nu va asteapta decat nenorocirea, regretul si pierzania.

Nu aveti niciun folos din ceea ce spuneti si nu veti dobandi telul pentru care va straduiti. Dimpotriva, veti ajunge la opusul dorintei voastre: privare si pierdere.

Apoi Allah a vestit ca Lui Ii apartine stapanirea cerurilor, a pamantului si a ceea ce este intre ele. Toate fapturile sunt robii Lui si proprietatea Sa. Niciuna nu detine vreo parte din Stapanire, nu-L ajuta la ea si nu mijloceste decat cu Ingaduinta Sa. Cum poate fi luata vreuna drept divinitate si cum poate fi socotita copil al lui Allah? Preamarit este Stapanul Maret, inaintea Caruia grumazurile s-au supus, nimic nu este greu si ingerii apropiati s-au smerit; ei staruie neincetat in adorarea Lui.

De aceea spune: „Cei care sunt langa El”, adica ingerii, „nu se trufesc fata de adorarea Lui si nu obosesc”. Ei nu se plictisesc de ea, datorita dorintei puternice, iubirii desavarsite si puterii trupurilor lor. „Ei Il preamaresc noaptea si ziua, fara sa slabeasca”, adica sunt cufundati in adorare si preamarire in toate timpurile; nicio clipa a lor nu este lipsita de aceasta adorare, iar ei nu sunt cuprinsi de slabiciune ori plictiseala. Desi sunt atat de numerosi, toti se afla in aceasta stare. Aceasta dovedeste Maretia lui Allah, desavarsirea Stapanirii, Stiintei si Intelepciunii Sale si face obligatoriu ca numai El sa fie adorat si ca adorarea sa nu fie indreptata spre altcineva.

Versetele 21 la 25

أَمْ اتَّخَذُوا إِلَهَةً مِّنَ الْأَرْضِ هُمْ يُنْشِرُونَ ﴿٢١﴾ لَوْ كَانَ فِيهَا إِلَهَةٌ إِلَّا
 اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَنَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٢٢﴾ لَا يُسْأَلُ عَمَّا
 يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ ﴿٢٣﴾ أَمْ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ إِلَهَةً قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ
 هَذَا ذِكْرٌ مِّن مَّعِيَ وَذِكْرٌ مِّن قَبْلِي بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُمْ
 مُّعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا
 إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ﴿٢٥﴾

21. Ori si-au luat ei de pe pamant divinitati care pot invia mortii? 22. Daca in ceruri si pe pamant ar fi existat alte divinitati in afara de Allah, amandoua s-ar fi stricat. Preamarit este Allah, Domnul Tronului, mai presus de ceea ce li atribuie ei! 23. El nu este intrebat despre ceea ce face, dar ei vor fi intrebati. 24. Ori si-au luat alte divinitati in afara Lui? Spune: „Aduceti dovada voastra! Aceasta este Reamintirea celor care sunt cu mine si Reamintirea celor de dinaintea mea.” Insa cei mai multi dintre ei nu cunosc adevarul si de aceea se

intorc. 25. Nu am trimis inaintea ta niciun trimis fara sa-i revelam: „Nu exista alta divinitate demna de adorare in afara de Mine, asadar adorati-Ma!”

Comentariul versetelor 21 la 24

Dupa ce a pomenit desavarsirea Puterii si Maretiei Sale si supunerea tuturor lucrurilor fata de El, Allah ii mostra pe politeistii care au luat in afara Lui divinitati dintre cele pamantesti, aflate in culmea neputintei si lipsei de putere: „Ori si-au luat ei de pe pamant divinitati care pot invia mortii?” Intrebarea are sensul negarii: ele nu au putere sa-i ridice pe morti si sa-i invie.

Acest sens este lamurit prin alte cuvinte ale Celui Preainalt: „Ei si-au luat in afara Lui divinitati care nu creeaza nimic, ci ele inele sunt create; nu au putere sa-si aduca lor insile vatamare ori folos, nici nu stapanesc moartea, viata ori invierea” [al-Furqan, 25:3]. Si: „Ei si-au luat divinitati in afara lui Allah, nadajduind sa fie ajutati. Ele nu-i pot ajuta, iar ei sunt pentru ele o oaste adusa de fata” [Ya-Sin, 36:74-75].

Politeistul adora o faptura care nu aduce folos si nu vatama si nu-si consacra adorarea numai lui Allah, Caruia ii apartine toata desavarsirea, in Mana Caruia se afla Porunca, folosul si vatamarea. Aceasta vine din lipsa lui de calauzire, din nefericire, nestiinta si nedreptate. Lumea nu poate avea o buna randuiala decat avand o singura Divinitate, asa cum nu a fost creata si adusa la existenta decat de un singur Domn.

De aceea Allah spune: „Daca in ele” - in ceruri si pe pamant - „ar fi existat alte divinitati in afara de Allah, amandoua s-ar fi stricat”, in ele inele, iar fapturne din ele s-ar fi stricat de asemenea. Explicatia este ca lumea de sus si cea de jos se infatiseaza intr-o stare de armonie, buna randuiala si ordine desavarsita: in ele nu se afla vreo lipsa, vreun defect, vreo impotrivre ori vreo contradictie. Aceasta dovedeste ca Oranduitorul lor este Unul, Domnul lor este Unul si Divinitatea lor este Una.

Daca ar fi avut doi oranduitori si doi domni ori mai multi, randuiala lor s-ar fi tulburat si stalpii lor s-ar fi prabusit. Cei doi s-ar fi impotrivit si contrazis: daca unul ar fi voit sa oranduiasca un lucru, iar celalalt ar fi voit contrariul lui, ar fi fost cu neputinta ca amandoua vointele sa se implineasca. Implinirea vointei unuia, fara implinirea vointei celuiilalt, ar fi dovedit neputinta celui invins, iar acordul lor asupra aceleiasi vointe in toate lucrurile ar fi imposibil.

Astfel, se stabileste ca Oranduitorul a Carui Voie se implineste singura, fara impotrivre si fara obstacol, este Allah Cel Unic, Biruitorul. Allah a pomenit aceasta dovada si in Cuvantul Sau: „Allah nu si-a luat vreun fiu si nu exista alaturi de El alta divinitate; altminteri, fiecare divinitate ar fi luat ceea ce a creat

si unele s-ar fi ridicat deasupra altora. Preamarit este Allah mai presus de ceea ce Ii atribuie ei!” [al-Mu'minun, 23:91].

Aceiasi dovada se afla, potrivit uneia dintre cele doua interpretari, in cuvintele Sale: „Spune: Daca ar fi existat alaturi de El alte divinitati, asa cum spun ei, atunci ar fi cautat o cale spre Stapanul Tronului. Slava Lui! El este cu mult mai presus de ceea ce spun ei!” [al-Isra', 17:42-43].

De aceea Allah spune aici: „Preamarit este Allah”, adica El este curat de orice lipsa si detine singur desavarsirea, „Domnul Tronului”, care este acoperisul fapturilor, cea mai larga si cea mai mare dintre ele. Daca El este Domnul Tronului, cu atat mai mult este Domnul celor aflate sub el. El este „mai presus de ceea ce Ii atribuie ei”: ceea ce Ii atribuie necredinciosii, luarea unui copil ori a unei sotii si orice forma de parteneriat.

„El nu este intrebat despre ceea ce face”, datorita Maretiei, Slavei si Puterii Sale desavarsite. Nicio faptura nu I se poate impotrivi si nimeni nu-L poate contrazice prin cuvant ori fapta. Aceasta se datoreaza si desavarsirii Intelepciunii Sale: El asaza toate lucrurile la locurile lor si le intocmeste in cel mai desavarsit chip pe care mintea il poate concepe. De aceea nu I se poate cere socoteala, caci in creatia Lui nu exista lipsa ori stricaciune.

„Dar ei” - toate fapturile - „vor fi intrebatii” despre faptele si cuvintele lor, din pricina neputintei, dependentei si robiei lor. Faptele si miscarile le sunt cuprinse de randuiala lui Allah; ei nu au nicio putere de administrare asupra lor insisi ori asupra altora, nici macar cat greutatea unui fir de praf.

Apoi Allah revine la musturarea politeistilor pentru luarea unor divinitati in afara Lui: „Ori si-au luat alte divinitati in afara Lui? Spune: Aduceti dovada voastra!”, adica argumentul si proba care sa dovedeasca temeinicia caii pe care ati mers. Ei nu vor gasi nicio cale spre aceasta; dimpotriva, dovezile hotaratoare au stabilit falsitatea ei.

De aceea spune: „Aceasta este Reamintirea celor care sunt cu mine si Reamintirea celor de dinaintea mea.” Cartile si Legile revelate s-au unit in adeverirea celor pe care vi le-am spus despre dovedirea falsitatii politeismului. Aceasta Carte a lui Allah pomeneste toate lucrurile prin dovezile rationale si transmise, iar Scripturile anterioare sunt toate dovezi si marturii pentru cele spuse. Iar cand s-a stiut ca Dovada si Argumentul impotriva falsitatii caii pe care au urmat-o fusesera stabilite impotriva lor, s-a stiut ca ei nu au nicio dovada. Dovada hotaratoare este aceea care, atunci cand este stabilita, nu admite nicio impotrivire; altfel, nu ar fi hotaratoare. Daca i se aduc impotriviri, acestea sunt numai indoieli inselatoare, care nu schimba cu nimic adevarul.

„Insa cei mai multi dintre ei nu cunosc adevarul”, adica au ramas statornici pe calea lor, imitandu-si stramosii si purtand dispute fara stiinta si fara

calauzire. Faptul ca ei nu cunosc adevarul nu se datoreaza ascunderii ori neclaritatii lui, ci intoarcerii lor de la el. Daca i-ar acorda chiar si cea mai mica atentie, ar deosebi foarte limpede adevarul de falsitate. De aceea Allah spune: „si de aceea se intorc”.

Comentariul versetului 25

Dupa ce Allah a pomenit Scripturile celor de dinainte si a poruncit sa se revina la ele in aceasta chestiune, a lamurit-o deplin prin Cuvantul Sau: „Nu am trimis inaintea ta niciun trimis fara sa-i revelam: Nu exista alta divinitate demna de adorare in afara de Mine, asadar adorati-Ma!” Toti trimisii de dinaintea ta si toate Cartile lor au avut drept temei porunca de a-L adora numai pe Allah, fara partener, si vestirea ca numai El este Divinitatea adevarata, vrednica de adorare, iar adorarea oricui in afara Lui este desarta.

Versetele 26 la 29

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ ۚ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ ﴿٢٦﴾ لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ أَرَادَ وَهُمْ مِنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ ﴿٢٨﴾ * وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَهٌ مِنْ دُونِهِ فَذَلِكَ نَجْزِي جَهَنَّمَ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾

26. Ei spun: „Cel Milostiv si-a luat un copil.” Preamarit este El! Ei nu sunt decat robi cinstiti. **27.** Ei nu I-o iau inainte cu vorba si implinesc numai Porunca Lui. **28.** El stie ceea ce este dinaintea lor si ceea ce este in urma lor, iar ei nu mijlocesc decat pentru cel de care El este multumit si sunt patrunchi de teama de El. **29.** Iar cel dintre ei care ar spune: „Eu sunt o divinitate in afara Lui”, pe acela il rasplatim cu Iadul. Astfel ii rasplatim pe cei nedrepti.

Allah ne vesteste aici despre nechibzuinta politeistilor care l-au tagaduit pe Trimis si au pretins - Allah sa-i faca de ocară! - ca Allah si-a luat un copil, spunand ca ingerii sunt ficele lui Allah. Allah este cu mult mai presus de ceea ce spun ei.

Apoi Allah ii descrie pe ingeri ca robi aflati sub Stapanirea si Oranduirea Sa. Ei nu au nicio putere de a carmui lucrurile, ci sunt cinstiti de Allah, care i-a asezat printre robii ce se bucura de Cinstirea si Mila Sa si i-a ales pentru virtuti, curatindu-i de insusirile josnice. Ei pazesc cea mai desavarsita buna-cuviinta fata de Allah si implinesc Poruncile Sale.

„Ei nu I-o iau inainte cu vorba”, adica nu spun nimic privitor la oranduirea Imparatiei Sale pana cand Allah nu vorbeste, datorita bunei lor cuviinte desavarsite si cunoasterii desavarsirii Intelepciunii si Stiintei Sale. „Si implinesc numai Porunca Lui”: orice le porunceste, ei implinesc, si orice sarcina le incredinteaza, ei o duc la indeplinire. Nu-L nesocotesc nicio clipa si nu lucreaza urmandu-si propriile dorinte, in afara Poruncii lui Allah.

Pe langa aceasta, Stiinta lui Allah ii cuprinde pe deplin. „El stie ceea ce este dinaintea lor si ceea ce este in urma lor”, adica toate treburile lor trecute si viitoare. Ei nu pot iesi din Stiinta Sa, asa cum nu pot iesi din Porunca si Oranduirea Sa.

Fiindca ei nu I-o iau inainte cu vorba, nu mijlocesc pentru nimeni fara Ingaduinta si Buna Sa placere. Daca El le ingaduie si este multumit de cel pentru care se mijloceste, ei mijlocesc pentru acela. Insa Allah nu primeste din cuvinte si fapte decat ceea ce este facut cu sinceritate pentru Fata Sa si urmeaza calea Trimisului. Acest verset se numara printre dovezile mijlocirii si dovedeste ca ingerii vor mijloci.

„Si sunt patrunti de teama de El”, adica se tem si sunt infricosati de El; s-au smerit inaintea Maretiei Sale, iar chipurile lor s-au plecat inaintea Gloriei si Frumusetii Sale.

Dupa ce a aratat ca ingerii nu au niciun drept la divinitate si nu merita nicio forma de adorare - asa cum reiese chiar din insusirile prin care i-a descris -, Allah a aratat si ca ei nu au nicio parte din divinitate, chiar daca vreunul ar pretinde aceasta. Daca, prin ipoteza, unul dintre ei ar spune: „Eu sunt o divinitate in afara Lui”, Allah l-ar rasplati cu Iadul. „Astfel ii rasplatim pe cei nedrepti.” Ce nedreptate ar putea fi mai mare decat aceea ca o faptura nedesavarsita, saraca inaintea lui Allah din toate punctele de vedere, sa pretinda ca Ii este partasa lui Allah in insusirile Divinitatii si Stapanirii?

Versetul 30

أَوَلَمْ يَرِ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا
مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٠﴾

30. Oare nu vad cei care nu cred ca cerurile si pamantul erau unite, iar Noi le-am despartit? Si din apa am facut orice lucru viu. Oare nu vor crede?

Oare cei care nu cred in Domnul lor si nu-I inchina numai Lui adorarea nu privesc la ceea ce dovedeste limpede ca El este Domnul vrednic de toata lauda,

Cel Generos, vrednic de adorare? Ei vad cerurile si pamantul unite: cerul fara niciun nor care sa aduca ploaie, iar pamantul uscat si mort, fara vegetatie.

Apoi Noi le-am despartit: cerul prin ploaie, iar pamantul prin vegetatie. El este Cel care aduce norii pe cer dupa ce acesta fusese cu totul senin, asaza in ei apa din belsug, apoi ii mana spre un tinut mort, acoperit de praf si cuprins de seceta. Pogoara asupra lui ploaia, iar pamantul se misca, se umfla si face sa rasara din fiecare soi plante frumoase, felurite si pline de folos.

Oare toate acestea nu dovedesc ca El este Adevarul, ca orice altceva adorat in afara Lui este desertaciune, ca El ii va readuce la viata pe cei morti si ca El este Cel Milostiv, Induratorul? „Oare nu vor crede?” - cu o credinta dreapta, fara indoiala si fara a-I atribui parteneri.

Versetele 31 la 33

وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رُوسِي أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَّعَلَّهُمْ
يَهْتَدُونَ ﴿٣١﴾ وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا
مُعْرِضُونَ ﴿٣٢﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي
فَلَكَ يَسْبَحُونَ ﴿٣٣﴾

31. Am asezat pe pamant munti statornici, ca pamantul sa nu se clatine cu ei, si am facut in el trecatori largi, pentru ca ei sa se poata calauzi. 32. Am facut cerul un acoperis bine pazit, insa ei se intorc de la Semnele lui. 33. El este Cel care a creat noaptea si ziua, soarele si luna; fiecare pluteste pe o orbita.

Printre dovezile Puterii, Desavarsirii, Unicitatii si Milei Sale se afla faptul ca pamantul nu putea ramane statornic fara munti, iar Allah l-a stabilizat prin ei si i-a facut asemenea unor tarusi, ca sa nu se clatine cu oamenii. Altfel, ei nu ar fi putut ramane statornici pe el, sa-l cultive si sa locuiasca pe el. Allah a facut astfel pamantul stabil prin munti, iar din aceasta au rezultat foloase nenumarate.

Fiindca muntii sunt legati intre ei, iar lanturile lor inalte se intind pe distante mari, daca ar fi ramas fara intrerupere, calatoria dintr-o tara in alta ar fi fost foarte grea. Prin Intelegiunea si Mila Sa, Allah a facut intre munti trecatori largi, adica drumuri usoare si tinuturi line, prin care oamenii se pot calauzi spre tarile pe care le cauta. Poate ca astfel se vor calauzi si spre dovezile Unicitatii Celui care daruieste.

„Am facut cerul un acoperis” pentru pamantul pe care va aflati, „bine pazit” de cadere. „Allah tine cerurile si pamantul ca sa nu se abata” [Fatir, 35:41]. Cerul este pazit si de ascultarea pe furis a shayatinilor.

„Insa ei se intorc de la Semnele lui”, adica sunt nepasatori si distrasi. Cuvintele sunt generale si cuprind toate Semnele cerului: inaltimea, vastitatea si maretia lui, frumusetea culorii sale, precizia uimitoare si celelalte lucruri care se vad in el, precum stelele si planetele, soarele si luna, din a caror miscare se nasc noaptea si ziua. Fiecare dintre ele alearga neincetat pe orbita sa.

Din acestea se nasc pentru oameni multe foloase: caldura si frigul, trecerea anotimpurilor, cunoasterea timpului pentru actele de adorare, pentru intelegeri si schimburi; odihna lor noaptea, in tihna si liniste, si raspandirea lor ziua, in cautarea mijloacelor de trai.

Daca omul inzestrat cu minte cugeta si cerceteaza adanc toate acestea, ajunge la certitudinea lipsita de indoiala ca Allah le-a randuit pentru un timp hotarat, in care robii Sai sa dobandeasca foloase mari. Apoi ele vor disparea si se vor destrama: Cel care le-a creat le va stinge, iar Cel care le-a pus in miscare le va opri.

Cei raspunzatori vor trece atunci intr-o alta locuinta, unde vor afla rasplata deplina a faptelor lor. Se va sti ca scopul acestei lumi a fost pregatirea pentru Lumea Vesnica, ca ea a fost ogorul acelei locuinte si un loc de trecere, nu un salas statornic.

Versetele 34 la 35

وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِّن قَبْلِكَ أَخْلَدَ أَفَإِن مَّتَّ فَهُمْ يَخْلَدُونَ ﴿٣٤﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبْلُوكُم بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٣٥﴾

34. Nu am dat niciunui om dinaintea ta nemurirea. Daca tu mori, vor ramane ei oare vesnici? 35. Fiecare suflet va gusta moartea. Va incercam prin rau si prin bine, drept incercare, iar la Noi veti fi intorsi.

Fiindca dusmanii Trimisului spuneau: „Sa asteptam ca nenorocirile vremii sa-l loveasca” [at-Tur, 52:30], Allah a spus ca aceasta cale - moartea - a fost strabatuta de toti: „Nu am dat niciunui om dinaintea ta nemurirea” in aceasta lume, o, Muhammad. Daca tu mori, aceasta este ceea ce li s-a intamplat celor asemenea tie dintre trimisi, profeti, apropiati ai lui Allah si ceilalti oameni.

„Daca tu mori, vor ramane ei oare vesnici?” Li se va darui dupa tine viata vesnica? Atunci sa se bucure de ea, daca ar exista; insa lucrurile nu stau astfel. Tot ceea ce se afla pe pamant va pieri. De aceea Allah spune: „Fiecare suflet va

gusta moartea.” Aceasta cuprinde toate sufletele fapturilor: este un pahar din care fiecare trebuie sa bea, chiar daca traieste indelung.

Allah si-a creat robii in aceasta lume, le-a dat porunci si interdictii si ii incearca prin bine si rau, prin bogatie si saracie, prin putere si umilire, prin viata si moarte. Aceasta este o incercare din partea Sa, ca sa se vada cine este mai bun in fapte, cine cade in ispita si cine este mantuit.

„Iar la Noi veti fi intorsi”: va vom rasplati pentru faptele voastre. Daca au fost bune, veti primi rasplata cea buna, iar daca au fost rele, veti fi pedepsiti. „Domnul tau nu este nedrept cu robii Sai” [Fussilat, 41:46].

Acest verset arata falsitatea parerii celor care spun ca al-Khidr este inca viu si nemuritor in aceasta lume. Pentru aceasta parere nu exista nicio dovada, iar ea se impotrивeste dovezilor Shari'ah.

Versetele 36 la 41

وَإِذَا رَأَوْا الَّذِينَ كَفَرُوا إِذَا يَتَخَذُونَكَ إِلَّا هُزُؤًا أَهَذَا الَّذِي يَذْكُرُ آلِهَتَكُمْ
وَهُمْ يَذْكُرُ الرَّحْمَنَ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٦﴾ خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ سَأُورِيكُمْ
آيَاتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ ﴿٣٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٣٨﴾ لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ لَا يَكْفُونُ عَنْ وُجُوهِهِمُ النَّارَ
وَلَا عَنْ ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يَنْصُرُونَ ﴿٣٩﴾ بَلْ تَأْتِيهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا
يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٤٠﴾ وَلَقَدْ أَسْتَهْزِئُ بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ
فَخَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٤١﴾

36. Cand cei care nu cred te vad, nu fac decat sa te ia in deradere: „Acesta este cel care pomeneste divinitatile voastre?” Iar ei tagaduiesc pomenirea Celui Milostiv. 37. Omul a fost creat grabit. Va voi arata Semnele Mele, asa ca nu-Mi cereti sa le grabesc. 38. Ei spun: „Cand se va implini aceasta fagaduinta, daca spuneti adevarul?” 39. Daca cei care nu cred ar sti vremea cand nu vor putea indeparta Focul nici de la fetele lor, nici de la spatele lor si nu vor fi ajutati! 40. Dimpotriva, el va veni asupra lor pe neasteptate si ii va ului; nu-l vor putea indeparta si nu li se va da niciun ragaz. 41. Trimisi dinaintea ta au fost luati in deradere, iar ceea ce batjocoreau i-a cuprins pe cei care isi bateau joc de ei.

Din pricina necredintei lor puternice, cand politeistii il vedeau pe Trimisul lui Allah, il luau in deradere si spuneau: „Acesta este cel care pomeneste divinitatile voastre?”, adica acesta este omul neinsemnat, dupa cum pretindeau ei, care le ocaraste, le critica si le ataca pe divinitatile voastre? Nu-i dati atentie si nu va ingrijiti de el.

Faptul ca il luau in deradere si il dispretuiau arata, in realitate, desavarsirea lui, caci el era cel mai desavarsit si mai virtuos. Printre virtutile sale se aflau adorarea sincera, inchinata numai lui Allah si criticarea a tot ceea ce este adorat in afara Lui, prin aratarea starii adevarate a acelor lucruri. Cei vrednici de dispret si batjocura erau tocmai necredinciosii, care adunasera in ei toate insusirile vrednice de ocară. Chiar daca nu ar fi avut decat necredinta in Domnul lor si tagaduirea trimisilor Sai, tot ar fi fost cei mai josnici si mai rai dintre oameni.

Mai mult, chiar si atunci cand Il pomenesc pe Cel Milostiv - aceasta fiind cea mai buna stare a lor -, ei o fac cu necredinta: nu-L pomenesc si nu cred in El decat atribuindu-I partasi. Pomenirea lor este, asadar, amestecata cu necredinta si shirk. Cum vor fi atunci celelalte stari ale lor? De aceea Allah spune: „Iar ei tagaduiesc pomenirea Celui Milostiv.”

Pomenirea Numelui Sau „Cel Milostiv” in acest loc scoate la iveala cat de urata era purtarea lor. Cum puteau raspunde prin necredinta si atribuirea de parteneri Celui Milostiv, de la care vin toate binecuvantarile, de la care primeste fiecare orice binecuvantare si prin care este indepartata orice vatamare?

„Omul a fost creat grabit”, adica a fost creat cu inclinarea de a se grabi in lucruri si de a fi nerabdator sa se intample. Credinciosii cer sa fie grabita Pedepsa lui Allah asupra necredinciosilor si o socotesc intarziata, iar necredinciosii se intorc si cer grabirea Pedepsei fiindca nu cred in ea si din incapatanare. Ei spun: „Cand se va implini aceasta fagaduinta, daca spuneti adevarul?”

Allah da ragaz, dar nu trece cu vederea necredinta lor. El este Bland cu ei si le acorda o amanare vremelnica, insa „cand le vine sorocul, nu-l pot intarzia nici macar un ceas si nici nu-l pot grabi” [Yunus, 10:49]. De aceea spune: „Va voi arata Semnele Mele”, adica razbunarea Mea asupra celor care nu au crezut in Mine si nu M-au ascultat, „asa ca nu-Mi cereti sa le grabesc”.

Ei au spus acestea din trufie, fiindca Pedepsa nu ajunsese inca la soroc si nu coborase asupra lor. Daca cei care nu cred ar cunoaste starea infricosatoare in care se vor afla atunci cand nu vor putea indeparta Focul de la fetele si spatele lor, fiind inconjurati si coplesiti de el din toate partile, nu ar cere grabirea lui.

„Si nu vor fi ajutati”: nimeni nu-i va ajuta; nu vor primi ajutor si nici nu se vor putea apara singuri. „Dimpotriva, el va veni asupra lor pe neasteptate si ii va ului”, din pricina venirii neasteptate, a spaimei si a fricii mari. „Nu-l vor putea indeparta”, fiind prea umiliti si slabi pentru aceasta, „si nu li se va da niciun ragaz”, adica nicio amanare prin care Pedepsa sa fie intarziata. Daca ar sti cu adevarat aceasta, nu ar cere grabirea ei si s-ar teme nespuns. Insa, fiindca nu au aceasta cunoastere, au spus ceea ce au spus.

Dupa ce a pomenit batjocura lor fata de Trimis, Allah l-a mangaiat amintindu-i ca tot astfel s-au purtat popoarele dinainte cu trimisii lor: „Trimisi dinaintea ta au fost luati in deradere, iar ceea ce batjocureau i-a cuprins pe cei care isi bateau joc de ei.” Pedepsa a coborat asupra lor si nu au gasit nicio scapare. Acestia sa se pazeasca, asadar, ca nu cumva sa-i loveasca ceea ce i-a lovit pe necredinciosii de dinainte.

Versetele 42 la 44

قُلْ مَنْ يَكْفُرْكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحْمَنِ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ
مَعْرُضُونَ ﴿٤٢﴾ أَمْ لَهُمْ ءَالِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِنْ دُونِنَا لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ أَنْفُسِهِمْ
وَلَا هُمْ مَنَا يَصْحَبُونَ ﴿٤٣﴾ بَلْ مَتَّعْنَا هَؤُلَاءِ وَءَابَاءَهُمْ حَتَّى طَالَ عَلَيْهِمُ
الْعُمُرُ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّآ نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا أَفَهُمُ
الْغَالِبُونَ ﴿٤٤﴾

42. Spune: „Cine va pazeste noaptea si ziua in afara Celui Milostiv?” Insa ei se intorc de la Reamintirea Domnului lor. **43.** Ori au ei divinitati care sa-i apere de Noi? Ele nu se pot ajuta nici pe ele insele si nici nu vor fi ocrotite de Noi. **44.** Ba Noi le-am dat acestora si parintilor lor sa se bucure, pana cand viata li s-a lungit. Oare nu vad ei ca Noi venim asupra pamantului si il micsoaram de la margini? Oare ei vor fi biruitori?

Allah pomeneste neputinta acestor oameni care si-au luat divinitati in afara Lui si nevoia lor deplina de Domnul lor, Cel Milostiv, a Carui Mila ii cuprinde noaptea si ziua atat pe cei drepti, cat si pe cei pacatosi.

„Spune: Cine va pazeste”, adica cine va ocroteste, „noaptea”, cand dormiti in asternuturile voastre, iar simturile va sunt adormite, „si ziua”, cand va indeletniciti cu treburile voastre si sunteti distrasi, „in afara Celui Milostiv?” Oare va poate pazi altcineva in afara Lui? Nimeni nu pazeste decat El.

„Insa ei se intorc de la Reamintirea Domnului lor” si de aceea li atribuie parteneri. Daca ar lua aminte la Reamintirea Domnului lor si ar primi indrumarile Sale, ar fi calauziti si sprijiniti de El.

„Ori au ei divinitati care sa-i apere de Noi?”, adica, daca hotaram asupra lor un rau, poate vreuna dintre divinitatile lor sa-i apere de acel rau si de nenorocirea care ii loveste? „Ele nu se pot ajuta nici pe ele insele si nici nu vor fi ocrotite de Noi”, adica nu vor primi de la Noi vreun sprijin in treburile lor. Daca nu primesc ajutor de la Allah, toate treburile lor vor esua si nu vor putea dobandi vreun folos sau indeparta vreo vatamare.

Pricina staruintei lor in necredinta si atribuirea de parteneri este aratata apoi: „Ba Noi le-am dat acestora si parintilor lor sa se bucure, pana cand viata li s-a lungit.” Le-am daruit averi si copii si le-am dat o viata lunga, iar ei s-au indreptat spre placerea ei si au fost distrasi de la scopul pentru care au fost creati. Aceasta a durat mult, inimile li s-au impietrit si au staruit in incalcarea hotarelor si in nerecunostinta.

Daca ar lua aminte si i-ar privi pe cei din jur, nu ar vedea decat oameni murind in toate partile, nu ar auzi decat glasuri de jelire si nu ar vedea decat generatii care se succed spre pieire. Moartea intinde curse pe fiecare drum pentru a smulge sufletele oamenilor.

De aceea Allah spune: „Oare nu vad ei ca Noi venim asupra pamantului si il micsoram de la margini?”, adica prin moartea oamenilor lui si pieirea lor treptata, pana cand Allah va mosteni pamantul si pe toti cei de pe el, iar El este Cel mai bun Mostenitor. Daca ar intelege aceasta stare, nu s-ar lasa amagiti si nu ar starui in ceea ce fac.

„Oare ei vor fi biruitori?”, adica ar putea oare sa scape de Hotararea lui Allah sau sa indeparteze moartea? Cum pot fi atat de amagiti, crezand ca vor trai vesnic? Sau, atunci cand Ingerul Mortii vine sa le ia sufletele, nu se vor supune si preda, fara a putea arata vreo impotrivire?

Versetele 45 la 46

قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُمْ بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنذِرُونَ ﴿٤٥﴾
وَلَيْنَ مَسْتَهُمْ نَفْحَةٌ مِّنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يَوَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٤٦﴾

45. Spune: „Eu va avertizez numai prin Revelatie.” Insa cei surzi nu aud chemarea atunci cand sunt avertizati. **46.** Daca i-ar atinge numai o adiere din Pedepsa Domnului tau, ar spune cu siguranta: „Vai noua! Cu adevarat, am fost nedrepti.”

Spune, o, Muhammad, tuturor oamenilor: „Eu va avertizez numai prin Revelatie”, adica sunt doar un trimis. Nu aduc nimic de la mine, nu stapanesc vistierile lui Allah, nu cunosc Nevazutul si nu sunt inger; va avertizez numai prin ceea ce imi reveleaza Allah. Daca raspundeti, Ii raspundeti lui Allah si El va va rasplati; daca va intoarceti si va impotriviti, eu nu am nicio putere in aceasta privinta. Toata Porunca si Hotararea Ii apartin lui Allah.

„Insa cei surzi nu aud chemarea atunci cand sunt avertizati.” Surdul nu aude niciun glas, fiindca ii lipseste puterea auzului. Pe langa glas trebuie sa existe si mijlocul care il primeste. Tot astfel, Revelatia este pricina vietii inimilor si sufletelor si a intelegerii mesajului lui Allah. Daca inima nu primeste calauzirea, ea este fata de calauzire si credinta asemenea celui surd fata de sunete si glasuri. Acesti politeisti sunt surzi fata de calauzire, asa ca nu este de mirare ca nu sunt calauziti, mai ales cat timp Pedeapsa nu i-a atins si nu i-au gustat durerea.

„Daca i-ar atinge numai o adiere”, adica o parte cat de mica, „din Pedeapsa Domnului tau” - si nicio parte din Pedeapsa Lui nu este usoara -, „ar spune cu siguranta: Vai noua! Cu adevarat, am fost nedrepti.” Ei nu ar rosti decat strigate de jale si pierzanie, cuprinsi de regret, marturisindu-si nedreptatea si necredinta si recunoscand ca merita Pedeapsa.

Versetul 47

وَنَضْعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَمَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَى بِنَا حَاسِبِينَ ﴿٤٧﴾

47. Vom aseza balantele Dreptatii pentru Ziua Invierii si niciun suflet nu va fi nedreptatit cu nimic. Chiar daca ar fi o fapta cat greutatea unui bob de mustar, Noi o vom aduce. Noi suntem de ajuns ca socotitori.

Allah ne vesteste ca va judeca intre robii Sai cu dreptate si echitate atunci cand ii va strange in Ziua Invierii. El va aseza balantele drepte, in care se arata pana si greutatea celui mai mic fir de praf, si prin ele vor fi cantarite faptele bune si cele rele ale oamenilor.

„Si niciun suflet”, musulman ori necredincios, „nu va fi nedreptatit cu nimic”: nimic nu va fi scazut din faptele lui bune si nimic nu va fi adaugat faptelor lui rele.

„Chiar daca ar fi o fapta cat greutatea unui bob de mustar”, cel mai mic si mai neinsemnat dintre lucruri, fie ea buna ori rea, „Noi o vom aduce”, pentru ca faptuitorul sa fie rasplatit pentru ea. Aceasta este asemenea Cuvantului Celui

Preainalt: „Cel care face bine cat greutatea unui fir de praf il va vedea, iar cel care face rau cat greutatea unui fir de praf il va vedea” [az-Zalzalah, 99:7-8].

Ei vor spune: „Vai noua! Ce este cu aceasta Carte care nu lasa nicio fapta mica ori mare fara sa o socoteasca?” Vor gasi de fata tot ceea ce au facut, iar Domnul tau nu va nedreptati pe nimeni [al-Kahf, 18:49].

„Noi suntem de ajuns ca socotitori.” Allah vorbeste despre Sine: El este de ajuns ca Socotitor. El cunoaste faptele robilor, le pastreaza si le-a inregistrat in Carte, le cunoaste masura si cunoaste rasplata ori pedeapsa pe care fiecare o merita. El va face ca rasplata sa ajunga la faptuitor.

Versetele 48 la 50

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِّنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ﴿٤٩﴾ وَهَذَا ذِكْرٌ مُّبَارَكٌ أَنزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٥٠﴾

48. Le-am dat lui Musa si lui Harun Indreptarul, Lumina si Reamintirea pentru cei cu taqwa, 49. cei care se tem de Domnul lor in Nevazut si sunt infricosati de Ceas. 50. Iar aceasta este o Reamintire binecuvantata, pe care Noi am pogorat-o. Oare voi o tagaduiti?

Allah pomeneste adesea impreuna aceste doua Carti nobile. Nicio Carte mai buna, mai vestita, mai binecuvantata, mai plina de calauzire si mai limpede nu a venit vreodata in lume: Tora si Coranul. Allah ne vesteste ca Tora i-a fost data in primul rand lui Musa, dar si lui Harun, care i-a fost alaturi in Mesaj.

„Indreptarul” este Tora, care desparte adevarul de desertaciune si calauzirea de ratacire. Ea este „Lumina” prin care oamenii se calauzesc: cei care voiesc sa urmeze Calea cea Dreapta ii urmeaza invataturile, afla din ea hotararile religioase, deosebesc ceea ce este ingaduit de ceea ce este oprit si gasesc lumina in intunericul nestiintei, inovatiei si ratacirii.

Ea este „Reamintirea pentru cei cu taqwa”: prin ea li se aminteste ceea ce le foloseste si ceea ce le dauneaza, binele si raul. Cei cu taqwa sunt pomeniti in chip deosebit fiindca ei sunt cei care trag folos din ea prin stiinta si fapte.

Apoi Allah ii descrie pe cei cu taqwa: „cei care se tem de Domnul lor in Nevazut”, adica se tem de El atunci cand sunt ascunsi si nu-i vede nimeni. Cu atat mai mult, atunci cand sunt inaintea oamenilor, se opresc de la ceea ce este interzis si implinesc ceea ce este obligatoriu. Ei „sunt infricosati de Ceas”, adica se tem si sunt patrunti de spaima lui, datorita cunoasterii lor desavarsite

despre Domnul lor. Astfel, ei unesc buna faptuire cu teama. Legarea acestor insusiri prin conjunctie alatura descrieri diferite ale aceluiasi lucru, adica ale acelorasi oameni.

„Iar aceasta este o Reamintire binecuvantata, pe care Noi am pogorat-o.” Allah o descrie prin doua insusiri. Este o Reamintire a tot ceea ce omul trebuie sa-si aminteasca: cunoasterea lui Allah prin Numele, Insusirile si Faptele Sale; insusirile si relatarile trimisilor si apropiatilor Sai; hotararile Shari'ah privind actele de adorare, schimburile si celelalte treburi; hotararile rasplatirii, Gradina si Focul. Prin Coran sunt amintite chestiunile si dovezile rationale si transmise.

Allah l-a numit Reamintire fiindca ii aminteste omului ceea ce Allah a asezat in mintea si firea lui: credinta in vestirile adevarate, poruncirea binelui pe care ratiunea il recunoaste si oprirea raului pe care ratiunea il recunoaste.

A doua insusire este ca el este „binecuvantat”, ceea ce arata multimea binelui sau, cresterea si sporirea lui. Nimic nu este mai binecuvantat decat acest Coran. Orice bine, binecuvantare si sporire, in religie, in treburile lumesti ori in Viata de Apoi, vine prin el si este urmarea lucrarii dupa el.

Fiind o Reamintire binecuvantata, el trebuie primit cu supunere si recunoscinta fata de Allah pentru acest dar mare. Trebuie urmat si trebuie cautata binecuvantarea lui prin invatarea cuvintelor si sensurilor sale. A-i raspunde prin contrariul acestora - intoarcere, parasire, tagaduire si necredinta - este dintre cele mai mari forme de necredinta, nestiinta si nedreptate. De aceea Allah il mostra pe cel care il tagaduieste: „Oare voi o tagaduiti?”

Versetele 51 la 73

* وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ ﴿٥١﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عِبَادِينَ ﴿٥٣﴾ قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٥٤﴾ قَالُوا أَجِئْنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ اللَّاعِينَ ﴿٥٥﴾ قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ وَأَنَا عَلَىٰ ذَلِكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٥٦﴾ وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُمْ بَعْدَ أَنْ تُولُوا مُدْبِرِينَ ﴿٥٧﴾ فَجَعَلَهُمْ جُذُؤًا إِلَّا كَبِيرًا لَهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ ﴿٥٨﴾ قَالُوا مِنْ فَعَلِ هَذَا بِإِلَهِنَا إِنَّهُ لَمِنَ

الظَّالِمِينَ ﴿٥٩﴾ قَالُوا سَمِعْنَا فَتًى يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُ إِبْرَاهِيمُ ﴿٦٠﴾ قَالُوا فَاتُوا بِهِ عَلَىٰ أَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ﴿٦١﴾ قَالُوا ءَأَنْتَ فَعَلْتَ هَذَا بِآلِهَتِنَا يَا إِبْرَاهِيمُ ﴿٦٢﴾ قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ هَذَا فَسْأَلُوهُمْ إِنْ كَانُوا يَنْطِقُونَ ﴿٦٣﴾ فَرَجَعُوا إِلَىٰ أَنْفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٦٤﴾ ثُمَّ نَكِسُوا عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هَؤُلَاءِ يَنْطِقُونَ ﴿٦٥﴾ قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَيْلَ يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ ﴿٦٦﴾ أَفَ لَكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ﴿٦٨﴾ قُلْنَا يَنَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٩﴾ وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ ﴿٧٠﴾ وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ ﴿٧١﴾ وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ ﴿٧٢﴾ وَجَعَلْنَاهُمْ أئِمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا عَابِدِينَ ﴿٧٣﴾

51. Cu adevarat, Noi i-am dat lui Ibrahim, mai inainte, calauzirea cea dreapta si il cunosteam bine. 52. Cand le-a spus tatalui sau si poporului sau: „Ce sunt aceste chipuri carora le sunteti devotati?” 53. Ei au spus: „I-am gasit pe parintii nostri adorandu-le.” 54. El a spus: „Cu adevarat, voi si parintii vostri ati fost intr-o ratacire vadita.” 55. Ei au spus: „Ai venit la noi cu adevarul sau esti dintre cei care glumesc?” 56. El a spus: „Ba Domnul vostru este Domnul cerurilor si al pamantului, Cel care le-a creat, iar eu sunt dintre cei care marturisesc aceasta. 57. Pe Allah! Voi unelti impotriva idolilor vostri dupa ce veti pleca intorcand spatele.” 58. El i-a facut bucati, afara de cel mare al lor, poate ca se vor intoarce la el. 59. Ei au spus: „Cine a facut aceasta divinitatilor noastre? Cu adevarat, el este dintre cei nedrepti.” 60. Ei au spus: „Am auzit un tanar pomenindu-i; i se spune Ibrahim.” 61. Ei au spus: „Aduceti-l inaintea ochilor oamenilor, poate ca vor marturisi.” 62. Ei au spus: „Tu ai facut aceasta divinitatilor noastre, o, Ibrahim?” 63. El a spus: „Ba cel mare dintre ei a facut-o. Intrebat-i, daca pot vorbi!” 64. Atunci s-au intors la ei insisi si au spus: „Cu adevarat, voi sunteti nedreptii.” 65. Apoi au fost rasturnati pe capetele lor: „Stii prea bine ca acestia nu vorbesc.” 66. El a spus:

„Atunci adorati, in afara lui Allah, ceea ce nu va aduce niciun folos si nicio vatamare? 67. Ptii voua si celor pe care ii adorati in afara lui Allah! Oare nu pricepeti?” 68. Ei au spus: „Ardeti-l si ajutati-va divinitatile, daca vreti sa faceti ceva!” 69. Noi am spus: „O, foc! Fii racoare si pace pentru Ibrahim!” 70. Ei au vrut sa unelteasca impotriva lui, dar Noi i-am facut cei mai mari pierzatori. 71. I-am mantuit pe el si pe Lut, ducandu-i spre pamantul pe care l-am binecuvantat pentru lumi. 72. I-am daruit pe Ishaq si, ca dar in plus, pe Ya'qub; pe fiecare l-am facut dintre cei drepti. 73. I-am facut imami, calauzind prin Porunca Noastra, si le-am revelat savarsirea faptelor bune, implinirea rugaciunii si darea zakah; iar ei Ne adorau.

Comentariul versetelor 51 la 54

Dupa ce i-a pomenit pe Musa si Muhammad si Cartile lor, Allah spune: „Cu adevarat, Noi i-am dat lui Ibrahim, mai inainte, calauzirea cea dreapta”, adica inaintea trimiterii lui Musa si Muhammad si a pogorarii Cartilor lor. Allah i-a aratat lui Ibrahim Imparatia cerurilor si a pamantului si i-a daruit acea calauzire desavarsita prin care s-a indreptat pe sine si i-a chemat si pe oameni, intr-un chip care nu i-a fost daruit nimanui dintre oameni, in afara de Muhammad.

Calauzirea cea dreapta ii este atribuita in chip deosebit fiindca masura ei era potrivita cu starea si treapta lui inalta. Altfel, fiecare credincios primeste o parte din calauzirea cea dreapta potrivit credintei sale.

„Si il cunosteam bine”, adica i-am dat calauzirea cea dreapta, l-am ales drept trimis si khalil al Nostru si l-am ales in aceasta lume si in Viata de Apoi, fiindca stiam ca era vrednic si pregatit pentru aceasta, prin curatia si inteligenta lui. De aceea Allah ne vesteste disputa lui cu poporul sau, oprirea lor de la shirk, sfaramarea idolilor si dovada pe care i-a silit sa o recunoasca.

„Cand le-a spus tatalui sau si poporului sau: Ce sunt aceste chipuri” pe care le faceti si le ciopliti cu mainile voastre dupa infatisarea unor fapturi, „carora le sunteti devotati”, staruind in adorarea lor? Ce sunt ele, ce virtute au si unde a disparut judecata voastra, de v-ati daruit vietile adorarii acestor lucruri pe care chiar voi le-ati modelat si cioplit? Este dintre cele mai uimitoare lucruri ca omul sa adore ceea ce a cioplit cu mana lui.

Ei au raspuns fara nicio dovada, asemenea celui neputincios care nu are nici macar cel mai slab argument aparent pe care sa se sprijine: „I-am gasit pe parintii nostri adorandu-le.” Am urmat calea lor si i-am imitat in adorarea lor.

Este cunoscut ca fapta oricarui om, in afara trimisilor, nu este o dovada si ca nimeni nu trebuie urmat orbeste, mai ales in temeliile religiei si in Tawhidul Domnului lumilor. De aceea Ibrahim i-a descris pe toti ca rataciti: „Cu adevarat, voi si parintii vostri ati fost intr-o ratacire vadita.” Ce ratacire ar putea

fi mai mare decat aceea care i-a condus la shirk si la parasirea Tawhidului? Ceea ce ati spus nu poate fi urmat; voi si ei sunteti intr-o ratacire limpede, vadita oricarui om.

Comentariul versetelor 55 la 57

Uimiti de cuvintele lui si socati ca ii socotea lipsiti de minte pe ei si pe parintii lor, au spus: „Ai venit la noi cu adevarul sau esti dintre cei care glumesc?” Adica: ceea ce ne-ai spus si Mesajul pe care ni l-ai adus sunt cu adevarat serioase si adevarate ori sunt vorbele in joaca ale unuia care batjocoreste si nu stie ce spune?

Ei si-au formulat intrebarea in acesti doi termeni, fiindca socoteau de la sine inteles ca vorbele aduse de Ibrahim erau vorbele unui om nechibzuit, care nu intelege ce spune. Ibrahim le-a raspuns limpede, aratand in ce consta nechibzuinta lor si putinatatea mintii lor.

El a spus: „Ba Domnul vostru este Domnul cerurilor si al pamantului, Cel care le-a creat, iar eu sunt dintre cei care marturisesc aceasta.” Astfel a unit pentru ei dovada rationala cu dovada transmisa.

In ceea ce priveste dovada rationala, orice om - chiar si cei cu care Ibrahim se afla in disputa - stie ca numai Allah este Creatorul tuturor fapturilor: fiii lui Adam, ingerii, djinnii, animalele, cerurile si pamantul. El le oranduieste pe toate in toate chipurile de oranduire. Fiecare faptura se afla sub Oranduirea si Stapanirea Sa, inclusiv tot ceea ce este adorat in afara lui Allah.

Se cuvine oare celui care are cea mai mica urma de minte si discernamant sa adore o faptura oranduita, care nu are nicio putere asupra folosului sau vatamarii, mortii, vietii ori invierii, si sa paraseasca adorarea Creatorului, Daruitorului de hrana, Oranduitorului tuturor lucrurilor?

Dovada transmisa este ceea ce a fost transmis de la trimisi - binecuvantarile si pacea lui Allah fie asupra lor. Ceea ce au adus ei este aparat de greseala si minciuna si nu vesteste decat adevarul. Printre formele acestei dovezi se afla marturia unuia dintre trimisi asupra acestei chestiuni. De aceea Ibrahim a spus: „iar eu sunt dintre cei care marturisesc aceasta”, adica marturisesc ca numai Allah este vrednic de adorare si ca adorarea altuia in afara Lui este desarta. Dupa Marturia lui Allah, ce marturie poate fi mai inalta decat marturia trimisilor, mai ales a trimisilor inzestrati cu hotarare si, dintre ei, mai ales a khalilului Celui Milostiv?

Dupa ce a aratat ca idoliilor lor nu au nicio putere de oranduire, Ibrahim a voit sa le arate prin fapta neputinta si lipsa lor de ajutor, printr-un lucru care sa-i oblige sa recunoasca aceasta. El a spus: „Pe Allah! Voi unelti impotriva idoliilor

vostri”, adica ii voi sfarama, „dupa ce veti pleca intorcand spatele” spre sarbatoarea voastra. Cand au plecat, Ibrahim s-a dus in ascuns la idolii lor.

Comentariul versetelor 58 la 67

„El i-a facut bucati”, adica i-a sfaramat. Idolii erau adunati intr-o singura cladire, iar el i-a spart pe toti, „afara de cel mare al lor”, adica a lasat neatins idolul lor cel mai mare, pentru un scop care avea sa devina limpede.

Cugeta la aceasta uimitoare precizie a formularii: tot ceea ce este disprețuit inaintea lui Allah nu este numit prin cuvinte de cinstire decat prin raportare la cei care il cinstesc. Astfel, cand Profetul le scria regilor politeisti, spunea: „catre mai-marele persilor”, „catre mai-marele romanilor¹³” si cele asemenea.

El nu spunea: „catre cel maret”. Tot astfel, Allah spune aici: „afara de cel mare al lor” si nu spune: „unul mare dintre idolii lor”. Se cuvine sa luam aminte la aceasta si sa ne ferim sa cinstim ceea ce Allah a disprețuit, afara de cazul in care este numit astfel numai prin raportare la cei care il cinstesc.

„Poate ca se vor intoarce la el”: Ibrahim a lasat idolul lor cel mare nesfaramat pentru ca ei sa se intoarca la Ibrahim, sa asculte pe deplin dovada sa, sa ia aminte la ea si sa nu se abata de la ea. De aceea, la sfarsit, Allah spune: „Atunci s-au intors la ei insisi.”

Cand au vazut umilirea si rusinea care cazusera asupra idolilor lor, ei au spus: „Cine a facut aceasta divinitatilor noastre? Cu adevarat, el este dintre cei nedrepti.” L-au invinuit pe Ibrahim de nedreptate, desi ei erau mai vrednici de acest nume. Nu au inteles ca sfaramarea lor era dintre cele mai bune virtuti ale sale si dintre faptele dreptatii si Tawhidului. Nedrept era cel care isi luase asemenea idoli drept divinitati, desi vedea ce li se facuse.

Ei au spus: „Am auzit un tanar pomenindu-i”, adica ii critica si ii vorbea de rau, iar cel care face aceasta trebuie sa fie cel care i-a sfaramat. Sau sensul poate fi ca unii il auzisera spunand ca va unelti impotriva lor. „I se spune Ibrahim.”

Cand s-au lamurit ca Ibrahim ii sfaramase, au spus: „Aduceti-l inaintea ochilor oamenilor”, adica unde sa-l poata vedea si auzi, „poate ca vor marturisi”, adica sa fie de fata si sa vada ce se va face cu cel care le-a sfaramat divinitatile. Tocmai aceasta voia Ibrahim: adevarul sa se arate inaintea oamenilor, ei sa-l vada, iar dovada sa se ridice impotriva lor, asa cum Musa spusese cand a stabilit intalnirea cu Faraon: „Intalnirea voastra sa fie in ziua sarbatorii si oamenii sa fie stransi inainte de amiaza” [Ta Ha, 20:59].

¹³ Nota editiei arabe: A se vedea Sahih al-Bukhari (7, 4424) si Sahih Muslim (1773).

Cand oamenii s-au strans si Ibrahim a fost adus, ei au spus: „Tu ai facut aceasta divinitatilor noastre, o, Ibrahim?” Intrebarea era pentru a-l face sa marturiseasca sfaramarea. Adica: ce te-a facut sa indraznesti si ce te-a impins la aceasta fapta?

Ibrahim le-a spus, iar oamenii priveau: „Ba cel mare dintre ei a facut-o”, adica i-a sfaramat din manie fata de ei, fiindca erau adorati impreuna cu el, si a voit ca adorarea voastra sa-i apartina numai lui. Prin aceste cuvinte Ibrahim a urmarit sa-i sileasca pe potrivnici sa recunoasca adevarul si sa ridice dovada impotriva lor.

De aceea a spus: „Intrebat-i, daca pot vorbi!” Se referea la idolii sfaramati: intrebat-i de ce au fost sfaramati; si intrebat idolul care nu a fost spart de ce i-a sfaramat. Daca pot vorbi, va vor raspunde. Altfel, voi, eu si orice om stim ca nu vorbesc, nu aduc folos si nu vatama; ba nici macar nu se pot ajuta pe ei insisi impotriva celui care le voieste rau.

„Atunci s-au intors la ei insisi”, adica mintile le-au revenit, cugetarea li s-a indreptat si au inteles ca ratacisera prin adorarea idolilor. Au recunoscut in sinea lor nedreptatea si shirkul: „Cu adevarat, voi sunteti nedreptii.” Prin marturisirea lor s-a dobandit scopul si s-a stabilit dovada ca ceea ce faceau era desert si nedrept.

Dar nu au staruit in aceasta stare. „Apoi au fost rasturnati pe capetele lor”, adica lucrul s-a intors impotriva lor, mintile li s-au rasturnat, iar discernamantul li s-a pierdut. Ei i-au spus lui Ibrahim: „Stii prea bine ca acestia nu vorbesc.” Cum iti bati joc de noi si ne batjocoresti, poruncindu-ne sa-i intrebam, cand stii ca nu vorbesc?

Atunci Ibrahim i-a muștrat deschis, in fata tuturor, pentru shirkul lor si a aratat ca divinitatile lor nu merita adorarea: „Atunci adorati, in afara lui Allah, ceea ce nu va aduce niciun folos si nicio vatamare?” Ele nu aduc folos si nu indeparteaza raul.

„Ptiu voua si celor pe care ii adorati in afara lui Allah!” Cat de mare este ratacirea voastra, cat de mare pierderea si cat de rea starea voastra si a celor pe care ii adorati in afara lui Allah! Daca ati avea minte, ati intelege aceasta stare. Dar, fiindca nu aveti minte, ati savarsit din nestiinta ratacirea cu ochii deschisi; animalele au ajuns intr-o stare mai buna decat voi.

Comentariul versetelor 68 la 71

Cand Ibrahim i-a infrant prin dovada si nu au putut aduce niciun argument pentru shirkul lor, ei au recurs la forta pentru a-l pedepsi. Au spus: „Ardeti-l si ajutati-va divinitatile, daca vreti sa faceti ceva!”, adica ucideti-l prin cea mai aspra dintre morti, arderea, din manie pentru divinitatile voastre si pentru a le

sprijini. Ce pierduti erau! Ei adorau ceea ce recunosteau ca avea nevoie de sprijinul lor si totusi il lua drept divinitate.

Allah l-a sprijinit pe khalilul Sau cand l-au aruncat in foc si i-a spus focului: „O, foc! Fii racoare si pace pentru Ibrahim!” Focul a devenit racoare si pace asupra lui; nu l-a atins nicio vatamare si nu a simtit nicio durere.

„Ei au vrut sa unelteasca impotriva lui” cand au hotarat sa-l arda, „dar Noi i-am facut cei mai mari pierzatori” in aceasta lume si in Viata de Apoi, tot asa cum Allah i-a facut pe khalilul Sau si pe cei care l-au urmat biruitori si izbanditori.

„I-am mantuit pe el si pe Lut.” Nimeni din poporul sau nu a crezut in el in afara de Lut - pacea fie asupra lui; s-a spus ca acesta era fiul fratelui sau. Allah l-a mantuit, iar el a emigrat „catre pamantul pe care l-am binecuvantat pentru lumi”, adica ash-Sham. Ibrahim si-a parasit poporul in Babilon, in Irak, si a spus: „Eu voi emigra catre Domnul meu. Cu adevarat, El este Cel Atotputernic, Inteptul” [al-'Ankabut, 29:26].

Printre binecuvantarile ash-Shamului se afla faptul ca multi profeti au trait acolo, ca Allah l-a ales drept loc al emigrarii khalilului Sau si ca acolo se afla una dintre cele trei Case sfinte, Bayt al-Maqdis.

Comentariul versetelor 72 la 73

„I-am daruit”, atunci cand s-a despartit de poporul sau, „pe Ishaq si, ca dar in plus, pe Ya'qub”, fiul lui Ishaq. Dupa ce Ibrahim imbatranise, iar sotia lui era stearpa, ingerii i-au adus vestea buna despre Ishaq si, dupa Ishaq, despre Ya'qub [Hud, 11:71].

Ya'qub este Isra'il, din care se trage marea comunitate a fiilor lui Isra'il. Ibrahim l-a avut si pe Isma'il, din care se trage nobila comunitate araba, iar dintre urmasii lui a fost Stapanul celor dintai si celor de apoi, Profetul Muhammad.

„Pe fiecare l-am facut dintre cei drepti”, adica pe Ibrahim, Ishaq si Ya'qub, implinind drepturile lui Allah si drepturile robilor Sai. Datorita dreptatii lor, Allah i-a facut imami care calauzesc prin Porunca Sa. Aceasta este una dintre cele mai mari binecuvantari pe care Allah le daruieste robului: sa-l faca imam prin care oamenii sunt calauziti si pe care multi il urmeaza. Ei au dobandit aceasta pentru ca au rabdat cu statornicie si aveau certitudine in Semnele lui Allah.

„Calauzind prin Porunca Noastra”, adica potrivit Religiei Noastre. Ei nu le porunceau oamenilor dupa poftele lor, ci prin Porunca lui Allah, potrivit

Religiei Sale si cautand Buna Sa placere. Robul nu devine imam pana cand nu cheama la ceea ce Allah a poruncit.

„Si le-am revelat savarsirea faptelor bune”: ei le implineau si ii chemau pe oameni la ele. Aceasta cuprinde toate faptele bune privitoare la drepturile lui Allah si la drepturile robilor.

„Implinirea rugaciunii si darea zakah”: acestea sunt mentionate in chip deosebit dupa cuprinderea lor in formularea generala, datorita cinstei si virtutii celor doua acte de adorare. Celui care le implineste dupa cum se cuvine i se indreapta religia; cel care le neglijeaza va neglija cu atat mai mult celelalte lucruri. Rugaciunea este cea mai buna dintre faptele prin care se implineste dreptul lui Allah, iar zakah este cea mai buna dintre faptele de binefacere fata de fapturile Sale.

„Iar ei Ne adoraau”, fara sa adore pe altcineva. Ei staruiau, in cea mai mare parte a timpului, in actele de adorare ale inimii, ale cuvantului si ale trupului. Astfel au meritat ca adorarea sa fie insusirea lor, pentru ca au implinit ceea ce Allah le-a poruncit fapturilor si scopul pentru care le-a creat.

Versetele 74 la 75

وَلَوْ طَأَّاتَيْنَهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ تَعْمَلُ الْخَبِيثَ إِنَّهُمْ
كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَسَقِينَ ﴿٧٤﴾ وَأَدْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُ مِنَ
الصَّالِحِينَ ﴿٧٥﴾

74. Si lui Lut i-am dat judecata si stiinta si l-am mantuit din cetatea care savarsea faptele ticaloase. Cu adevarat, ei erau un popor rau si razvratit.

75. L-am primit in Mila Noastra; cu adevarat, el era dintre cei drepti.

Aceasta este o lauda de la Allah pentru Trimisul Sau Lut - pacea fie asupra lui - pentru stiinta religioasa si pentru judecata dreapta si bine calauzita intre oameni. Allah l-a trimis la poporul sau, chemandu-i sa-L adore numai pe Allah si oprindu-i de la faptele ticaloase pe care le savarseau.

El a ramas o vreme chemandu-i, dar ei nu i-au raspuns. Allah le-a rasturnat locuintele peste ei si i-a pedepsit pana la ultimul, fiindca „erau un popor rau si razvratit”. L-au tagaduit pe cel care ii chema si l-au amenintat cu izgonirea.

Allah l-a mantuit pe Lut si pe familia lui si i-a poruncit sa plece cu ei noaptea, ca sa se indeparteze de cetate. Ei au plecat noaptea si au scapat, fiind mantuiti prin Harul si Binecuvantarea lui Allah asupra lor.

„L-am primit in Mila Noastra.” Cel care intra in ea este in siguranta de toate lucrurile de care se teme si dobandeste orice bine, fericire, bucurie si lauda. Aceasta fiindca Lut era dintre cei drepti: faptele lui erau drepte, starile lui erau curate, iar Allah indreptase ceea ce fusese stricat. Dreptatea este pricina intrarii robului in Mila lui Allah, tot asa cum stricaciunea este pricina lipirii de Mila si de bine.

Cei mai drepti dintre oameni sunt profetii - pacea fie asupra lor -, de aceea Allah ii descrie prin dreptate. Sulayman a spus: „Si primeste-ma, prin Mila Ta, printre robii Tai cei drepti” [an-Naml, 27:19].

Versetele 76 la 77

وَنُوحًا إِذْ نَادَىٰ مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ
الْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾ وَنَصَرْنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ
فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٧٧﴾

76. Si pe Nuh, cand Ne-a chemat mai inainte; Noi i-am raspuns si l-am mantuit pe el si familia lui de marele necaz. 77. L-am ajutat impotriva poporului care a tagaduit Semnele Noastre. Cu adevarat, ei erau un popor rau, asa ca i-am inecat pe toti.

Aminteste-l pe robul si Trimisul Nostru Nuh - pacea fie asupra lui -, laudandu-l si pretuindu-l. Cand Allah l-a trimis la poporul sau, el a ramas printre ei o mie de ani fara cincizeci, chemandu-i sa-L adore numai pe Allah si oprindu-i de la shirk. El staruia in chemarea lor, fara sa slabeasca, si ii chema in taina si in vazul tuturor, noaptea si ziua.

Cand a vazut ca indemnul nu le foloseste si mustrarea nu-i opreste, si-a chemat Domnul si a spus: „Doamne! Nu lasa pe pamant niciun locuitor dintre necredinciosi. Daca ii lasi, ei ii vor rataci pe robii Tai si nu vor zamisli decat pacatosi necredinciosi” [Nuh, 71:26-27].

Allah i-a raspuns rugii si i-a inecat, fara ca vreunul dintre ei sa ramana. Allah l-a mantuit pe Nuh, pe familia lui si pe credinciosii care erau cu el in Corabia incarcata, a facut ca urmasii lui sa fie cei care au ramas si l-a ajutat impotriva poporului sau care il lua in deradere.

Versetele 78 la 82

وَدَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَحْكُمَانِ فِي الْحَرْثِ إِذْ نَفَشَتْ فِيهِ غَمُّ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ
 شَاهِدِينَ ﴿٧٨﴾ فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ وَكُلًّا ءَاتَيْنَا حُكْمًا وَعِلْمًا وَسَخَرْنَا مَعَ
 دَاوُدَ الْجَبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ وَكُنَّا فَاعِلِينَ ﴿٧٩﴾ وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَكُمْ
 لَتَحْصِنَكُمْ مِنْ بَأْسِكُمْ فَهَلْ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ ﴿٨٠﴾ وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ عَاصِفَةً
 تَجْرِي بِأَمْرِهِ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَالِمِينَ ﴿٨١﴾
 وَمِنَ الشَّيَاطِينِ مَنْ يَغُوصُونَ لَهُ وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ ذَلِكَ وَكُنَّا لَهُمْ
 حَافِظِينَ ﴿٨٢﴾

78. Si [aminteste-i] pe Dawud si Sulayman, cand au judecat cu privire la ogorul in care oile unor oameni au intrat noaptea si au pascut, iar Noi am fost Martori la judecata lor. 79. Noi l-am facut pe Sulayman sa inteleaga aceasta, iar fiecaruia i-am daruit judecata si stiinta. Am supus muntii si pasarile sa-L glorifice impreuna cu Dawud, iar Noi am fost in stare sa facem aceasta. 80. Si l-am invatat mestesugul fauririi zalelor pentru voi, ca sa va ocroteasca in lupta. Vetii fi oare recunoscatori? 81. Iar lui Sulayman i-am supus vantul naprasnic, care sufla la porunca lui spre pamantul pe care l-am binecuvantat. Noi suntem Atotstiutori asupra tuturor lucrurilor. 82. Si dintre shaytani erau unii care se scufundau pentru el si savarseau si alte lucrari; iar Noi ii pazeam.

Comentariul versetelor 78 la 79

Adica: aminteste-i cu lauda pe acesti doi profeti nobili, Dawud si Sulayman - pacea fie asupra lor. Allah le-a daruit stiinta vasta si judecata intre robi. Dovada este Cuvantul Sau: „cand au judecat cu privire la ogorul in care oile unor oameni au intrat noaptea si au pascut”. Stapanul ogorului a venit la ei pentru judecata, deoarece oile altor oameni intrasera noaptea in ogorul sau, pascusera din el, mancasera roadele pomilor si pascusera semanaturile.

Dawud - pacea fie asupra lui - a hotarat ca oile sa-i revina stapanului ogorului, tinand seama de neglijenta proprietarilor lor si pedepsindu-i astfel. Sulayman a judecat insa potrivit hotararii corecte: proprietarii oilor sa le dea stapanului ogorului, pentru ca acesta sa beneficieze de laptele si lana lor, iar ei sa lucreze gradina lui pana cand ogorul va reveni la starea de dinainte. Cand

aceasta se va intampla, fiecare isi va primi inapoi bunul. Aceasta a aratat intelegerea lui desavarsita si priceperea pe care Allah i-o daruise.

De aceea Allah a spus: „Noi l-am facut pe Sulayman sa inteleaga aceasta”, adica l-am facut sa inteleaga aceasta judecata. Aceasta precizare nu arata ca Dawud nu intelegea celelalte judecati, motiv pentru care Allah a spus apoi: „iar fiecaruia i-am daruit judecata si stiinta”, adica atat lui Dawud, cat si lui Sulayman. Aceasta dovedeste ca judecatorul poate ajunge la adevar si la hotararea corecta, dar poate si gresi; daca greseste dupa ce si-a depus toata stradania, nu este invinuit.

Apoi Allah a mentionat ceea ce i-a fost daruit in mod deosebit fiecaruia dintre ei. „Am supus muntii si pasarile sa-L glorifice impreuna cu Dawud”: Dawud era dintre cei mai devotati adoratori si dintre cei care-L pomeneau cel mai mult pe Allah prin tasbih si lauda. Allah ii daruise o voce frumoasa, blanda si melodioasa, cum nu mai fusese daruita nimanui dintre fapturi. Cand Il glorifica si Il lauda pe Allah, muntii neinsufletiti si pasarile necuvantatoare ii raspundeau, glorificandu-L impreuna cu el. Aceasta era din Harul si Binefacerea lui Allah asupra lui. De aceea El a spus: „iar Noi am fost in stare sa facem aceasta”.

Comentariul versetului 80

„Si l-am invatat mestesugul fauririi zalelor pentru voi”, adica Allah l-a invatat pe Dawud cum sa faca armuri. El a fost primul care le-a faurit si care a invatat acest mestesug, iar apoi cunoasterea lui s-a transmis celor de dupa el. Allah a inmuiat fierul pentru el si l-a invatat sa-l transforme in zale, iar folosul acestora este mare.

„Ca sa va ocroteasca in lupta”, adica ele va apara si va ocrotesc atunci cand lupta si primejdia se intetesc. „Veti fi oare recunoscatori?” Veti multumi oare lui Allah pentru binecuvantarea pe care v-a daruit-o prin mana robului Sau Dawud? Asa cum Allah Preainaltul spune: „Si v-a facut vesminte care va feresc de caldura si vesminte care va feresc in lupta. Astfel Isi desavarseste El Binecuvantarea asupra voastra, pentru ca voi sa va supuneti” [an-Nahl, 16:81].

Este posibil ca faptul ca Allah l-a invatat pe Dawud faurirea armurilor si i-a inmuiat fierul sa fi fost o minune neobisnuita. Mufassirii au spus ca Allah ii inmuiase fierul pana cand il putea lucra asemenea aluatului sau lutului, fara sa fie nevoie sa-l puna pe foc.

Este posibil si ca Allah sa-l fi invatat mestesugul in modul obisnuit, iar inmuiera fierului sa se fi facut prin cauzele cunoscute pentru aceasta, adica prin topire. Acesta este sensul aparent, fiindca Allah le aminteste robilor binecuvantarea Sa si le porunceste sa-I multumeasca. Daca aceasta lucrare nu s-

ar fi aflat printre lucrurile pe care Allah le-a pus la indemana robilor, El nu le-ar fi amintit-o ca binecuvantare si nu ar fi mentionat folosul ei. Armurile facute chiar de Dawud nu pot fi singurele avute in vedere, ci binecuvantarea se refera la stiinta fauririi lor. Pentru prima posibilitate mentionata de mufassiri nu exista alta dovada decat Cuvantul Sau: „Si am inmuia fierul pentru el” [Saba, 34:10], iar in acest verset nu se spune ca inmuiera s-a petrecut fara nicio cauza. Allah stie cel mai bine.

Comentariul versetelor 81 la 82

„Iar lui Sulayman i-am supus vantul naprasnic”, adica vantul foarte iute, „care sufla la porunca lui”. Oriunde il indrepta, vantul ii implinea porunca. Drumul sau de dimineata era cat o luna, iar drumul sau de seara cat o luna. El sufla „spre pamantul pe care l-am binecuvantat”, adica pamantul ash-Shamului, unde se afla locuinta lui. Sulayman calatorea pe vant spre rasarit si spre apus, iar adapostul si intoarcerea lui erau in pamantul binecuvantat. „Noi suntem Atotstiutori asupra tuturor lucrurilor”: Stiinta Noastra cuprinde toate lucrurile; Noi stiam despre Dawud si Sulayman si despre insusirile prin care au meritat binecuvantarile amintite.

„Si dintre shaytani erau unii care se scufundau pentru el si savarseau si alte lucrari.” Aceasta era o alta particularitate a lui Sulayman - pacea fie asupra lui. Allah i-a supus shaytanii si ifritii si i-a dat putere asupra lor, ca sa-i foloseasca la lucrari pe care multi altii nu le-ar fi putut face. Unii se scufundau pentru el in mare si scoteau perle si alte lucruri. Altii ii faceau mihraburi, statui, talere mari cat bazinele si cazane neclintite. O parte dintre ei au fost pusi sa construiasca Bayt al-Maqdis. Sulayman a murit in vreme ce ei lucrau, iar ei au continuat vreme de un an dupa moartea lui, pana cand au aflat ca murise, dupa cum se va arata mai departe, daca Allah voieste.

„Iar Noi ii pazeam”, adica ei nu puteau sa refuze porunca lui si nici sa se razvrateasca impotriva lui. Allah ii tine sub paza prin Puterea, Taria si Stapanirea Sa.

Versetele 83 la 84

﴿٨٣﴾ * وَيُوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّحِيمِينَ ﴿٨٣﴾
 فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ وَآتَيْنَاهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا
 عِنْدَنَا وَذَكَرَىٰ لِلْعَبِيدِ ﴿٨٤﴾

83. Si [aminteste-l] pe Ayyub, cand L-a chemat pe Domnul sau: „Nenorocirea m-a atins, iar Tu esti Cel mai Milostiv dintre cei milostivi.” **84.** Noi i-am raspuns si am indepartat nenorocirea care era asupra lui, i-am inapoiat familia si inca pe atatia impreuna cu ei, ca Mila din partea Noastra si ca aducere-aminte pentru adoratori.

Adica: aminteste-l pe robul si Trimisul Nostu Ayyub, laudandu-l si aratand rangul sau inalt. Allah l-a incercat cu o incercare grea si l-a gasit rabdator si multumit de Domnul sau. Shaytanului i s-a dat putere asupra trupului sau, ca incercare de la Allah, si a suflat in el, iar trupul i s-a umplut de rani mari care au ramas multa vreme. Nenorocirea s-a intetit: familia i-a murit, iar averea i-a pierit. Atunci el L-a chemat pe Domnul sau: „Nenorocirea m-a atins, iar Tu esti Cel mai Milostiv dintre cei milostivi.”

El s-a apropiat de Allah spunandu-I starea sa, aratand ca raul ajunsese la culme, si invocand Mila larga si cuprinzatoare a Domnului sau. Allah i-a raspuns si i-a spus: „Loveste pamantul cu piciorul tau! Iata apa rece pentru spalat si baut” [Sad, 38:42]. El a lovit pamantul cu piciorul si a tasnit un izvor cu apa rece. S-a spalat si a baut din ea, iar Allah a indepartat suferinta care era asupra lui.

„I-am inapoiat familia”, adica Allah i-a redat familia si averea. „Si inca pe atatia impreuna cu ei”: impreuna cu insanatosirea, Allah i-a daruit o familie numeroasa si avere multa. „Ca Mila din partea Noastra”: aceasta a fost Mila pentru rabdarea si multumirea sa, iar Allah i-a oferit rasplata grabnica inaintea rasplatii Vietii de Apoi.

„Si ca aducere-aminte pentru adoratori”, adica l-am facut o pilda pentru adoratorii care se folosesc de rabdare. Cand vad incercarile care l-au lovit, apoi darurile primite dupa indepartarea lor, ei privesc la cauza acestora si o gasesc in rabdare. De aceea Allah l-a laudat in Cuvantul Sau: „Cu adevarat, Noi l-am gasit rabdator. Ce rob minunat! Cu adevarat, el se intorcea mereu [la Allah]” [Sad, 38:44]. Ei il vor lua drept exemplu atunci cand sunt loviti de suferinta.

Versetele 85 la 86

وَأَسْمِعِمْ وَأِدْرِيسَ وَذَا الْكِفْلِ ^{صَلَّى} كُلُّ مِّنَ الصَّابِرِينَ ﴿٨٥﴾ وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٦﴾

85. Si [aminteste-i] pe Isma'il, Idris si Dhu-l-Kifl. Toti au fost dintre cei rabdatori. 86. Si i-am primit in Mila Noastra; cu adevarat, ei au fost dintre cei drepti.

Adica: aminteste-i cu cea mai frumoasa pomenire si lauda-i prin cea mai aleasa pretuire pe robii si profetii Nostri alesi: Isma'il ibn Ibrahim, precum si Idris si Dhu-l-Kifl, doi dintre profetii fiilor lui Isra'il. „Toti” cei mentionati aici „au fost dintre cei rabdatori”. Rabdarea inseamna infranarea sufletului de la ceea spre care firea lui inclina, iar aceasta cuprinde cele trei feluri de rabdare: rabdarea in ascultarea lui Allah, rabdarea in parasirea neascultarii Lui si rabdarea fata de hotararile dureroase ale lui Allah. Robul nu merita numele de rabdator desavarsit pana cand nu implineste aceste trei feluri. Profetii - pacea si binecuvantarea fie asupra lor - au fost descrisi de Allah prin rabdare, iar aceasta arata ca au indeplinit-o asa cum se cuvine.

Allah i-a descris si prin dreptate si buna randuiala. Aceasta cuprinde dreptatea inimii, prin cunoasterea si iubirea lui Allah si prin intoarcerea neincetata catre El; dreptatea limbii, prin mentinerea ei umeda cu pomenirea lui Allah; si dreptatea madularelor, prin folosirea lor in ascultarea lui Allah si oprirea lor de la pacate. Prin rabdarea si dreptatea lor, Allah i-a primit in Mila Sa, i-a alaturat fratilor lor dintre trimisi si le-a dat rasplata grabnica si pe cea viitoare. Chiar daca rasplata lor n-ar fi fost decat pomenirea numelor lor printre lumi si buna lor amintire printre cei de dupa ei, aceasta le-ar fi fost indeajuns ca onoare si virtute.

Versetele 87 la 88

وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغْضِبًا فَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَىٰ فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٧﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذَلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾

87. Si [aminteste-l] pe Dhu-n-Nun, cand a plecat manios si a crezut ca Noi nu-l vom pune la stramtoare. El a strigat in intunecimi: „Nu exista nicio divinitate

demna de adorare in afara de Tine! Slava Tie! Cu adevarat, eu am fost dintre cei nedrepti.” 88. Noi i-am raspuns si l-am izbavit de mahnire. Astfel ii izbavim Noi pe credinciosi.

Adica: aminteste-l cu cea mai frumoasa pomenire si lauda-l pe robul si Trimisul Nostru Dhu-n-Nun, adica Yunus, al carui supranume se refera la peste. Allah l-a trimis la poporul sau, iar el i-a chemat, dar ei nu au crezut. El i-a avertizat ca pedeapsa avea sa coboare asupra lor la timpul pe care li-l vestise. Pedeapsa a venit si ei au vazut-o cu ochii, dar s-au intors la Allah, s-au smerit si s-au cait, iar Allah a indepartat-o de la ei. Preainaltul spune: „De ce nu a fost nicio cetate care sa fi crezut si careia credinta sa-i fi fost de folos, in afara de poporul lui Yunus? Cand au crezut, Noi am indepartat de la ei pedeapsa rusinii in viata lumeasca si le-am dat sa se bucure pentru un timp” [Yunus, 10:98].

Si El a spus: „L-am trimis la o suta de mii sau chiar mai multi. Ei au crezut, iar Noi le-am dat sa se bucure pentru un timp” [as-Saffat, 37:147-148]. Credinta acestei comunitati uriase in chemarea lui Yunus a fost una dintre cele mai mari virtuti ale sale.

Yunus a plecat manios si a fugit de Domnul sau din pricina unui pacat pe care Allah nu ni l-a mentionat in Cartea Sa si pe care nu este necesar sa-l precizam. Allah spune: „Cand a fugit spre corabia incarcata, a tras la sorti si a fost dintre cei invinsi. Pestele l-a inghitit, iar el era vrednic de mustrare” [as-Saffat, 37:140-142].

Sensul aparent este ca Yunus s-a grabit sa se manie pe poporul sau si sa iasa dintre ei inainte ca Allah sa-i porunceasca aceasta. El a crezut ca Allah nu-l va constrange, adica nu-l va pune intr-un loc stramt in pantecele pestelui, sau a crezut ca pedeapsa lui Allah nu-l va ajunge. Nu este cu neputinta ca un asemenea gand sa le treaca prin minte chiar si celor desavarsiti dintre oameni, fara sa se statorniceasca ori sa staruie asupra lui.

Yunus s-a urcat intr-o corabie impreuna cu alti oameni. Cand s-au temut ca se vor ineca daca vor ramane toti, au tras la sorti ca unul dintre ei sa fie aruncat in mare. Sortul a cazut asupra lui Yunus, asa ca a fost aruncat, iar pestele l-a inghitit si a coborat cu el in intunecimile marii. In acele intunecimi, el a strigat: „Nu exista nicio divinitate demna de adorare in afara de Tine! Slava Tie! Cu adevarat, eu am fost dintre cei nedrepti.” El l-a recunoscut lui Allah desavarsirea Dumnezeirii, l-a declarat mai presus de orice lipsa, defect si cusur si si-a marturisit nedreptatea si vina. Allah Preainaltul spune: „Daca nu ar fi fost dintre cei care-L glorifica, ar fi ramas in pantecele lui pana in Ziua in care vor fi inviati” [as-Saffat, 37:143-144].

De aceea Allah spune aici: „Noi i-am raspuns si l-am izbavit de mahnire”, adica de stramtoarea in care cazuse. „Astfel ii izbavim Noi pe credinciosi”:

aceasta este o promisiune si o veste buna pentru orice credincios care cade in stramtoare si mahnire, ca Allah il va izbavi, ii va usura starea si ii va indeparta greutatea datorita credintei sale, asa cum a facut cu Yunus - pacea fie asupra lui.

Versetele 89 la 90

وَزَكَرِيَّا إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ ﴿٨٩﴾
فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيَىٰ وَأَصْلَحْنَاهُ لَهُ زَوْجَهُ إِنَّهُمْ كَانُوا يُسْرِعُونَ فِي
الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَشِيعِينَ ﴿٩٠﴾

89. Si [aminteste-l] pe Zakariyya, cand L-a chemat pe Domnul sau: „Domnul meu, nu ma lasa singur, iar Tu esti Cel mai bun dintre mostenitori.” **90.** Noi i-am raspuns, i l-am daruit pe Yahya si am indreptat-o pentru el pe sotia sa. Cu adevarat, ei se grabeau spre faptele bune, Ne chemau cu speranta si teama si erau smeriti inaintea Noastra.

Adica: aminteste-l cu lauda pe robul Nostru Zakariyya, aratand virtutile si meritele sale. Printre ele se afla aceasta virtute mare, care cuprinde sinceritatea lui fata de fapturi si Mila lui Allah asupra sa. „L-a chemat pe Domnul sau: Domnul meu, nu ma lasa singur”, adica el a spus: „Domnul meu, oasele mele au slabit, iar capul imi straluceste de caruntete si niciodata nu am fost nefericit in rugaciunea mea catre Tine. Eu ma tem de rudele mele dupa mine, iar sotia mea este stearpa. Daruieste-mi de la Tine un urmas care sa ma mosteneasca pe mine si sa mosteneasca din familia lui Ya'qub si fa-l, Domnul meu, placut Tie” [Maryam, 19:4-6].

Din aceste versete se cunoaste ca, atunci cand moartea i s-a apropiat, el s-a temut ca nimeni nu-i va lua locul in chemarea la Allah si in sfatuirea robilor Lui. Se temea si sa nu ramana singur in timpul vietii sale, fara sa aiba un urmas care sa-i fie alaturi si sa-l ajute in lucrarea pe care o implinea. „Iar Tu esti Cel mai bun dintre mostenitori”, adica Tu esti Cel mai bun dintre cei care raman si Cel mai bun care sa le faca bine dupa mine; Tu esti mai milostiv fata de robii Tai decat sunt eu. Totusi, vreau ceva care sa-mi linisteasca inima, sa-mi impace sufletul si a carui rasplata sa curga in talerul faptelor mele.

„Noi i-am raspuns, i l-am daruit pe Yahya”, profetul nobil al carui nume Allah nu-l mai daduse nimanui inainte. „Si am indreptat-o pentru el pe sotia sa”: ea fusese stearpa si pantecele ei nu era potrivit pentru nastere, dar Allah i l-a indreptat pentru sarcina, de dragul profetului Sau Zakariyya. Aceasta arata

folosul insotitorului bun si drept: binecuvantarea lui ajunge si la cel apropiat lui. Astfel, daruirea lui Yahya a fost o binecuvantare pentru amandoi parintii.

Dupa ce i-a pomenit separat pe profeti si trimisi, Allah i-a laudat pe toti impreuna: „Cu adevarat, ei se grabeau spre faptele bune”, adica se grabeau spre ele, le implineau in timpul lor cel mai virtuos si le desavarseau asa cum se cuvine. Ei nu lasau nicio virtute pe care o puteau atinge fara sa profite de prilejul ei.

„Ne chemau cu speranta si teama”, adica Ne cereau lucrurile dorite, dintre folosurile lumii acesteia si ale Vietii de Apoi, si cautau adapost la Noi de lucrurile de care se temeau si de vatamarile celor doua lumi. Ei erau plini de speranta si teama, nu erau nepasatori, distrasi sau siguri de ei insisi. „Si erau smeriti inaintea Noastra”, adica supusi, umili si plecati, datorita cunoasterii lor desavarsite a Domnului lor.

Versetele 91 la 94

وَالَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهَا مِنْ رُوحِنَا وَجَعَلْنَاهَا وَابْنَهَا آيَةً
لِّلْعَالَمِينَ ﴿٩١﴾ إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ ﴿٩٢﴾
وَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ كُلُّ إِلَيْنَا رَجْعُونَ ﴿٩٣﴾ فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ
حَسَنَةً يَّرَ�هُ كِفْلًا وَسِعَتْهُ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ يَعْمَلْ سِئَاءً يَرَهُ ﴿٩٤﴾

91. Si [aminteste-o] pe cea care si-a pazit castitatea. Noi am suflat in ea prin Duhul Nostru si am facut-o pe ea si pe fiul ei un Semn pentru lumi. 92. Cu adevarat, aceasta comunitate a voastra este o singura comunitate, iar Eu sunt Domnul vostru, asa ca adorati-Ma. 93. Insa ei s-au dezbinat intre ei in privinta religiei lor; toti se vor intoarce la Noi. 94. Iar cel care savarseste fapte bune si este credincios nu-si va vedea stradania ramasa nerasplatita; Noi o scriem pentru el.

Comentariul versetului 91

Adica: aminteste-o cu lauda pe Maryam - pacea fie asupra ei -, aratand rangul ei si facand cunoscuta castitatea sa. „Pe cea care si-a pazit castitatea”, adica a pazit-o de cele interzise si de apropierea de ele, ba chiar si de ceea ce era ingaduit. Ea nu s-a casatorit, fiind ocupata cu adorarea si cufundata in slujirea Domnului sau.

Cand Jibril a venit la ea in chipul unui om desavarsit si placut la infatisare, ea a spus: „Eu caut adapost la Cel Milostiv de tine, daca esti temator [de

Allah]" [Maryam, 19:18]. Allah a rasplatit-o potrivit faptei sale: i-a daruit un copil fara tata. Jibril a suflat in ea, iar ea a ramas insarcinata cu Voia lui Allah.

„Si am facut-o pe ea si pe fiul ei un Semn pentru lumi”: ea a ramas insarcinata si l-a nascut fara sa fi fost atinsa de vreun om, iar el a vorbit in leagan, a declarat-o nevinovata de banuiala celor care o acuzau si a vorbit despre sine in acea stare. Allah a facut sa se petreaca prin mana lui lucruri extraordinare si minuni cunoscute. Astfel, ea si fiul ei au fost un Semn pentru lumi, despre care generatii dupa generatii vorbesc si din care cei care cugeta iau invatatura.

Comentariul versetelor 92 la 94

Dupa pomenirea profetilor - pacea fie asupra lor -, Allah S-a adresat oamenilor: „Cu adevarat, aceasta comunitate a voastra este o singura comunitate”, adica toti trimisii mentionati sunt conducatorii vostri si modelele pe care le urmati. Ei au avut o singura religie, o singura cale si un singur Domn. „Iar Eu sunt Domnul vostru”, Cel care v-a creat si v-a crescut prin Binecuvantarea Mea in religie si in viata lumeasca. Domnul este Unul, profetul este unul, iar religia este una: adorarea lui Allah Singur, fara asociat, prin toate felurile de adorare. Aceasta este indatorirea voastra, asa ca „adorati-Ma”. Particula araba „fa” leaga porunca adorarii de cele aratate mai inainte, asemenea unei urmari legate de cauza ei.

Ceea ce se cuvenea era ca oamenii sa se uneasca in jurul acestei porunci si sa nu se dezbine, insa nedreptatea si vrajmasia au adus ruperea si despartirea. „Insa ei s-au dezbinat intre ei in privinta religiei lor”, adica cei care pretind ca-i urmeaza pe profeti s-au rupt in grupari si partide. Fiecare pretinde ca adevarul este cu el, iar ceilalti urmeaza neadevarul, si fiecare grupare se bucura de ceea ce are.

Se stie ca are dreptate cel care urmeaza religia dreapta si calea cea dreapta, crezand in profeti. Aceasta se va arata cand valul va fi ridicat si lucrurile ascunse vor iesi la iveala, iar Allah ii va aduna pe oameni pentru judecata si adevarul se va deosebi de minciuna. De aceea El a spus: „toti se vor intoarce la Noi”, adica toate gruparile despartite si ceilalti se vor intoarce la Noi, iar Noi ii vom rasplati pe deplin.

Apoi Allah a aratat rasplata lor: „Iar cel care savarseste fapte bune”, adica faptele legiferate de trimisi si incurajate de Carti, „si este credincios” in Allah, in trimisii Lui si in ceea ce au adus ei, „nu-si va vedea stradania ramasa nerasplatita”. Noi nu-i vom lasa stradania nerasplatita si nu o vom zadarnici, ci ii vom inmulta rasplata de multe ori. „Noi o scriem pentru el”, adica este scrisa in Tabla Pastrata si in foile aflate la ingerii pazitori. Aceasta implica faptul ca

acela care nu face fapte bune sau le face fara credinta este lipsit si pierzator in religia si in viata sa lumeasca.

Versetul 95

وَحَرَّمَ عَلَىٰ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٩٥﴾

95. Este cu neputinta ca locuitorii unei cetati pe care am nimicit-o sa se mai intoarca.

Adica este cu neputinta ca cetatile nimicite prin pedeapsa sa se mai intoarca in aceasta lume pentru a indrepta ceea ce au neglijat. Nu exista nicio cale de intoarcere pentru cel nimicit si pedepsit. Cei carora li se adreseaza aceste cuvinte sa se fereasca sa staruie in faptele care atrag nimicirea, ca nu cumva pedeapsa sa coboare asupra lor si sa nu mai poata fi ridicata. Ei sa renunte cat mai au vreme si putinta.

Versetele 96 la 97

حَتَّىٰ إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِّنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ﴿٩٦﴾
وَأَقْرَبَ الْوَعْدِ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَرُ الَّذِينَ كَفَرُوا يُؤْتُونَ قَدْ كُنَّا فِي
غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا بَلْ كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٩٧﴾

96. Pana cand Ya'juj si Ma'juj vor fi lasati sa iasa si se vor grabi de pe fiecare inaltime, 97. iar Promisiunea adevarata se va apropia. Atunci ochii celor care nu au crezut vor ramane incremeniti: „Vai noua! Am fost nepasatori fata de aceasta! Ba noi am fost nedrepti.”

Aceasta este o avertizare din partea lui Allah pentru oameni, ca sa nu staruie in necredinta si pacate. Vremea cand Ya'juj si Ma'juj vor fi lasati sa iasa s-a apropiat. Ei sunt doua triburi uriase dintre fiii lui Adam. Dhu-l-Qarnayn a ridicat stavilarul impotriva lor cand i s-a plans despre stricaciunea lor pe pamant. La sfarsitul vremurilor, stavilarul se va deschide si ei vor iesi asupra oamenilor in starea descrisa de Allah: „se vor grabi de pe fiecare inaltime”.

Aceasta arata numarul lor urias si graba cu care vor strabate pamantul, fie prin puterea lor proprie, fie prin mijloacele pe care Allah le va crea pentru ei, apropiindu-le cele indepartate si usurandu-le cele grele. Ei ii vor supune pe oameni si se vor inalta asupra lor in viata lumeasca, iar nimeni nu va putea sa-i infrunte.

„Iar Promisiunea adevarata se va apropia”, adica Ziua Invierii, pe care Allah a promis-o si a carei promisiune este adevarata. In acea zi vei vedea ochii celor care nu au crezut incremeniti de spaima, din cauza fricii puternice, a groazei si a tulburarilor coplesitoare, si din cauza faptelor si pacatelor pe care le cunosc. Ei vor chema nenorocirea asupra lor si vor rosti vaiete, plini de regret si mahnire pentru ceea ce a trecut.

Ei vor spune: „Vai noua! Am fost nepasatori fata de aceasta zi mare.” Au ramas afundati in lume si in placerile ei pana cand le-a venit certitudinea, adica moartea, si s-au infatisat in Ziua Invierii. Daca cineva ar putea muri din pricina regretului si mahnirii, ei ar muri. „Ba noi am fost nedrepti”: isi vor recunoaste nedreptatea si vor recunoaste Dreptatea lui Allah asupra lor. Atunci se va porunci ca ei si ceea ce adora sa fie aruncati in Foc. De aceea Allah spune:

Versetele 98 la 103

إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنْتُمْ لَهَا وَرَدُونَ ﴿٩٨﴾ لَوْ
كَانَ هَؤُلَاءِ ِءَالِهَةً مَا وَرَدُوهَا وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٩٩﴾ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ
وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا الْحُسْنَىٰ أُولَٰئِكَ
عَنْهَا مُعَادُونَ ﴿١٠١﴾ لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا وَهُمْ فِي مَا اشْتَهَتْ أَنفُسُهُمْ
خَالِدُونَ ﴿١٠٢﴾ لَا يَحْزَنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ هَٰذَا يَوْمُكُمْ
الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿١٠٣﴾

98. Cu adevarat, voi si ceea ce adorati in afara lui Allah sunteti combustibilul Iadului; in el veti intra. **99.** Daca acestia ar fi fost cu adevarat divinitati, nu ar fi intrat in el; dar toti vor ramane vesnic acolo. **100.** In el vor geme, iar acolo nu vor auzi. **101.** Insa cei pentru care binele a fost hotarat mai dinainte de Noi vor fi tinuti departe de el. **102.** Ei nu vor auzi nici macar cel mai slab sunet al lui si vor ramane vesnic in ceea ce sufletele lor doresc. **103.** Groaza cea mare nu-i va intrista, iar ingerii ii vor intampina: „Aceasta este ziua voastra, cea care v-a fost promisa.”

Adica: voi, cei care adorati alte divinitati impreuna cu Allah, „sunteti combustibilul Iadului”, voi si idolii vostri, „in el veti intra”. Intelepciunea intrarii idolilor in Foc, desi sunt obiecte neinsufletite care nu gandesc si nu au pacat, este sa se arate minciuna celor care i-au luat drept divinitati si sa li se sporeasca pedeapsa. De aceea Allah spune: „Daca acestia ar fi fost cu adevarat

divinitati, nu ar fi intrat in el.” Asa cum Preainaltul spune: „Ca sa le lamureasca ceea asupra caruia se deosebeau si pentru ca aceia care nu au crezut sa stie ca au fost mincinosi” [an-Nahl, 16:39].

Adoratorii si obiectele lor de adorare vor ramane vesnic in Foc, fara sa iasa si fara sa fie mutati din el. „In el vor geme” din pricina asprimii pedepsei, „iar acolo nu vor auzi”. Aceasta inseamna ca vor fi surzi, muti si orbi; sau sensul este ca nu vor auzi niciun alt sunet decat pe cel al Focului, din pricina clocotului, a vuietului si a furiei lui.

Intrarea in Foc a celor luati ca divinitati se refera la idoli sau la cei care au fost adorati si au fost multumiti de aceasta. Al-Masih, 'Uzayr, ingerii si cei asemenea lor dintre apropiatii lui Allah, care nu au fost multumiti sa fie adorati, nu vor intra in el. Acestia sunt dintre „cei pentru care binele a fost hotarat mai dinainte de Noi”, adica fericirea le-a fost hotarata mai dinainte in Stiinta lui Allah si in Tabla Pastrata, iar in viata lumeasca au fost indrumati spre usurinta si faptele bune.

Ei „vor fi tinuti departe de el”, adica de Foc. Nu vor intra in el si nici nu se vor apropia, ci vor fi foarte departe, incat nu-i vor auzi suflarea si nu-l vor vedea. „Si vor ramane vesnic in ceea ce sufletele lor doresc”: mancaruri, bauturi, casatorii si privesc pe care niciun ochi nu le-a vazut, nicio ureche nu le-a auzit si care nu au trecut prin inima vreunui om. Acestea vor fi vesnice pentru ei si vor spori in frumusete odata cu trecerea vremii.

„Groaza cea mare nu-i va intrista”, adica nu-i va tulbura atunci cand oamenii vor fi cuprinsi de groaza cea mai mare. Aceasta va fi in Ziua Invierii, cand Focul va fi apropiat, plin de furie impotriva celor care nu au crezut si a celor pacatosi. Oamenii vor fi cuprinsi de spaima, insa pe ei nu-i va intrista aceasta, fiindca stiu ce urmeaza pentru ei, iar Allah i-a pazit de ceea ce se tem.

„Iar ingerii ii vor intampina” cand vor fi ridicati din morminte si vor veni, ca o delegatie, pe animale de calarie alese, la Adunare. Ingerii ii vor felicita si le vor spune: „Aceasta este ziua voastra, cea care v-a fost promisa.” Bucurati-va de onoarea care va asteapta si veseliti-va din belsug, fiindca Allah v-a ocrotit de lucrurile infricosatoare si neplacute.

Versetele 104 la 105

يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ ۚ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ ۖ وَعَدًا
 عَلَيْنَا ۚ إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ ﴿١٠٤﴾ وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ
 الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ ﴿١٠٥﴾

104. In Ziua aceea vom strange cerul asa cum se strange sulul cu inscrisuri. Asa cum am inceput prima creatie, o vom repeta. Aceasta este o promisiune pe care Ne-am asumat-o; cu adevarat, Noi o vom implini. 105. Noi am scris in Zabur, dupa Pomenire, ca robii Mei cei drepti vor mosteni pamantul.

Allah Preainaltul vesteste ca in Ziua Invierii va strange cerurile, in ciuda maretiei si intinderii lor, asa cum scribul strange foaia scrisa. Stelele se vor imprastia, soarele si luna vor fi stranse si scoase din locurile lor. „Asa cum am inceput prima creatie, o vom repeta”, adica ii vom crea din nou asa cum am inceput creatia lor. Asa cum i-am creat cand nu erau nimic, tot astfel ii vom readuce dupa moarte.

„Aceasta este o promisiune pe care Ne-am asumat-o; cu adevarat, Noi o vom implini”, adica vom implini ceea ce am promis, datorita Puterii Noastre desavarsite, de la care nimic nu se poate sustrage.

„Noi am scris in Zabur”, adica in Cartea scrisa; prin aceasta sunt avute in vedere Cartile revelate, precum Tora si cele asemenea ei. „Dupa Pomenire”, adica am scris aceasta in Cartile revelate dupa ce o scrisesem in Cartea anterioara, Tabla Pastrata, Mama Cartii cu care sunt in acord toate hotararile de mai tarziu. Ceea ce a fost scris este: „robii Mei cei drepti”, adica cei care au implinit poruncile si s-au ferit de interdictii, „vor mosteni pamantul”, adica pamantul Paradisului. Allah ii va face pe robii Sai drepti mostenitorii Paradisului, iar oamenii Paradisului vor spune: „Lauda lui Allah, care ne-a calauzit spre aceasta” [al-A'raf, 7:43] si „ne-a dat pamantul ca mostenire, ca sa locuim in Paradis oriunde voim” [az-Zumar, 39:74].

Este posibil ca sensul sa fie si stapanirea pamantului din aceasta lume: Allah le va da celor drepti putere pe pamant si ii va face urmasi in el. Preainaltul spune: „Allah le-a promis acelora dintre voi care cred si savarsesc fapte bune ca ii va face urmasi pe pamant, asa cum i-a facut urmasi pe cei de dinaintea lor...” [an-Nur, 24:55].

Versetele 106 la 112

إِنَّ فِي هَذَا لَبَلَاغًا لِّقَوْمٍ عٰبِدِيْنَ ﴿١٠٦﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً
 لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿١٠٧﴾ قُلْ إِنَّمَا يُوحِيْ اِلَيَّ اٰتَمَّا اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَحْدٌ فَهَلْ اَنْتُمْ
 مُّسْلِمُوْنَ ﴿١٠٨﴾ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ ؕ اٰذَنْتُكُمْ عَلٰى سَوَآءٍ وَّ اِنْ اَدْرٰى اَقْرَبُ اَمْ
 بَعِيْدُ مَا تُوعَدُوْنَ ﴿١٠٩﴾ اِنَّهُ يُعَلِّمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا
 تَكْتُمُوْنَ ﴿١١٠﴾ وَاِنْ اَدْرٰى لَعَلَّهٗ فِتْنَةٌ لَّكُمْ وَمَتَاعٌ اِلٰى حِيْنٍ ﴿١١١﴾
 قُلْ رَبِّ اَحْكُمْ بِالْحَقِّ وَرَبُّنَا الرَّحْمٰنُ الْمُسْتَعٰنُ عَلٰى مَا تَصِفُوْنَ ﴿١١٢﴾

106. Cu adevarat, in aceasta este un mesaj deplin pentru cei care adora.
 107. Noi nu te-am trimis decat ca Mila pentru lumi. 108. Spune: „Mi se
 reveleaza ca Dumnezeuul vostru este un Dumnezeu Unic. Va veti supune oare?”
 109. Daca se intorc, spune: „V-am vestit tuturor in mod egal, dar nu sti u daca
 ceea ce vi se promite este aproape sau departe. 110. Cu adevarat, El cunoaste
 cuvantul rostit cu glas tare si cunoaste ceea ce ascundeti. 111. Nu sti u; poate ca
 aceasta este o incercare pentru voi si o bucurie pana la un timp.” 112. El a
 spus: „Domnul meu, judeca dupa adevar! Domnul nostru este Cel Milostiv,
 Cel al Carui Ajutor este cautat impotriva a ceea ce descrieti.”

Allah Preainaltul a laudat Cartea Sa cea Puternica, Coranul, aratand ca ea
 este deplin suficienta si ca oamenii nu au nevoie de altceva in locul ei. „Cu
 adevarat, in aceasta este un mesaj deplin pentru cei care adora”, adica este
 suficienta pentru ca ei sa ajunga la Domnul lor si la Casa Onoarei Sale. Ea ii
 duce la cele mai nobile teluri si la cele mai alese aspiratii. Adoratorii, cele mai
 onorabile fapturi, nu au dincolo de ea un alt scop, fiindca ea este suficienta
 pentru cunoasterea Domnului lor prin Numele, Atributele si Faptele Sale;
 pentru vestile adevarate despre nevazut; pentru chemarea la realitatile credintei
 si dovezile certitudinii; pentru lamurirea tuturor poruncilor si interdictiilor;
 pentru cunoasterea defectelor sufletului si a faptelor si a cailor care trebuie
 urmate in amanuntele si in marile chestiuni ale religiei; pentru avertizarea
 impotriva cailor shaytanului si aratarea cailor prin care acesta il poate ispiti pe
 om. Celui caruia Coranul nu-i este de ajuns, Allah sa nu-i dea indeajuns; iar
 celui pe care el nu-l indetuleaza, Allah sa nu-l indetuleze.

Apoi Allah l-a laudat pe Trimisul Sau care a venit cu Coranul: „Noi nu te-am
 trimis decat ca Mila pentru lumi.” El este Mila daruita de Allah robilor Sai.
 Credinciosii au primit aceasta Mila, au multumit pentru ea si au lucrat potrivit

ei, iar ceilalti au respins-o, au schimbat Binecuvantarea lui Allah cu necredinta si au refuzat Mila si Binecuvantarea Sa.

„Spune”, o, Muhammad: „Mi se reveleaza ca Dumnezeuul vostru este un Dumnezeu Unic”, Singurul care merita adorarea. „Va veti supune oare?”, adica va veti supune adorarii Lui si veti primi Dumnezeirea Sa? Daca fac aceasta, sa-L laude pe Domnul lor pentru Binecuvantarea care intrece toate celelalte binecuvantari.

„Daca se intorc” de la supunerea fata de adorarea Domnului lor, avertizeaza-i ca pedeapsa va cobori si „spune: V-am vestit tuturor in mod egal”, adica v-am facut cunoscut in mod egal, astfel incat eu si voi avem aceeasi cunoastere despre aceasta. Cand pedeapsa va cobori, sa nu spuneti: nu ne-a venit niciun vestitor de bine si niciun avertizator. Acum cunoasterea voastra si a mea este egala, fiindca v-am avertizat, v-am vestit urmarea necredintei si nu am ascuns nimic de voi. „Dar nu stiu daca ceea ce vi se promite este aproape sau departe”, adica pedeapsa; stiinta ei este la Allah si se afla in Mana Lui, iar mie nu-mi apartine nimic din aceasta.

„Nu stiu; poate ca aceasta este o incercare pentru voi si o bucurie pana la un timp”, adica poate ca amanarea pedepsei pe care ati cerut-o in graba este un rau pentru voi, ca sa va bucurati de lume pentru o vreme, apoi pedeapsa voastra sa fie si mai mare.

„El a spus: Domnul meu, judeca dupa adevar”, adica intre noi si poporul care nu crede. Allah a raspuns acestei rugi si a judecat intre ei in aceasta lume inaintea Vietii de Apoi, pedepsindu-i pe cei care nu au crezut la Badr si in alte imprejurari.

„Domnul nostru este Cel Milostiv, Cel al Carui Ajutor este cautat impotriva a ceea ce descrieti.” Il rugam pe Domnul nostru, Cel Milostiv, si cautam Ajutorul Lui impotriva cuvintelor voastre: „Vom birui asupra voastra, iar religia voastra va pieri!” Noi nu ne admiram pe noi insine si nu ne sprijinim pe puterea sau forta noastra, ci cerem Ajutorul Celui Milostiv, in Mana Caruia se afla fruntea fiecarei fapturi, si nadajduim ca El sa desavarseasca asupra noastra ceea ce am cerut din Mila Sa. El a facut aceasta, iar lauda Li apartine lui Allah.

Sura al Hajj

VERSETELE 1 LA 78

S-a spus ca este mekkana si s-a spus ca este medinana

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

In Numele lui Allah, Cel Milostiv, Indurador.

Versetele 1 la 2

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ^ج إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ﴿١﴾ يَوْمَ تَرَوُنَّهَا
تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ
سُكَرَىٰ وَمَا هُمْ بِسُكَرَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ ﴿٢﴾

1. O, oameni! Temeti-va de Domnul vostru! Cu adevarat, cutremurul Ceasului este un lucru cumplit. 2. In Ziua in care il veti vedea, fiecare femeie care alapteaza va uita de pruncul pe care-l alapta, fiecare femeie insarcinata isi va lepada sarcina si ii vei vedea pe oameni ca si cum ar fi beti, desi nu sunt beti; insa pedeapsa lui Allah este aspra.

Allah li se adreseaza tuturor oamenilor si le porunceste sa se teama de Domnul lor, Cel care i-a crescut prin binecuvantarile Sale vazute si nevazute. Ei trebuie sa se teama de El parasind shirkul, desfranarea si neascultarea si implinind poruncile Sale atat cat pot. Apoi Allah a mentionat ceea ce ii ajuta sa aiba taqwa si i-a avertizat sa nu o paraseasca, vestindu-le grozaviile Invierii.

„Cu adevarat, cutremurul Ceasului este un lucru cumplit”, a carui masura nu poate fi apreciata si a carui realitate nu poate fi cuprinsa. Cand Ceasul va veni, pamantul se va zgudui, se va misca si va fi scuturat; muntii se vor sfarama si se vor prabusi, vor deveni dune de nisip miscator, apoi pulbere imprastiata, iar oamenii se vor imparti in trei grupuri. Cerul se va despica, soarele si luna vor fi stranse, stelele se vor risipi, iar oamenii vor fi cuprinsi de tulburari si grozavii care vor face inimile sa se crape si sa fie cuprinse de uluire, copiii sa incarunteasca si stancile tari sa se topeasca.

De aceea El a spus: „In Ziua in care il veti vedea, fiecare femeie care alapteaza va uita de pruncul pe care-l alapta”, desi ea il iubeste din fire, mai ales

in starea in care pruncul nu poate trai fara ea. „Fiecare femeie insarcinata isi va lepada sarcina”, din pricina groazei si spaimei puternice. „Si ii vei vedea pe oameni ca si cum ar fi beti, desi nu sunt beti”, adica cel care ii vede ii socoteste beti de vin din cauza mintilor lor pierdute, dar ei nu sunt beti. „Insa pedeapsa lui Allah este aspra.”

Spaima le va lua mintile si le va umple inimile. Inimile vor ajunge la gatlajuri, iar privirile vor ramane incremenite. In Ziua aceea, tatal nu va putea face nimic pentru fiul sau, iar copilul nu va putea face nimic pentru tatal sau. „Omul va fugi de fratele sau, de mama sa si de tatal sau, de sotia sa si de copiii sai. Fiecare om, in Ziua aceea, va avea destula grija pentru sine” [Abasa, 80:34-37]. Va fugi si de „neamul sau care-l adapostea” [al-Ma'arij, 70:13].

In Ziua aceea, „cel nedrept isi va musca mainile si va spune: Vai mie! De as fi urmat calea impreuna cu Trimisul! Vai mie! De nu l-as fi luat pe cutare drept prieten!” [al-Furqan, 25:27-28]. Unele fete se vor innegri, iar altele se vor albi. Balantele vor fi asezate si vor cantari chiar si o particula de bine sau de rau. Foile faptelor se vor desfasura si vor cuprinde toate faptele, cuvintele si intentiile, mici si mari. Siratul va fi ridicat peste Iad, Paradisul va fi apropiat de cei cu taqwa, iar Focul va fi aratat celor rataciti.

„Cand ii va vedea de departe, ii vor auzi furia si vuietul. Iar cand vor fi aruncati intr-un loc stramt din el, legati laolalta, vor chema acolo pieirea. Nu chemati astazi o singura pieire, ci chemati multe pieiri!” [al-Furqan, 25:12-14]. Cand Il vor chema pe Domnul lor ca sa-i scoata, El le va spune: „Ramaneti in el, dispretuiti, si nu-Mi vorbiti!” [al-Mu'minun, 23:108]. Domnul Indurador Se va mania asupra lor, pedeapsa dureroasa ii va cuprinde, vor pierde speranta in orice bine si isi vor gasi toate faptele prezente, fara ca vreuna sa lipseasca, mica sau mare.

Cei cu taqwa vor fi insa in gradinile Paradisului, bucurandu-se de felurite placeri si ramanand vesnic in ceea ce sufletele lor doresc. Cel intelept care stie ca toate acestea il asteapta trebuie sa se pregateasca pentru ele asa cum se cuvine, sa nu se lase amagit de sperante lungi si sa nu abandoneze lucrarea. Taqwa fata de Allah trebuie sa-i fie vesmantul apropiat, teama de El acoperamantul, iar iubirea lui Allah si pomenirea Lui duhul faptelor sale.

Versetele 3 la 4

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ ﴿٣﴾
كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مِنْ تَوَلَّاهُ فَأَنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿٤﴾

3. Printre oameni sunt unii care se cearta despre Allah fara stiinta si urmeaza fiecare shaytan razvratit. 4. Despre el a fost scris ca pe oricine il ia drept aliat il va rataci si il va calauzi spre pedeapsa Focului arzator.

Adica printre oameni se afla un grup si o factiune care au urmat calea ratacirii. Ei se cearta prin fals impotriva adevarului, dorind sa intareasca falsul si sa nimiceasca adevarul. Sunt in culmea ignorantei si nu au nicio stiinta. Tot ce au este imitarea oarba a conducatorilor ratacirii si a fiecarui shaytan razvratit, care s-a razvratit impotriva lui Allah si a Trimisului Sau, a devenit incapatanat fata de ei, iar apoi a ajuns conducator al celor care cheama la Foc.

„Despre el a fost scris”, adica s-a hotarat asupra acelui shaytan razvratit, „ca pe oricine il ia drept aliat”, adica il urmeaza, „il va rataci” de la adevar si il va indeparta de calea cea dreapta, „si il va calauzi spre pedeapsa Focului arzator”. Acesta este cu adevarat un reprezentant al lui Iblis, despre care Allah spune: „El isi cheama ceata doar ca ei sa fie dintre oamenii Focului arzator” [Fatir, 35:6].

Acela care se cearta despre Allah a unit propria sa ratacire cu stradania de a-i rataci pe altii. El urmeaza si imita fiecare shaytan razvratit. Sunt intunecimi unele peste altele. In aceasta categorie intra majoritatea celor care nu cred si a inovatorilor, fiindca cei mai multi dintre ei sunt imitatori care se cearta fara stiinta.

Versetele 5 la 7

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّن تَرَابٍ ثُمَّ مِّن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِّن عِلْقَةٍ ثُمَّ مِّن مَّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لَّنَبِّئَ لَكُمْ وَنَقَرُ فِي الصُّلْبِ
الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لَتَبَلَّغُوا أَشَدَّ كُرْ
وَمِنْكُمْ مَّن يَتُوفَّىٰ وَمِنْكُمْ مَّن يَرْدُ إِلَىٰ أَرْدَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِن بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا
وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنْبَتَتْ مِن كُلِّ

زَوْجَ بَيْعٍ ﴿٥﴾ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَأَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦﴾ وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ ﴿٧﴾

5. O, oameni! Daca sunteti in indoiala cu privire la Inviere, atunci [sa stiti ca] Noi v-am creat din tarana, apoi dintr-o picatura, apoi dintr-un cheag de sange, apoi dintr-o bucata de carne, cu forma si fara forma, ca sa va facem limpede [Puterea Noastra]. Si lasam sa ramana in pantece ceea ce voim pana la un termen hotarat, apoi va scoatem prunci, apoi [va lasam sa cresteti] ca sa ajungeti la deplina putere. Unii dintre voi mor, iar altii sunt adusi inapoi la cea mai neputincioasa varsta, astfel incat, dupa ce au stiut, sa nu mai stie nimic. Vezi pamantul uscat si lipsit de viata, dar cand trimitem apa asupra lui, el se misca, se umfla si face sa creasca plante frumoase din toate felurile. 6. Aceasta pentru ca Allah este Adevarul, El ii invie pe cei morti si El are Putere asupra tuturor lucrurilor. 7. Si pentru ca Ceasul va veni fara nicio indoiala, iar Allah ii va ridica pe cei din morminte.

Allah Preainaltul spune: „O, oameni! Daca sunteti in indoiala cu privire la Inviere”, adica aveti indoieli si nu cunoasteti realitatea ei, desi ceea ce vi se cere este sa credeti in Domnul vostru si sa-i credeti pe trimisii Lui cu privire la aceasta. Dar daca staruiti in indoiala, inaintea voastra se afla doua dovezi rationale pe care le vedeti. Fiecare dintre ele dovedeste hotarator ceea ce puneti la indoiala si scoate indoiala din inimile voastre.

Prima dovada este inceputul creatiei omului. Cel care a inceput-o o va repeta. „Noi v-am creat din tarana”, adica l-am creat pe parintele oamenilor, Adam - pacea fie asupra lui. „Apoi dintr-o picatura”, adica din sperma, iar acesta este inceputul primei formari. „Apoi dintr-un cheag de sange”, adica picatura se transforma, cu Voia lui Allah, in sange rosu. „Apoi dintr-o bucata de carne”, adica acel cheag se transforma intr-o bucata de carne de marimea unei imbucaturi. Uneori ea este „cu forma”, adica incepe sa aiba trasaturi omenesti, iar alteori este „fara forma”, adica pantecele o leapada inainte sa capete trasaturi.

„Ca sa va facem limpede” inceputul creatiei voastre, desi Allah Preainaltul are Puterea sa o desavarseasca intr-o singura clipa. El ne arata astfel Intelepciunea Sa desavarsita, Puterea Sa mare si Mila Sa larga.

„Si lasam sa ramana in pantece ceea ce voim pana la un termen hotarat”, adica facem sa ramana in pantece si sa nu fie lepadat ceea ce voim, pana la durata stabilita a sarcinii. „Apoi va scoatem” din pantecele mamelor voastre

„prunci”, fara sa stiti nimic si fara sa aveti putere. Va punem mamele in slujba voastra si facem ca hrana sa va vina la piepturile lor. Apoi treceti dintr-o etapa in alta pana cand ajungeti la deplina putere, adica la desavarsirea fortei si a mintii.

„Unii dintre voi mor” inainte sa ajunga la deplina putere, iar altii o depasesc si „sunt adusi inapoi la cea mai neputincioasa varsta”, adica la varsta cea mai de jos, varsta senilitatii si a slabiciunii, in care mintea se pierde, asa cum slabesc si celelalte puteri. „Astfel incat, dupa ce au stiut, sa nu mai stie nimic”, adica omul ajuns la aceasta varsta nu mai cunoaste ceea ce cunostea inainte, din cauza slabirii mintii sale. Puterea omului este inconjurata de doua slabiciuni: slabiciunea copilariei si slabiciunea batranetii. Allah Preainaltul spune: „Allah este Cel care v-a creat din slabiciune, apoi v-a dat putere dupa slabiciune, apoi a facut dupa putere slabiciune si caruntete. El creeaza ceea ce vointe si El este Atotstiutorul, Atotputernicul” [ar-Rum, 30:54].

A doua dovada este invierea pamantului dupa moarte. „Vezi pamantul uscat si lipsit de viata”, adica umil, prafuit, fara plante si fara verdeata. „Dar cand trimitem apa asupra lui, el se misca”, adica se pune in miscare prin cresterea plantelor, „se umfla”, adica se ridica dupa ce fusese coborat, deoarece vegetatia lui creste, „si face sa creasca plante frumoase din toate felurile”, adica feluri de plante care ii incanta pe privitori si ii bucura pe cei care cugeta.

Aceste doua dovezi hotaratoare sustin urmatoarele cinci adevaruri: „Allah este Adevarul”: El l-a creat pe om in etapele descrise si a dat viata pamantului mort. El este Domnul adorat, singurul care merita adorarea. Adorarea Lui este adevarul, iar adorarea altuia este falsa. „El ii invie pe cei morti”, asa cum a inceput creatia si a inviat pamantul dupa moartea lui. „Si El are Putere asupra tuturor lucrurilor”, iar Allah v-a aratat minunatia Puterii Sale si maretia lucrarii Sale. „Si pentru ca Ceasul va veni fara nicio indoiala”, nu exista vreun motiv sa fie socotit departe, „iar Allah ii va ridica pe cei din morminte”, apoi ii va rasplati pentru binele si raul faptelor lor.

Versetetele 8 la 10

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُنِيرٍ ﴿٨﴾
 ثَانِي عَظْفَهُ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَنَذِيرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
 عَذَابُ الْحَرِيقِ ﴿٩﴾ ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ يَدَاكَ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَمٍ
 لِلْعَبِيدِ ﴿١٠﴾

8. Printre oameni sunt unii care se cearta despre Allah fara stiinta, fara calauzire si fara o Carte luminoasa. 9. Ei se intorc intr-o parte cu aroganta, ca sa-i rataceasca pe altii de la Calea lui Allah. Pentru ei va fi rusine in lumea aceasta, iar in Ziua Invierii ii vom face sa guste pedeapsa Focului arzator. 10. [Li se va spune:] „Aceasta este pentru ceea ce au trimis mainile tale inainte; iar Allah nu este nedrept cu robii.”

Comentariul versetului 8

Disputa mentionata mai inainte era disputa imitatorului, iar aceasta disputa este a shaytanului razvratit care cheama la inovatie. Allah ne vesteste ca el „se cearta despre Allah”, adica se cearta prin fals cu trimisii lui Allah si cu cei care ii urmeaza, ca sa nimiceasca adevarul, „fara stiinta”, adica fara stiinta corecta, „fara calauzire”, adica fara sa urmeze in disputa sa pe cineva care il calauzeste si fara o minte calauzitoare, si „fara o Carte luminoasa”, adica fara vreo dovada rationala sau transmisa, limpede si luminatoare. Nu are decat indoielile pe care shaytanul i le inspira, iar shaytanii le inspira aliatilor lor ca sa se certe cu voi.

Cu toate acestea, „se intoarce intr-o parte”, adica isi intoarce trupul si gatul. Aceasta este o aluzie la aroganta lui fata de adevar si la dispretuirea fapturilor. El se bucura de stiinta nefolositoare pe care o are si ii dispretuieste pe oamenii adevarului si adevarul pe care ei il urmeaza, „ca sa-i rataceasca pe altii de la Calea lui Allah”, adica pentru a fi dintre cei care cheama la ratacire. In aceasta intra toti conducatorii necredintei si ratacirii.

Apoi Allah a mentionat pedeapsa lor in lumea aceasta si in Viata de Apoi: „Pentru ei va fi rusine in lumea aceasta”, adica vor avea parte de rusine si dezonoare aici, inainte de Viata de Apoi. Aceasta este una dintre dovezile uimitoare ale lui Allah: nu vei gasi niciun om care cheama la necredinta si ratacire fara ca intre oameni sa aiba parte de ura, blestem, dispret si mustrare, dupa cum merita fiecare potrivit starii sale.

„Iar in Ziua Invierii ii vom face sa guste pedeapsa Focului arzator”, adica ii vom face sa simta caldura lui cumplita si arderea lui puternica. Aceasta va fi din pricina celor pe care mainile lor le-au trimis inainte. „Iar Allah nu este nedrept cu robii.”

Versetele 11 la 13

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ ۖ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ ۚ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ ۚ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴿١١﴾ يَدْعُوا مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُ وَمَا لَا نُنْفَعُهُ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ﴿١٢﴾ يَدْعُوا لَمَن ضَرُّهُ أَقْرَبُ مِن نَّفْعِهِ ۚ لَبِئْسَ الْمَوْلَىٰ وَلِبِئْسَ الْعَشِيرُ ﴿١٣﴾

11. Printre oameni sunt unii care Il adora pe Allah pe margine. Daca ii ajunge un bine, se linistesc prin el; dar daca ii loveste o incercare, se intorc inapoi, pierzand lumea aceasta si Viata de Apoi. Aceasta este pierderea vadita. 12. Ei cheama, in afara de Allah, ceea ce nu le poate face nici rau, nici bine. Aceasta este ratacirea indepartata. 13. Ei cheama pe acela a carui vatamare este mai apropiata decat folosul lui. Ce rau ocrotitor si ce rau tovaras!

Adica: printre oameni sunt unii slabi in credinta. Credinta nu a intrat si nu s-a amestecat cu inimile lor si nu au gustat bucuria ei. Ei au intrat in ea fie din teama, fie din obisnuinta, fara sa ramana statornici cand vin incercarile.

„Daca ii ajunge un bine, se linistesc prin el”, adica daca mijloacele lor de trai continua sa vina usor si nu li se intampla nimic neplacut, se linistesc prin acel bine, nu prin credinta lor. Este posibil ca Allah sa-i lase in bunastare si sa nu le trimita incercari care sa-i faca sa paraseasca religia.

„Dar daca ii loveste o incercare”, precum o nenorocire sau pierderea unui lucru ori a unei persoane iubite, „se intorc inapoi”, adica apostaziaza si isi parasesc religia. „Pierzand lumea aceasta si Viata de Apoi”: in lumea aceasta nu dobandesc ceea ce nadajduiau prin apostazie. Cel care si-a facut din apostazie capitalul sau si si-a vandut credinta pentru un folos pe care credea ca-l va obtine vede ca strдания lui s-a risipit si ca nu primeste decat ceea ce i-a fost hotarat. Pierderea Vietii de Apoi este limpede: este lipsit de Paradisul cat cerurile si pamantul si merita Focul. „Aceasta este pierderea vadita”, adica pierderea limpede si evidenta.

„Ei”, adica cei care se intorc inapoi, „cheama, in afara de Allah, ceea ce nu le poate face nici rau, nici bine”. Aceasta descriere se aplica oricarui lucru chemat si adorat in afara de Allah: el nu are puterea de a aduce nici folos, nici vatamare, siesi sau altcuiva. „Aceasta este ratacirea indepartata”, ajunsa la cea mai mare departare, cand omul paraseste adorarea Celui care aduce folosul si vatamarea, Celui Bogat si care imbogateste, si se intoarce spre adorarea unei fapturi asemenea lui sau mai prejos decat el, care nu stapaneste nimic din putere.

Mai mult, ceea ce cauta este mai aproape sa-i aduca opusul scopului sau. De aceea El spune: „Ei cheama pe acela a carui vatamare este mai apropiata decat folosul lui”, pentru ca vatamarea pe care o aduce in trup, minte, lumea aceasta si Viata de Apoi este bine cunoscuta. „Ce rau ocrotitor”, adica acel adorat, „si ce rau tovaras”, adica insotitorul statornic. Scopul unui ocrotitor si al unui tovaras este sa aduca folos si sa indeparteze vatamarea; aici nu se obtine nimic din aceasta, asa ca este vrednic de aceasta muștrare.

Versetul 14

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿١٤﴾

14. Cu adevarat, Allah ii va face sa intre pe cei care cred si savarsesc fapte drepte in Gradini pe sub care curg rauri. Cu adevarat, Allah face ceea ce voieste.

Dupa ce i-a mentionat pe cei care se cearta prin fals si a aratat ca ei sunt de doua feluri - imitatorii si conducatorii care cheama la fals -, Allah a vestit ca si cei care se declara credinciosi sunt de doua feluri. Primii sunt cei in ale caror inimi credinta nu a intrat cu adevarat, asa cum s-a aratat. Al doilea grup este al credinciosilor adevarati, care si-au adeverit credinta prin fapte drepte. Allah ii va face sa intre in Gradini pe sub care curg rauri.

Paradisul este numit jannah deoarece cuprinde locuinte, palate, copaci si plante care ii acopera pe locuitorii lui si ii ascund prin multimea si desimea lor. „Cu adevarat, Allah face ceea ce voieste”: orice voieste, El face fara impotrivire sau piedica. Din aceasta face parte faptul ca ii conduce pe oamenii Paradisului pana la el. Il rugam pe Allah sa ne faca dintre ei prin Harul si Generozitatea Sa.

Versetul 15

مَنْ كَانَ يَظُنُّ أَنَّ لَنْ يَنْصُرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى السَّمَاءِ
ثُمَّ لِيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهُ مَا يَغِيظُ ﴿١٥﴾

15. Cel care crede ca Allah nu-l va ajuta [pe Trimisul Sau] in lumea aceasta si in Viata de Apoi sa intinda o franghie spre cer, apoi sa taie [ajutorul], si sa vada daca viclesugul sau indeparteaza ceea ce il infurie.

Adica: oricine crede ca Allah nu-l va ajuta pe Trimisul Sau Muhammad - binecuvantarea si pacea lui Allah fie asupra sa - si ca religia lui Allah va pieri trebuie sa stie ca ajutorul este de la Allah si coboara din cer. „Sa intinda o franghie spre cer, apoi sa taie”, adica sa taie ajutorul care coboara din cer. „Si sa vada daca viclesugul sau indeparteaza ceea ce il infurie”, adica sa priveasca daca planul lui impotriva Trimisului, stradania lui de a lupta impotriva sa si ravna lui de a-i nimici religia pot indeparta lucrul care il infurie: biruinta religiei lui Muhammad.

Intrebarea din acest verset are sens de negatie: asa ceva nu se va intampla, iar el nu va putea indeparta ceea ce il infurie, oricate mijloace ar folosi. Sensul este: o, dusmanule al Trimisului Muhammad, care te straduiesti sa-i stingi religia si crezi din ignoranta ca stradania ta iti va folosi, sa stii ca, indiferent ce mijloace folosesti pentru a te impotrivi Trimisului si a-i face rau, nu-ti vei indeparta furia si nu-ti vei vindeca suferinta.

Daca ar fi cu putinta, ti s-ar arata singurul mijloc: leaga o franghie de cer, urca pana la portile lui, de unde coboara ajutorul, astupa-le, inchide-le si taie calea ajutorului. Numai asa ai indeparta ceea ce te infurie. Acesta este planul pe care ar trebui sa-l urmezi; sa nu crezi ca vreun alt plan, chiar sprijinit de toate fapturile, iti poate indeparta furia. Dar acest lucru este cu neputinta.

Versetul cuprinde fagaduinta si vestea buna ca Allah va ajuta religia Sa, pe Trimisul Sau si pe robii Sai credinciosi. El ii va face sa-si piarda nadejdea pe cei care vor sa stinga Lumina lui Allah cu gurile lor. Allah Isi va desavarsi Lumina, chiar daca necredinciosii urasc aceasta si oricat s-ar stradui.

Versetul 16

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَأَنَّ اللَّهَ يَهْدِيَ مَنِ يُرِيدُ ﴿١٦﴾

16. Astfel l-am coborat Noi [Coranul] ca versete limpezi, iar Allah il calauzeste pe acela pe care voieste.

Adica: asa cum am lamurit in acest Coran invataturile, l-am facut din versetele clare, care explica toate lucrurile folositoare de care oamenii au nevoie. Calauzirea se afla in Mana lui Allah. Pe cine Allah vointe sa-l calauzeasca il face sa urmeze acest Coran, sa se tina de el, sa-i implineasca poruncile si sa se lumineze prin lumina lui. Iar pe cine Allah nu vointe sa-l calauzeasca nu-l vor face sa creada nici toate semnele; Coranul nu-i va folosi deloc, ci va fi o dovada impotriva lui.

Versetele 17 la 24

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِّينَ وَالنَّصْرَىٰ وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا
إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿١٧﴾ أَلَمْ تَرَ
أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ
وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِّنَ النَّاسِ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ
الْعَذَابُ وَمَنْ يَّهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُّكْرِمٍ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿١٨﴾
* هَٰذَانِ خَصْمَانِ اخْتَصَمُوا فِي رَبِّهِمْ فَالَّذِينَ كَفَرُوا قُطِعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِّنْ
نَّارٍ يَصُبُّ مِنْ فَوْقِ رُءُوسِهِمُ الْحَمِيمُ ﴿١٩﴾ يَصْهَرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ
وَالْجُلُودُ ﴿٢٠﴾ وَلَهُمْ مَقَمٌ مِّنْ حَدِيدٍ ﴿٢١﴾ كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا
مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٢٢﴾ إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ
ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّٰتٍ تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ
أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٢٣﴾ وَهُدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ
الْقَوْلِ وَهُدُوا إِلَى صِرَاطٍ الْحَمِيدِ ﴿٢٤﴾

17. Cu adevarat, intre cei care cred, iudei, sabieni, crestini, magi si cei care li fac asociati lui Allah, Allah va judeca in Ziua Invierii. Cu adevarat, Allah este Martor asupra tuturor lucrurilor. 18. Nu vezi ca lui Allah I se prosterneaza cei din ceruri si cei de pe pamant, soarele, luna, stelele, muntii, copacii, vietuitoarele si multi dintre oameni? Insa multi merita pedeapsa. Iar pe cel pe care Allah il umileste nimeni nu-l poate cinsti. Cu adevarat, Allah face ceea ce vointe. 19. Acestea sunt doua tabere potrivnice care se cearta despre Domnul

lor. Pentru cei care nu cred vor fi croite vesminte din foc, iar peste capetele lor se va turna apa clocotita. 20. Prin ea se vor topi cele din pantecele lor si pieile. 21. Pentru ei vor fi maiuri de fier. 22. Ori de cate ori vor voi sa iasa din el din pricina suferintei, vor fi intorsi in el: „Gustati pedeapsa Focului arzator!” 23. Cu adevarat, Allah ii va face sa intre pe cei care cred si savarsesc fapte drepte in Gradini pe sub care curg rauri. Acolo vor fi impodobiti cu bratari de aur si perle, iar vesmintele lor vor fi din matase. 24. Ei au fost calauziti spre cuvantul cel bun si au fost calauziti spre Calea Celui Vrednic de toata Lauda.

Comentariul versetelor 17 si 19 la 24

Allah ne vesteste despre grupurile oamenilor de pe pamant: cei care au primit Scripturi - credinciosii, iudeii, crestinii si sabienii -, precum si magii si politeistii. El ii va aduna pe toti in Ziua Invierii, va judeca intre ei prin Judecata Sa dreapta si ii va rasplati pentru faptele pe care le-a pastrat, le-a scris si la care a fost Martor. De aceea El spune: „Cu adevarat, Allah este Martor asupra tuturor lucrurilor.”

Apoi a lamurit Judecata dintre ei: „Acestea sunt doua tabere potrivnice care se cearta despre Domnul lor”, fiecare pretinzand ca urmeaza adevarul. „Pentru cei care nu cred” - iar aici intra iudeii, crestinii, magii, sabienii si politeistii - „vor fi croite vesminte din foc”, adica li se vor face vesminte din smoala si apoi vor fi aprinse, astfel incat pedeapsa sa-i cuprinda din toate partile.

„Iar peste capetele lor se va turna apa clocotita”, adica apa de o fierbinteala extrema. Din pricina caldurii ei cumplite, va topi carnea, grasimea si maruntaiele din pantecele lor, precum si pieile. „Pentru ei vor fi maiuri de fier”, in mainile ingerilor aspri care ii vor lovi si supune. „Ori de cate ori vor voi sa iasa din el din pricina suferintei, vor fi intorsi in el.” Pedeapsa nu le va fi usurata si nu li se va da ragaz. Li se va spune, ca mustrare: „Gustati pedeapsa Focului arzator!”, focul care arde inimile si trupurile.

„Cu adevarat, Allah ii va face sa intre pe cei care cred si savarsesc fapte drepte in Gradini pe sub care curg rauri.” Aceasta descriere nu se potriveste decat musulmanilor, care cred in toate Cartile si in toti trimisii. „Acolo vor fi impodobiti cu bratari de aur si perle”, care le vor impodobi bratele; atat barbatii, cat si femeile vor purta bratari de aur. „Iar vesmintele lor vor fi din matase.”

Allah a desavarsit descrierea bucuriei lor prin toate felurile de hrana placuta, cuprinse in sensul cuvantului „Gradini”, prin raurile care curg in toate directiile - rauri de apa, lapte, miere si vin -, prin felurile de vesminte si podoabe minunate. Aceasta fiindca „ei au fost calauziti spre cuvantul cel bun”. Cel mai bun si mai ales cuvnt este cuvntul tawhidului: la ilaha illa Allah; apoi vin

toate cuvintele bune, precum pomenirea lui Allah si vorbirea frumoasa cu robii Lui.

„Si au fost calauziti spre Calea Celui Vrednic de toata Lauda”: aceasta poate insemna calea demna de lauda, deoarece intreaga Shari'ah cuprinde intelepciune si motive de lauda, poruncind ceea ce este bun si interzicand ceea ce este rau. Ea este religia echilibrului, fara exagerare si fara neglijenta, care cuprinde stiinta folositoare si fapta dreapta. Sau sensul este ca au fost calauziti spre Calea lui Allah, Cel Vrednic de toata Lauda. Allah atribuie adesea Calea Lui Insusi, fiindca ea il conduce pe cel care o urmeaza la Allah.

Mentionarea Numelui „Cel Vrednic de toata Lauda” arata ca ei au dobandit calauzirea prin lauda adusa Domnului lor si prin binefacerea Lui asupra lor. De aceea vor spune in Paradis: „Lauda Ii apartine lui Allah, care ne-a calauzit la aceasta; noi nu am fi fost calauziti daca Allah nu ne-ar fi calauzit” [al-A'raf, 7:43].

Comentariul versetului 18

In mijlocul acestor versete, Allah a mentionat prosternarea tuturor fapturilor inaintea Sa: cei din ceruri si de pe pamant, soarele, luna, stelele, muntii, copacii, vietuitoarele - termen care cuprinde toate animalele - si multi dintre oameni, adica credinciosii. „Insa multi merita pedeapsa”, fiindca ea le-a fost hotarata din pricina necredintei lor. Allah nu i-a calauzit la credinta, ci i-a umilit; iar „pe cel pe care Allah il umileste nimeni nu-l poate cinsti”. Nimeni nu poate respinge Voia Lui si nimeni nu I se poate impotrivi.

Prosternarea tuturor fapturilor inaintea Domnului lor si supunerea lor fata de Maretia, Puterea si Stapanirea Lui dovedesc ca El este Singurul Domn care merita adorat, Stapanul Vrednic de toata Lauda. Cel care se intoarce de la El spre adorarea altuia s-a ratacit departe si a pierdut in chip vadit.

Versetul 25

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ
لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعِكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ وَمَنْ يَرِدْ فِيهِ بِالْإِثْمِ يُظْلَمْ نَذْقُهُ مِنْ عَذَابٍ
أَلِيمٍ ﴿٢٥﴾

25. Cu adevarat, celor care nu cred, care impiedica de la Calea lui Allah si de la Moscheea Sacra - pe care am facut-o deopotriva pentru cel statornicit acolo

si pentru cel venit din afara - si celui care voieste sa savarseasca acolo abatere prin nedreptate, le vom face sa guste o pedeapsa dureroasa.

Allah ne vesteste despre uratenia politeistilor care nu au crezut in Domnul lor. Ei au unit necredinta in Allah si in Trimisul Sau cu impiedicarea oamenilor de la Calea lui Allah si de la credinta. I-au impiedicat si de la Moscheea Sacra, desi ea nu era proprietatea lor si nici a parintilor lor; dreptul asupra ei este egal pentru cel care locuieste acolo si pentru cel venit din afara. Ei l-au impiedicat chiar pe cel mai bun dintre oameni, Muhammad - binecuvantarea si pacea lui Allah fie asupra sa - si pe companionii sai.

Din pricina sfinteniei si maretiei Moscheii Sacre, celui care numai voieste sa savarseasca acolo abatere prin nedreptate Allah ii va da o pedeapsa dureroasa. Simpla intentie de nedreptate in Haram face pedeapsa meritata, in timp ce in alte locuri omul nu este pedepsit pana cand nu savarseste fapta. Cum va fi atunci cu cel care savarseste cea mai mare nedreptate: necredinta, shirkul, impiedicarea de la Calea lui Allah si oprirea celor care voiesc sa ajunga la Moscheea Sacra? Ce crezi ca va face Allah cu ei? Versetul arata obligatia de a cinsti si respecta Haram-ul si avertizeaza impotriva intentiei si a savarsirii pacatelor in el.

Versetele 26 la 29

وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ
وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿٢٦﴾ وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا
وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ ﴿٢٧﴾ لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ
وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَعْلُومَاتٍ عَلَى مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَاكْلُوا
مِنْهَا وَأَطِيعُوا أَوَّلَاسِ الْفَقِيرِ ﴿٢٨﴾ ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلِيُوفُوا نَدْوَرَهُمْ
وَلِيَطُوفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿٢٩﴾

26. Si [aminteste] cand i-am aratat lui Ibrahim locul Casei: „Nu-Mi asocia nimic si curata Casa Mea pentru cei care o inconjoara, pentru cei care stau in rugaciune si pentru cei care se pleaca si se prosterneaza. 27. Vesteste-le oamenilor Hajjul: ei vor veni la tine pe jos si pe orice camila slabita, venind de pe orice drum indepartat, 28. ca sa fie martori la folosuri pentru ei si sa pomeneasca Numele lui Allah in zile cunoscute asupra vitelor pe care El li le-a

daruit. Mancati din ele si hraniti-l pe nevoiasul sarac. 29. Apoi sa-si incheie randuielile, sa-si implineasca juramintele si sa inconjoare Casa cea Veche.”

Allah mentioneaza maretia Casei Sacre si cinstirea ei, precum si maretia celui care a zidit-o, Khalil ar-Rahman, prietenul apropiat al Celui Milostiv. „Cand i-am aratat lui Ibrahim locul Casei”, adica i-am pregatit acel loc si l-am asezat acolo si am facut ca o parte dintre urmasii lui sa locuiasca in acel tinut. Allah i-a poruncit sa o zideasca, iar el a ridicat-o pe temelia taqwei si a ascultarii fata de Allah, impreuna cu fiul sau Isma'il. I-a poruncit sa nu-I asocieze nimic, sa-si faca lucrarea curata numai pentru Allah si sa zideasca in Numele Lui.

„Si curata Casa Mea”, adica purific-o de shirk si pacate si curat-o de murdarie si impuritati. Cel Milostiv a atribuit-o Lui Insusi pentru a-i arata maretia si virtutea, pentru ca inimile sa o iubeasca si sa tanjeasca spre ea din toate partile si pentru ca oamenii sa se straduiasca sa o curete si sa o cinsteasca. Ea este Casa Domnului, curatita pentru cei care o inconjoara, pentru cei care Il adora acolo si pentru cei care raman la ea pentru pomenirea lui Allah, recitarea Coranului, invatarea si predarea stiintei si alte fapte prin care se apropie de Allah.

„Pentru cei care se pleaca si se prosterneaza”, adica pentru cei care se roaga. Cu alte cuvinte: curat-o pentru acesti oameni virtuosi, a caror tinta este ascultarea Domnului, slujirea Lui si apropierea de El in Casa Sa. Ei au dreptul sa fie cinstiti si primiti cu bunatate, iar din cinstirea lor face parte curatarea Casei. Aceasta include si curatarea ei de glasurile zadarnice si ridicate care ii tulbura pe cei ocupati cu rugaciunea si tawaf-ul. Tawaf-ul a fost mentionat inaintea i'tikaf-ului si a rugaciunii fiindca este specific acestei Case. Apoi a fost mentionat i'tikaf-ul, deoarece el este specific moscheilor.

„Vesteste-le oamenilor Hajjul”, adica fa-l cunoscut, cheama-i la el si transmite celor apropiati si indepartati obligatia si virtutea lui. Daca ii chemi, vor veni la tine pentru Hajj si 'Umrah: „pe jos”, purtati de dor, „si pe orice camila slabita”, care strabate pustietatile si deserturile si continua drumul pana la cel mai nobil loc, „venind de pe orice drum indepartat”, adica din orice tinut indepartat.

Ibrahim - pacea fie asupra lui - a facut aceasta, apoi a facut-o urmasul sau Muhammad - binecuvantarea si pacea lui Allah fie asupra sa. Amandoi i-au chemat pe oameni la Hajjul acestei Case si au repetat chemarea. Fagaduinta lui Allah s-a implinit: oamenii au venit pe jos si calare, din rasarit si din apus.

Apoi Allah a mentionat folosurile vizitarii Casei Sale Sacre pentru a-i indemna la ea: „ca sa fie martori la folosuri pentru ei”, adica folosuri religioase,

precum actele de adorare care se pot face numai in acel loc, si folosuri lumesti, precum castigul si negotul. Toate acestea sunt vazute si cunoscute de fiecare.

„Si sa pomeneasca Numele lui Allah in zile cunoscute asupra vitelor pe care El li le-a daruit.” Acesta este un alt folos religios si lumesc: sa pomeneasca Numele lui Allah cand sacrifica animalele daruite, drept multumire pentru ceea ce le-a oferit si le-a inlesnit. Dupa sacrificare, „mancati din ele si hraniti-l pe nevoiasul sarac”, adica pe cel apasat de saracie.

„Apoi sa-si incheie randuielile”, adica sa-si desavarseasca manasik-ul si sa indeparteze urmele si murdaria care li s-au lipit in starea de ihram. „Sa-si implineasca juramintele” pe care si le-au facut, fie pentru Hajj si 'Umrah, fie pentru jertfe. „Si sa inconjoare Casa cea Veche”, adica stravechea Casa, cea mai buna dintre toate moscheile, ferita de stapanirea tiranilor. Porunca tawaf-ului vine in mod special dupa porunca generala a ritualurilor, pentru a-i arata virtutea si fiindca el este scopul spre care conduc celelalte fapte. Este posibil - iar Allah stie cel mai bine - sa arate si ca tawaf-ul este prescris in orice timp, fie legat de Hajj, fie de sine statator.

Versetele 30 la 31

ذٰلِكَ وَمَنْ يُعْظَمْ حُرْمَتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ ۖ وَأُحِلَّتْ لَكُمُ الْأَنْعَامُ
إِلَّا مَا يُتَىٰ عَلَيْكُمْ ۖ فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ
الزُّورِ ﴿٣٠﴾ ۖ حُنَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ ۚ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنْ
السَّمَاءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ ﴿٣١﴾

30. Aceasta [este randuiala]. Iar cel care cinsteste lucrurile sacre ale lui Allah va avea un bine la Domnul sau. Vitele va sunt ingaduite, in afara celor care v-au fost recitate [ca interzise]. Feriti-va de murdaria idolilor si feriti-va de vorba mincinoasa, 31. drepti in credinta fata de Allah, fara sa-I asociati nimic. Iar cel care li asociaza ceva lui Allah este ca si cum ar cadea din cer si pasarile l-ar smulge sau vantul l-ar arunca intr-un loc indepartat.

„Aceasta”, adica acestea sunt hotararile si randuielile pe care vi le-am mentionat, cu cinstirea si respectarea lucrurilor sacre ale lui Allah. Cel care le cinsteste savarseste o fapta iubita de Allah si se apropie de El. Allah ii va da o rasplata mare, iar cinstirea lor va fi un bine pentru religia lui, pentru lumea lui si pentru starea lui la Domnul sau in Viata de Apoi.

Lucrurile sacre ale lui Allah cuprind toate cele care au caracter sacru si pe care ni s-a poruncit sa le respectam: toate ritualurile, hotarul Haram-ului, ihram-ul, animalele de jertfa si actele de adorare pe care Allah le-a poruncit robilor. Cinstirea lor insemna marirea lor in inima, iubirea lor si implinirea lor printr-o adorare desavarsita, fara nepasare ori lene si fara sa fie socotite o povara.

Apoi Allah a mentionat Harul si Binefacerea Sa prin faptul ca a ingaduit robilor vitele - camile, bovine si oi - si le-a facut parte din ritualurile prin care se apropie de El. Astfel, Binecuvantarea Lui se arata din doua directii: le-a ingaduit carnea si le-a facut jertfe. „Vitele va sunt ingaduite, in afara celor care v-au fost recitate”, adica cele interzise in Coran, precum hoitul, sangele si carnea de porc. Interzicerea lor vine din Mila Lui fata de robi, pentru curatirea si purificarea lor de shirk si de vorba mincinoasa.

„Feriti-va de murdaria idolilor”, adica de murdaria si raul idolilor pe care i-ati facut divinitati alaturi de Allah; ei reprezinta cea mai mare forma de murdarie. Sensul aparent este ca particula araba „min” are aici valoare partitiva, indicand o parte, si nu explica intreaga categorie, asa cum au sustinut multi comentatori. Termenul „rijs” cuprinde toate lucrurile interzise: ele sunt oprite in general, iar idolii, care fac parte dintre ele, sunt opriti in mod special. „Si feriti-va de vorba mincinoasa”, adica de orice vorbire interzisa, intre care se afla minciuna si marturia falsa. Cand Allah i-a oprit de la shirk, idoli si vorba mincinoasa, le-a poruncit sa fie drepti in credinta fata de El, intorcandu-se spre El, indreptandu-si adorarea numai catre El si indepartandu-se de orice altceva.

„Iar cel care Li asociaza ceva lui Allah este ca si cum ar cadea din cer”, adica ar cadea de la inaltimea credintei, „si pasarile l-ar smulge” cu repeziciune si i-ar rupe madularele, „sau vantul l-ar arunca intr-un loc indepartat”. Credinta este asemenea cerului: inalta si ocrotita. Cel care o paraseste este asemenea celui cazut din cer, expus vatamarilor si nenorocirilor. Shaytani il smulg pe politeist din toate partile, il sfasie si ii nimicesc religia si lumea, asa cum pasarile sfasie pe cel cazut.

Versetele 32 la 33

ذَٰلِكَ وَمَنْ يُعْظَمْ شَعْبَرُ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ ﴿٣٢﴾ لَكُمْ فِيهَا
مَنْفَعٌ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ مَحِلُّهَا إِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿٣٣﴾

32. Aceasta [este porunca]. Iar cel care cinsteste semnele randuite de Allah [sa stie ca] aceasta este din taqwa inimilor. 33. Aveti in ele folosuri pana la un termen hotarat, apoi locul lor de jertfire este la Casa cea Veche.

Adica: aceasta este cinstirea celor sfinte si a semnelor randuite de Allah despre care v-am vorbit. Prin sha'a'ir sunt avute in vedere semnele vazute ale religiei, intre care se afla toate ritualurile. Allah spune: „Cu adevarat, as-Safa si al-Marwah sunt dintre semnele randuite de Allah” [al-Baqarah, 2:158]. Tot dintre ele fac parte animalele de jertfa aduse la Casa.

Cinstirea lor inseamna marirea si desavarsirea lor dupa puterea robului. Animalele de jertfa trebuie cinstite, alese frumoase, bine hranite si desavarsite in toate privintele. „Aceasta este din taqwa inimilor”: cel care le cinsteste isi dovedeste taqwa si corectitudinea credintei, deoarece cinstirea lor urmeaza cinstirii si maririi lui Allah.

„Aveti in ele folosuri pana la un termen hotarat.” Este vorba despre animalele de jertfa aduse la Mecca, camile si altele. Stapanul se poate folosi de ele pentru calarie, pentru muls si in alte scopuri, cu conditia sa nu le vatame, pana la termenul sacrificarii. Cand ajung la locul lor de jertfire, adica la Casa cea Veche - iar aici intra intregul Haram, Mina si alte locuri -, dupa sacrificare mancati din ele, daruiti si hraniti-l pe saracul lipsit.

Versetele 34 la 35

ق

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا لِّذِكْرِ اسْمِ اللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِّنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ
فَالْهَكْمُ لِلَّهِ وَحْدَهُ فَلَهُ أَسْلُوبُ وَبَشَرُ الْمُخْبِتِينَ ﴿٣٤﴾ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ
وَجِلَتْ قُلُوبُهُمُ وَالصَّابِرِينَ عَلَىٰ مَا أَصَابَهُمُ وَالْمُقِيمِي الصَّلَاةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
يُنْفِقُونَ ﴿٣٥﴾

34. Pentru fiecare comunitate am randuit un ritual de jertfire, ca sa pomeneasca Numele lui Allah asupra vitelor pe care El li le-a daruit. Dumnezeu vostru este un Dumnezeu Unic, asa ca supuneti-va Lui. Si adu-le vestea buna celor smeriti: 35. cei ale caror inimi tremura cand Allah este pomenit, cei rabdatori fata de ceea ce ii loveste, cei care implinesc rugaciunea si care daruiesc din ceea ce le-am oferit.

Pentru fiecare dintre comunitatile trecute, Allah a randuit ritualuri de jertfire. De aceea, grabiti-va spre faptele bune, ca sa se vada cine dintre voi lucreaza mai frumos. Intelepciunea randuirii jertfei pentru fiecare comunitate este statornicirea pomenirii lui Allah si a multumirii fata de El: „ca sa pomeneasca Numele lui Allah asupra vitelor pe care El li le-a daruit”.

„Dumnezeul vostru este un Dumnezeu Unic.” Chiar daca randuielile religioase s-au deosebit, toate se unesc in acest temei: Allah este Singura Divinitate, El Singur trebuie adorat si nimic nu-I trebuie asociat. „Asa ca supuneti-va Lui”, adica ascultati-L si predati-va Lui, nu altuia; Islamul este calea care duce la Casa Pacii. „Si adu-le vestea buna celor smeriti” in lumea aceasta si in Viata de Apoi, celor supusi Domnului lor, ascultatori fata de Porunca Lui si blanzi fata de robii Sai.

Apoi El a descris insusirile celor smeriti. „Cei ale caror inimi tremura cand Allah este pomenit”, adica de teama si de profunda cinstire fata de El; de aceea se opresc de la lucrurile interzise, fiindca teama lor este numai fata de Allah. „Cei rabdatori fata de ceea ce ii loveste” dintre nenorociri, boli si alte vatamari. Ei nu se manie din pricina lor, ci rabda cautand Fata Domnului lor, urmarind Rasplata Lui si nadajduind in ea.

„Cei care implinesc rugaciunea”, adica o statornicesc deplin, implinind cele obligatorii si cele recomandate si aratand adorare si supunere atat la exterior, cat si in interior. „Si care daruiesc din ceea ce le-am oferit.” Aici intra toate cheltuielile obligatorii - zakah, ispasirile, intretinerea sotiilor, a sclavilor si a rudelor - si cheltuielile recomandate, precum toate felurile de sadaqah.

Particula „din” arata usurinta Poruncii lui Allah si indeamna la implinirea ei: se cere numai o parte din ceea ce Allah a daruit. Robul nu ar fi putut dobandi aceasta avere daca Allah nu i-ar fi inlesnit-o si nu i-ar fi oferit-o. O, tu caruia ti s-a daruit din Harul lui Allah, cheltuiește din ceea ce El ti-a dat, iar Allah iti va darui si iti va spori din Harul Sau.

Versetele 36 la 37

وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا لَكُم مِّنْ شَعَائِرِ اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ ۖ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافٍ ۖ فَإِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعَمُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ ۚ كَذَلِكَ سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٣٦﴾ لَّن يَنَالَهُ اللَّهُ لُحُومُهَا وَلَا دِمَاؤُهَا وَلَكِن يَنَالُهُ التَّقْوَىٰ مِنْكُمْ ۚ كَذَلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتَكْبِرُوا بِاللهِ عَلَىٰ مَا هَدَكُمْ ۖ وَبَشِّرِ الْحَسَنِينَ ﴿٣٧﴾

36. Am facut pentru voi camilele de jertfa dintre semnele randuite de Allah; in ele este bine pentru voi. Pomeniti Numele lui Allah asupra lor cand stau in picioare; iar dupa ce cad pe coaste, mancati din ele si hraniti-l pe cel care se multumeste fara sa ceara si pe cel care cere. Astfel vi le-am supus, pentru ca

voi sa fiti recunoscatori. 37. Nici carnea, nici sangele lor nu ajung la Allah, ci la El ajunge taqwa voastra. Astfel vi le-a supus, pentru ca voi sa-L preamariti pe Allah fiindca v-a calauzit. Si adu-le vestea buna celor care fac binele.

Acesta este un argument ca semnele randuite de Allah cuprind toate semnele vazute ale religiei. S-a aratat mai inainte ca respectarea lor vine din taqwa inimilor. Aici Allah vesteste ca dintre semnele Lui fac parte camilele de jertfa - si, potrivit uneia dintre cele doua opinii, si bovinele. Ele trebuie cinstite, iar pentru jertfa trebuie alese cele bine hranite si frumoase.

„In ele este bine pentru voi”, pentru cel care ofera jertfa si pentru ceilalti: carnea lor se mananca si se daruieste, iar prin aceasta se dobandesc folosul si rasplata. „Pomeniti Numele lui Allah asupra lor”, adica spuneti Bismillah la sacrificare. Ele sunt injunghiate „cand stau in picioare”: camila este mai intai asezata in picioare, pe toate cele patru membre, apoi i se leaga piciorul stang din fata, apoi este injunghiată.

„Iar dupa ce cad pe coaste”, adica dupa ce se prabusesc pe o parte, sunt jupuite si taiate, iar bucatile sunt asezate. Atunci „mancati din ele” - porunca adresata celui care a oferit jertfa, caruia ii este ingaduit sa manance din ea - „si hraniti-l pe cel care se multumeste fara sa ceara si pe cel care cere”, adica atat pe saracul care se abtine din demnitate, cat si pe cel care cere; amandoi au dreptul la o parte.

„Astfel vi le-am supus”, adica animalele de jertfa, „pentru ca voi sa fiti recunoscatori” fata de Allah pentru supunerea lor. Daca El nu le-ar fi facut supuse, nu ati fi avut putere asupra lor. El vi le-a pus la dispozitie prin Mila si Bunatatea Sa; asadar laudati-L.

„Nici carnea, nici sangele lor nu ajung la Allah.” Scopul jertfei nu este simpla sacrificare: nimic din carnea sau sangele lor nu ajunge la Allah, fiindca El este Cel Bogat, Cel Vrednic de toata Lauda. La El ajung sinceritatea, cautarea Rasplatii Sale si intentia dreapta. De aceea El spune: „ci la El ajunge taqwa voastra”.

Aceasta indeamna puternic la sinceritate in jertfa. Scopul trebuie sa fie numai Fata lui Allah, nu mandria, fala, dorinta de a fi vazut si auzit sau simpla obisnuinta. La fel sunt toate actele de adorare: daca nu sunt insotite de sinceritate si taqwa, sunt doar o coaja fara miez si un trup fara suflet. „Astfel vi le-a supus, pentru ca voi sa-L preamariti pe Allah”, adica sa-L mariti si sa-L cinstiti, „fiindca v-a calauzit”. Pentru calauzirea pe care v-a daruit-o, El merita cea mai desavarsita lauda si cea mai inalta marire.

„Si adu-le vestea buna celor care fac binele”, celor care Il adora pe Allah ca si cum L-ar vedea; iar daca nu au ajuns la acest rang, Il adora stiind ca El ii vede. Intra aici si cei care fac bine robilor lui Allah in toate chipurile: prin

avere, stiinta, pozitie, sfat sincer, poruncirea binelui, oprirea raului, cuvânt bun și altele asemenea.

Celor care fac bine li se cuvine vestea buna de la Allah despre fericirea lumii acesteia și a Vietii de Apoi. Allah le va face bine așa cum ei au făcut bine în adorarea Lui și fapta de robii Sai. „Oare rasplata binelui poate fi alta decât binele?” [ar-Rahman, 55:60]. „Pentru cei care fac binele va fi cea mai buna rasplata și încă mai mult” [Yunus, 10:26].

Versetul 38

* إِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ
كَفُورٍ ﴿٣٨﴾

38. Cu adevărat, Allah îi apara pe cei care cred. Cu adevărat, Allah nu-l iubește pe niciun trădător nerecunoscător.

Aceasta este o veste și o făgăduință de la Allah pentru cei care cred: El va îndepărta de la ei orice lucru neplăcut și orice rău datorită credinței lor. Îi va apăra de raul necredincioșilor, de soaptele shaytanului, de raul sufletelor și faptelor lor. Când coboară nenorociri pe care nu le pot purta, El le poartă în locul lor și le ușurează cât se poate de mult. Fiecare credincios primește din această apărare și virtute după măsura credinței lui, puțin sau mult.

„Allah nu-l iubește pe niciun trădător”, adică pe cel care încalca îndatoririle pe care Allah i-a poruncit să le împlinească, neglijează drepturile Lui și îi tradează și pe oameni. „Nerecunoscător”, adică tagaduitor al binecuvântărilor pe care Allah continuă să i le daruiască: în loc să răspundă prin recunoștință, el continuă în necredință și neascultare. Allah nu-l iubește, ci îl uraste, îl disprețuiește și îl va răsplăti pentru trădare și necredință. Sensul implicit al versetului este că Allah îl iubește pe orice om credincios, care își îndeplinește cu cinste îndatoririle incredințate și este recunoscător Domnului său.

Versetele 39 la 41

أَذِنَ لِلَّذِينَ يَقْتُلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا ۚ وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ الَّذِينَ
 أَخْرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ ۚ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ
 بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَفُتَّتْ صُومِعٌ وَيَبِيعُ وَصَلَاتٌ وَمَسْجِدٌ يُذَكَّرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ
 كَثِيرًا ۚ وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٤٠﴾ الَّذِينَ إِنْ
 مَكَّنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا
 عَنِ الْمُنْكَرِ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ غَلِيبٌ ﴿٤١﴾

39. Li s-a ingaduit [sa lupte] celor care sunt atacati, fiindca au fost nedreptatiti; iar Allah are Puterea sa-i ajute. 40. Ei sunt cei care au fost alungati din casele lor pe nedrept numai pentru ca spuneau: „Domnul nostru este Allah.” Daca Allah nu i-ar respinge pe unii oameni prin altii, ar fi daramate manastiri, biserici, sinagogi si moschei in care Numele lui Allah este mult pomenit. Cu siguranta, Allah il va ajuta pe cel care ajuta [Cauza] Lui. Cu adevarat, Allah este Puternic, Atotputernic. 41. Ei sunt cei care, daca le dam stapanire pe pamant, implinesc rugaciunea, dau zakah, poruncesc binele si opresc raul. La Allah este sfarsitul tuturor lucrurilor.

La inceputul Islamului, musulmanii au fost opriti sa lupte impotriva necredinciosilor si li s-a poruncit sa rabde, potrivit Intelepciunii divine. Dupa ce au emigrat la Medina, au fost vatamati si au dobandit putere, li s-a ingaduit lupta. „Li s-a ingaduit celor care sunt atacati”: se intelege ca inainte le fusese interzisa. Allah le-a ingaduit sa lupte impotriva celor care luptau impotriva lor, fiindca fusesera nedreptatiti prin oprirea de la religia lor, prin persecutare si prin alungarea din case.

„Iar Allah are Puterea sa-i ajute”, asa ca sa caute ajutorul si sprijinul Lui. Apoi Allah a descris nedreptatea: „cei care au fost alungati din casele lor”, fortati sa plece prin vatamare si persecutie, „pe nedrept”. Singura vina pentru care dusmanii lor i-au urat era ca „spuneau: Domnul nostru este Allah”, adica afirmau Unicitatea Lui si Ii inchinau numai Lui adorarea. Daca aceasta este o vina, ea era singura lor vina. Este asemenea Cuvantului Sau: „Nu i-au urat decat pentru ca au crezut in Allah, Cel Atotputernic, Cel Vrednic de toata Lauda” [al-Buruj, 85:8].

Aceasta arata Intelepciunea jihadului: scopul lui este statornicirea religiei lui Allah sau respingerea necredinciosilor care ii persecuta pe credinciosi si au

inceput agresiunea, indepartarea nedreptatii lor, posibilitatea adorarii lui Allah si statornicirea semnelor vazute ale religiei. „Daca Allah nu i-ar respinge pe unii oameni prin altii”, adica daca nu ar respinge raul necredinciosilor prin cei care lupta pe Calea Lui, „ar fi daramate manastiri, biserici, sinagogi si moschei”, marile locuri de adorare ale diferitelor grupuri dintre Oamenii Cartii si moscheile musulmanilor.

„In care Numele lui Allah este mult pomenit”, adica in ele se fac rugaciuni, se recita Cartile lui Allah si Numele Lui este pomenit in felurite chipuri. Daca Allah nu i-ar respinge pe oameni unii prin altii, necredinciosii ar domina asupra musulmanilor, le-ar distruge locurile de adorare si i-ar sili sa-si paraseasca religia. Aceasta arata ca jihadul este prescris pentru respingerea agresorului vatamator, fiind un mijloc pentru atingerea unui alt scop.

Tarile in care oamenii Il adora pe Allah in siguranta, moscheile sunt intretinute si ritualurile religiei sunt statornicite au primit acest bine prin virtutea celor care s-au straduit pe Calea lui Allah. Prin stradania lor binecuvantata, Allah i-a respins pe necredinciosi. El spune: „Daca Allah nu i-ar respinge pe unii oameni prin altii, pamantul s-ar strica. Dar Allah este Stapanul Harului fata de lumi” [al-Baqarah, 2:251].

Daca se spune: vedem astazi¹⁴ moscheile musulmanilor intretinute si pline, fara sa fie distruse, chiar in tari musulmane mici, cu conduceri slabe, care nu pot lupta impotriva vecinilor necredinciosi. Vedem si moschei in tari stapanite de necredinciosi, intretinute si sigure, desi conducatorii lor le-ar putea darama. Cum se potriveste aceasta cu respingerea unor oameni prin altii?

Raspunsul este ca aceasta intrebare intra in sensul general al versetului. Cel care cunoaste randuiala statelor contemporane stie ca fiecare comunitate aflata sub conducerea lor este socotita parte a natiunii si a sistemului ei. Ea poate avea greutate prin numar, inzestrare, avere, stiinta sau slujirea adusa statului. Conducerile tin seama de interesele religioase si lumesti ale acestor comunitati, temandu-se ca neglijarea lor ar tulbura randuiala si ar slabi sprijinul. De aceea pazesc unele aspecte ale religiei, indeosebi moscheile, care - lauda lui Allah - se afla intr-o buna randuiala chiar si in capitalele marilor puteri.

Aceste mari puteri tin seama si de guvernele independente, din consideratie pentru sentimentele propriilor supusi musulmani. Intre natiunile crestine exista invidie si vrajmasie reciproca, despre care Allah a vestit ca va ramane pana in Ziua Invierii. Astfel, un stat musulman slab este ocrotit de o mare parte a raului lor prin vrajmasia dintre ele: niciunul nu-i poate face rau fara sa se teama ca

¹⁴ Nota redactiei romane: Referirile la situatia politica de „astazi” din acest pasaj apartin epocii in care autorul a redactat comentariul.

statul musulman va cauta protectia altui stat crestin. Allah Isi va arata robilor Ajutorul pentru Islam si musulmani, asa cum a fagaduit in Cartea Sa.

Semnele Ajutorului au inceput sa se arate - lauda Ii apartine lui Allah - prin constientizarea de catre musulmani a necesitatii intoarcerii la religia lor. Iar constientizarea este inceputul faptei. Il laudam si Il rugam sa-Si desavarseasca Binecuvantarea. De aceea Allah spune printr-o fagaduinta adevarata, adeverita de realitate: „Cu siguranta, Allah il va ajuta pe cel care ajuta [Cauza] Lui”, adica pe cel care sprijina religia Lui cu sinceritate si lupta pe Calea Lui pentru ca Cuvantul lui Allah sa fie cel mai inalt.

„Cu adevarat, Allah este Puternic, Atotputernic”: Puterea Lui este desavarsita si nimeni nu I se poate impotrivi. El a supus fapturile si le-a luat de frunte. Bucurati-va, o, musulmani! Chiar daca voi sunteti putini si slabi in arme si inzestrare, iar dusmanii vostri sunt numerosi si puternici, Sprijinitorul vostru este Allah, Cel Puternic, Atotputernicul. Va bizuiti pe Cel care v-a creat pe voi si faptele voastre. Folositi mijloacele poruncite, cereti apoi Ajutorul Lui, iar El va va ajuta cu siguranta. „O, voi cei care credeti! Daca ajutati [Cauza] lui Allah, El va va ajuta si va va intari pasii” [Muhammad, 47:7].

Impliniti-va, asadar, indatoririle credintei si savarsiti fapte drepte. Allah le-a fagaduit celor care cred si lucreaza drept ca ii va face urmasi pe pamant, asa cum i-a facut pe cei dinaintea lor; ca le va statornici religia pe care a ales-o pentru ei si le va schimba teama in siguranta, daca Il adora numai pe El si nu-I asociaza nimic [an-Nur, 24:55].

Apoi Allah a mentionat semnul celor care sprijina Cauza Lui, prin care se recunoaste adevarul pretentiei: cine sustine ca Il sprijina pe Allah si sprijina religia Lui, dar nu are aceste insusiri, este mincinos. „Cei care, daca le dam stapanire pe pamant”, adica daca le dam putere deplina, fara potrivnici si fara opozitie, „implinesc rugaciunea” la timpul ei, cu stalpii, conditiile si toate cerintele ei, in rugaciunea de vineri si in adunarile zilnice. „Dau zakah”, indeplinindu-si propria indatorire si asigurandu-se ca zakah datorata de supusii lor ajunge, de asemenea, la cei indreptatiti.

„Poruncesc binele”: aici intra orice lucru recunoscut drept bun de Shari'ah si de mintea sanatoasa, dintre drepturile lui Allah si drepturile oamenilor. „Si opresc raul”: orice lucru respins de Shari'ah si de mintea sanatoasa este rau. Poruncirea si oprirea cuprind si mijloacele fara de care scopul nu se implineste. Daca necesita invatare si predare, oamenii trebuie obligati sa invete si sa predea; daca necesita o pedeapsa stabilita de Shari'ah sau o disciplinare potrivita, aceasta trebuie aplicata; daca necesita desemnarea unor oameni care sa se ocupe de ea, ei trebuie desemnati. La fel se judeca toate mijloacele fara de care poruncirea binelui si oprirea raului nu se pot implini.

„La Allah este sfarsitul tuturor lucrurilor.” Toate lucrurile se intorc la El. Allah a vestit ca sfarsitul bun apartine taqwei. Cel caruia Allah ii da stapanire asupra oamenilor si care implineste Porunca Sa va avea un sfarsit bun si o stare vrednica de lauda. Cel care ii stapaneste prin tiranie, isi urmeaza patima si pofta si primeste o putere vremelnica va avea un sfarsit rau; domnia lui va fi o nenorocire, iar urmareea ei vrednica de mustrare.

Versetele 42 la 46

وَأَن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودُ ﴿٤٢﴾ وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ﴿٤٣﴾ وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ وَكَذَّبَ مُوسَى فَأَمَلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتَهُمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٤﴾ فَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا وَيَبْرُؤُا مُعْطَلَةٌ وَقَصْرٌ مَّشِيدٌ ﴿٤٥﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَكِنْ تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ ﴿٤٦﴾

42. Daca ei te socotesc mincinos, tot astfel, inaintea lor, i-au socotit mincinosi [pe trimisii lor] poporul lui Nuh, 'Ad si Thamud, 43. poporul lui Ibrahim, poporul lui Lut 44. si locuitorii din Madyan. Si Musa a fost socotit mincinos. Le-am dat ragaz necredinciosilor, apoi i-am apucat. Si cum a fost Mustrarea Mea! 45. Cate cetati nedrepte am nimicit! Ele sunt prabusite peste acoperisurile lor; cate fantani au ramas parasite si cate palate inalte au ramas pustii! 46. Oare nu au calatorit ei pe pamant, ca sa aiba inimi cu care sa inteleaga si urechi cu care sa auda? Cu adevarat, nu ochii orbesc, ci orbesc inimile din piepturi.

Allah ii spune Profetului Sau Muhammad - binecuvantarea si pacea lui Allah fie asupra sa - ca, daca acesti politeisti il socotesc mincinos, el nu este primul trimis tagaduit, iar ei nu sunt prima comunitate care si-a tagaduit trimisul. Inaintea lor au tagaduit poporul lui Nuh, 'Ad, Thamud, poporul lui Ibrahim, poporul lui Lut, locuitorii din Madyan - adica poporul lui Shu'ayb - si Musa a fost socotit mincinos.

„Le-am dat ragaz necredinciosilor” care i-au tagaduit pe trimisi. Nu am grabit pedeapsa, ci i-am lasat pana cand au staruit orbi in faradelege, iar necredinta si raul lor au crescut. „Apoi i-am apucat” cu pedeapsa Celui

Atotputernic si Atotstapanitor. „Si cum a fost Mustrarea Mea!”, adica ce aspra si cumplita a fost pedeapsa pentru necredinta si tagaduirea trimisilor!

Pe unii i-a inecat, pe altii i-a apucat Strigatul, pe altii i-a nimicit vantul naprasnic, pe altii i-a inghitit pamantul, iar asupra altora a venit pedeapsa Zilei Umbrei. Sa ia aminte acesti tagaduitori, ca sa nu-i loveasca ceea ce i-a lovit pe cei dinainte. Ei nu sunt mai buni si nu au primit in Cartile coborate de Allah vreo scutire. Cati dintre cei asemenea lor au fost pedepsiti si nimiciti!

„Cate cetati nedrepte am nimiciti!” prin pedeapsa aspra si rusinea lumii acesteia, pentru necredinta lor in Allah si tagaduirea trimisilor. Pedepsirea lor nu a fost nedreptate din partea Noastra. „Ele sunt prabusite peste acoperisurile lor”, adica locuintele, palatele si zidurile lor s-au daramat peste acoperisuri si au ramas parasite dupa ce fusesera locuite, pustii dupa ce fusesera pline de oameni.

„Fantanile parasite”: cate fantani in jurul carora se adunau oamenii sa-si adape turmele si sa-si potoleasca setea au ramas acum fara nimeni care sa vina sau sa plece! „Si palatele inalte pustii”: cate palate pe care oamenii s-au straduit sa le ridice, sa le intareasca si sa le impodobeasca au ramas fara folos cand a venit Porunca lui Allah! Au ajuns goale, iar locuitorii lor au devenit o invatatura pentru cel care ia aminte si o pilda pentru cel care cugeta.

De aceea Allah i-a chemat pe robi sa calatoreasca pe pamant, cu trupurile si cu inimile lor, ca sa priveasca si sa invete: „Oare nu au calatorit ei pe pamant, ca sa aiba inimi cu care sa inteleaga”, adica sa inteleaga Semnele lui Allah, sa cugete asupra lor si sa ia invatatura, „si urechi cu care sa auda”, adica sa asculte relatarile despre comunitatile pedepsite. Simpla vedere, auzire si calatorie, fara cugetare si invatatura, nu folosesc si nu duc la scop.

„Cu adevarat, nu ochii orbesc, ci orbesc inimile din piepturi.” Orbirea daunatoare religiei este orbirea inimii fata de adevar: ea nu-l vede, asa cum orbul nu vede lucrurile pe care ceilalti le privesc. Cat despre orbirea ochilor, urmarile ei privesc numai mijloacele de trai si folosurile lumii acesteia.

Versetele 47 la 48

ج
وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ
سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ﴿٤٧﴾ وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَمْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا
وَإِلَى الْمَصِيرِ ﴿٤٨﴾

47. Ei iti cer sa grabesti pedeapsa, insa Allah nu-Si incalca Fagaduinta. Cu adevarat, o zi la Domnul tau este ca o mie de ani dupa numaratoarea voastra.
48. Si cator cetati nedrepte le-am dat ragaz, apoi le-am apucat! La Mine este intoarcerea.

Comentariul versetului 47

Adica: acesti tagaduitori iti cer sa grabesti pedeapsa, din pricina ignorantei, nedreptatii si incapatanarii lor, crezand ca Il pot pune pe Allah in neputinta si tagaduindu-i pe Trimisii Sai. Allah nu-Si va incalca nicidecum Fagaduinta. Pedeapsa pe care le-a fagaduit-o va veni in mod inevitabil si nimic nu o poate impiedica sa ajunga la ei. Cat despre cererea lor ca ea sa fie grabita si sa vina repede, aceasta nu depinde de tine, o, Muhammad, iar graba lor si pretentia ca Ne-ar putea face neputinciosi nu trebuie sa te tulbure. Inaintea lor se afla Ziua Invierii, in care cei dintai si cei de pe urma vor fi adunati, vor fi rasplatiti pentru faptele lor, iar pedeapsa vesnica si dureroasa ii va cuprinde.

De aceea Allah spune: „Cu adevarat, o zi la Domnul tau este ca o mie de ani dupa numaratoarea voastra”, din pricina lungimii si asprimii ei si a grozaviilor pe care le cuprinde. Este totuna daca pedeapsa ii loveste in lumea aceasta sau este amanata, caci acea Zi va veni in mod inevitabil.

Este posibil ca sensul sa fie ca Allah este Bland si Indelung-Rabdator. Chiar daca ei cer grabirea pedepsei, o zi la El este ca o mie de ani dupa numaratoarea voastra. Daca vi se pare ca asteptarea se prelungeste, iar pedeapsa nu vine, sa stiti ca Allah acorda ragaz indelungat, dar nu neglijeaza. Cand ii apuca pe nedrepti cu pedeapsa Sa, nu le mai da scapare.

„Si cate cetati nedrepte am lasat un timp”, adica le-am dat un ragaz indelungat, desi erau nedrepte. Faptul ca se grabeau sa savarseasca nedreptatea nu insemna ca trebuia sa grabim pedepsirea lor. „Apoi le-am apucat! La Mine este intoarcerea”, adica, pe langa pedeapsa din lumea aceasta, ei vor fi adusi inapoi la Allah, iar El ii va pedepsi pentru pacatele lor. Sa se fereasca, asadar, acesti nedrepti de Pedeapsa lui Allah si sa nu fie amagiti de ragazul primit.

Versetele 49 la 51

قُلْ يَٰٓأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٤٩﴾ فَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
 الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٥٠﴾ وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي ءَايَاتِنَا مُعْجِزِينَ
 أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٥١﴾

49. Spune: „O, oameni! Eu sunt pentru voi numai un avertizator limpede.”

50. Cei care cred si savarsesc fapte drepte vor avea iertare si o inzestrare generoasa. **51.** Iar cei care se straduiesc impotriva Semnelor Noastre, cautand sa le zadarniceasca, aceia sunt oamenii Focului.

Aici Allah ii porunceste robului si Trimisului Sau Muhammad - binecuvantarea si pacea lui Allah fie asupra sa - sa li se adreseze tuturor oamenilor si sa le spuna ca el este cu adevarat Trimisul lui Allah: le aduce credinciosilor vestea buna a Rasplatii lui Allah si ii avertizeaza pe necredinciosi si pe nedrepti cu privire la Pedeapsa Sa. El este un „avertizator limpede”, adica avertizeaza in chip vadit si explica lucrul de care ii previne, deoarece a adus dovezi hotaratoare pentru adevarul celor cu care ii avertizeaza.

Apoi Allah a aratat in amanunt avertizarea si vestea buna: „Cei care cred” in inimile lor, cu o credinta adevarata si sanatoasa, „si savarsesc fapte drepte” cu madularele lor, vor fi in Gradinile Desfatarii¹⁵, in care se vor bucura de toate felurile de mancaruri, bauturi, sotii, privelisti si sunete placute si de bucuria de a-L privi pe Domnul Cel Generos si de a auzi Cuvintele Sale.

Iar cei care nu cred, care tagaduiesc binecuvantarile Domnului lor si ii resping pe Trimisii Sai si tagaduiesc Semnele Sale, vor fi oamenii Iadului. Ei vor ramane acolo neincetat; chinul nu le va fi usurat si pedeapsa nu li se va intrerupe nici macar pentru o clipa.

¹⁵ Nota editiei arabe: Comentariul de aici cuprinde si explicatii ale versetelor 56 si 57.

Versetele 52 la 54

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّى أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنْسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكُمُ اللَّهُ ءَايَتَهُ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٢﴾ لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فِتْنَةً لِلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبِهِمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ ۚ فَتُخْبِتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادِ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٤﴾

52. Nu am trimis inaintea ta niciun trimis si niciun profet fara ca, atunci cand recita, Shaytan sa arunce ceva in recitarea lui. Dar Allah sterge ceea ce arunca Shaytan, apoi Allah Isi intareste Semnele. Iar Allah este Atotstiutor, Preaintelept. 53. Aceasta pentru ca El sa faca din ceea ce arunca Shaytan o incercare pentru cei in ale caror inimi este boala si pentru cei cu inimile impietrite. Cu adevarat, nedreptii se afla intr-o dezbinare indepartata. 54. Si pentru ca aceia carora li s-a dat stiinta sa stie ca acesta este adevarul de la Domnul tau, sa creada in el, iar inimile lor sa i se supuna cu smerenie. Cu adevarat, Allah ii calauzeste pe cei care cred pe o Cale Dreapta.

Allah Preainaltul ne vesteste despre Intelegiunea Sa desavarsita si despre felul in care Isi pune robii la incercare. Inainte de Muhammad, nu a trimis niciun trimis si niciun profet fara ca, atunci cand acesta recita mesajul prin care le amintea oamenilor, le porunceea binele si ii oprea de la rau, Shaytan sa arunce ceva in recitarea lui, prin caile si uneltirile sale, ceva potrivnic celor recitate.

Allah i-a ocrotit pe trimisi de greseala in ceea ce transmiteau de la El si a pazit Revelatia Sa de amestec si denaturare. Ceea ce arunca Shaytan nu ramanea si nu dainuia, ci era un lucru trecator, care apareea si apoi disparea; asemenea imprejurari trecatoare au randuielile lor. De aceea El spune: „Dar Allah sterge ceea ce arunca Shaytan”, adica il indeparteaza, il nimiceste si arata limpede ca nu face parte din Semnele Sale. „Apoi Allah Isi intareste Semnele”, adica le face trainice, le elibereaza de amestec si le pazeste; astfel, ele raman curate de ceea ce a aruncat Shaytan.

„Allah este Atotputernic, Preaînțelept¹⁶”: El are Putere și Stăpânire desăvârșite. Prin desăvârșirea Puterii Sale, Își păzește Revelația și înlătură ceea ce arunca șaytanii. El este Preaînțelept și așază lucrurile la locurile lor potrivite. Prin Întelepțiunea Sa desăvârșită, i-a îngăduit lui Șaytan să arunce ceea ce s-a menționat, pentru că prin aceasta să se împlinească scopul arătat în versetul următor.

„Aceasta pentru că El să facă din ceea ce arunca Șaytan o încercare” pentru două categorii de oameni de care Allah nu se îngrijeste. Prima este a „celor în ale căror inimi este boala”, adică slăbiciune a credinței și lipsa credinței depline și a convingerii ferme. Cea mai mică îndoială le mișcă inimile. Când aud ceea ce arunca Șaytan, îndoiala intră în launtrul lor și acel lucru devine o încercare pentru ei.

A doua categorie este a „celor cu inimile împietrite”, asupra cărora mustrarea și amintirea nu au efect. Din pricina împietririi lor, ei nu înțeleg ceea ce spun Allah și Trimisul Său. Când aud ceea ce a aruncat Șaytan, fac din acel lucru un argument pentru falsul lor, se ceartă prin el și se împotrivesc lui Allah și Trimisului Său. De aceea El spune: „Cu adevărat, nedreptii se află într-o dezbinare îndepărtată”, adică într-o vrajmasie față de Allah, într-o împotrivire față de adevăr și într-o îndepărtare mare de calea cea dreaptă. Ceea ce arunca Șaytan devine astfel o încercare pentru aceste două categorii, scotând la iveală raul ascuns în inimile lor.

Pentru a treia categorie, aceasta devine în realitate o milă. Ei sunt cei menționați în cuvintele: „Și pentru că aceia cărora li s-a dat știința să știe că acesta este adevărul de la Domnul tău”. Allah i-a binecuvântat cu o știință prin care deosebesc adevărul de fals și calauzirea de ratacire. Ei fac deosebire între adevărul statornic, pe care Allah îl întărește, și falsul trecător, pe care Allah îl șterge, pe baza semnelor proprii fiecăruia. Ei află astfel că Allah este Preaînțelept și că hotărăște felurite încercări pentru a scoate la iveală ceea ce se află în suflete dintre bine și rău.

„Să creadă în el” din pricina acestui lucru, iar credința lor sporește atunci când resping îndoielile și piedicile. „Iar inimile lor să i se supună cu smerenie”, adică să se smerească și să se plece Întelepțiunii Sale. Aceasta face parte din calauzirea pe care le-o dăruiește. „Cu adevărat, Allah îi calauzește pe cei care cred”, prin credința lor, „pe o Cale Dreaptă”, adică spre cunoașterea adevărului și împlinirea lui. Allah îi întărește pe cei care cred prin cuvântul statornic în viața lumească și în Viața de Apoi [Ibrahim, 14:27].

¹⁶ Nota ediției arabe: În ambele manuscrise apare aici forma „'Aziz” [Atotputernic], iar autorul a explicat potrivit acestei forme; textul versetului este „'Alim” [Atotștiutor].

Aceste versete arata ca Trimisul - binecuvantarea si pacea lui Allah fie asupra sa - avea un precedent printre fratii sai, trimisii, in ceea ce i s-a intamplat cand a recitat Sura an-Najm. Cand a ajuns la cuvintele: „I-ati vazut voi pe al-Lat si al-'Uzza si pe Manat, a treia, cealalta?” [an-Najm, 53:19-20], Shaytan a aruncat in recitarea sa cuvintele: „Acestea sunt gharaniq-urile cele inalte, iar mijlocirea lor este nadajduita¹⁷”. Din aceasta i-au venit Trimisului tristete si mahnire, iar oamenilor le-a venit o incercare, asa cum a mentionat Allah. Atunci Allah a coborat aceste versete.

Versetele 55 la 57

وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِّنْهُ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ
يَوْمٌ عَقِيمٌ ﴿٥٥﴾ الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٥٦﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأُولَٰئِكَ
لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٥٧﴾

55. Cei care nu cred nu vor inceta sa se indoiasca de el pana cand Ceasul va veni asupra lor pe neasteptate sau pana cand va veni asupra lor pedeapsa unei Zile lipsite de orice bine. 56. In acea Zi, Stapanirea va fi a lui Allah. El va judeca intre ei. Cei care au crezut si au savarsit fapte drepte vor fi in Gradinile Desfatarii. 57. Iar cei care nu au crezut si au tagaduit Semnele Noastre vor avea o pedeapsa umilitoare.

Allah Preainaltul ne vesteste despre starea necredinciosilor: din pricina incapatanarii si impotrivirii lor, ei raman in indoiala fata de ceea ce le-ai adus, o, Muhammad, si nu inceteaza sa se afle in aceasta stare „pana cand Ceasul va veni asupra lor pe neasteptate”, fara ca ei sa-l astepte, „sau pana cand va veni asupra lor pedeapsa unei Zile lipsite de orice bine”, adica o zi in care nu exista niciun bine: Ziua Invierii.

Cand Ceasul sau acea Zi va veni, cei care nu au crezut vor sti ca au fost mincinosi. Vor regreta intr-un timp in care regretul nu le va folosi, isi vor pierde orice speranta in bine si isi vor dori sa fi crezut in Trimis si sa fi urmat calea lui. In aceasta se afla o avertizare impotriva staruintei in indoiala si nascocire.

¹⁷ Nota editiei arabe: Savantii au avut opinii diferite cu privire la autenticitatea relatarii gharaniq. A se vedea Tafsir Ibn Kathir, 5/441; Fath al-Bari, 8/439; ad-Durr al-Manthur, 4/661; Adwa' al-Bayan, 4/730; precum si lucrarea separata a shaykhului al-Albani, Nasb al-majaniq li-nasb qissat al-gharaniq.

„In acea Zi”, adica in Ziua Invierii, „Stapanirea va fi a lui Allah”, Preainaltul, nu a altuia. „El va judeca intre ei” cu Dreptatea si Hotararea Sa desavarsita. „Cei care au crezut” in Allah, in Trimisii Sai si in ceea ce au adus, „si au savarsit fapte drepte” pentru a-si adeveri credinta, vor fi „in Gradinile Desfatarii”: desfatari ale inimii, sufletului si trupului pe care descrierile nu le pot cuprinde si mintile nu le pot pricepe.

„Iar cei care nu au crezut” in Allah si in Trimisii Sai „si au tagaduit Semnele Noastre”, care calauzesc spre adevar si spre ceea ce este drept, intorcandu-se cu incapatanare de la ele sau luptand impotriva lor, „vor avea o pedeapsa umilitoare”, aspra si dureroasa, care le va ajunge pana la inimi. Fiindca i-au umilit pe Trimisii Sai si au batjocorit Semnele Sale, Allah ii va umili prin pedeapsa.

Versetele 58 la 59

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قَتَلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ لَهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٥٨﴾ لِيَدْخُلَنَّهُمْ مَدْخَلًا يُرْضَوْنَ بِهِ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ
حَلِيمٌ ﴿٥٩﴾

58. Iar celor care au emigrat pe Calea lui Allah, apoi au fost ucisi sau au murit, Allah le va darui cu siguranta o inzestrare buna. Cu adevarat, Allah este Cel mai bun dintre inzestratori. 59. El ii va face sa intre intr-un loc de care vor fi multumiti. Cu adevarat, Allah este Atotstiutor, Bland.

Aceasta este o veste mare pentru cel care emigreaza pe Calea lui Allah, parasindu-si casa, patria, copiii si averea, cautand Fata lui Allah si sprijinind religia Sa. Rasplatirea lui este un angajament pe care Allah Si l-a asumat, fie ca moare in patul sau, fie ca este ucis luptand pe Calea lui Allah.

„Allah le va darui cu siguranta o inzestrare buna” in barzakh si in Ziua Invierii, prin intrarea in Paradis, care reuneste odihna, frumusetea, buna inzestrare, incantarea si desfatari ale inimii si trupului.

Este posibil ca sensul sa fie si ca emigrantului pe Calea lui Allah i se garanteaza in lumea aceasta o inzestrare buna si larga, fie ca, potrivit Stiintei lui Allah despre el, va muri in patul sau, fie ca va fi ucis ca martir. Tuturor le este garantata inzestrarea. Nimeni sa nu creada ca, daca isi paraseste casa si averea, va saraci si va ajunge in nevoie, caci Inzestratorul lui este Cel mai bun dintre inzestratori.

Lucrurile s-au petrecut asa cum a vestit Allah: primii emigranti si-au parasit casele, copiii si averile pentru sprijinirea religiei lui Allah. Nu a trecut mult pana cand Allah le-a deschis tarile, le-a dat putere asupra oamenilor si au adunat averi prin care au ajuns dintre cei mai instariti oameni.

Potrivit acestui sens, cuvintele „El ii va face sa intre intr-un loc de care vor fi multumiti” ar putea insemna ca Allah le va deschide tari, indeosebi Mecca, in care au intrat multumiti si bucurosi. Ele pot insemna si inzestrarea din Viata de Apoi, adica intrarea in Paradis. Versetul reuneste astfel inzestrarea lumii acesteia si inzestrarea Vietii de Apoi; formularea se potriveste ambelor sensuri, amandoua fiind corecte.

„Cu adevarat, Allah este Atotstiutor” al tuturor lucrurilor, al celor vazute si ascunse, al celor de mai inainte si al celor de mai apoi. El este „Bland”: robii Il nesocotesc si Il infrunta prin pacate mari, dar El nu grabeste pedeapsa, desi are Putere deplina asupra lor; dimpotriva, continua sa le daruiasca inzestrare si sa-Si reverse Harul asupra lor.

Versetul 60

﴿قُلْ﴾
 * ذٰلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوِّقَ بِهِ ثُمَّ بَغِيَ عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ اِنَّ اللَّهَ
 لَعَفُوٌّ غَفُوْر ﴿٦٠﴾

60. Asa va fi. Iar celui care raspunde numai pe masura raului ce i s-a facut, apoi este din nou nedreptatit, Allah ii va veni cu siguranta in ajutor. Cu adevarat, Allah este Cel care sterge pacatele si Atoateiertator.

Aceasta pentru ca celui impotriva caruia s-a savarsit o nedreptate ii este ingaduit sa raspunda celui care a gresit fata de el cu ceva asemanator greselii sale. Daca face aceasta, nu este vinovat si nu trebuie mustrat. Daca dupa aceea este nedreptatit din nou, Allah il va ajuta, fiindca este nedreptatit si si-a luat deja dreptul. Celui caruia i s-a raspuns printr-o masura echivalenta nu ii este ingaduit sa savarseasca apoi o noua nedreptate. Daca Allah il ajuta pe cel care a raspuns pe masura nedreptatii, Ajutorul Sau este cu atat mai aproape de cel care nu a raspuns si este nedreptatit.

„Cu adevarat, Allah este Cel care sterge pacatele si Atoateiertator”, adica ii iarta pe cei care pacatuiesc, nu grabeste pedeapsa asupra lor, le acopera pacatele si le inlatura, impreuna cu urmele lor. Aceasta este Insusirea Lui statornica, inerenta Esentei Sale, si felul in care Isi trateaza robii in orice timp, prin iertare si acoperirea pacatelor. Asadar, voua, celor nedreptatiti si vatamati, vi se cuvine sa iertati, sa treceti cu vederea si sa acoperiti greselile, pentru ca Allah sa va

trateze asa cum ii tratati voi pe robii Sai. „Iar cel care iarta si indreapta, rasplata lui este la Allah” [ash-Shura, 42:40].

Versetele 61 la 62

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ يُوَلِّجُ الْاَيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي الْاَيْلِ وَاَنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ
بَصِيرٌ ﴿٦١﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ
وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٦٢﴾

61. Aceasta pentru ca Allah face noaptea sa intre in zi si face ziua sa intre in noapte. Cu adevarat, Allah este Atoateauzitor, Atoatevazator. 62. Aceasta pentru ca Allah este Adevarul, iar ceea ce cheama ei in afara Lui este falsul. Cu adevarat, Allah este Cel Preainalt, Cel Mare.

Cel care v-a prescris aceste hotarari bune si drepte este desavarsit in randuirea si carmuirea Sa. El „face noaptea sa intre in zi” si aduce noaptea dupa zi, apoi ziua dupa noapte. Mareste durata uneia, micsorand-o pe a celeilalte, apoi invers. Din aceasta vin succesiunea anotimpurilor, randuiala noptii si a zilei, a soarelui si a lunii. Toate acestea sunt dintre cele mai mari binecuvantari ale Sale si dintre lucrurile de care robii au neaparat nevoie.

„Cu adevarat, Allah este Atoateauzitor”: El aude forfota glasurilor in toate limbile si in ciuda deosebirii nevoilor. El este „Atoatevazator”: vede pasii furnicii negre sub stanca tare, in noaptea lipsita de lumina. Pentru El sunt la fel cel care isi ascunde cuvantul si cel care il rosteste tare, cel care se ascunde noaptea si cel care umbla la lumina zilei [ar-Ra'd, 13:10].

„Aceasta pentru ca Allah este Adevarul”: El este Cel statornic, care nu inceteaza si nu pier. El este Cel Dintai, inaintea Caruia nu a fost nimic, si Cel de pe Urma, dupa Care nu va fi nimic. Numele si Insusirile Sale sunt desavarsite. Fagaduinta Lui este adevarata, Intalnirea cu El este adevarata, religia Lui este adevarata, iar adorarea Lui este adevarul folositor care ramane pentru totdeauna.

„Iar ceea ce cheama ei in afara Lui” dintre idoli, rivali, animale si lucruri neinsufletite „este falsul”: ele sunt false in ele insele, iar adorarea lor este falsa, deoarece este legata de ceva sortit pieirii. Adorarea lor devine zadarnica, fiind legata de aceste lucruri pieritoare spre care se indreapta.

„Cu adevarat, Allah este Cel Preainalt, Cel Mare.” El este Preainalt in Fiinta Sa, deasupra tuturor fapturilor, Preainalt prin rangul Sau, caci are Insusiri desavarsite, si Preainalt prin Stapanirea Sa asupra tuturor fapturilor. El este

Mare in Fiinta, in Nume si in Insusiri. Din Maretia Sa este ca in Ziua Invierii pamantul intreg va fi in Pumnul Sau, iar cerurile vor fi stranse in Dreapta Sa; Kursiyy-ul Sau cuprinde cerurile si pamantul; fruntile robilor se afla in Mana Sa, astfel ca ei nu se misca si nu stau decat prin Voia Lui.

Niciun inger apropiat si niciun profet trimis nu cunoaste realitatea deplina a Maretiei Sale. Orice insusire a desavarsirii, maiestatii, maretiei si grandorii li apartine, iar El are din fiecare cea mai inalta si deplina treapta. Din Maretia Sa este si faptul ca toate actele de adorare ale locuitorilor cerurilor si pamantului urmaresc preamarirea, slavirea si cinstirea Lui. De aceea takbir-ul este un semn al marilor acte de adorare, precum rugaciunea si altele.

Versetele 63 la 64

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿٦٣﴾ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُ الْغَنَى الْحَمِيدُ ﴿٦٤﴾

63. Oare nu vezi ca Allah coboara apa din cer, iar pamantul se inverzeste? Cu adevarat, Allah este Bland si Cunoscator. 64. Ale Lui sunt toate cele din ceruri si de pe pamant. Cu adevarat, Allah este Cel Bogat, Cel Vrednic de toata Lauda.

Allah Preainaltul ne indeamna aici sa privim la Semnele Sale, care dovedesc Unicitatea si desavarsirea Lui. „Oare nu vezi”, adica nu ai privit cu ochii tai si nu ai cugetat cu mintea ta, „ca Allah coboara apa din cer”, adica ploaia, peste un pamant lipsit de viata, gol si prafuit, ale carui plante si copaci s-au uscat, iar acesta se inverzeste, acoperindu-se cu felurite plante placute la vedere? Cel care il readuce la viata dupa moarte si uscaciune ii va readuce la viata si pe morti dupa ce au ajuns tarana.

„Cu adevarat, Allah este Bland si Cunoscator.” El este Cel Bland, care cunoaste tainele si lucrurile ascunse si le aduce robilor Sai binele si indeparteaza raul de la ei prin cai subtile, nevazute de oameni. Din Blandetea Sa este ca ii arata robului Puterea Sa prin razbunare si desavarsirea Stapanirii Sale, apoi ii arata Bunatatea Sa dupa ce robul a ajuns aproape de pieire. Din Blandetea Sa este ca stie locurile in care cad picaturile de ploaie si semintele aflate inlauntrul pamantului, trimite apa spre acea samanta ascunsa de stiinta fapturilor si face sa rasara din ea felurite plante. El este Cunoscator al tainelor lucrurilor, al celor ascunse in piepturi si al celor nevazute.

„Ale Lui sunt toate cele din ceruri si de pe pamant”, prin creatie si stapanire. Ele sunt fapturile si robii Lui, iar El le carmuieste prin Stapanirea, Intelepciunea si Puterea Sa desavarsita. Nimeni in afara Lui nu are vreo parte in aceasta.

„Cu adevarat, Allah este Cel Bogat” prin Fiinta Sa, avand o Bogatie deplina din toate punctele de vedere. Din Bogatia Sa este ca nu are nevoie de nicio faptura si nu ia niciun apropiat din nevoie de sprijin, nici nu Se intareste prin multimea fapturilor din pricina vreunei lipsuri. Nu are sotie si nici copil. El este Cel de care depind toate si care nu depinde de nimeni; nu mananca, nu bea si nu are nevoie de nimic din cele de care au nevoie fapturile. El hraneste si nu este hranit.

Din Bogatia Sa este ca toate fapturile au nevoie de El pentru existenta, pregatirea lor, inzestrare, religie si viata lumeasca. Daca toti cei din ceruri si de pe pamant, vii si morti, s-ar aduna pe un singur loc si fiecare I-ar cere tot ceea ce isi doreste, iar El le-ar da mai mult decat nadajduiesc, aceasta nu ar micsora cu nimic Stapanirea Lui. Mana Lui este larg deschisa cu bine si binecuvantari, zi si noapte, iar Harul Sau nu inceteaza sa coboare. In Casa Demnitatii Sale se afla ceea ce niciun ochi nu a vazut, nicio ureche nu a auzit si nicio inima omeneasca nu si-a inchipuit.

El este „Cel Vrednic de toata Lauda”: laudat in Fiinta Sa, in Numele Sale cele frumoase, in Insusirile Sale desavarsite si in Faptele Sale, care se desfasoara intre Dreptate, Bunatate, Mila si Intelepciune. In Legea Sa nu porunceste decat ceea ce aduce un folos lipsit de rau ori un folos mai mare decat raul, si nu opreste decat ceea ce cuprinde un rau lipsit de folos ori un rau mai mare decat folosul. A Lui este Lauda care umple cerurile, pamantul, ceea ce se afla intre ele si tot ceea ce voieste El dupa aceea. Robii nu-I pot cuprinde Lauda; El este asa cum S-a laudat pe Sine, mai presus de lauda fapturilor. El este laudat pentru calauzirea celui pe care il calauzeste si pentru parasirea celui pe care il paraseste; Bogat in Lauda Sa si Vrednic de Lauda in Bogatia Sa.

Versetele 65 la 66

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِي الْأَرْضِ وَالْفُلْكَ يَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ
وَيَمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرءُوفٌ
رَحِيمٌ ﴿٦٥﴾ وَهُوَ الَّذِي أَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ إِنَّ الْإِنْسَانَ
لَكَفُورٌ ﴿٦٦﴾

65. Oare nu vezi ca Allah v-a supus voua tot ceea ce este pe pamant si corabiile care plutesc pe mare din Porunca Sa? El tine cerul sa nu cada peste pamant decat cu Voia Sa. Cu adevarat, Allah este Plin de bunatate si Indurator fata de oameni. 66. El este Cel care v-a dat viata, apoi va va face sa muriti, apoi va va readuce la viata. Cu adevarat, omul este foarte nerecunoscator.

Adica: oare nu vezi cu ochii si cu mintea Binecuvantarea Domnului tau, cea cuprinzatoare si intinsa? „Allah v-a supus voua tot ceea ce este pe pamant”, dintre animale, plante si lucruri neinsufletite. Tot ce se afla pe pamant a fost pus in slujba fiilor lui Adam: animalele pentru calarie, purtarea poverilor, felurite munci, hrana si alte foloase; copacii si roadele lor; iar omului i s-a dat puterea de a le planta si folosi; precum si mineralele pe care le scoate din pamant si de care se foloseste.

El v-a supus si „corabiile”, care „plutesc pe mare din Porunca Sa”: va poarta pe voi si marfurile voastre, va duc dintr-un loc in altul, iar din mare scoateti podoabe pe care le purtati. Din Mila Lui fata de voi, „El tine cerul sa nu cada peste pamant”. Daca nu ar fi Mila si Puterea Sa, cerul ar cadea peste pamant, ar nimici tot ce se afla pe el si i-ar uide pe toti. „Allah tine cerurile si pamantul sa nu piara; iar daca ar pieri, nimeni in afara Lui nu le-ar putea tine. Cu adevarat, El este Bland, Atoateiertator” [Fatir, 35:41].

„Cu adevarat, Allah este Plin de bunatate si Indurator fata de oameni.” El este mai milostiv cu ei decat parintii lor si decat sunt ei cu ei insisi. De aceea le voieste binele, in vreme ce ei isi voiesc uneori raul si vatamarea. Din Mila Lui le-a supus toate lucrurile acestea.

„El este Cel care v-a dat viata”, si v-a adus la existenta din nefiinta; „apoi va va face sa muriti”, dupa ce v-a dat viata; „apoi va va readuce la viata” dupa moarte, pentru a-l rasplati pe cel care a facut bine pentru binele sau si pe cel care a facut rau pentru raul sau. „Cu adevarat, omul”, in general, in afara celui pe care Allah il binecuvanteaza, „este foarte nerecunoscator” fata de

Binecuvantarile lui Allah: nu recunoaste Bunatatea Sa si poate chiar sa tagaduiasca invierea si Puterea Domnului sau.

Versetele 67 la 70

لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ ۚ فَلَا يُنْزِعُ عَنْكَ فِي الْأَمْرِ ۚ وَأَدْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ
 إِنَّكَ لَعَلَىٰ هُدًى مُّسْتَقِيمٍ ﴿٦٧﴾ وَإِنْ جَدَلُوكَ فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا
 تَعْمَلُونَ ﴿٦٨﴾ اللَّهُ يُحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ
 تَخْتَلِفُونَ ﴿٦٩﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۚ إِنَّ ذَلِكَ فِي
 كِتَابٍ ۚ إِنَّ ذَلِكَ عَلَىٰ اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧٠﴾

67. Fiecarei comunitati i-am randuit o cale de adorare pe care o urmeaza. Asadar, sa nu se certe cu tine asupra acestei porunci, ci cheama la Domnul tau, caci tu esti cu adevarat pe o Calauzire Dreapta. 68. Iar daca se cearta cu tine, spune: „Allah stie mai bine ceea ce faceti.” 69. Allah va judeca intre voi in Ziua Invierii cu privire la lucrurile asupra carora ati fost in dezacord. 70. Oare nu stii ca Allah cunoaste tot ceea ce este in cer si pe pamant? Cu adevarat, acestea se afla intr-o Carte. Cu adevarat, acest lucru este usor pentru Allah.

Allah Preainaltul ne vesteste ca a randuit fiecarei comunitati o cale de adorare, adica un sir de acte prin care I se aduce adorare. Aceste cai se pot deosebi in unele privinte, dar toate sunt intemeiate pe dreptate si intelepciune. Allah spune: „Fiecaruia dintre voi i-am randuit o lege si o cale limpede. Daca Allah ar fi voit, v-ar fi facut o singura comunitate, inasa a voit sa va incerce prin ceea ce v-a dat. Intreceti-va, asadar, in fapte bune. La Allah este intoarcerea voastra a tuturor, iar El va va vesti despre cele asupra carora v-ati deosebit” [al-Ma'idah, 5:48].

„Pe care o urmeaza”, adica oamenii fiecarei comunitati lucreaza potrivit starii lor. Nu se cuvine sa se ridice obiectii impotriva vreunei legi venite de la Allah, cu atat mai putin din partea politeistilor nestiutori. Dupa ce Mesajul Trimisului este dovedit prin semnele sale, trebuie primit tot ceea ce a adus, cu acceptare si supunere, iar obiectiile trebuie lasate.

De aceea El spune: „Sa nu se certe cu tine asupra acestei porunci”, adica aceia care te tagaduiesc sa nu te atraga in disputa si sa nu se impotriveasca unora dintre cele aduse de tine prin rationamentele lor stricate. De pilda, s-au certat despre animalul mort, folosind o analogie falsa: „Voi mancati ceea ce

ucideti, dar nu mancati ceea ce ucide Allah!"; ori au spus: „Negotul este asemenea cametei”. Nu este obligatoriu sa se raspunda separat fiecareia dintre aceste obiectii si altora asemanatoare, cat timp ei tagaduiesc insasi originea Mesajului. Fiecare lucru trebuie asezat la locul sau potrivit.

Daca cel care ridica o astfel de obiectie in timp ce tagaduiește Mesajul pretinde ca se cearta numai pentru a afla si a fi calauzit, i se spune: discutia cu tine priveste mai intai dovedirea sau respingerea Mesajului. Staruinta lui numai asupra acelei chestiuni arata incapatanare si dorinta de a slabi adevarul. De aceea Allah i-a poruncit Trimisului Sau sa cheme la Domnul lui cu intelepciune si povatuire frumoasa si sa-si continue chemarea, indiferent daca unii se impotrivesc sau nu.

Nimic sa nu te impiedice de la chemarea la Allah, fiindca „tu esti cu adevarat pe o Calauzire Dreapta”: o cale cumpatata, care duce la scop si care cuprinde cunoasterea adevarului si lucrarea potrivit lui. Esti sigur de ceea ce urmezi si ai certitudine in religia ta. Aceasta cere sa ramai statornic in Porunca Domnului tau. Nu te afli pe un lucru indoielnic sau nascocit, ca sa te lasi purtat de poftele oamenilor si sa te opreasca obiectiile lor. Aceasta este asemenea Cuvantului Sau: „Increde-te in Allah, caci tu esti pe adevarul limpede” [an-Naml, 27:79].

Cuvintele „tu esti cu adevarat pe o Calauzire Dreapta” constituie si un raspuns intemeiat pe mintea sanatoasa la obiectiile privitoare la detaliile Legii. Calauzirea este descrierea tuturor celor aduse de Trimis, atat in principiile de baza, cat si in ramuri. Frumusetea, dreptatea, cumpatarea si intelepciunea lor pot fi cunoscute prin mintea si firea sanatoasa, atunci cand sunt cercetate poruncile si interdictiile in amanunt.

De aceea Allah i-a poruncit sa inceteze disputa cu ei in aceasta stare: „Iar daca se cearta cu tine, spune: Allah stie mai bine ceea ce faceti”, adica El va cunoaste scopurile si intentiile voastre si va va rasplati pentru ele. „Allah va judeca intre voi in Ziua Invierii cu privire la lucrurile asupra carora ati fost in dezacord.” Cel care a urmat Calea Dreapta va fi dintre oamenii Desfatarii, iar cel care s-a indepartat de ea va fi dintre oamenii Iadului.

Din desavarsirea Judecatii Sale este faptul ca ea se intemeiaza pe Stiinta. De aceea Allah ne vesteste despre Stiinta si Cartea Sa cuprinzatoare: „Oare nu stii ca Allah cunoaste tot ceea ce este in cer si pe pamant?” Nimic dintre cele vazute si ascunse, trecute sau viitoare nu-I este ascuns. Allah a scris aceasta Stiinta cuprinzatoare intr-o Carte, al-Lawh al-Mahfuz, atunci cand a creat Condeiul si i-a spus: „Scrie!” Acesta a intrebat: „Ce sa scriu?” El a spus: „Scrie tot ceea ce va fi pana in Ziua Invierii.”¹⁸⁷

¹⁸ Nota editiei arabe: Hadithul a fost consemnat de Ahmad (5/317), Abu Dawud (4700) si at-Tirmidhi (2155). Al-Albani l-a declarat autentic in as-Sahihah (133) si in comentariul sau la as-Sunnah de Ibn Abi 'Asim (1/48).

„Cu adevarat, acest lucru este usor pentru Allah.” Chiar daca inchipuirea voastra nu poate cuprinde aceasta, pentru Allah este usor sa cuprinda toate lucrurile prin Stiinta Sa si sa le scrie intr-o Carte care se potriveste deplin cu ceea ce se va petrece.

Versetele 71 la 72

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يَنْزِلْ بِهِ سُلْطَانٌ وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ﴿٧١﴾ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٌ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ يَكَادُونَ يَسْطُونَ بِالَّذِينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا قُلْ أَفَأَنْتُمْ بَشَرٌ مِمَّنْ ذُكِّرُوا النَّارُ وَعَدَهَا اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَبَشَرٌ الْمَصِيرُ ﴿٧٢﴾

71. Ei adora in afara de Allah lucruri pentru care El nu a coborat nicio dovada si despre care ei nu au nicio stiinta. Nedreptii nu vor avea niciun ajutor. **72.** Cand li se recita Semnele Noastre limpezi, vezi respingere pe chipurile celor care nu cred. Aproape ca se napustesc asupra celor care le recita Semnele Noastre. Spune: „Sa va vestesc ceva mai rau decat aceasta? Focul pe care Allah l-a fagaduit celor care nu cred. Ce rea destinatie!”

Allah Preainaltul descrie starea politeistilor care pun alaturi de El rivali. Ei au ajuns intr-una dintre cele mai urate stari, caci ceea ce fac nu are niciun temei si nicio dovada. Ei nu au nicio stiinta, ci numai imita orbeste ceea ce au primit de la parintii lor rataciti.

Se poate intampla ca omul sa nu cunoasca un lucru pe care il face, desi exista pentru el o dovada pe care nu o cunoaste. In cazul acestora, Allah a vestit ca nu a coborat nicio autoritate pentru fapta lor. Nu exista nicio dovada care sa o ingaduie sau sa o sprijine; dimpotriva, El a coborat dovezi hotaratoare pentru stricaciunea si falsitatea ei.

Apoi Allah ii ameninta pe nedreptii incapatanati fata de adevar: „Nedreptii nu vor avea niciun ajutor” care sa-i izbaveasca de Pedeapsa lui Allah atunci cand aceasta ii va cuprinde.

Au oare acesti oameni, care nu au stiinta despre ceea ce urmeaza, intentia de a urma Semnele si Calauzirea atunci cand acestea ajung la ei? Sau sunt multumiti cu falsul in care se afla? Allah arata aceasta prin cuvintele: „Cand li se recita Semnele Noastre limpezi”, adica Semnele marete ale lui Allah, care despart adevarul de fals, ei nu le asculta si nu le acorda atentie. Dimpotriva,

„vezi respingere pe chipurile celor care nu cred”: din pricina urii si neplacerii, chipurile lor sunt incrunstate si intunecate.

„Aproape ca se napustesc asupra celor care le recita Semnele Noastre”, adica sunt gata sa-i loveasca si sa-i ucida, din pricina inversunarii, urii si vrajmasiei puternice fata de ei si fata de adevar. Aceasta stare este dintre cele mai rele stari ale necredinciosilor, dar exista ceva si mai rau: locul la care vor ajunge. De aceea El spune: „Sa va vestesc ceva mai rau decat aceasta? Focul pe care Allah l-a fagaduit celor care nu cred. Ce rea destinatie!” Raul lui este indelungat si intins, iar suferintele si durerile lui sporesc neincetat.

Versetele 73 la 74

ج
يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضَرْبَ مَثَلٍ فَاسْتَمِعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ ﴿٧٣﴾ مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٧٤﴾

73. O, oameni! Vi se da o pilda, asa ca ascultati-o: cei pe care ii chemati in afara de Allah nu vor crea nici macar o musca, chiar daca s-ar aduna cu totii pentru aceasta. Iar daca musca le-ar lua ceva, ei nu l-ar putea recupera de la ea. Cat de slab este cel care cauta si cat de slab este cel cautat! 74. Ei nu L-au pretuit pe Allah asa cum I se cuvine. Cu adevarat, Allah este Puternic, Atotputernic.

Aceasta este o pilda pe care Allah o da pentru uraciunea adorarii idolilor si pentru a arata lipsa de judecata a celor care ii adora. Toti idoli sunt slabi. „O, oameni!” este o adresare catre credinciosi si necredinciosi deopotriva. Credinciosii sporesc in stiinta si intelegere, iar impotriva necredinciosilor se statorniceste dovada.

„Vi se da o pilda, asa ca ascultati-o”, adica indreptati-va auzul spre ea si inteleti ceea ce cuprinde. Nu o primiti cu inimi neatente si fara sa ascultati, ci ascultati cu inimile si cu auzul. Pilda este aceasta: „cei pe care ii chemati in afara de Allah”, adica tot ceea ce este chemat in afara Lui, „nu vor crea nici macar o musca”, una dintre cele mai mici si neinsemnate fapturi. Daca nu pot crea aceasta faptura slaba, cu atat mai putin pot crea ceva mai mare.

„Chiar daca s-ar aduna cu totii pentru aceasta.” Mai mult, „daca musca le-ar lua ceva, ei nu l-ar putea recupera de la ea”. Aceasta este culmea neputintei.

„Cat de slab este cel care cauta”, adica adoratul in afara de Allah, „si cat de slab este cel cautat”, adica musca! Amandoi sunt slabi, iar mai slab decat ei este cel care se leaga de aceasta faptura neputincioasa si o aseaza pe aceeasi treapta cu Domnul lumilor.

Acestia „nu L-au pretuit pe Allah asa cum I se cuvine”, caci l-au pus pe cel neputincios si sarac in toate privintele pe aceeasi treapta cu Cel Bogat si Puternic din toate punctele de vedere. L-au pus pe cel care nu-si poate aduce nici lui si nici altuia folos sau vatamare, care nu poate da viata, provoca moartea ori invia, pe aceeasi treapta cu Cel care aduce folosul si vatamarea, da si opreste, Stapanul care carmuiește totul.

„Cu adevarat, Allah este Puternic, Atotputernic”, adica desavarsit in Putere si in Tarie. Din desavarsirea Puterii si Tariei Sale este ca fruntile tuturor fapturilor sunt in cele doua Maini ale Sale; nimic nu se misca si nimic nu sta nemiscat decat prin Voia Sa. Ceea ce Allah voieste se intampla, iar ceea ce nu voieste nu se intampla. El tine cerurile si pamantul sa nu piara, ii va invia pe cei dintai si pe cei de pe urma printr-un singur Strigat si a nimicit tiranii si comunitatile incapatanate printr-un lucru foarte usor si printr-o mica parte din Pedepsa Sa.

Versetele 75 la 76

ج
 اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٧٥﴾
 يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٧٦﴾

75. Allah alege trimisi dintre ingeri si dintre oameni. Cu adevarat, Allah este Atoateazutor, Atoatevazator. 76. El cunoaste ceea ce este inaintea lor si ceea ce este in urma lor, iar la Allah se intorc toate lucrurile.

Dupa ce Allah Preainaltul Si-a aratat desavarsirea si a aratat slabiciunea idolilor si faptul ca El este Singurul vrednic de adorare, ne-a vestit despre starea trimisilor si despre deosebirea lor fata de celelalte fapturi prin virtutile cu care au fost alesi.

„Allah alege trimisi dintre ingeri si dintre oameni”, adica alege dintre ingeri trimisi si dintre oameni trimisi, alegandu-i pe cei mai curati din categoria lor, pe cei care au reunit insusirile desavarsirii si sunt cei mai vrednici de alegere. Trimisii nu pot fi decat cei mai alesi dintre fapturi. Cel care i-a ales nu este nestiutor al realitatilor si nu cunoaste numai unele lucruri, ramanandu-I altele ascunse. El este Atoateazutor si Atoatevazator, cuprinzand toate lucrurile prin Stiinta, Auzul si Vazul Sau. Alegerea lor se intemeiaza pe Stiinta Sa ca sunt

potriviti si vrednici sa primeasca Revelatia. Allah spune: „Allah stie mai bine unde sa aseze Mesajul Sau” [al-An'am, 6:124].

„Iar la Allah se intorc toate lucrurile.” El ii trimite pe trimisi sa-i cheme pe oameni la Allah. Unii raspund chemarii, iar altii o resping; unii implinesc ceea ce li se cere, iar altii se dau inapoi. Aceasta este misiunea trimisilor. Rasplatirea pentru aceste fapte li apartine lui Allah, care judeca prin Harul si Dreptatea Sa.

Versetele 77 la 78

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ ﴿٧٧﴾ وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ اجْتَبَكُمْ وَمَا جَعَلَ
عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مِّلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ
وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ فَأَقِيمُوا
الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ
النَّصِيرُ ﴿٧٨﴾

77. O, voi cei care credeti! Plecati-va, prosternati-va, adorati-L pe Domnul vostru si faceti binele, pentru ca voi sa izbanditi. 78. Si straduiti-va pentru Allah asa cum I se cuvine. El v-a ales si nu v-a pus nicio greutate in religie, religia parintelui vostru Ibrahim. El v-a numit musulmani mai inainte si in aceasta [Carte], pentru ca Trimisul sa fie martor asupra voastra, iar voi sa fiti martori asupra oamenilor. Impliniti rugaciunea, dati zakah si tineti-va cu tarie de Allah. El este Ocrotitorul vostru. Ce minunat Ocrotitor si ce minunat Ajutor!

Allah Preainaltul le porunceste robilor Sai credinciosi rugaciunea si mentioneaza in mod deosebit plecarea si prosternarea, datorita virtutii lor si fiindca ele sunt stalpi ai rugaciunii. El le porunceste sa-L adore, iar adorarea este un izvor de bucurie si o alinare pentru inima intristata. Stapanirea si Bunatatea Sa fata de robi cer ca ei sa-I daruiasca Lui in intregime adorarea si sa faca binele in general.

Allah a legat izbanda de aceste lucruri: „pentru ca voi sa izbanditi”, adica sa castigati ceea ce doriti si sa scapati de ceea ce va temeti. Nu exista alta cale spre izbanda decat sinceritatea in adorarea Creatorului si stradanii de a le fi de folos robilor Sai. Celui caruia i se da succes in aceasta ii este data partea cea mai inalta din fericire, reusita si izbanda.

„Si straduiti-va pentru Allah asa cum I se cuvine.” Stradania inseamna folosirea intregii puteri pentru atingerea scopului dorit. Stradania pentru Allah asa cum I se cuvine inseamna implinirea deplina a Poruncii Lui si chemarea oamenilor la Calea Sa prin toate mijloacele care duc la aceasta: sfat sincer, invatare, lupta, disciplinare, mustrare, povatuire si altele asemenea.

„El v-a ales”, adica v-a ales pe voi, comunitatea musulmanilor, dintre oameni, a ales pentru voi religia, a fost multumit de ea pentru voi si v-a ales cea mai buna Carte si cel mai bun Trimis. Primiti aceasta Binecuvantare uriasa implinind stradania care vi se cere.

Pentru ca unii ar putea crede ca porunca „straduiti-va pentru Allah asa cum I se cuvine” impune ceea ce omul nu poate purta ori ceea ce ii este foarte greu, Allah a indepartat aceasta presupunere: „si nu v-a pus nicio greutate in religie”, adica nicio dificultate apasatoare, ci a facut-o foarte usoara. Mai intai, El nu porunceste si nu obliga decat la ceva usor pentru suflet, care nu-l impovareaza si nu-i este de nesuportat. Daca apare un motiv de usurare, Porunca este usurata prin inlaturarea ei intreaga sau a unei parti.

Din acest verset se desprind regulile religioase: „Greutatea aduce inlesnirea” si „necesitatile fac ingaduite lucrurile oprite”. Sub acestea intra multe dintre hotararile ramurilor de fiqh, cunoscute din cartile de jurisprudenta.

„Religia parintelui vostru Ibrahim”, adica religia si poruncile mentionate sunt calea lui Ibrahim, de care el a ramas legat. Tineti-va, asadar, de ea si urmati-o. „El v-a numit musulmani mai inainte”, in Cartile de mai inainte, in care sunteti mentionati si cunoscuti, „si in aceasta”, adica in aceasta Carte si in aceasta Lege. Numele vostru a ramas acelasi, in trecut si acum.

„Pentru ca Trimisul sa fie martor asupra voastra” prin faptele voastre bune si rele, „iar voi sa fiti martori asupra oamenilor”, deoarece sunteti cea mai buna comunitate scoasa pentru oameni, o comunitate dreapta, aleasa si echilibrata. Voi marturisiti ca trimisii si-au transmis Mesajul catre comunitatile lor si marturisiti asupra comunitatilor ca Mesajul le-a fost transmis, potrivit celor vestite de Allah in Cartea Sa.

„Impliniti rugaciunea” cu stalpii, conditiile, limitele si toate cerintele ei. „Dati zakah” obligatorie celor indreptatiti la ea, ca recunostinta fata de Allah pentru ceea ce v-a daruit. „Si tineti-va cu tarie de Allah”, adica cautati ocrotire la El si incredeti-va in El; nu va bizuiti pe puterea si taria voastra. „El este Ocrotitorul vostru”, Cel care va carmuieste treburile, va randuieste treburile spre bine si va aseaza in cea mai buna stare. „Ce minunat Ocrotitor” pentru cel care Il ia drept Ocrotitor, fiindca ii implineste ceea ce cauta, „si ce minunat Ajutorator” pentru cel care-I cere ajutorul, fiindca indeparteaza de la el lucrul de care se teme.

Aici se incheie tafsirul Surei al-Hajj. Toata Lauda Ii apartine lui Allah, Domnul lumilor.

Juzul 18

Sura al Muminun

VERSETELE 1 LA 118

Sura al-Mu'minin este mekkana

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

In Numele lui Allah, Cel Milostiv, Indurador.

Versetele 1 la 11

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴿٢﴾ وَالَّذِينَ هُمْ
عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ ﴿٤﴾ وَالَّذِينَ هُمْ
لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٥﴾ إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ
مَلُومِينَ ﴿٦﴾ فَمَنْ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿٧﴾ وَالَّذِينَ
هُمْ لَأَمْنَتِهِمْ وَعَهْدُهُمْ رُعُونَ ﴿٨﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَوَاتِهِمْ
يُحَافِظُونَ ﴿٩﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿١١﴾

1. Cu adevarat, credinciosii au izbandit: 2. cei smeriti in rugaciunea lor, 3. cei care se indeparteaza de vorbe si faptele desarte, 4. cei care implinesc zakah, 5. cei care isi pazesc partile intime, 6. in afara de sotile lor sau de cele pe care le stapanesc mainile lor drepte, caci atunci ei nu sunt de muștrat. 7. Iar cei care cauta dincolo de acestea sunt cei care incalca limitele. 8. Si cei care isi pazesc lucrurile incredintate si legamintele, 9. si cei care isi pazesc rugaciunile. 10. Acestia sunt mostenitorii, 11. cei care vor mosteni Firdawsul si vor ramane acolo pentru totdeauna.

Aceasta este o lauda adusa de Allah robilor Sai credinciosi, o mentionare a izbanzii si fericirii lor si a mijloacelor prin care au ajuns la ele. Ea cuprinde

indemnului de a dobândi aceste însușiri și de a dori să le avem. Robul să se cantească pe sine și pe ceilalți cu aceste versete; prin ele va cunoaște credința pe care o are el și o au alții, sporirea sau lipsa ei, mărirea ori slăbiciunea ei.

„Cu adevărat, credincioșii au izbândit”, adică au castigat, au fost fericiți și au reușit, dobândind tot ceea ce se caută. Ei sunt credincioșii care au crezut în Allah și i-au adevărit pe trimisi.

Dintre însușirile lor desăvârșite este că sunt „smeriți în rugăciunea lor”. Smerenia în rugăciune înseamnă prezenta inimii înaintea lui Allah Preainaltul și constientizarea apropierei Sale. Prin aceasta, inima se liniștește, sufletul se calmează, mișcările se domolesc, privirile în jur se imputinează, iar robul stă cu smerenie înaintea Domnului său, având în minte tot ceea ce spune și face în rugăciune, de la început până la sfârșit. Astfel se risipesc soaptele lui Shaytan și gândurile rele. Acesta este duhul și scopul rugăciunii și este ceea ce îi scrie robului.

Rugăciunea fără smerenie și fără prezenta inimii, chiar dacă este valabilă și primește rasplata, este rasplatită numai potrivit lucrurilor pe care inima le înțelege din ea.

„Cei care se îndepărtează de vorbele și faptele desarte”, adică de cuvintele în care nu există niciun bine și niciun folos. Ei le evita, dorind să se ridice deasupra lor. Când trec pe lângă vorba desartă, trec cu demnitate. Dacă se îndepărtează de lucrul desart, îndepărtarea lor de ceea ce este oprit este cu atât mai cuvenită.

Când robul își stăpânește limba și o păstrează numai pentru bine, el își ține sub control întreaga conduită. Profetul - binecuvântarea și pacea lui Allah fie asupra sa - i-a spus lui Mu'adh ibn Jabal, când l-a povățuit: „Să nu-ți spun ceea ce stăpânește toate acestea?” Mu'adh a spus: „Ba da, o, Trimis al lui Allah!” Atunci Profetul și-a apucat limba și a spus: „Ține aceasta sub control.”¹⁹ Credincioșii își stăpânesc limba și se opresc de la vorbele desarte și interzise.

„Cei care implinesc zakah”, adică dau zakah pentru averile lor, deși felurile averii sunt diferite. Ei se curată pe sine de murdăria caracterului și a faptelor, care întinează sufletele dacă nu sunt parase și evitate. Ei fac bine în adorarea Creatorului prin smerenia în rugăciune și fac bine fapturilor Sale prin plata zakah.

„Cei care își pazesc partile intime” de zina. Din păzirea deplină face parte evitarea lucrurilor care duc la zina, precum privirea, atingerea și altele. Ei le

¹⁹ Nota privind sursele: Hadithul a fost relatat de Ahmad (5/231), at-Tirmidhi (2616) și Ibn Majah (3973). At-Tirmidhi l-a numit „hasan sahih”; a se vedea al-Irwa', nr. 413. În ediția araba, numărul relatării din Ibn Majah este tipărit greșit 2973.

pazesc fata de oricine, „in afara de sotiile lor sau de cele pe care le stapanesc mainile lor drepte”, adica sclavele aflate in stapanirea lor; „caci atunci ei nu sunt de mustat”, fiindca Allah Preainaltul le-a ingaduit.

„Iar cei care cauta dincolo de acestea”, adica dincolo de sotie si de sclava aflata in stapanire, „sunt cei care incalca limitele”, trecand de la ceea ce Allah a ingaduit la ceea ce El a interzis si indraznind sa depaseasca hotarele Sale. Sensul general al versetului dovedeste interzicerea casatoriei mut'ah, deoarece femeia dintr-o astfel de legatura nu este o sotie adevarata, casatoria nefiind menita sa ramana, si nici o sclava. El dovedeste si interzicerea casatoriei de tahleel, din acelasi motiv.

Cuvintele „cele pe care le stapanesc mainile lor drepte” arata ca, pentru ca legatura cu o sclava sa fie ingaduita, barbatul trebuie sa o stapaniasca in intregime. Daca detine numai o parte din ea, legatura nu ii este ingaduita, fiindca ea nu se afla numai in stapanirea lui, ci apartine si altuia. Dupa cum o femeie libera nu poate avea doi soti, tot astfel nu este ingaduit ca doi stapani sa aiba relatii intime cu aceeasi sclava.

„Si cei care isi pazesc lucrurile incredintate si legamintele”, adica le respecta, cunosc cerintele lor si sunt atenti sa le implineasca si sa le duca la indeplinire. Aceasta formulare are un sens general si cuprinde toate lucrurile incredintate, atat drepturile lui Allah, cat si drepturile oamenilor.

Allah Preainaltul spune: „Noi am infatisat lucrul incredintat cerurilor, pamantului si muntilor, dar ele au refuzat sa-l poarte si s-au temut de el, iar omul l-a purtat” [al-Ahzab, 33:72]. Tot ceea ce Allah i-a poruncit robului Sau este un lucru incredintat, pe care robul trebuie sa-l pazeasca prin implinire deplina. Aici intra si bunurile, averile, tainele si celelalte lucruri pe care oamenii si le incredinteaza unii altora. Robul trebuie sa se ingrijeasca de ambele feluri si sa le indeplineasca pe amandoua. Allah spune: „Cu adevarat, Allah va porunceste sa inapoiați lucrurile incredintate celor carora li se cuvin” [an-Nisa', 4:58].

Acelasi lucru este valabil pentru legaminte: cele dintre rob si Domnul sau si cele pe care oamenii le incheie intre ei. Ei trebuie sa le pazeasca si sa le implineasca; nu le este ingaduit sa le negligeze sau sa nu le respecte.

„Si cei care isi pazesc rugaciunile”, adica staruie sa le savarseasca la timpul lor, in felul prescris, implinind conditiile si stalpii lor. Allah i-a laudat atat pentru smerenia din rugaciune, cat si pentru pazirea rugaciunilor, fiindca rugaciunile lor nu sunt desavarsite decat prin amandoua. Cel care staruie in rugaciune fara smerenie sau are smerenie fara sa-si pazeasca rugaciunile este vrednic de mustare si are o lipsa.

„Acestia”, cei descriși prin aceste însușiri, „sunt mostenitorii, cei care vor mosteni Firdawsul”. Firdawsul este partea cea mai înaltă, centrală și aleasă a Paradisului, fiindcă ei au dobândit cele mai alese însușiri laudabile. Este posibil ca prin Firdaws să se înțeleagă întregul Paradis, astfel încât să-i cuprindă pe toți credincioșii, fiecare potrivit stării și treptei sale. „Și vor rămâne acolo pentru totdeauna”: nu vor ieși din el și nu vor dori să fie mutați, fiindcă acolo se afla desfătări desăvârșite, cele mai bune și mai complete, fără nimic care să le tulbure bucuria sau să le micșoreze fericirea.

Versetele 12 la 16

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ مِّن طِينٍ ﴿١٢﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ ﴿١٣﴾ ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظْمًا فَكَسَوْنَا الْعِظْمَ لَحْمًا ثُمَّ أَنشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ﴿١٤﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمَيِّتُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ تَبْعُونَ ﴿١٦﴾

12. Cu adevărat, Noi l-am creat pe om dintr-un extract de lut. **13.** Apoi l-am făcut o picătură așezată într-un loc sigur. **14.** Apoi am făcut din picătura un cheag, din cheag am făcut o bucată de carne, din bucată de carne am făcut oase, iar oasele le-am îmbrăcat cu carne. Apoi l-am făcut o altă creație. Binecuvântat fie Allah, Cel mai bun dintre creatori! **15.** Apoi, după aceasta, voi veți muri. **16.** Apoi, în Ziua Învierii, veți fi ridicați.

În aceste versete, Allah aminteste etapele prin care trece omul, de la începutul creării sale până la destinația sa finală. El aminteste mai întâi crearea parintelui omenirii, Adam, și spune că l-a creat „dintr-un extract de lut”, adică dintr-un lut extras și adunat din toate părțile pământului. De aceea urmașii lui Adam se deosebesc potrivit felurilor pământului din care a fost luat: unii sunt buni, alții rai, iar alții se afla între acestea; unii sunt blânzi, alții aspri, iar alții se afla între ele.

„Apoi l-am făcut”, adică pe om, „o picătură” care iese dintre sira spinării și coaste [at-Tariq, 86:7], apoi se așează „într-un loc sigur”, uterul, unde este ocrotită de stricăciune, de vant și de alte vătămări.

„Apoi am făcut din picătura” așezată acolo „un cheag”, adică sange roșu, după patruzeci de zile de la așezarea picăturii în locul sigur. „Din cheag am făcut o bucată de carne”, după alte patruzeci de zile, adică o bucată de carne

cat ceea ce poate fi mestecat. „Din bucata de carne am facut oase”: din partea moale am facut oase tari, raspandite prin carne dupa nevoia trupului. „Iar oasele le-am imbracat cu carne”, adica am facut carnea ca un invelis pentru oase, dupa cum am facut oasele drept schelet pentru carne. Aceasta are loc in a treia perioada de patruzeci de zile.

„Apoi l-am facut o alta creatie”, in care sufletul este insuflat, iar omul trece de la starea neinsuflatita la aceea de fiinta vie. „Binecuvantat fie Allah”, adica Preainalt si Preamarit este El, Cel cu binele imbelsugat, „Cel mai bun dintre creatori”. El este Cel „care a desavarsit tot ceea ce a creat si a inceput crearea omului din lut, apoi i-a facut urmasii dintr-un extract dintr-un fluid neinsemnat; apoi l-a alcatuit si a insuflat in el din sufletul creat de El si v-a daruit auzul, vazul si inimile. Putina este recunostinta voastra!” [as-Sajdah, 32:7-9].

Allah a desavarsit toate lucrurile pe care le-a creat, iar omul este dintre cele mai bune creatii ale Sale; ba chiar este cea mai aleasa dintre ele, dupa cum spune: „Cu adevarat, Noi l-am creat pe om in cea mai buna alcatuire” [at-Tin, 95:4]. De aceea cei alesi dintre oameni sunt cei mai buni si mai desavarsiti dintre fapturi.

„Apoi, dupa aceasta”, dupa ce ati fost creati si vi s-au insuflat sufletele, „voi veti muri” intr-una dintre etapele calatoriei voastre. „Apoi, in Ziua Invierii, veti fi ridicati” si veti fi rasplatiti pentru faptele voastre, bune si rele. Allah spune: „Oare crede omul ca va fi lasat fara socoteala? Nu a fost el o picatura de samanta varsata, apoi un cheag, iar El l-a creat si l-a alcatuit si a facut din el cele doua sexe, barbat si femeie? Oare Cel care a facut aceasta nu poate sa-i invie pe morti?” [al-Qiyamah, 75:36-40].

Versetele 17 la 20

وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ وَمَا كُنَّا عَنْ الْخَلْقِ غَافِلِينَ ﴿١٧﴾ وَأَنْزَلْنَا
 مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَتْهُ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّا عَلَى ذَهَابٍ بِهِ
 لَقَادِرُونَ ﴿١٨﴾ فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّتٍ مِّنْ نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ لَّكُمْ فِيهَا
 فَوَكِهٌ كَثِيرٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنْبِتُ
 بِالذَّهْنِ وَصِبْغٍ لِلْأَكْلِينَ ﴿٢٠﴾

17. Noi am creat deasupra voastra sapte cai si nu am fost neatenti fata de creatie. 18. Am coborat din cer apa cu masura si am facut-o sa ramana in pamant, iar Noi putem cu siguranta sa o facem sa dispara. 19. Prin ea am

facut sa rasara pentru voi gradini cu palmieri si vite de vie, in care aveti multe roade si din care mancati, 20. precum si un pom care creste pe Muntele Sinai si da untdelemn si hrana pentru cei care mananca.

Dupa ce a amintit crearea omului, Allah ne vesteste despre locul lui de vietiuire si despre belsugul binecuvantarilor felurite pe care i le daruieste. „Noi am creat deasupra voastra”, ca un acoperis al pamantului si pentru folosul oamenilor, „sapte cai”, adica sapte ceruri, unul deasupra altuia, impodobite cu stele, cu soarele si cu luna si in care a asezat ceea ce slujeste intereselor oamenilor.

„Si nu am fost neatenti fata de creatie.” Dupa cum lucrarea Noastra creatoare cuprinde toate fapturile, tot astfel Stiinta Noastra cuprinde tot ceea ce am creat. Nu neglijam nicio faptura, nu o uitam si nu cream ceva pentru ca apoi sa-l parasim. Nu neglijam cerul ca sa cada peste pamant si nu uitam faptura cea mai mica din adancul marii ori din pustietatea cea mai indepartata. Nu exista vietuitoare careia Allah sa nu-i asigure hrana. El ii cunoaste locul de sedere si locul de odihna [Hud, 11:6].

Allah alatura adesea Crearea si Stiinta Sa, precum in cuvintele: „Oare Cel care a creat sa nu stie, cand El este Cunosculatorul celor mai ascunse, Atotstiutor?” [al-Mulk, 67:14] si: „El este Creatorul tuturor lucrurilor, Atotstiutorul” [Ya-Sin, 36:81]. Crearea tuturor fapturilor este una dintre cele mai puternice dovezi rationale pentru Stiinta si Inteplepciunea Creatorului lor.

„Am coborat din cer apa cu masura”, ca inzestrare pentru voi si animalele voastre, atat cat va ajunge. El nu o imputineaza pana acolo incat sa nu fie indeajuns pentru pamant si copaci si nici nu o face atat de multa incat sa nimiceasca locuintele oamenilor si plantele sa nu poata trai. O coboara atunci cand este nevoie de ea si o opreste atunci cand staruinta ei ar vatama.

„Si am facut-o sa ramana in pamant”, adica o coboram pe pamant, iar ea se aseaza acolo; prin Puterea Celui care a coborat-o rasar toate felurile de plante. El o pastreaza si inlauntrul pamantului, la indemana, fara sa coboare atat de adanc incat nimeni sa nu o poata atinge.

„Iar Noi putem cu siguranta sa o facem sa dispara”: fie sa nu o mai coboram, fie sa o coboram si apoi sa o lasam sa patrunda atat de adanc incat nimeni sa nu ajunga la ea, fie sa facem ca ea sa nu-si mai implineasca rostul. Aceasta este o avertizare pentru robi, ca sa-I multumeasca lui Allah pentru binecuvantarile Sale si sa cugete la vatamarea care s-ar ivi daca le-ar pierde. Allah spune: „Spune: Ce credeti? Daca apa voastra ar patrunde in adanc, cine v-ar mai aduce apa curgatoare?” [al-Mulk, 67:30].

„Prin ea am facut sa rasara pentru voi gradini cu palmieri si vite de vie.” Allah le-a mentionat in mod deosebit, desi prin apa rasar si alte plante, datorita

virtutii si folosului lor. Apoi le aminteste in chip general: „in care aveti multe roade si din care mancati”, precum smochinele, citricele, rodiile, merele si altele.

„Precum si un pom care creste pe Muntele Sinai”: maslinul. El este mentionat in mod deosebit fiindca locul lui de crestere este in tinutul Shamului si datorita folosului sau: „da untdelemn si hrana pentru cei care mananca”, adica produce untdelemn folosit pentru lumina si drept aliment in care se inmoaie mancarea, iar el mai are si alte foloase.

Versetele 21 la 22

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۖ نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ كَثِيرَةٌ
وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٢١﴾ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٢٢﴾

21. Cu adevarat, si in animalele de turma este pentru voi o invatatura. Va dam sa beti din ceea ce este in pantecele lor, aveti in ele multe alte foloase si din carnea lor mancati. 22. Pe ele si pe corabii sunteti purtati.

Printre binecuvantarile pe care vi le-a daruit, Allah v-a pus in slujba animalele de turma: camilele, vitele si oile. In ele se afla o invatatura pentru cei care cugeta si foloase pentru cei care se folosesc de ele.

„Va dam sa beti din ceea ce este in pantecele lor”, ceea ce se iveste dintre murdarie si sange: lapte curat, placut celor care il beau [an-Nahl, 16:66]. „Aveti in ele multe alte foloase”: lana oilor, parul camilelor si al celorlalte animale, iar din pieile animalelor Allah v-a facut locuinte pe care le purtati usor cand calatoriti si cand va opriti [an-Nahl, 16:80]. „Si din carnea lor mancati”, carne si grasime, dintre cele mai bune alimente.

„Pe ele si pe corabii sunteti purtati.” El le-a facut pentru voi asemenea corabiilor pe uscat, purtandu-va pe voi si poverile voastre spre tinuturi la care nu ati putea ajunge decat cu mare greutate [an-Nahl, 16:7]. V-a facut si corabii care va poarta pe mare, impreuna cu bunurile voastre, putine sau multe. Cel care v-a daruit aceste binecuvantari si binefaceri felurite, fiind atat de darnic cu voi, este Singurul caruia I se cuvin intreaga multumire si intreaga lauda. Trebuie sa va straduiti in adorarea Lui si sa nu folositi binecuvantarile Sale pentru a-L nesocoti.

Versetele 23 la 30

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَتَقَوَّمُ عِبْدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرِهِ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ الْمَلَأُوا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُرِيدُ أَنْ يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جَنَّةٌ قَبْرًا يَتَّبِعُهُ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبِّ أَنْصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونَ ﴿٢٦﴾ فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ اصْنَعْ الْفُلَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحِّينَا فَإِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ فَاسْلُكْ فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ وَلَا تُخَاطَبُنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ ﴿٢٧﴾ فَإِذَا أَسْتَوَيْتِ أَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفُلِ فَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي نَجَّيْنَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٨﴾ وَقُلْ رَبِّ أَنْزِلْنِي مُنْزَلًا مُبَارَكًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ ﴿٢٩﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ وَإِنْ كُنَّا لَمُبْتَلِينَ ﴿٣٠﴾

23. Noi l-am trimis pe Nuh la poporul sau, iar el a spus: „O, popor al meu! Adorati-L pe Allah! Nu aveti alta divinitate in afara de El. Oare nu va temeti?” 24. Capetenile necredincioase din poporul sau au spus: „Acesta nu este decat un om asemenea voua, care doreste sa se ridice deasupra voastra. Daca Allah ar fi voit, ar fi coborat ingeri. Noi nu am auzit despre aceasta la stramosii nostri. 25. El nu este decat un om atins de nebunie, asa ca asteptati in privinta lui pana la un timp.” 26. El a spus: „Domnul meu, ajuta-ma, fiindca ei ma tagaduiesc!” 27. Atunci i-am revelat: „Construieste corabia sub Ochii Nostri si dupa Revelatia Noastra. Cand va veni Porunca Noastra si cuptorul va clocoti, urca in ea cate o pereche din fiecare fel si familia ta, afara de cei impotriva carora Cuvantul a fost rostit. Nu-Mi vorbi despre cei nedrepti, caci ei vor fi inecati. 28. Iar cand tu si cei care sunt cu tine veti fi asezati in corabie, spune: Lauda lui Allah, care ne-a izbavit de poporul nedrept! 29. Si spune: Domnul meu, fa-ma sa cobor intr-un loc binecuvantat! Tu esti Cel mai bun dintre cei care aduc la liman.” 30. Cu adevarat, in aceasta sunt Semne si Noi ii punem negresit la incercare.

Allah ne vesteste despre Mesajul robului si Trimisului Sau Nuh, primul dintre trimisii pe care Allah i-a trimis locuitorilor pamantului. El l-a trimis la poporul sau, care adora idoli, poruncindu-le sa-L adore numai pe Allah: „O, popor al meu! Adorati-L pe Allah”, adica daruiti-I numai Lui adorarea, fiindca adorarea nu este valabila decat atunci cand este curata pentru El.

„Nu aveti alta divinitate in afara de El.” Aceasta tagaduieste dumnezeirea oricarui lucru in afara de Allah si adevereste Dumnezeirea lui Allah. Numai El este Creatorul si Inzestratorul, desavarsit in toate privintele; toti ceilalti sunt contrariul acestei desavarsiri. „Oare nu va temeti?” Parasiti, asadar, adorarea idolilor si a chipurilor facute dupa oamenii drepti, pe care le adorati alaturi de Allah.

Nuh a staruit in chemarea sa, in ascuns si in public, noaptea si ziua, vreme de o mie de ani fara cincizeci, dar ei nu au sporit decat in incapatanare si indepartare. „Capetenile necredincioase din poporul sau”, nobilii si conducatorii lor, au spus impotriva lui Profetului lor si avertizandu-i pe oameni sa nu-l urmeze: „Acesta nu este decat un om asemenea voua, care doreste sa se ridice deasupra voastra.” Adica el este om ca voi, iar prin pretentia profetiei cauta sa va fie superior si sa fie urmat. Daca este asemenea voua, prin ce va intrece? Aceasta obiectie s-a repetat la cei care i-au respins pe trimisi.

Allah a dat un raspuns indestulator acestei obiectii, redand discutia dintre oameni si Trimisii Sai: „Voi nu sunteti decat oameni asemenea noua! Vreti sa ne indepartati de ceea ce adora parintii nostri; aduceti-ne, asadar, o dovada limpede. Trimisii lor le-au spus: Noi nu suntem decat oameni asemenea voua, insa Allah Isi daruieste Harul cui vointe dintre robii Sai” [Ibrahim, 14:10-11]. Mesajul este Harul si Binecuvantarea lui Allah, iar oamenii nu au dreptul sa-I limiteze Harul ori sa se impotriveasca alegerii Sale.

Poporul lui Nuh a spus: „Daca Allah ar fi voit, ar fi coborat ingeri.” Ei au folosit Voia dumnezeiasca pentru o obiectie falsa. Allah putea trimite ingeri daca voia, insa El este Preaintelept si Indurador, iar Intelepciunea si Mila Sa cer ca trimisul catre oameni sa fie om, fiindca ei nu pot primi nemijlocit adresarea ingerilor. Daca ingerul li s-ar arata, ar lua chip omenesc, iar ei ar ramane in aceeasi nedumerire si ar ridica aceeasi obiectie.

„Noi nu am auzit despre aceasta la stramosii nostri”, adica despre trimiterea unui trimis. Faptul ca ei nu au auzit nu este o dovada, caci nu cunosteau tot ceea ce se petrecuse inainte. Chiar daca niciun trimis nu le-ar fi fost trimis stramosilor, fie ca acestia erau calauziti si atunci nu aveau nevoie de unul, fie ca nu erau calauziti, iar oamenii de acum trebuiau sa-L laude pe Domnul lor si sa-I multumeasca pentru o binecuvantare pe care stramosii lor nu o promisera. Lipsa

unei binecuvantari la altii nu trebuie facuta temei pentru nerecunostinta fata de binecuvantarea primita.

„El nu este decat un om atins de nebulie, asa ca asteptati in privinta lui pana la un timp”, pana cand il va ajunge moartea. Argumentele prin care isi justificau respingerea Profetului arata nerecunostinta, incapatanarea, ignoranta si ratacirea lor extrema. Ele nu le justifica deloc respingerea, ci se contrazic si sunt slabe prin ele insele.

Cand au spus ca el este un om asemenea lor care cauta sa se ridice deasupra lor, au afirmat ca este un om rational, care urzeste un plan pentru a deveni conducator si impotriva caruia trebuie avertizat. Cum se potriveste aceasta cu cealalta afirmatie, ca este un om atins de nebulie? Aceasta nu este decat argumentarea inselatoare a unuia ratat si nedumerit, care cauta orice justificare pentru indepartarea sa de adevar, fara sa stie ce spune. Allah ii demasca si ii rusineaza pe cei care I se impotrivesc Lui si Trimisilor Sai.

Cand Nuh a vazut ca chemarea sa nu le sporea decat indepartarea, a spus: „Domnul meu, ajuta-ma, fiindca ei ma tagaduiesc!” El I-a cerut Domnului sau ajutor impotriva lor, maniat de dragul lui Allah, fiindca ei Ii nesocotisera Porunca si Ii tagaduisera Trimisul. Nuh a spus: „Domnul meu, nu lasa pe pamant niciun locuitor dintre necredinciosi. Daca ii lasi, ei ii vor rataci pe robii Tai si nu vor naste decat nelegiuiti si necredinciosi” [Nuh, 71:26-27]. Iar Allah spune: „Nuh Ne-a chemat, si ce minunat raspundem Noi!” [as-Saffat, 37:75].

„Atunci i-am revelat”, dupa ce i-am raspuns si i-am aratat mijlocul prin care se va salva inaintea pedepsei: „Construieste corabia sub Ochii Nostri si dupa Revelatia Noastra”, adica dupa invatatura si ajutorul Nostru. Tu esti sub Grija si Supravegherea Noastra; Noi te vedem si te auzim.

„Cand va veni Porunca Noastra” de a trimite potopul, „si cuptorul va clocoti”, cand pamantul va tasni in izvoare, pana si locul focului, in care de obicei apa nu ajunge, „urca in ea cate o pereche din fiecare fel”, un mascul si o femela din fiecare specie, pentru ca urmasii animalelor de pe pamant sa ramana potrivit Intelepciunii dumnezeiesti, „si familia ta”, afara de aceia impotriva carora Cuvantul pedepsei fusese deja rostit, precum fiul sau. „Nu-Mi vorbi despre cei nedrepti”, nu-Mi cere sa-i izbavesc, fiindca s-a hotarat deja ca vor fi inecati.

„Iar cand tu si cei care sunt cu tine veti fi asezati in corabie”, cand veti urca si ea va pluti cu voi printre valuri, laudati-L pe Allah pentru izbavire si siguranta: „Lauda lui Allah, care ne-a izbavit de poporul nedrept!” Allah i-a invatat pe Nuh si pe cei cu el sa spuna aceasta ca multumire si lauda pentru ca i-a izbavit de nedrepti, de calea lor si de pedeapsa pe care ar fi impartasit-o.

„Si spune: Domnul meu, fa-ma sa cobor intr-un loc binecuvantat! Tu esti Cel mai bun dintre cei care aduc la liman.” Mai ramasese o binecuvantare, pentru care trebuia sa se roage: ca Allah sa-i inlesneasca o coborare binecuvantata. Allah i-a raspuns, dupa cum spune: „Hotararea s-a implinit, iar corabia s-a oprit pe al-Judi si s-a spus: Departe cu poporul nedrept! [...] S-a spus: O, Nuh! Coboara cu pace din partea Noastra si cu binecuvantari asupra ta si asupra unor comunitati care se vor naste din cei cu tine” [Hud, 11:44-48].

„Cu adevarat, in aceasta”, in aceasta relatare, „sunt Semne” care arata ca numai Allah este vrednic de adorare, ca Trimisul Sau Nuh a spus adevarul si ca poporul lui a mintit. Ele arata Mila lui Allah fata de robi, caci i-a purtat in coapsele parintelui lor Nuh, in corabie, cand i-a inecat pe locuitorii pamantului. Corabia insasi este un Semn, dupa cum spune Allah: „Noi am lasat-o drept Semn; oare este cineva care ia aminte?” [al-Qamar, 54:15]. Semnele sunt amintite la plural fiindca aici sunt mai multe dovezi si invataminte. „Si Noi ii punem negresit la incercare.”

Versetele 31 la 41

ثُمَّ أَنشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ ﴿٣١﴾ فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ أَنْ
اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَئِنْ أَطَعْتُم
بَشَرًا مِثْلَكُمْ بِإِذْنِ اللَّهِ لَيَكُونَنَّ مِنْكُمْ لُجُجٌ وَنَارٌ تَلْعَلْ تَلْعَلْ وَتُنَاجَى
بَيْنَهُمْ قُلُوبُهُمْ فَلَمَّا تَلَاوَدُّهُمْ لَهُمْ قُلُوبُكُمْ وَلَكُمْ أَلْجَاءُ يَوْمَ يُؤْتَوْنَ
الْحُكْمَ فَذَرُوا آلَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٤﴾ أَلَيْسَ لَكُمُ الْعَذَابُ إِذَا كُنْتُمْ تُرَابًا
وَعِظْمًا أَنْتُمْ مُخْرَجُونَ ﴿٣٥﴾ * هِيَآتْ هِيَآتْ لِمَا تُوْعَدُونَ ﴿٣٦﴾ إِنَّ
هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٣٧﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ
فَتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا
كَذَّبْتُ ﴿٣٩﴾ قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لَيُصْبِحُنَّ نَادِمِينَ ﴿٤٠﴾ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ
بِالْحَقِّ فَنَجَعْنَاهُمْ غَنَاءً فَبَعَدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤١﴾

31. Apoi am facut sa se iveasca dupa ei o alta generatie. 32. Le-am trimis un trimis dintre ei, spunandu-le: „Adorati-L pe Allah! Nu aveti alta divinitate in afara de El. Oare nu va temeti?” 33. Capetenile necredincioase din poporul

sau, care tagaduiau intalnirea din Viata de Apoi si carora le daruisem belsug in viata lumeasca, au spus: „Acesta nu este decat un om asemenea voua, care mananca din ceea ce mancati si voi si bea din ceea ce beti. 34. Daca ascultati de un om asemenea voua, atunci veti fi pierduti. 35. Va fagaduieste el ca, dupa ce veti muri si veti deveni tarana si oase, veti fi scosi la viata? 36. Departe, foarte departe este ceea ce vi se fagaduieste! 37. Nu exista decat viata noastra lumeasca: murim si traim si nu vom fi inviati. 38. El nu este decat un om care a nascocit o minciuna impotriva lui Allah si noi nu-l vom crede.” 39. El a spus: „Domnul meu, ajuta-ma, fiindca ei ma tagaduiesc!” 40. Allah a spus: „Peste putin timp vor fi cuprinsi de regrete.” 41. Strigatul i-a apucat pe drept, iar Noi i-am facut asemenea resturilor purtate de suvoi. Departe cu poporul nedrept!

Dupa ce i-a amintit pe Nuh si poporul sau si felul in care i-a nimicit, Allah spune: „Apoi am facut sa se iveasca dupa ei o alta generatie.” Se pare ca acestia au fost Thamud, poporul lui Salih, fiindca relatarea seamana cu a lor.

„Le-am trimis un trimis dintre ei”, unul din propriul lor popor, a carui obarsie, pozitie si sinceritate le erau cunoscute, pentru ca urmareea lui sa le fie mai usoara si sa fie mai putin inclinati sa-l respinga. El le-a adus aceeasi chemare pe care toti trimisii au adus-o comunitatilor lor: „Adorati-L pe Allah! Nu aveti alta divinitate in afara de El.” Aceasta este prima chemare a tuturor trimisilor: porunca de a-L adora pe Allah, adeverirea faptului ca numai El merita adorarea si interzicerea adorarii altcuiva, care este falsa si neindreptatita. De aceea le-a spus: „Oare nu va temeti?” Temeti-va de Domnul vostru si parasiti aceste chipuri si idoli.

„Capeteniile necredincioase din poporul sau, care tagaduiau intalnirea din Viata de Apoi si carora le daruisem belsug in viata lumeasca” erau conducatorii care uneau necredinta si incapatanarea cu tagaduirea Invierii si a Rasplatirii, iar traiul lor imbelsugat ii facuse aroganti. Ei i s-au impotrivit Profetului, i-au respins Mesajul si i-au avertizat pe ceilalti: „Acesta nu este decat un om asemenea voua”, din aceeasi specie, „care mananca din ceea ce mancati si voi si bea din ceea ce beti”. Prin ce va este superior? De ce nu a fost trimis un inger care sa nu manance si sa nu bea?

„Daca ascultati de un om asemenea voua”, urmandu-l si luandu-l conducator, „atunci veti fi pierduti”, fara judecata si regretand ceea ce ati facut. Ce ciudat! Cei cu adevarat pierduti si cuprinsi de regrete sunt tocmai cei care nu-l urmeaza si nu i se supun. Cei mai ignoranti si mai nechibzuiti sunt cei prea mandri ca sa urmeze un om ales de Allah pentru Revelatia si Mesajul Sau, dar care se coboara pana la adorarea copacilor si pietrelor. Aceasta seamana cu spusele altora: „Oare sa urmam un singur om dintre noi? Atunci am fi in

ratacire si nebulie! Numai lui, dintre noi toti, i-a fost trimisa Amintirea? Nu, el este un mincinos obraznic” [al-Qamar, 54:24-25].

Cand au tagaduit Mesajul lui, au tagaduit si ceea ce le adusese despre inviarea dupa moarte si rasplatirea faptelor: „Va fagaduieste el ca, dupa ce veti muri si veti deveni tarana si oase, veti fi scosi la viata? Departe, foarte departe este ceea ce vi se fagaduieste!” Ei au socotit Invierea imposibila dupa puterile lor si au asemanat Puterea Creatorului cu neputinta lor. Allah este Preainalt fata de aceasta. Au uitat ca El i-a creat prima oara si ca, pentru Cel care i-a creat din nimic, refacerea lor dupa descompunere este si mai usoara, desi amandoua sunt usoare pentru El.

De ce nu-si tagaduiesc atunci prima creare, nu resping cu incapatanare lucrurile percepute prin simturi si nu spun: „Noi am existat dintotdeauna”, pentru ca tagaduirea Invierii sa le ramana consecventa, iar discutia cu ei sa treaca la dovedirea existentei Marelui Creator? O alta dovada este ca Cel care invie pamantul dupa moartea lui ii va invia si pe morti, caci El are Putere asupra tuturor lucrurilor. Mai exista o dovada in raspunsul dat celor care tagaduiesc Invierea: „Ei se mira ca le-a venit un avertizator dintre ei, iar necredinciosii spun: Acesta este un lucru uimitor! Oare, dupa ce vom muri si vom deveni tarana, vom fi readusi la viata? Aceasta este o intoarcere indepartata!” [Qaf, 50:2-3]. Allah le raspunde: „Noi stim ceea ce pamantul mistuie din ei”, adica prin descompunere, „si la Noi este o Carte care pastreaza totul” [Qaf, 50:4].

„Nu exista decat viata noastra lumeasca: murim si traim”, adica unii oameni mor si altii traiesc, „si nu vom fi inviati”. „El nu este decat un om atins de nebulie²⁰”; de aceea ar fi adus ceea ce a adus despre Unicitatea lui Allah si adeverirea Invierii! „Asa ca asteptati in privinta lui pana la un timp”, adica nu-l pedepsiti prin ucidere sau in alt fel, din respect fata de el si fiindca ar fi nebun, nefiind tras la raspundere pentru ceea ce spune. Potrivit pretentiei lor false, nu mai ramanea sa discute cu el despre adevarul celor aduse, fiindca deja le socotisera false. Mai ramanea doar sa hotarasca daca sa-l vatame sau nu. Dupa spusele lor, mintile lor chibzuite cereau sa-l lase in viata si sa nu-l vatame, desi ar fi existat un motiv pentru aceasta! Poate exista o incapatanare si o necredinta mai mare? Cand necredinta lor s-a inradacinat si avertizarea nu le-a folosit, Profetul lor s-a rugat impotriva lor: „Domnul meu, ajuta-ma, fiindca ei ma tagaduiesc!”, adica nimiceste-i si rusineaza-i in lumea aceasta inainte de Viata de Apoi.

²⁰ Nota editiei arabe: Aici autorul explica expresia din versetul 25 („un om atins de nebulie”), in locul textului versetului 38 („un om care a nascocit o minciuna impotriva lui Allah”).

Allah a raspuns rugii sale: „Peste putin timp vor fi cuprinsi de regrete.” „Strigatul i-a apucat pe drept”, fara nedreptate si fara nelegiuire, ci pe drept, din pricina nedreptatii lor. Strigatul i-a nimicit pe toti. „Iar Noi i-am facut asemenea resturilor purtate de suvoi”, ca paiele uscate si resturile aruncate de suvoi pe marginile vailor. Allah spune in alta parte: „Noi am trimis asupra lor un singur Strigat si au devenit asemenea vreascurilor uscate” [al-Qamar, 54:31]. „Departe cu poporul nedrept!” Pe langa pedeapsa lor, au fost indepartati, blestemati si osanditi de toti oamenii. Nici cerul, nici pamantul nu au plans pentru ei si nu li s-a dat ragaz [ad-Dukhan, 44:29].

Versetele 42 la 44

ثُمَّ أَنشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرُونًا آخَرِينَ ﴿٤٢﴾ مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجْلَهَا وَمَا يَسْتَخِرُونَ ﴿٤٣﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا رَسُولًا كُلِّ مَا جَاءَ أُمَّةٌ رَسُولُهَا كَذَّبُوهُ فَاتَّبَعْنَا بَعْضَهُمْ بَعْضًا وَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ فَبَعَدًا لِلْقَوْمِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٤﴾

42. Apoi am facut sa se iveasca dupa ei alte generatii. 43. Nicio comunitate nu-si poate grabi sorocul si nici nu-l poate intarzia. 44. Apoi i-am trimis pe Trimisii Nostri unul dupa altul. Ori de cate ori venea la o comunitate Trimisul ei, ei il tagaduiau. Atunci i-am facut sa se urmeze unii pe altii si i-am facut subiect de istorisire. Departe cu oamenii care nu cred!

Dupa acesti necredinciosi incapatanati, Allah a facut sa se iveasca alte comunitati, fiecare intr-un timp randuit si pentru un soroc care nu putea fi grabit ori intarziat. Le-a trimis trimisi unul dupa altul, ca ei sa creada si sa se intoarca la Allah.

Insa necredinta si tagaduirea Mesajului au ramas obiceiul comunitatilor nelegiuite, necredincioase si pacatoase. Ori de cate ori venea la o comunitate Trimisul ei, ea il tagaduia, desi fiecare Trimis aducea Semne indestulatoare pentru ca oamenii sa creada. Insi Mesajul si invatatura Trimisilor dovedesc adevarul celor aduse de ei.

„Atunci i-am facut sa se urmeze unii pe altii”, spre nimicire, astfel incat nu a mai ramas niciunul, iar locuintele lor au ramas pustii. „Si i-am facut subiect de istorisire” pe care cei de dupa ei le istorisesc. Au devenit invataturi pentru cei tematori si o pilda de pedeapsa pentru necredinciosi, iar rusinea li s-a alaturat pedepsei. „Departe cu oamenii care nu cred!” Cat de nenorociti si lipsiti de izbanda sunt si cat de mare este pierderea lor!

Versetele 45 la 49

ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٤٥﴾ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ ۚ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ ﴿٤٦﴾ فَقَالُوا أَتُؤْمِنُ لِبَشَرٍ مِثْلنا وَقَوْمُهُمَا لَنَا عِبَدُونَ ﴿٤٧﴾ فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ ﴿٤٨﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾

45. Apoi i-am trimis pe Musa si pe fratele sau Harun cu Semnele Noastre si cu o dovada limpede 46. la Faraon si capetenile lui. Dar ei s-au aratat trufasi si erau oameni semeti. 47. Ei au spus: „Sa credem noi in doi oameni asemenea noua, cand poporul lor ne este supus?” 48. I-au tagaduit pe amandoi si au fost dintre cei nimiciti. 49. I-am dat lui Musa Cartea, pentru ca ei sa fie calauziti.

Cu mult timp in urma, am intalnit afirmatia unui invatat, al carui nume nu mi-l amintesc acum, potrivit careia dupa trimiterea lui Musa si coborarea Torei, Allah a incetat sa mai nimiceasca in intregime comunitatile prin pedeapsa si a prescris jihadul impotriva tagaduiitorilor incapatanati. Nu stiam de unde a luat aceasta opinie, dar, cugetand la aceste versete si la cele din Sura al-Qasas, am inteles cum a ajuns la ea.

In aceste versete, Allah a amintit comunitatile pierdute care au urmat calea nimicirii, apoi a vestit ca dupa ele l-a trimis pe Musa si i-a coborat Tora, care cuprindea calauzire pentru oameni. Nu se poate obiecta ca Faraon a fost nimicit prin inec, fiindca aceasta s-a petrecut inainte de coborarea Torei.

Versetele din Sura al-Qasas sunt foarte limpezi. Dupa ce a amintit nimicirea lui Faraon, Allah a spus: „I-am dat lui Musa Cartea, dupa ce am nimicit generatiile de dinainte, ca lumina pentru oameni, calauzire si mila, pentru ca ei sa ia aminte” [al-Qasas, 28:43]. Aceasta arata limpede ca i-a dat Cartea, Tora, dupa nimicirea comunitatilor nelegiuite si ca a coborat-o drept lumina pentru oameni, calauzire si mila.

Poate ca la acelasi sens trimit si versetele din Sura Yunus: „Apoi, dupa el, am trimis trimisi la popoarele lor. Ei le-au adus dovezi limpezi, dar nu au voit sa creada in ceea ce tagaduisera mai inainte. Astfel pecetluim Noi inimile celor care incalca limitele. Apoi, dupa ei, i-am trimis pe Musa si Harun” [Yunus, 10:74-75]. Cuvintele „dupa el” se refera la Nuh. Allah stie cel mai bine.

„Apoi i-am trimis pe Musa”, fiul lui 'Imran, cel caruia Cel Milostiv i-a vorbit nemijlocit, „si pe fratele sau Harun”, dupa ce Musa l-a cerut Domnului sau sa-l faca partas in misiune, iar El i-a raspuns, „cu Semnele Noastre”, care aratau

sinceritatea lor si adevarul celor aduse, „si cu o dovada limpede”, o autoritate clara si puternica, ce coplesea inimile prin taria ei. Inimile credinciosilor i se supuneau, iar dovada se statornicea impotriva celor incapatanati.

Allah spune: „I-am dat lui Musa noua Semne limpezi. Intreaba-i pe fiii lui Israil: cand a venit la ei, Faraon i-a spus: O, Musa, eu te socotesc vrajit. Musa a spus: Tu stii ca numai Domnul cerurilor si al pamantului le-a coborat ca dovezi limpezi, iar eu te socotesc, o, Faraon, pierdut!” [al-Isra', 17:101-102]. Conducatorul celor incapatanati cunostea adevarul, dar il respingea. Allah spune: „Le-au tagaduit din nedreptate si trufie, desi sufletele lor erau convinse de ele” [an-Naml, 27:14].

Allah i-a trimis „la Faraon si capeteniiile lui”, precum Haman si ceilalti conducatori. „Dar ei s-au aratat trufasi”, prea mandri ca sa creada in Allah si ridicandu-se cu trufie fata de Profetii Sai, „si erau oameni semeti”: firea lor era semeata, ii asupreau pe oameni si raspandea stricaciunea pe pamant. Nu era de mirare ca se purtau astfel.

„Ei au spus”, din trufie si mandrie, avertizandu-i pe cei slabi la minte si aducand o obiectie pentru a-i rataci: „Sa credem noi in doi oameni asemenea noua?” Aceasta este aceeaasi vorba ca a celor de dinainte. Inimile lor se asemanau in necredinta, iar cuvintele si faptele lor s-au asemanat. Au tagaduit harul prin care Allah ii cinstise pe Musa si Harun cu misiunea de Trimisi.

„Cand poporul lor”, fiii lui Israil, „ne este supus”, adica sunt robiti si siliti sa faca munci grele pentru noi. „Amintiti-va cand v-am izbavit de oamenii lui Faraon, care va supuneau unui chin cumplit, va ucideau fiii si va lasau femeile in viata; in aceasta era o mare incercare de la Domnul vostru” [al-A'raf, 7:141]. Cum sa-i urmam noi dupa ce ei ne urmeaza? Cum sa ajunga ei conducatori peste noi? Obiectia lor seamana cu a poporului lui Nuh: „Sa credem noi in tine, cand numai cei mai de jos te urmeaza?” [ash-Shu'ara', 26:111] si: „Nu vedem ca te urmeaza decat cei mai de jos dintre noi, fara chibzuiala” [Hud, 11:27].

Se stie ca aceasta obiectie nu poate respinge adevarul si nu este decat tagaduire incapatanata. „I-au tagaduit pe amandoi si au fost dintre cei nimiciti” prin inec in mare, in timp ce fiii lui Israil priveau. „I-am dat lui Musa Cartea” dupa nimicirea lui Faraon si izbavirea fiilor lui Israil impreuna cu Musa. Atunci el i-a putut conduce potrivit invataturii primite de la Allah si a putut implini la vedere randuielile religiei Sale. Allah i-a fagaduit coborarea Torei dupa patruzeci de nopti, iar el a mers la intalnirea cu Domnul sau.

Allah spune: „Am scris pentru el pe Table o povata despre toate lucrurile si o lamurire a tuturor lucrurilor” [al-A'raf, 7:145]. „Pentru ca ei sa fie calauziti”, cunoscand amanuntele poruncilor si interdictiilor, rasplata si pedeapsa si cunoscandu-L pe Domnul lor prin Numele si Insusirile Sale.

Versetul 50

وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ آيَةً وَآوَيْنَهُمَا إِلَىٰ رِبْوَةٍ ذاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ ﴿٥٠﴾

50. I-am facut pe fiul lui Maryam si pe mama lui un Semn si le-am dat adapost pe o inaltime trainica, inzestrata cu un izvor curgator.

Allah l-a binecuvantat pe 'Isa fiul lui Maryam si i-a facut pe el si pe mama lui dintre Semnele Sale minunate: ea l-a zamislit si l-a nascut fara tata, el a vorbit in leagan ca prunc, iar Allah a facut si alte minuni prin mainile lui.

„Le-am dat adapost pe o inaltime”, intr-un loc ridicat. Aceasta - iar Allah stie cel mai bine - s-a petrecut la vremea nasterii. „O inaltime trainica, inzestrata cu un izvor curgator”, adica un loc statornic si prielnic odihnei, avand apa curgatoare, potrivit cuvintelor: „Domnul tau a facut sa curga un parau sub tine” [Maryam, 19:24], adica sub locul ridicat in care te afli. Cuvantul folosit desemneaza un izvor de apa. „Scutura spre tine trunchiul palmierului; el va lasa sa cada asupra ta curmale coapte si proaspete. Mananca, bea si fii linistita” [Maryam, 19:25-26].

Versetele 51 la 56

يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٥١﴾
وَأَنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ ﴿٥٢﴾ فَتَقَطُّوا أَمْرَهُمْ
بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٥٣﴾ فَذَرَهُمْ فِي غُمَرَاتِهِمْ حَتَّىٰ
حِينَ ﴿٥٤﴾ أَيْحْسِبُونَ أَنَّمَا نُمِلُّهُمْ بِهِ مِنْ مَّالٍ وَبَنِينَ ﴿٥٥﴾ نُسَارِعُ لَهُمْ
فِي الْخَيْرِ بَلْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٦﴾

51. O, Trimisilor! Mancati din cele bune si savarsiti fapte drepte! Cu adevarat, Eu stiu bine ceea ce faceti. 52. Cu adevarat, aceasta comunitate a voastra este o singura comunitate, iar Eu sunt Domnul vostru, asa ca temeti-va de Mine! 53. Dar ei si-au dezbinat religia intre ei in grupari, fiecare grup bucurandu-se de ceea ce are. 54. Lasa-i, asadar, in ratacirea lor pana la un timp. 55. Oare socotesc ei ca, prin averile si fiii cu care ii inzestram, 56. Ne grabim sa le aducem lucrurile bune? Nu, dar ei nu pricep.

Aceasta este o porunca de la Allah catre Trimisii Sai: sa manance din cele bune, din inzestrarea buna si ingaduita, si sa-I multumeasca prin fapte drepte,

care indreapta trupul si sufletul in lumea aceasta si in Viata de Apoi. El le spune ca stie bine ceea ce fac: fiecare fapta si stradanie a lor Ii este cunoscuta si El ii va rasplati pe deplin, cu cea mai buna rasplata.

Aceasta arata ca toti Trimisii au fost de acord asupra ingaduirii hranei bune si a interzicerii celei rele, precum si asupra tuturor faptelor drepte. Chiar daca unele categorii de porunci au fost diferite si Legile au variat in aceasta privinta, toate erau fapte drepte, potrivite deosebirilor dintre vremuri.

Profetii si Legile lor au fost de acord asupra faptelor drepte potrivite tuturor timpurilor: porunca de a adeveri Unicitatea lui Allah, de a-I darui numai Lui adorarea, de a-L iubi, de a ne teme de Pedepsa Lui si de a nadajdui in Rasplata Sa; bunatatea, sinceritatea, implinirea legamintelor, pastrarea legaturilor de rudenie, cinstirea parintilor, bunatatea fata de cei slabi, saraci si orfani, blandetea si mila fata de oameni si alte fapte drepte.

Invatatii care cunosteau Scripturile anterioare si inteleptii din vremea trimiterii lui Muhammad - binecuvantarea si pacea lui Allah fie asupra sa - au vazut in felul poruncilor si interdictiilor lui dovada adevarului Profetiei sale, asa cum s-a petrecut cu Heraclius si altii. El poruncea ceea ce poruncisera Profetii de dinainte si interzicea ceea ce interzisera ei, iar aceasta dovedea ca era unul dintre ei. Mincinosii si impostorii poruncesc in mod inevitabil raul si opresc binele.

De aceea Allah le-a spus Trimisilor: „Cu adevarat, aceasta comunitate a voastra este o singura comunitate”, adica voi, Trimisilor, sunteti o comunitate unita asupra unei singure religii, iar Domnul vostru este Unul. „Iar Eu sunt Domnul vostru, asa ca temeti-va de Mine”, implinind Porunca Mea si departandu-va de ceea ce v-am interzis.

Allah le-a poruncit credinciosilor acelasi lucru pe care l-a poruncit Trimisilor, fiindca ei ii urmeaza: „O, voi cei care credeti! Mancati din cele bune cu care v-am inzestrat si multumiti-I lui Allah, daca numai pe El Il adorati” [al-Baqarah, 2:172]. Toti cei care pretind ca ii urmeaza pe Profeti, precum si ceilalti oameni, trebuie sa implineasca aceasta si sa lucreze potrivit ei.

Dar nedreptii si cei dezbinati²¹ au staruit in neascultare. „Dar ei si-au dezbinat religia intre ei in grupari”: cei care pretindeau ca ii urmeaza pe Profeti si-au impartit religia in secte, „fiecare grup bucurandu-se de ceea ce are”, bucurandu-se de stiinta si religia lui si pretinzand ca el are dreptate, iar ceilalti gresesc. Cei care au dreptate sunt cei care urmeaza calea Trimisilor, mananca lucrurile bune si ingaduite si savarsesc fapte drepte; toti ceilalti se afla in greseala.

²¹ Nota privind textul arab: In corpul comentariului este tiparit „al-muftariqun” (المفترقون), „cei dezbinati”. Nota editorului arab il explica prin „cei invinsi intr-o disputa”, sens diferit de cel al cuvantului tiparit.

„Lasa-i, asadar, in ratacirea lor”, in adancul necunoasterii adevarului si al pretentiei ca ei au dreptate, „pana la un timp”, pana cand ii va ajunge pedeapsa; nicio povatuire si nicio mustrare nu le va folosi. Cum sa-i foloseasca celui care pretinde ca urmeaza adevarul si spera sa-i cheme pe altii la calea sa?

„Oare socotesc ei ca, prin averile si fiii cu care ii inzestram, Ne grabim sa le aducem lucrurile bune?” Oare cred ca belsugul averilor si copiilor arata ca sunt oameni buni si binecuvantati, ca vor avea partea cea mai buna in aceasta lume si in Viata de Apoi si ca acestea sunt numai inceputul bunurilor lor? Nu este asa.

„Nu, dar ei nu pricep.” Noi le dam ragaz si amanare si ii inzestram cu binecuvantari pentru ca ei sa sporeasca in pacat si pedeapsa sa le fie pastrata pentru Viata de Apoi, pana cand se bucura de ceea ce li s-a dat, iar Noi ii apucam pe neasteptate [al-An'am, 6:44].

Versetele 57 la 62

إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ ﴿٥٧﴾ وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٨﴾ وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾ وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوْا وَقُلُوبُهُمْ وَجَلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ ﴿٦٠﴾ أُولَٰئِكَ يُسْرِعُونَ فِي الْأَخْيَرِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ ﴿٦١﴾ وَلَا نَكْلِفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَلَدِينَا كِتَابٌ يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٢﴾

57. Cu adevarat, cei care sunt cuprinsi de teama plina de respect fata de Domnul lor, 58. cei care cred in Semnele Domnului lor, 59. cei care nu-I fac asociati Domnului lor 60. si cei care dau ceea ce dau, in timp ce inimile lor sunt infricosate fiindca se vor intoarce la Domnul lor, 61. aceia se grabesc spre faptele bune si sunt cei dintai in ele. 62. Noi nu impovaram niciun suflet peste puterea sa. La Noi este o Carte care spune adevarul, iar ei nu vor fi nedreptatiti.

Dupa ce i-a amintit pe cei care unesc faptele rele cu sentimentul de siguranta si pretind ca belsugul lumesc primit dovedeste bunatatea si virtutea lor, Allah ii aminteste pe cei care unesc fapta buna cu teama de El.

„Cei care sunt cuprinsi de teama plina de respect fata de Domnul lor”, ale caror inimi sunt infricosate si pline de respect, fiindca se tem ca Domnul lor ii va judeca numai dupa Dreptate si atunci nu le-ar mai ramane nicio fapta buna.

Ei gandesc smerit despre sine, socotind ca nu au implinit cum se cuvine drepturile lui Allah, si se tem sa-si piarda credinta. Cunoasterea Domnului si a Maririi si Cinstirii care I se cuvin le umple inimile de teama si ii face sa paraseasca pacatul si neimplinirea indatoririlor.

„Cei care cred in Semnele Domnului lor”: cand li se recita Revelatiile Sale, acestea le sporesc credinta. Ei cugeta asupra versetelor Coranului, iar sensurile, maretia si armonia lui, lipsa oricarei contradictii, chemarea la cunoasterea lui Allah, teama si speranta in El si vestirea Rasplatirii li se limpezesc. Aceasta le sporeste credinta intr-un chip pe care cuvintele nu-l pot cuprinde.

Ei cugeta si asupra Semnelor din univers. Allah spune: „Cu adevarat, in crearea cerurilor si a pamantului si in alternarea noptii si a zilei sunt Semne pentru cei inzestrati cu minte” [Al 'Imran, 3:190].

„Cei care nu-I fac asociati Domnului lor”: nu-I fac asociati pe fata, luand altceva decat Allah drept adorat, chemandu-l si punandu-si speranta in el, si nu-I fac asociati nici in chip ascuns si subtil, prin ostentatie si altele asemenea. Ei li daruiesc numai lui Allah cuvintele, faptele si toate starile lor.

„Si cei care dau ceea ce dau”, adica implinesc tot ceea ce li s-a poruncit, atat cat pot: rugaciunea, zakah, Hajjul, milostenia si celelalte. In acelasi timp, „inimile lor sunt infricosate”, temandu-se ca, atunci cand faptele lor li vor fi infatisate si vor sta inaintea Lui, ele nu-i vor salva de Pedepsa lui Allah, fiindca isi cunosc Domnul si stiu cate feluri de adorare I se cuvin.

„Aceia se grabesc spre faptele bune”: in arena intrecerii spre bine, grija lor cea mai mare este ceea ce ii apropie de Allah si ii salveaza de Pedepsa Lui. Orice fapta buna despre care aud ori pe care au prilejul sa o savarseasca, se grabesc sa o implineasca. Ii privesc pe apropiatii si alesii lui Allah aflati inaintea lor, la dreapta si la stanga, care se grabesc spre tot binele, straduindu-se sa se apropie de Domnul lor; ei cauta sa se intreaca cu acestia.

Cel care alearga si se intrece poate sa ajunga inainte prin stradanie sau sa ramana in urma din pricina lipsei sale. Allah ne vesteste ca oamenii acestia sunt dintre cei dintai: „si sunt cei dintai in ele”, adica in faptele bune. Ei au atins culmea faptelor bune si s-au intrecut cu cei aflati in primele randuri; mai mult, Allah hotarase deja ca vor fi dintre cei fericiti si dintre cei dintai.

Fiindca Allah a amintit graba lor spre bine si intaietatea lor, cineva ar putea crede ca lor si altora li se cere ceva prea greu. El ne vesteste ca „Noi nu impovaram niciun suflet peste puterea sa”, ci numai cu ceea ce poate purta, ramanandu-i inca putere; nu cu ceva care sa-i consume intreaga putere. Aceasta vine din Mila si Intelepciunea Sa, pentru ca drumul catre El sa fie usor si sa existe mereu oameni care alearga pe el catre El.

„La Noi este o Carte care spune adevarul”, Cartea dintai in care toate lucrurile sunt scrise si care se potriveste intocmai cu tot ceea ce se petrece; de aceea spune adevarul. „Iar ei nu vor fi nedreptatiti”: nimic nu li se va scadea din faptele bune si nimic nu li se va adauga la pedeapsa ori la pacate.

Versetele 63 la 77

بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمْرَةٍ مِّنْ هَٰذَا وَلَهُمْ أَعْمَلٌ مِّنْ دُونِ ذَٰلِكَ هُمْ لَهَا
 عَمَلُونَ ﴿٦٣﴾ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِم بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْعَرُونَ ﴿٦٤﴾
 لَا تَجْعَرُوا الْيَوْمَ إِنَّكُمْ مِنَّا لَا تَنْصُرُونَ ﴿٦٥﴾ قَدْ كَانَتْ آيَاتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ
 فَكُنْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَبِكُمْ تَكْصُونَ ﴿٦٦﴾ مُسْتَكْبِرِينَ بِهِ سَامِرًا
 تَهْجُرُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَلَمْ يَذَرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُمْ مَا لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمُ
 الْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾ أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٦٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ
 بِهِ جِنَّةٌ بَلْ جَاءَهُم بِالْحَقِّ وَأَكْثَرُهُم لِلْحَقِّ كَارِهُونَ ﴿٧٠﴾ وَلَوْ اتَّبَعَ الْحَقُّ
 أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمٰوٰتُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ بَلْ أَتَيْنَهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ
 عَنِ ذِكْرِهِمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٧١﴾ أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا نَفْرَاجَ رَبِّكَ خَيْرٌ وَهُوَ خَيْرُ
 الرَّزَاقِينَ ﴿٧٢﴾ وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٧٣﴾ وَإِنَّ الَّذِينَ لَا
 يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنُكَبُّونَ ﴿٧٤﴾ * وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا
 بِهِمْ مِنْ ضَرٍّ لَّجُؤًا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٥﴾ وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ فَمَا
 اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ ﴿٧٦﴾ حَتَّىٰ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا ذَا عَذَابٍ
 شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٧﴾

63. Dar inimile lor sunt in nepasare fata de aceasta, iar ei au, pe langa acestea, alte fapte pe care le vor savarsi, 64. pana cand ii vom apuca prin pedeapsa pe cei dati belsugului dintre ei, iar atunci vor striga dupa ajutor. 65. „Nu strigati astazi, caci nu veti fi ajutati de Noi. 66. Semnele Mele va erau recitate, dar voi va intorceati pe calcaie, 67. mandrindu-va cu el [sanctuarul] si spunand vorbe rele in adunarile de noapte.” 68. Oare nu au cugetat ei la

Cuvant sau le-a venit ceea ce nu le-a venit stramosilor lor? 69. Ori nu-l cunosc ei pe Trimisul lor si de aceea il tagaduiesc? 70. Ori spun ca el este cuprins de nebunie? Nu, el le-a adus Adevarul, dar cei mai multi dintre ei urasc Adevarul. 71. Daca Adevarul le-ar urma dorintele, cerurile, pamantul si toti cei care se afla in ele s-ar strica. Noi le-am adus Amintirea lor, dar ei se indeparteaza de Amintirea lor. 72. Ori le ceri tu o plata? Rasplata Domnului tau este mai buna, iar El este Cel mai bun dintre inzestratori. 73. Cu adevarat, tu ii chemi la o Cale Dreapta, 74. iar cei care nu cred in Viata de Apoi se abat de la Cale. 75. Daca am avea mila de ei si am indeparta raul care i-a lovit, ar starui orbeste in incalcarea lor. 76. Noi i-am apucat deja cu pedeapsa, dar ei nu s-au smerit inaintea Domnului lor si nu s-au rugat cu umilinta, 77. pana cand le vom deschide o poarta spre o pedeapsa aspra, iar atunci vor fi cuprinsi de deznadejde.

Allah ne vesteste ca inimile necredinciosilor se afla in nepasare fata de acest Coran, din pricina nestiintei, nedreptatii, neglijentei si impotrivirii care le impiedica sa ajunga la el. De aceea nu se calauzesc prin el si nimic din el nu le patrunde in inimi. Allah spune: „Cand reciti Coranul, Noi punem intre tine si cei care nu cred in Viata de Apoi un val ascuns si punem acoperaminte peste inimile lor, ca sa nu-l inteleaga, si surzenie in urechile lor” [al-Isra', 17:45-46].

Fiindca inimile lor se afla in nepasare fata de el, faptele lor se potrivesc starii lor de incapatanare si necredinta si le vor aduce pedeapsa. „Iar ei au, pe langa acestea, alte fapte pe care le vor savarsi”, adica, pe langa faptele pomenite, mai au si alte fapte rele pe care le vor face. Sa nu li se para de mirare ca pedeapsa nu s-a abatut inca asupra lor, fiindca Allah le da ragaz pana ce savarsesc toate faptele pe care Hotararea dumnezeiasca le-a randuit pentru ei. Cand le vor fi savarsit si le vor fi dus la capat, vor trece in cea mai rea stare catre Mania si Pedeapsa lui Allah.

„Pana cand ii vom apuca prin pedeapsa pe cei dedati belsugului dintre ei”, adica pe cei obisnuiti numai cu traiul imbelsugat, luxul si desfatarea, care nu cunosc greutatea. Cand ii vom apuca prin pedeapsa si ii vor simti atingerea, „atunci vor striga dupa ajutor”, tipand din pricina durerii, fiindca asupra lor a venit ceva cu totul diferit de ceea ce cunosteau. Atunci li se va spune: „Nu strigati astazi, caci nu veti fi ajutati de Noi.” Niciun ajutor si niciun sprijin nu le va veni de la Allah; nu se vor putea ajuta singuri si nici altcineva nu-i va putea ajuta.

Este ca si cum li s-ar spune: Ce v-a adus in aceasta stare? „Semnele Mele va erau recitate”, ca sa credeti in ele si sa le primiti, dar nu ati facut aceasta; dimpotriva, „voi va intorceati pe calcaie”, mergand inapoi. Urmand Coranul ar fi inaintat, dar, intorcandu-se de la el, au mers inapoi si au ajuns cei mai de jos dintre cei de jos.

„Mandrindu-va cu el [sanctuarul] si spunand vorbe rele in adunarile de noapte.” Talcuitorii au spus ca pronumele se refera la Ka'bah sau la Haram: ei se mandreau inaintea oamenilor ca erau locuitorii sanctuarului si spuneau ca sunt mai buni si mai inalti decat ceilalti. Se adunau noaptea in jurul Ka'bei si vorbeau de rau Coranul. Raspunsul necredinciosilor fata de Coran era sa se indeparteze de el si sa se indemne unii pe altii la aceasta. Allah spune: „Cei care nu cred spun: Nu ascultati acest Coran si faceti zarva in timpul recitarii lui, poate ca veti birui” [Fussilat, 41:26]; „Oare va mirati de aceasta rostire, radeti si nu plangeti, ramanand nepasatori?” [an-Najm, 53:59-61]; si: „Ori spun ei: El l-a nascocit?” [at-Tur, 52:33].

Avand toate aceste purtari rele, nu este de mirare ca au meritat pedeapsa. Cand ea s-a abatut asupra lor, nu au avut pe nimeni care sa-i sprijine sau sa-i izbaveasca si au fost mustrati pentru acele fapte.

„Oare nu au cugetat ei la Cuvant?”, adica oare nu au cugetat la Coran si la sensurile lui? Daca ar fi cugetat, aceasta i-ar fi condus la credinta si i-ar fi oprit de la necredinta. Nenorocirea lor a fost indepartarea; cugetarea la Coran conduce la tot binele si ocroteste de orice rau, iar ceea ce i-a impiedicat sa cugete au fost lacatele de pe inimile lor.

„Sau le-a venit ceea ce nu le-a venit stramosilor lor?” Oare ii impiedica sa creada faptul ca le-a venit un Trimis si o Carte care nu venisera stramosilor lor, iar ei s-au multumit sa urmeze calea ratacita a acestora si s-au impotrivit oricarui lucru diferit? Allah spune despre cei asemenea lor: „Noi nu am trimis inaintea ta niciun avertizator intr-o cetate fara ca cei dedati belsugului sa spuna: Noi i-am gasit pe parintii nostri urmand o cale si noi le urmam urmele” [az-Zukhruf, 43:23]. Avertizatorul le-a spus: „Chiar daca va aduc o calauzire mai buna decat aceea pe care i-ati gasit pe parintii vostri?” [az-Zukhruf, 43:24]. Oare il vor urma, daca urmarirea adevarului este scopul lor? Ei si-au dezvaluit adevarata pozitie prin raspunsul: „Noi nu credem in ceea cu care ati fost trimisi” [az-Zukhruf, 43:24].

„Ori nu-l cunosc ei pe Trimisul lor si de aceea il tagaduiesc?” Oare ii impiedica sa urmeze adevarul faptul ca nu-l cunosc si spun: „Nu-l cunoastem si nu stim daca spune adevarul; lasati-ne sa-i cercetam purtarea si sa-i intrebam pe cei care il cunosc bine”? Nu aceasta este situatia, caci ei il cunosteau foarte bine pe Muhammad - binecuvantarea si pacea lui Allah fie asupra sa. Tineri si batrani ii cunosteau insusirile bune, sinceritatea si cinstea; inaintea trimiterii

sale il numeau al-Amin, Cel vrednic de incredere²². Cum sa nu-l creada atunci cand le-a adus adevarul cu deplina sinceritate?

„Ori spun ca el este cuprins de nebunie?” Daca ar fi fost nebun, cuvintele lui nu ar fi fost ascultate si n-ar fi avut greutate, fiind doar vorbe fara noima. Allah le respinge afirmatia: „Nu, el le-a adus Adevarul”, adica ceva sigur, intemeiat pe adevar si dreptate, lipsit de deosebiri si contradictii. Cum ar putea fi nebun cel care a adus aceasta? El nu poate fi decat la cea mai inalta treapta a desavarsirii in stiinta, ratiune si purtare.

Adevarata pricina este ca „cei mai multi dintre ei urasc Adevarul”. Cel mai mare adevar adus de Trimis a fost porunca de a-I darui lui Allah intreaga adorare si de a parasi tot ceea ce este adorat in afara Lui. Ei urau aceasta si o socoteau stranie. Asadar, l-au tagaduit fiindca urau adevarul, nu fiindca se indoiau de Trimis sau il socoteau mincinos. Allah spune: „Nu pe tine te tagaduiesc ei, ci nedreptii tagaduiesc Semnele lui Allah” [al-An'am, 6:33].

Daca s-ar intreba de ce adevarul nu a urmat dorintele lor, ca sa creada si sa se supuna, raspunsul este: „Daca Adevarul le-ar urma dorintele, cerurile, pamantul si toti cei care se afla in ele s-ar strica.” Dorintele lor sunt intemeiate pe nedreptate, necredinta, stricaciune si purtari rele. Daca adevarul le-ar urma, randuirea cerurilor si a pamantului s-ar strica prin carmuire nedreapta. Ele nu pot ramane in buna randuiala decat prin adevar si dreptate.

„Noi le-am adus Amintirea lor”, acest Coran, care ii indeamna la tot binele si in care se afla cinstea si renumele lor, daca se tin de el; prin el puteau ajunge conducatorii oamenilor. „Dar ei se indeparteza de Amintirea lor”, fiind lipsiti de calauzire. „Ei L-au uitat pe Allah, iar El i-a uitat” [at-Tawbah, 9:67] si „L-au uitat pe Allah, iar El i-a facut sa uite de ei insisi” [al-Hashr, 59:19]. Coranul si cel care l-a adus au fost cea mai mare binecuvantare daruita lor, iar raspunsul lor a fost respingerea. Exista lipsire mai mare decat aceasta ori pierdere mai adanca?

„Ori le ceri tu o plata?” Oare ii impiedica sa te urmeze, o, Muhammad, faptul ca le ceri o rasplata pentru primirea chemarii, astfel incat „sunt impovarati de o datorie” [al-Qalam, 68:46], din pricina platii pe care ar trebui sa ti-o dea? Nu este asa. „Rasplata Domnului tau este mai buna, iar El este Cel mai bun dintre inzestratori.” Profetii le-au spus popoarelor lor: „O, popor al meu! Eu nu va cer pentru aceasta nicio rasplata. Rasplata mea este numai la

²² Nota editiei arabe: Relatarea despre reconstruirea Ka'bei este consemnata de Ahmad (3/425) si al-Hakim (1/458). Al-Haythami arata in Majma' az-Zawa'id (3/292) ca in lantul lui Ahmad se afla Hilal ibn Jundub, considerat de incredere, dar asupra caruia exista observatii critice; ceilalti transmitatori sunt cei ai relatarilor autentice. A se vedea Fiqh as-Sirah, p.80; al-Albani a apreciat relatarea ca buna (hasan).

Allah” [Hud, 11:29]. Ei nu-i chemau pe oameni pentru averile lor, ci din sinceritate fata de ei si din dorinta de a-i calauzi la ceea ce le foloseste. Trimisii au fost mai sinceri fata de oameni decat erau ei fata de propriile suflete. Allah sa le daruiasca cea mai buna rasplata din partea popoarelor lor si sa ne ajute sa le urmam pilda in toate imprejurarile.

In aceste versete Allah aminteste toate mijloacele care conduc la credinta si piedicile din calea ei, aratand, una cate una, stricaciunea acelor piedici: inimile lor se aflau in nepasare; nu cugetau la Cuvantul lui Allah; urmau urmele parintilor; spuneau ca Trimisul este nebun. Dintre mijloacele credintei, El aminteste cugetarea la Coran, primirea binecuvantarilor lui Allah cu recunostinta, cunoasterea insusirilor inalte, sinceritatii si cinstei Trimisului si faptul ca acesta nu cerea rasplata, ci lucra pentru binele lor.

„Cu adevarat, tu ii chemi la o Cale Dreapta”, o cale usoara, dreapta si scurta catre tinta ei, religia indreptata numai spre Allah in credinta si ingaduitoare in practica. Cel care cauta adevarul trebuie sa te urmeze, fiindca ceea la ce chemi se potriveste cu ratiunea sanatoasa si firea dreapta si prin aceasta se implinesc toate cele folositoare lor. Daca nu te urmeaza, ce alta cale le-ar fi de ajuns? „Iar cei care nu cred in Viata de Apoi se abat de la Cale”, indepartandu-se de calea catre Allah si Paradisul Sau. Ei nu urmeaza decat ratacirea si nestiinta. Tot astfel, oricine se impotriveste adevarului ajunge sa se abata in toate privintele. Allah spune: „Daca nu-ti raspund, sa stii ca ei isi urmeaza numai dorintele. Si cine este mai ratacit decat cel care isi urmeaza dorinta fara calauzire de la Allah?” [al-Qasas, 28:50].

„Daca am avea mila de ei si am indeparta raul care i-a lovit, ar starui orbeste in incalcarea lor.” Aceasta arata nesabuinta si incapatanarea lor: cand ii loveste un rau, Il cheama pe Allah sa-i izbaveasca, promitand credinta, ori sunt incercati ca sa se intoarca la El; iar cand ii izbaveste, staruie orbecaind in necredinta. Cand urca pe corabie, Il cheama cu devotament curat si uita asociatii, dar cand ii izbaveste, raspandesc stricaciunea pe pamant prin politeism si alte pacate [Yunus, 10:22-23].

„Noi i-am apucat deja cu pedeapsa.” Talcuitorii au spus ca este foamea care i-a lovit sapte ani. Allah i-a incercat ca sa se intoarca smeriti, dar niciunul nu a tras folos. „Ei nu s-au smerit inaintea Domnului lor”, nu s-au supus, „si nu s-au rugat cu umilinta”, nu si-au recunoscut nevoia de El. Au trecut prin necaz, apoi si-au revenit ca si cum nimic nu s-ar fi intamplat si au continuat in ratacire.

Inaintea lor ramane o pedeapsa care nu poate fi indepartata: „Pana cand le vom deschide o poarta spre o pedeapsa aspra”, precum uciderea din ziua de la Badr, „iar atunci vor fi cuprinsi de deznadejde”, pierzandu-si nadejdea in orice bine si fiind inconjurati de toate relele si de pricinile lor. Sa ia aminte inainte sa

vina Pedepsa aspra a lui Allah, care nu poate fi indepartata, spre deosebire de pedepsele lumesti prin care Allah ii disciplineaza pe robi si care pot inceta. Allah spune: „Stricaciunea s-a aratat pe uscat si pe mare din pricina celor savarsite de mainile oamenilor, pentru ca El sa-i faca sa guste o parte din ceea ce au facut, poate se vor intoarce” [ar-Rum, 30:41].

Versetele 78 la 80

ج
 وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾
 وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٩﴾ وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي
 وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتَلَفُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٨٠﴾

78. El este Cel care v-a daruit auzul, vazul si inimile. Cat de putin multumiti!

79. El este Cel care v-a raspandit pe pamant si la El veti fi adunati. 80. El este Cel care da viata si da moarte si a Lui este alternarea noptii si a zilei. Oare nu pricepeti?

Allah ne vesteste despre binecuvantarile daruite robilor, care ii obliga sa-I multumeasca si sa-I implineasca drepturile. El v-a dat auzul, ca sa pricepeti ceea ce auziti si sa va folositi in treburile religiei si ale lumii; vazul, ca sa intelegeti ceea ce vedeti si sa va folositi de el; si inimile, adica ratiunea prin care intelegeti lucrurile si va deosebiti de animale. Daca n-ati avea auz, vaz si ratiune si ati fi surzi, orbi si muti, care ar fi starea voastra si cate dintre cele necesare si folositoare v-ar lipsi?

Oare nu-I multumiti Celui care v-a daruit acestea, recunoscand Unicitatea Lui si ascultandu-L? „Cat de putin multumiti”, desi binecuvantarile vin neincetat. „El este Cel care v-a raspandit pe pamant”, in toate partile lui, v-a dat puterea sa-i scoateti foloasele si l-a facut indelungator pentru trai si locuinta. „Si la El veti fi adunati” dupa moarte, iar El va va rasplati pentru binele si raul savarsite pe pamant; pamantul va marturisi despre ceea ce s-a petrecut pe el.

Numai El „da viata si da moarte”. Numai Allah stapaneste viata si moartea. „Si a Lui este alternarea noptii si a zilei.” Daca ar voi, ar face ziua vesnica; ce alta divinitate v-ar aduce noaptea in care sa va odihniti? Daca ar voi, ar face noaptea vesnica; ce alta divinitate v-ar aduce lumina? „Prin Mila Sa, El v-a facut noaptea si ziua, ca sa va odihniti si sa cautati din Harul Sau si poate veti multumi” [al-Qasas, 28:73].

„Oare nu pricepeti?” Faptul ca numai El v-a daruit auzul, vazul si ratiunea, v-a raspandit pe pamant, da viata, da moarte si randuieste noaptea si ziua cere

sa-I daruiti Lui singur adorarea, fara asociat, si sa parasiti adorarea celor care nu aduc nici folos, nici vatamare, nu stapanesc nimic si sunt neputinciosi in toate privintele. Daca v-ati folosi ratiunea, nu ati face aceasta.

Versetele 81 la 83

بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوَّلُونَ ﴿٨١﴾ قَالُوا أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا أَأَنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٨٢﴾ لَقَدْ وَعَدْنَا نَحْنُ وَءَابَاؤُنَا هَذَا مِنْ قَبْلُ إِن هَذَا إِلَّا
أَسْطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٨٣﴾

81. Ba ei spun asemenea celor de dinainte. 82. Ei spun: „Dupa ce vom muri si vom deveni tarana si oase, vom fi noi oare inviati? 83. Ni s-a fagaduit aceasta noua si parintilor nostri mai inainte. Acestea nu sunt decat basme ale celor vechi.”

Acesti necredinciosi urmeaza aceeasi cale ca inaintasii lor, care au tagaduit invierea, au socotit-o foarte indepartata si au spus ca nu poate fi inchipuita sau inteleasa. „Ni s-a fagaduit aceasta noua si parintilor nostri mai inainte”, dar, spun ei, nu am vazut-o si nu s-a petrecut. „Acestea nu sunt decat basme ale celor vechi”, povestiri de noapte prin care isi petreceau timpul, fara nicio realitate.

Ei au mintit; Allah sa-i faca de ocară! Allah le-a aratat Semne mai mari decat invierea si Semne asemenea ei: „Crearea cerurilor si a pamantului este mai mare decat crearea oamenilor” [Ghafir, 40:57]; „El ne da pilde si uita de propria sa creare. Spune: Cine va da viata oaselor cand sunt putrezite?” [Ya-Sin, 36:78]; si: „Vezi pamantul uscat, dar cand coboram apa asupra lui, el se misca, se umfla si face sa rasara din fiecare soi minunat” [al-Hajj, 22:5].

Versetele 84 la 89

ج
 قُلْ لِّمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٤﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا
 تَذَكَّرُونَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ
 الْعَظِيمِ ﴿٨٦﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٨٧﴾ قُلْ مَنْ مِنْ بِيَدِهِ
 مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٨﴾
 سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنَّى تُسْحَرُونَ ﴿٨٩﴾

84. Spune: „Cui apartin pamantul si cei care se afla pe el, daca stiti?” 85. Ei vor spune: „Lui Allah.” Spune: „Oare nu va aduceti aminte?” 86. Spune: „Cine este Domnul celor sapte ceruri si Domnul Tronului Maret?” 87. Ei vor spune: „[Toate sunt] ale lui Allah.” Spune: „Oare nu va temeti?” 88. Spune: „In Mana Cui este stapanirea tuturor lucrurilor, Cel care ocroteste si impotriva Caruia nimeni nu poate ocroti, daca stiti?” 89. Ei vor spune: „In Mana lui Allah.” Spune: „Atunci cum de sunteti vrajiti?”

Allah ii porunceste Trimisului sa aduca impotriva celor care tagaduiesc invierea si li fac egali lui Allah dovada pe care ei insisi o recunosc: Unicitatea Domniei lui Allah si faptul ca numai El este Domnul. Prin ceea ce recunosc se dovedeste Unicitatea Dumnezeirii Sale si faptul ca numai El merita adorarea. Prin recunoasterea crearii acestor fapturi uriase se dovedeste puterea Lui de a-i invia pe morti, lucru mai usor decat crearea lor.

„Cui apartin pamantul si cei care se afla pe el?”, adica cine a creat pamantul si animalele, plantele, lucrurile neinsufletite, marile, raurile si muntii lui? Cine le stapaneste si le carmuieste? Daca ii vei intreba despre acestea, ei vor raspunde negresit: numai Allah. „Oare nu va aduceti aminte?” Oare nu va amintiti ceea ce Allah v-a aratat, lucru cunoscut si sadit in firea voastra, dar pe care nepasarea il ascunde uneori? Daca ati cugeta, ati sti ca Stapanul tuturor acestora este Singurul vrednic de adorare si ca a atribui dumnezeire unuia aflat el insusi sub stapanire este cea mai limpede minciuna.

Apoi trece la ceva mai mare: „Cine este Domnul celor sapte ceruri” si al luminatorilor, planetelor si stelelor fixe din ele, „si Domnul Tronului Maret”, faptura cea mai inalta, mai intinsa si mai mare? Cine le-a creat si le carmuieste? Ei vor recunoaste ca Allah. Atunci: „Oare nu va temeti?”, parasind adorarea fapturilor neputincioase si temandu-va de Domnul Atotputernic, desavarsit in Putere si Stapanire? Formulele „Oare nu va aduceti aminte?” si „Oare nu va temeti?” sunt indemnuri blande care ajung la inima.

Apoi El trece la ceea ce cuprinde toate acestea: „In Mana Cui este stapanirea tuturor lucrurilor”, a lumii de sus si a celei de jos, a celor vazute si nevazute? Termenul „malakut” intareste sensul cuvintului „mulk”, adica stapanire. „Cel care ocroteste”, aparandu-Si robii de rau si indepartand greutatea, „si impotriva Caruia nimeni nu poate ocroti”; nimeni nu poate apara pe cineva impotriva lui Allah si nimeni nu poate indeparta ceea ce Allah hotaraste, iar mijlocirea nu are loc decat cu Voia Lui.

Ei vor recunoaste ca stapanirea este in Mana lui Allah, Ocrotitorul impotriva Caruia nu exista ocrotire. Atunci li se spune: „Cum de sunteti vrajiti?” Cum v-ati pierdut mintile, adorand ceea ce nu stapaneste nimic, nu are nicio parte la carmuire si este neputincios, iar adorarea nu I-o daruiti numai Regelui Atotputernic, care stapaneste totul? Numai amagirea lui Shaytan, care le-a impodobit minciuna si a rasturnat realitatea, le-a vrajit mintile, asa cum vrajitorii au vrajit ochii oamenilor.

Versetele 90 la 92

بَلْ أَتَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٩٠﴾ مَا أَخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَهٍ إِذَا لَذَّهَبَ كُلُّ إِلَهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَّ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿٩١﴾ عَلِيمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَلَّى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٩٢﴾

90. Ba Noi le-am adus Adevarul, iar ei sunt cu adevarat mincinosi. 91. Allah nu Si-a luat niciun fiu si nu este alaturi de El nicio alta divinitate. Atunci fiecare divinitate s-ar fi dus cu ceea ce a creat, iar unele s-ar fi ridicat deasupra altora. Marire lui Allah, mai presus de ceea ce Ii atribuie! 92. Cunoscatorul celor nevazute si al celor vazute; Preainalt este El deasupra celor pe care I-i asociaza!

Noi le-am adus acestor tagaduitori Adevarul, intemeiat pe vestiri adevarate si pe dreptate in porunci si interdictii. El este cel mai vrednic de urmat, iar ei nu au in locul lui decat minciuna si nedreptatea. „Allah nu Si-a luat niciun fiu si nu este alaturi de El nicio alta divinitate.” Pretentia ca Allah ar avea un fiu sau ca ar exista o alta divinitate alaturi de El este o minciuna, asa cum arata vestirea lui Allah, vestirea Trimisilor Sai si ratiunea sanatoasa.

Daca ar exista alte divinitati, „fiecare divinitate s-ar fi dus cu ceea ce a creat”, stapanindu-si fapturile separat si impotrivindu-se celorlalte, „iar unele s-ar fi ridicat deasupra altora”. Cea biruitoare ar fi divinitatea; daca s-ar impotrivi

mereu fara sa biruie vreuna, universul nu s-ar fi putut ivi si nu ar fi putut avea aceasta randuiala precisa care uimeste mintea.

Soarele, luna, planetele si stelele se misca de la crearea lor dupa un singur sistem si o singura randuiala. Toate sunt supuse Puterii lui Allah si carmuite cu Intelepciune pentru folosul tuturor fapturilor, fara a se margini la folosul unora in detrimentul altora. In miscarile lor nu vei gasi nici cea mai mica impotrivire sau contradictie. Ar putea fi aceasta lucrarea a doua divinitati sau a doi domni? „Marire lui Allah, mai presus de ceea ce Li atribuie!” Randuirea dovedeste ca Stapanitorul este Unul, desavarsit in Numele si Insusirile Sale. Fapturile au nevoie de Grija Sa ca Domn si de ajutorul Dumnezeirii Sale; nu pot exista fara Domnia Lui si nu pot fi indreptate decat adorandu-L si ascultandu-L numai pe El.

Allah aminteste una dintre Insusirile Sale marete: „Cunoscatorul celor nevazute”, tot ceea ce este ascuns privirii si cunoasterii noastre, dintre cele necesare, imposibile si posibile, „si al celor vazute”, tot ceea ce putem vedea. „Preainalt este El deasupra celor pe care I-i asociaza”, fapturi care nu cunosc decat ceea ce Allah le-a invatat.

Versetele 93 la 95

قُلْ رَبِّ إِمَّا تُرِيْنِي مَا يُوعَدُونَ ﴿٩٣﴾ رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ ﴿٩٤﴾ وَإِنَّا عَلَىٰ أَنْ نُرِيْكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقَادِرُونَ ﴿٩٥﴾

93. Spune: „Domnul meu, daca imi vei arata ceea ce li se fagaduieste, **94.** atunci, Domnul meu, nu ma aseza printre oamenii nedrepti!” **95.** Noi putem cu siguranta sa-ti aratam ceea ce le fagaduim.

Allah a stabilit impotriva necredinciosilor dovezi puternice, dar ei nu le-au dat atentie si nu li s-au supus. Pedeapsa a devenit astfel cuvenita si au fost avertizati despre venirea ei. Allah i-a poruncit Trimisului Sau sa spuna: „Domnul meu, daca imi vei arata ceea ce li se fagaduieste”, adica daca voi fi de fata cand le vei arata pedeapsa, „atunci nu ma aseza printre oamenii nedrepti”: ocroteste-ma de pacatele lor care atrag pedeapsa si de pedeapsa care ii loveste, fiindca pedeapsa generala il poate cuprinde pe pacatos si pe altul.

Despre apropierea pedepsei, Allah spune: „Noi putem cu siguranta sa-ti aratam ceea ce le fagaduim.” Daca o amanam, aceasta este pentru o Intelepciune, nu din neputinta; Noi putem sa o trimitem asupra lor in orice clipa.

Versetele 96 la 98

ج
 أَدْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ السَّيِّئَةِ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ ﴿٩٦﴾ وَقُلْ رَبِّ
 أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيْطَانِ ﴿٩٧﴾ وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ
 يُحْضِرُونِ ﴿٩٨﴾

96. Respinge raul prin ceea ce este mai bun. Noi stim mai bine ceea ce ei atribuie. 97. Si spune: „Domnul meu, caut adapost la Tine de indemnurile diavolilor 98. si caut adapost la Tine, Domnul meu, ca ei sa nu se apropie de mine.”

Aceasta tine de purtarea aleasa pe care Allah i-a poruncit-o Trimisului: cand vrajmasii te vatama prin cuvânt sau fapta, nu le raspunde cu rau, desi este ingaduit sa raspunzi cu un rau egal, ci respinge vatamarea facandu-le bine. Aceasta este marinimie fata de cel care ti-a gresit.

Prin aceasta, vatamarea lui se va imputina acum si in viitor, binefacerea il va atrage mai usor spre adevar si il va apropia de regret, de parerea de rau si de intoarcerea cu cainta pentru ceea ce a facut, iar cel care iarta va dobandi insusirea binefacatorului si il va birui pe vrajmasul sau, Shaytan. El va merita Rasplata Domnului: „Cel care iarta si indreapta, rasplata lui este la Allah” [ash-Shura, 42:40] si „Respinge raul prin ceea ce este mai bun si iata ca acela intre care si tine era dusmanie devine ca un prieten apropiat. Dar aceasta nu le este daruita decat celor rabdatori si nu le este daruita decat celor cu o parte mare” [Fussilat, 41:34-35].

„Noi stim mai bine ceea ce ei atribuie”, cuvintele lor de necredinta si respingere a Adevarului. Stiinta Noastra le cuprinde pe toate, dar Noi i-am iertat, le-am dat ragaz si am avut rabdare cu ei, desi dreptul este al Nostru si pe Noi Ne tagaduiesc. Tu, o, Muhammad, rabda ceea ce spun si raspunde-le cu bine. Aceasta este purtarea robului evlavios fata de oamenii care il vatama.

In privinta diavolilor, bunatatea nu foloseste, fiindca Shaytan isi cheama ceata numai ca sa fie dintre locuitorii Focului. Fata de el trebuie urmata indrumarea pe care Allah i-a dat-o Trimisului Sau: „Domnul meu, caut adapost la Tine”, ma ocrotesc prin Puterea si Taria Ta si recunosc ca eu nu am nicio putere, „de indemnurile diavolilor”, de impunsaturile lor spre rau. „Si caut adapost la Tine, Domnul meu, ca ei sa nu se apropie de mine”, de raul atingerii, soaptelor si apropierei lor. Aceasta este cautarea adapostului la Allah de orice rau si de izvorul lui. Daca Allah il ocroteste pe rob, acesta va fi ferit de orice rau si ajutat la orice bine.

Versetele 99 la 100

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ ﴿٩٩﴾ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا
فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ
يُبْعَثُونَ ﴿١٠٠﴾

99. Pana cand, atunci cand vine moartea la unul dintre ei, spune: „Domnul meu, intoarce-ma, **100.** poate voi savarsi fapte drepte in ceea ce am lasat in urma.” Nicidecum! Acesta este doar un cuvânt pe care il rosteste. Inaintea lor se afla o stavila pana in ziua in care vor fi inviati.

Allah ne vesteste despre unul dintre nedreptii nepasatori cand il ajunge moartea. Vazandu-si destinul si uratenia faptelor, il cuprinde regretul si cere sa fie intors in lume, nu pentru placerile trupului, ci „poate voi savarsi fapte drepte in ceea ce am lasat in urma”, implinind drepturile lui Allah pe care le-a neglijat.

„Nicidecum!” Nu exista intoarcere si nici ragaz, caci Allah a hotarat ca ei nu se vor intoarce. Dorinta lui „este doar un cuvânt pe care il rosteste”, un cuvânt care nu-i aduce folos, ci numai regret si durere. Nici nu este sincer, fiindca, daca ar fi intors, ar reveni la ceea ce i-a fost oprit [al-An'am, 6:28]. „Inaintea lor se afla o stavila pana in ziua in care vor fi inviati”, adica o stavila care se afla in fata lor. Barzakh inseamna despartitura dintre doua lucruri, aici dintre aceasta lume si Viata de Apoi. In rastimpul dintre moarte si inviere, ascultatorii se bucura, iar neascultatorii sunt pedepsiti. Pregatiti-va, asadar, pentru el.

Versetele 101 la 114

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿١٠١﴾ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ﴿١٠٣﴾ تَلْفَحُ وُجُوهُهُمُ النَّارَ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ ﴿١٠٤﴾ أَلَمْ تَكُنْ أَتَىٰ عَلَىٰكَ فُكْنُكُمْ بِهَا تُكْذِبُونَ ﴿١٠٥﴾ قَالُوا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ ﴿١٠٦﴾ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا ظَالِمُونَ ﴿١٠٧﴾ قَالَ اخْسَوْا فِيهَا وَلَا

تُكَلِّمُونَ ﴿١٠٨﴾ إِنَّهُمْ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا ءَامَنَّا فَأَغْفِرْ لَنَا
وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّحِيمِينَ ﴿١٠٩﴾ فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ سَخِرِيًّا حَتَّى أَنْسَوْكُمْ
ذِكْرِي وَكُنْتُمْ مِنْهُمْ تَضْحَكُونَ ﴿١١٠﴾ إِنِّي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا أَنَّهُمْ
هُمُ الْفَآئِزُونَ ﴿١١١﴾ قُلْ كَمْ لَبِئْتُمْ فِي الْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ ﴿١١٢﴾ ط
قَالُوا لَبِئْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَسَلِّ الْعَادِينَ ﴿١١٣﴾ قُلْ إِنْ لَّبِئْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا
لَّوْ أَنْتُمْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١٤﴾

101. Cand se va sufla in Trambita, in Ziua aceea nu vor mai fi intre ei legaturi de rudenie si nu se vor intreba unii pe altii. 102. Cei ale caror talgere vor atarna greu, aceia sunt cei izbanditori. 103. Iar cei ale caror talgere vor fi usoare, aceia sunt cei care si-au pierdut sufletele; in Gheena vor ramane vesnic. 104. Focul le va arde fetele si, in el, vor avea fetele schimonosite. 105. „Oare nu vi se recitau Semnele Mele, iar voi le tagaduiati?” 106. Ei vor spune: „Domnul nostru, nenorocirea noastra ne-a coplesit si am fost un popor ratacit. 107. Domnul nostru, scoate-ne de aici! Daca ne vom intoarce, vom fi cu adevarat nedrepti.” 108. El va spune: „Ramaneti acolo umiliti si nu-Mi vorbiti! 109. A fost o parte dintre robii Mei care spuneau: Domnul nostru, noi credem; iarta-ne si ai mila de noi, caci Tu esti Cel mai bun dintre cei milostivi. 110. Dar voi i-ati luat in batjocura, pana cand v-au facut sa uitati pomenirea Mea, si radeati de ei. 111. Astazi i-am rasplatit pentru rabdarea lor; ei sunt cei biruitori.” 112. El va spune: „Cati ani ati ramas pe pamant?” 113. Ei vor spune: „Am ramas o zi sau o parte dintr-o zi. Intreaba-i pe cei care tin socoteala!” 114. El va spune: „Nu ati ramas decat putin, daca ati fi stiut.”

Allah ne vesteste despre spaimile Invierii si intamplarile tulburatoare ale acelei Zile. Cand se va sufla in Trambita pentru inviere, oamenii vor fi adunati la timpul hotarat. Spaima ii va face sa uite legaturile de rudenie, cele mai puternice legaturi omenesti, cu atat mai mult pe celelalte. Nimeni nu-l va intreba pe altul de starea lui, fiindca fiecare va fi preocupat de sine si nu va sti daca va primi o izbavire dupa care nu mai este nefericire sau o nenorocire dupa care nu mai este fericire. „Cand va veni Strigatul asurzitor, in ziua in care omul va fugi de fratele sau, de mama sa, de tatal sau, de sotia sa si de fiii sai. Fiecare va avea in Ziua aceea o preocupare care ii va fi de ajuns” [Abasa, 80:33-37].

In Ziua Invierii sunt locuri in care groaza se inteteste, precum ridicarea Balantei, prin care faptele robilor sunt deosebite si cercetate cu dreptate, ca sa

se vada ceea ce este pentru om si ceea ce este impotriva lui. Se va arata chiar si cea mai mica farama de bine ori rau.

„Cei ale caror talgere vor atarna greu”, faptele bune covarsind faptele rele, „aceia sunt cei izbanditori”: vor fi izbaviti de Foc, vor merita Paradisul, lauda si frumoasa pomenire. „Iar cei ale caror talgere vor fi usoare”, faptele rele covarsindu-le pe cele bune si pacatele cuprinzandu-i cu totul, „aceia sunt cei care si-au pierdut sufletele”. Orice alta pierdere este usoara pe langa aceasta; este o pierdere vesnica, din care nu-si mai pot reveni. Sufletele lor puteau dobandi fericirea vesnica, dar au pierdut apropierea de Domnul Cel Generos. „In Gheena vor ramane vesnic” si nu vor iesi din ea.

Dupa cum am aratat, aceasta amenintare priveste pe cel ale carui pacate i-au cuprins si i-au nimicit toate faptele bune; asa ceva se intampla numai necredinciosului. Prin urmare, el nu este judecat precum cel ale carui fapte bune si rele sunt cantarite, caci necredinciosii nu au fapte bune care sa le foloseasca. Faptele lor sunt insa numarate si inregistrate; le sunt infatisate, sunt pusi sa le recunoasca si sunt facuti de rusine prin ele. In schimb, cel care pastreaza credinta de baza, dar ale carui fapte rele sunt multe si le covarsesc pe cele bune, chiar daca intra in Foc, nu va ramane vesnic acolo, dupa cum arata textele Cartii si Sunnah.

Apoi Allah aminteste soarta rea a necredinciosilor: „Focul le va arde fetele”, ii va inconjura din toate partile si le va atinge cele mai nobile parti ale trupului, iar flacarile le vor arde fetele; „si, in el, vor avea fetele schimonosite”, fetele lor se vor incrunta, iar buzele li se vor strange din pricina asprimii si grozaviei pedepsei.

Li se va spune spre mustrare: „Oare nu vi se recitau Semnele Mele”, nu erati chemati sa credeti si nu vi se infatisau ca sa cugetati, „iar voi le tagaduiati” cu nedreptate si incapatanare, desi erau Semne limpezi care aratau adevarul si minciuna si ii deosebeau pe cei care aveau dreptate de cei care greseau? Atunci isi vor recunoaste nedreptatea, dar recunoasterea nu le va mai folosi.

„Nenorocirea noastra ne-a coplesit”, nenorocirea nascuta din nedreptate, indepartarea de adevar, alegerea raului si parasirea folosului. „Si am fost un popor ratacit” in fapte, desi stiam ca gresim; ne-am purtat in lume ca ratacitul nesabuit. „Daca am fi ascultat sau am fi priceput, nu am fi fost dintre locuitorii Vaparii” [al-Mulk, 67:10].

„Domnul nostru, scoate-ne de aici! Daca ne vom intoarce, vom fi cu adevarat nedrepti.” Ei mint in aceasta fagaduinta, fiindca, daca ar fi intorsi, s-ar intoarce la ceea ce le-a fost oprit [al-An'am, 6:28]. Allah nu le-a lasat nicio dovada si nicio scuza; i-a lasat sa traiasca destul pentru ca acela care ia aminte sa-si aminteasca si cel nelegiuit sa se opreasca de la rau.

Raspunsul va fi: „Ramaneti acolo umiliti si nu-Mi vorbiti!” Aceste cuvinte - cerem lui Allah ocrotire - sunt cea mai grea mustrare pe care o aud nelegiuitii: alungare, rusine, umilire, pierdere, deznadejde de orice bine si vestea oricarui rau. Aceste cuvinte si Mania Domnului Indurador sunt mai grele pentru ei si le sporesc durerea mai mult decat chinul Focului.

Apoi Allah aminteste ceea ce le-a adus pedeapsa si i-a lipsit de Mila Sa: dintre robii Lui erau cei care uneau credinta, ce duce la fapte drepte, cu rugaciunea catre Domnul lor pentru iertare si mila. Ei se apropiiau de El chemandu-L Domn, recunoscand Bindecuvantarea credintei, vastitatea Milei Sale si bunatatea Sa fata de toti. Aceasta arata supunerea, smerenia, teama lor de Pedepsa si nadejdea in Mila Lui. Ei sunt conducatorii si cei mai buni dintre oameni.

„Dar voi”, necredinciosi josnici si lipsiti de minte, „i-ati luat in batjocura”, i-ati dispretuit si ati ras de ei, pana cand aceasta nesabuinta v-a acaparat. „Pana cand v-au facut sa uitati pomenirea Mea si radeati de ei.” Batjocorirea lor v-a distras de la pomenire, iar uitarea pomenirii v-a indemnat sa-i batjocoriti, fiecare sporind-o pe cealalta. Ce indrazneala poate fi mai mare?

„Astazi i-am rasplatit pentru rabdarea lor” in ascultarea Mea si in suportarea vatamarii voastre, pana au venit la Mine. „Ei sunt cei biruitori”, dobandind desfatara vesnica si izbavirea de Foc. Allah spune: „Astazi cei care au crezut vor rade de necredinciosi” [al-Mutaffifin, 83:34].

Allah le spune necredinciosilor spre mustrare pentru nesabuinta lor: in acest timp scurt au savarsit tot raul care le-a adus Mania si Pedepsa Sa si nu au facut binele prin care credinciosii au dobandit fericirea vesnica si Multumirea Domnului. „Cati ani ati ramas pe pamant?” Ei vor spune: „O zi sau o parte dintr-o zi”, socotind sederea foarte scurta, fara sa-i poata preciza durata. De aceea spun: „Intreaba-i pe cei care tin socoteala!”

Pedepsa uriasa ii preocupa si ii impiedica sa cunoasca numarul anilor. Allah le va spune: „Nu ati ramas decat putin”, fie ca ii cunoasteti numarul, fie ca nu, „daca ati fi stiut”.

Versetele 115 la 116

أَحْسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنْتُمْ إِلَيْنَا لَا تَرْجِعُونَ ﴿١١٥﴾ فَتَعَالَى اللَّهُ
الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ ﴿١١٦﴾

115. Oare ati crezut ca v-am creat fara rost si ca nu veti fi intorsi la Noi?
116. Preainalt este Allah, Regele Adevarat! Nu exista nicio divinitate in afara de El, Domnul Tronului Maret.

„Oare ati crezut”, o, fapturilor, „ca v-am creat fara rost”, in zadar, numai ca sa mancati, sa beti, sa va bucurati si sa va desfatati in lume, iar Noi sa va lasam fara porunci, interdictii, rasplata si pedeapsa? „Si ca nu veti fi intorsi la Noi?” Sa nu va treaca prin minte o asemenea parere!

„Preainalt este Allah”, inaltat si mai presus de o asemenea parere zadarnica ce defaimeaza Intepleciunea Sa, „Regele Adevarat!” El este cu adevarat Regele tuturor fapturilor, Adevarat in Fagaduinta si Amenintarea Sa si Singurul vrednic de adorare pentru Insusirile Sale desavarsite. „Nu exista nicio divinitate in afara de El, Domnul Tronului Maret.” Fiind Domnul Tronului Maret, cu atat mai mult este Domnul a tot ceea ce se afla sub el si nu se poate ca El sa va fi creat fara rost.

Versetele 117 la 118

وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ ۖ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ ۚ إِنَّهُ
لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿١١٧﴾ وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ
الرَّحِيمِينَ ﴿١١٨﴾

117. Iar cel care cheama alaturi de Allah o alta divinitate, fara sa aiba nicio dovada pentru aceasta, socoteala lui este numai la Domnul sau. Cu adevarat, necredinciosii nu vor izbandi. 118. Si spune: „Domnul meu, iarta si ai mila! Tu esti Cel mai bun dintre cei milostivi.”

Cel care cheama alaturi de Allah o alta divinitate, fara dovada, va merge la Domnul sau, iar El il va rasplati pentru faptele sale. Precizarea „fara dovada” este nedespartita de aceasta fapta: oricine cheama altceva decat Allah nu are nicio dovada; toate dovezile arata neadevarul caii lui, dar el se indeparteaza de ele cu nedreptate si incapatanare. El nu va dobandi nimic din izbanda, fiindca este necredincios, iar necredinta ii impiedica izbanda.

„Si spune”, chemandu-L pe Domnul tau cu devotament curat: „Domnul meu, iarta”, ca sa fim izbaviti de ceea ce este rau, „si ai mila”, ca prin Mila Ta sa ajungem la tot binele, „Tu esti Cel mai bun dintre cei milostivi”. Oricine arata mila robului, Allah este mai bun pentru el decat acela, mai Milostiv fata de rob decat mama fata de copilul ei si mai Milostiv fata de el decat este el fata de sine.

Prin harul si bunatatea lui Allah, s-a incheiat talcuirea Surei al-Mu'minun.

Sura an Nur

VERSETELE 1 LA 64

Revelata la Medina.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

In Numele lui Allah, Cel Milostiv, Indurator.

Versetul 1

سُورَةٌ أَنْزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَأَنْزَلْنَا فِيهَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١﴾

1. [Aceasta este] o sura pe care am pogorat-o si am facut-o obligatorie, iar in ea am pogorat Semne limpezi, poate veti lua aminte.

Adica aceasta este „o sura” de mare insemnatate, „pe care am pogorat-o” ca Mila din partea Noastra pentru robi si am pazit-o de orice diavol. „Si am facut-o obligatorie”, adica am randuit in ea pedepsele prescrise, regulile privind marturiile si celelalte randuieli. „Iar in ea am pogorat Semne limpezi”, hotarari marete, porunci, mustrari si intelepciuni mari, „poate veti lua aminte”, cand va lamurim si va invatam ceea ce nu stiati. Apoi Allah incepe sa explice hotararile la care a facut aluzie.

Versetul 2

الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلِيَشْهَدَ عَذَابُهُمَا طَائِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾

2. Pe femeia care preacurveste si pe barbatul care preacurveste, biciuiti pe fiecare dintre ei cu o suta de lovituri. Sa nu va cuprinda mila fata de ei in Religia lui Allah, daca credeti in Allah si in Ziua de Apoi. Si un grup dintre credinciosi sa fie martor la pedepsirea lor.

Aceasta este hotararea privitoare la barbatul si femeia care savarsesc zina fara sa fi avut o casatorie consumata: fiecare dintre ei este biciuit cu o suta de

lovituri. Cat despre persoana care a avut o casatorie consumata²³, Sunnah autentica si bine cunoscuta arata ca pedeapsa prescrisa este uciderea cu pietre²⁴.

Allah Preainaltul ne-a oprit ca mila fata de ei sa ne impiedice sa aplicam pedeapsa prescrisa in Religia lui Allah, fie ca este o mila fireasca, fie ca se datoreaza rudeniei, prieteniei sau altui motiv. Credinta cere disparitia acelei mile care impiedica implinirea Poruncii lui Allah. Adevarata mila fata de fapta este aplicarea pedepsei prescrise de Allah. Chiar daca ne este mila de el pentru ceea ce i s-a intamplat potrivit hotararii divine, aceasta mila nu trebuie sa ne opreasca de la aplicarea pedepsei.

Allah a poruncit ca pedepsirea celor doi sa fie vazuta de „un grup” dintre credinciosi, ca sa fie facuta cunoscuta, iar rusinea sa-i ajunga si sa-i opreasca pe altii de la aceasta fapta. Credinciosii sa priveasca aplicarea pedepsei, fiindca vederea hotararilor Legii atunci cand sunt implinite intareste cunoasterea si le face mai bine intelese si este mai aproape de exactitatea aplicarii, fara sporire sau micorare. Iar Allah stie mai bine.

Versetul 3

ج

الزَّانِي لَا يَنْكِحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ مُشْرِكَةً وَالزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَا إِلَّا زَانٍ أَوْ مُشْرِكٌ
وَحُرِّمَ ذَلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾

3. Barbatul care preacurveste nu se casatoreste decat cu o femeie care preacurveste sau cu o politeista, iar femeia care preacurveste nu este luata in casatorie decat de un barbat care preacurveste sau de un politeist. Iar aceasta le-a fost oprita credinciosilor.

Apoi versetul arata uratenia faptei de zina si faptul ca ea pateaza onoarea celui care o savarseste si onoarea celui care se leaga de el si ii devine apropiat intr-un fel in care celelalte pacate nu o fac. El vesteste ca nicio femeie nu se incumeta sa se casatoreasca cu un barbat care savarseste zina, in afara de una care savarseste aceeasi fapta, potrivit starii sale, sau de o politeista care nu crede in Inviere si Rasplata si nu se supune Poruncii lui Allah. La fel, femeia care savarseste zina nu este luata in casatorie decat de un barbat care savarseste zina sau de un politeist.

²³ Nota editiei engleze (p. 379, n. 35): Aici se are in vedere persoana care a fost casatorita si a consumat casatoria, indiferent daca aceasta continua sau s-a incheiat prin divort ori prin moartea sotului sau a sotiei.

²⁴ Nota editiei arabe: Hadithul privind pedeapsa persoanei care a avut o casatorie consumata este consemnat in Sahih al-Bukhari (6814) si Sahih Muslim (1692).

„Iar aceasta le-a fost oprita credinciosilor”, adica le-a fost oprit sa se casatoreasca cu cei care savarsec zina. Sensul este ca, daca un barbat sau o femeie este cunoscut pentru zina si nu se caieste, cel care doreste sa se casatoreasca cu el, in pofida interdictiei lui Allah, fie nu se supune Hotararii lui Allah si a Trimisului Sau - si atunci nu poate fi decat politeist -, fie se supune in principiu Hotararii lui Allah si a Trimisului Sau, dar totusi se casatoreste cu el stiind despre zina lui; atunci aceasta casatorie este zina, iar cel care se casatoreste este desfranat. Daca ar crede cu adevarat in Allah, nu ar indrazni aceasta.

Aceasta este o dovada limpede pentru interzicerea casatoriei cu femeia care savarseste zina pana cand se caieste si, de asemenea, pentru interzicerea casatoriei cu barbatul care savarseste zina pana cand se caieste, caci legatura sotului cu sotia si a sotiei cu sotul este dintre cele mai puternice legaturi si uniri.

Allah Preainaltul spune: „Adunati-i pe cei care au fost nedrepti impreuna cu semenii lor” [as-Saffat, 37:22], adica impreuna cu perechile lor. Allah a interzis aceasta casatorie din pricina marilor rele la care conduce: lipsa geloziei ocrotitoare, atribuirea sotului a unor copii care nu sunt ai lui si faptul ca barbatul care savarseste zina nu o ajuta pe sotia sa sa ramana casta, fiind preocupat de alte femei. Fiecare dintre aceste pricini este, singura, de ajuns pentru interdictie.

Aceasta arata ca omul care savarseste zina nu are credinta deplina. Profetul - binecuvantarea si pacea lui Allah fie asupra sa - a spus: „Cel care savarseste zina nu este credincios in clipa in care savarseste zina.”²⁵ Chiar daca nu devine politeist prin aceasta, nu i se poate atribui, in sens deplin si fara precizare, numele laudabil al credintei.

Versetele 4 la 5

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً
وَلَا يَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةٌ أَبَدًا وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٤﴾ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ
بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥﴾

4. Iar pe cei care le acuza pe femeile caste si apoi nu aduc patru martori, biciuiti-i cu optzeci de lovituri si sa nu mai primiti niciodata marturia lor.

²⁵ Nota editiei arabe: Hadithul este consemnat de al-Bukhari (2475) si Muslim (57), din relatarea lui Abu Hurayrah - Allah sa fie multumit de el.

Aceia sunt cei nelegiuiti, 5. afara de cei care, dupa aceea, se caiesc si isi indreapta purtarea. Cu adevarat, Allah este Atoateiertator, Indurator.

Dupa ce Allah a aratat cat de grava este zina, poruncind biciuirea celui care o savarseste si uciderea cu pietre a celui care a avut o casatorie consumata, si dupa ce a aratat ca nu este ingaduit ca un astfel de om sa fie luat in casatorie ori sa se intre in legaturi cu el prin care cineva nu se poate feri de raul lui, El arata aici cat de grava este atacarea onoarei cuiva prin acuzatia de zina.

„Iar pe cei care le acuza pe femeile caste”, adica pe femeile libere si neprihanite. Aceeasi hotarare se aplica si barbatilor, fara deosebire intre cele doua sexe. Contextul arata ca acuzatia pomenita este acuzatia de zina. „Si apoi nu aduc patru martori”, adica patru barbati drepti care sa marturiseasca limpede despre aceasta, „biciuiti-i cu optzeci de lovituri”, cu un bici de grosime mijlocie, care sa provoace durere, fara a exagera pana la a-i pricinui vatamari grave, caci scopul este disciplinarea, nu nimicirea lui.

Versetul stabileste pedeapsa prescrisa pentru acuzatia mincinoasa, cu conditia ca persoana acuzata sa fie casta si credincioasa. Acuzarea celui care nu este cast atrage o pedeapsa discreționara. „Si sa nu mai primiti niciodata marturia lor”: aceasta este o a doua pedeapsa. Marturia celui care a facut acuzatia nu se mai primeste, chiar daca a fost biciuit, pana cand se caieste, dupa cum va fi aratat.

„Aceia sunt cei nelegiuiti”, adica au iesit din ascultarea fata de Allah, iar raul lor s-a inmultit. Ei au incalcat ceea ce Allah a facut sacru si onoarea fratelui lor, au dat oamenilor prilejul sa repete vorbele lor, au slabit fratia pe care Allah a asezat-o intre credinciosi si au iubit ca necuviinta sa se raspandeasca printre cei care cred. Aceasta dovedeste ca acuzatia mincinoasa este dintre pacatele mari.

„Afara de cei care, dupa aceea, se caiesc si isi indreapta purtarea. Cu adevarat, Allah este Atoateiertator, Indurator.” In aceasta situatie, cainta inseamna ca acuzatorul sa se dezmina pe sine si sa recunoasca faptul ca a mintit in ceea ce a spus. El trebuie sa se dezmina chiar daca este convins ca fapta s-a petrecut, fiindca nu a adus patru martori. Daca se caieste si isi indreapta purtarea, inlocuind fapta rea cu una buna, nelegiuirea inceteaza sa-i mai fie atribuita si, potrivit opiniei corecte, marturia lui va putea fi primita din nou. Allah ii iarta pe toti cei care se caiesc si se intorc la El.

Acuzatorul este biciuit pentru ca nu aduce patru martori numai daca nu este sotul femeii pe care o acuza. Daca este sotul ei, hotararea privitoare la li'an - blestemul reciproc - este aratata in versetele urmatoare.

Versetele 6 la 10

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنْفُسُهُمْ فَشَهَدَةُ أَحَدِهِمْ
 أَرْبَعُ شَهَدَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٦﴾ وَالْخَمْسَةُ أَنْ لَعْنَتَ اللَّهُ عَلَيْهِ
 إِنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٧﴾ وَيَذَرُوهَا الْعَذَابَ أَنْ تَشْهَدَ أَرْبَعُ شَهَدَاتٍ
 بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٨﴾ وَالْخَمْسَةُ أَنْ غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهَا إِنْ كَانَ مِنَ
 الصَّادِقِينَ ﴿٩﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ
 حَكِيمٌ ﴿١٠﴾

6. Iar cei care isi acuza sotiile si nu au alti martori in afara de ei insisi, marturia fiecaruia dintre ei sa fie patru marturii pe Allah ca el este dintre cei care spun adevarul, 7. iar a cincea sa fie ca blestemul lui Allah sa fie asupra lui daca este dintre cei care mint. 8. Si pedeapsa este indepartata de la ea daca marturiseste de patru ori pe Allah ca el este dintre cei care mint, 9. iar a cincea sa fie ca Mania lui Allah sa fie asupra ei daca el este dintre cei care spun adevarul. 10. Si daca nu ar fi Harul lui Allah asupra voastra, Mila Sa si faptul ca Allah este Primitor al caintei, Intept...

Marturiile sotului impotriva sotiei indeparteaza de la el pedeapsa prescrisa pentru acuzatie, deoarece, de obicei, un sot nu-si acuza sotia de ceva care ii pateaza si propria onoare decat daca spune adevarul. In plus, el are un interes legitim sa faca aceasta, temandu-se ca i-ar putea fi atribuit un copil care nu este al lui, precum si din alte pricini care nu exista atunci cand un strain acuza o femeie straina.

De aceea Allah spune: „Iar cei care isi acuza sotiile”, adica sotiile libere, nu sclave, „si nu au alti martori in afara de ei insisi”, neavand pe nimeni care sa marturiseasca despre ceea ce le atribuie, „marturia fiecaruia dintre ei sa fie patru marturii pe Allah ca el este dintre cei care spun adevarul”. Aceasta este numita marturie deoarece tine locul celor patru martori: sotul spune ca Il ia pe Allah drept martor ca este sincer in acuzatia adusa sotiei sale.

„Iar a cincea sa fie ca blestemul lui Allah sa fie asupra lui daca este dintre cei care mint.” La a cincea rostire adauga ceva care intareste marturiile anterioare: cheama blestemul lui Allah asupra sa daca minte. Cand incheie astfel li'anul, pedeapsa prescrisa pentru acuzatia mincinoasa este indepartata de la el.

Sensul aparent al versetelor arata ca, daca sotul il numeste pe barbatul cu care sustine ca sotia sa a savarsit zina, nu este biciuit pentru acea acuzatie, deoarece ea este legata de acuzatia adusa sotiei. Invatatii au doua pareri cu privire la femeia care refuza sa rosteasca li'anul: i se aplica pedeapsa prescrisa pe baza li'anului sotului sau este inchisa? Dovada sustine ca i se aplica pedeapsa, fiindca Allah spune: „Si pedeapsa este indepartata de la ea daca marturiseste de patru ori pe Allah ca el este dintre cei care mint.” Daca pedeapsa nu ar deveni cuvenita prin li'anul lui, li'anul ei nu ar indeparta-o. Totodata, aceasta arata ca pedeapsa este indepartata de la ea daca raspunde marturiei lui printr-o marturie asemanatoare.

Ea marturiseste de patru ori pe Allah ca sotul minte, iar a cincea oara, pentru intarire, cheama Mania lui Allah asupra ei daca el spune adevarul. Dupa incheierea li'anului intre cei doi, ei sunt despartiti pentru totdeauna, iar copilul in privinta caruia a aparut disputa nu ii mai este atribuit barbatului.

Sensul aparent al pasajului arata ca aceste cuvinte sunt obligatorii atat pentru barbat, cat si pentru femeie, in ordinea mentionata, fara sa fie omis sau schimbat ceva. Li'anul ii apartine numai sotului atunci cand isi acuza sotia, nu si invers. Dupa li'an, asemanarea copilului cu sotul nu mai are insemnatare, dupa cum, daca li'anul nu a avut loc, asemanarea cu barbatul acuzat nu impiedica atribuirea copilului sotului. Asemanarea este luata in considerare numai atunci cand nu exista un alt indiciu care sa incline hotararea.

„Si daca nu ar fi Harul lui Allah asupra voastra, Mila Sa si faptul ca Allah este Primitor al cantei, Intept...” Raspunsul conditiei este omis, dar contextul il arata: asupra celui care minte dintre cei doi s-ar fi abatut ceea ce el insusi a chemat asupra sa. Insa, prin Harul si Mila Sa, Allah a legiuit aceasta hotarare speciala pentru soti, fiindca aveau nevoie de ea. El v-a aratat uratenia zinei si a acuzatiei mincinoase si a legiuit cainta de aceste pacate mari si de altele.

Versetele 11 la 26

ج ج
 إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنكُمْ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُم بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ
 لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ مَا أَكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ وَالَّذِي تَوَلَّى كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ
 عَظِيمٌ ﴿١١﴾ لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بِنَفْسِهِمْ خَيْرًا
 وَقَالُوا هَذَا إِفْكٌ مُّبِينٌ ﴿١٢﴾ لَوْلَا جَاءُوا عَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا
 بِالشُّهَدَاءِ فَأُولَٰئِكَ عِنْدَ اللَّهِ هُمُ الْكَذِبُونَ ﴿١٣﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ

وَرَحْمَتُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِي مَا أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٤﴾
 إِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِأَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُم بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسُونَهُ هِينًا
 وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ
 بِهَذَا سُبْحَنَكَ هَذَا بَهْتَنٌ عَظِيمٌ ﴿١٦﴾ يَعِظُكُمُ اللَّهُ أَنْ تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا
 إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٧﴾ وَيَبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٨﴾
 إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ ءَامَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا
 وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ
 وَأَنَّ اللَّهَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٢٠﴾ * يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوبَ
 الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوبَ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَوْلَا
 فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَنْ
 يَشَاءُ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢١﴾ وَلَا يَأْتِلْ أُولُوا الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ يُؤْتُوا
 أُولَى الْقُرْبَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا
 تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ
 الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ لَعُنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ
 عَظِيمٌ ﴿٢٣﴾ يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَتُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا
 يَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾ يَوْمَ يُؤْفِكُ اللَّهُ دِينَهُمُ الْحَقَّ وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ
 الْمُبِينُ ﴿٢٥﴾ الْخَبِيثَاتُ لِلْخَبِيثِينَ وَالْخَبِيثُونَ لِلْخَبِيثَاتِ وَالطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ
 وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ أُولَئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا يَقُولُونَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ

كَرِيمٌ ﴿٢٦﴾

11. Cu adevărat, cei care au adus minciuna sunt un grup dintre voi. Nu socotiti ca ea este un rau pentru voi, ci este un bine pentru voi. Fiecare dintre ei poarta pacatul pe care l-a dobandit, iar cel dintre ei care a luat asupra sa

partea cea mai mare va avea o pedeapsa cumplita. 12. De ce, atunci cand ati auzit-o, credinciosii si credincioasele nu au gandit bine despre ai lor si nu au spus: „Aceasta este o minciuna vadita”? 13. De ce nu au adus patru martori pentru ea? Iar daca nu au adus martorii, atunci ei sunt mincinosii inaintea lui Allah. 14. Daca nu ar fi fost Harul lui Allah asupra voastra si Mila Sa in aceasta lume si in Viata de Apoi, v-ar fi atins o pedeapsa cumplita pentru lucrul in care v-ati cufundat, 15. cand o raspandeati cu limbile voastre si spuneati cu gurile voastre ceva despre care nu aveati stiinta. O socoteati un lucru neinsemnat, dar inaintea lui Allah era un lucru urias. 16. De ce, atunci cand ati auzit-o, nu ati spus: „Nu se cuvine sa vorbim despre aceasta. Marire Tie! Aceasta este o calomnie uriasa”? 17. Allah va indeamna sa nu mai reveniti niciodata la una ca aceasta, daca sunteti credinciosi. 18. Allah va lamureste Semnele, iar Allah este Atotstiutor, Intept. 19. Cu adevarat, cei carora le place ca necuviinta sa se raspandeasca printre cei care cred vor avea o pedeapsa dureroasa in aceasta lume si in Viata de Apoi. Allah stie, iar voi nu stiti. 20. Si daca nu ar fi Harul lui Allah asupra voastra, Mila Sa si faptul ca Allah este Cel Plin de bunatate, Indurador... 21. O, voi cei care credeti! Nu urmati pasii lui Shaytan. Cel care urmeaza pasii lui Shaytan sa stie ca acesta porunceste necuviinta si ceea ce este respins. Daca nu ar fi Harul lui Allah asupra voastra si Mila Sa, niciunul dintre voi nu s-ar curata vreodata. Insa Allah il curata pe cine voieste, iar Allah este Auzitor, Atotstiutor. 22. Cei dintre voi care au virtute si belsug sa nu jure ca nu le vor mai darui rudelor, nevoiasilor si celor care au emigrat pe Calea lui Allah. Sa ierte si sa treaca cu vederea. Oare nu va place ca Allah sa va ierte? Allah este Atoateiertator, Indurador. 23. Cu adevarat, cei care le acuza pe femeile caste, nevinovate si credincioase sunt blestemati in aceasta lume si in Viata de Apoi si vor avea o pedeapsa cumplita, 24. in Ziua in care limbile, mainile si picioarele lor vor marturisi impotriva lor despre ceea ce faceau. 25. In acea Zi, Allah le va plati pe deplin rasplata lor dreapta si vor sti ca Allah este Adevarul care face totul vadit. 26. Cele rele sunt pentru cei rai si cei rai sunt pentru cele rele, iar cele bune sunt pentru cei buni si cei buni sunt pentru cele bune. Acestia sunt nevinovati de ceea ce spun ei. Pentru ei exista iertare si o inzestrare generoasa.

Dupa ce, in versetele anterioare, Allah a aratat in chip general gravitatea acuzatiei de zina, aceasta a devenit o introducere pentru intamplarea care a privit-o pe cea mai nobila dintre femei, Mama credinciosilor, 'Aishah - Allah sa fie multumit de ea. Versetele au fost revelate cu privire la bine-cunoscuta relatare a minciunii, consemnata in culegerile autentice, in Sunan si in Musnaduri.²⁶

²⁶ Nota editiei arabe: Relatarea minciunii este consemnata de al-Bukhari (4750, 4757), Muslim (2770) si Ahmad (6/194). A se vedea si Tafsir Ibn Kathir (6/23).

Pe scurt, Profetul - binecuvantarea si pacea lui Allah fie asupra sa - a plecat intr-una dintre expeditiile sale si a luat-o cu el pe sotia sa, 'Aishah as-Siddiqah, fiica lui Abu Bakr as-Siddiq - Allah sa fie multumit de amandoi. Colierul ei s-a rupt, iar ea a ramas in urma ca sa-l caute. Ceilalti au ridicat lectica ei pe camila, fara sa-si dea seama ca nu se afla in ea, apoi oastea a plecat.

Cand 'Aishah s-a intors la locul taberei si a vazut ca plecasera, a ramas acolo, stiind ca vor reveni dupa ea cand vor observa lipsa ei. Insa oastea si-a continuat drumul. Safwan ibn al-Mu'attal as-Sulami, unul dintre companionii virtuosi - Allah sa fie multumit de ei -, facuse un popas de noapte in urma oastei si adormise. El a vazut-o pe 'Aishah si a recunoscut-o, apoi si-a facut camila sa ingenuncheze, iar ea a urcat fara ca el sa-i vorbeasca ori ea sa-i vorbeasca lui. Apoi a condus camila pana cand au ajuns la oaste, dupa ce aceasta poposisa la amiaza.

Cand unii dintre ipocritii aflati alaturi de Profet au vazut aceasta, au inceput sa raspandasca vorbe despre cei doi. Minciuna a prins putere, s-a raspandit si a fost purtata dintr-o limba in alta. Unii credinciosi au fost inselati de ea si au inceput sa vorbeasca. Revelatia i-a fost oprita Trimisului lui Allah o vreme indelungata. Vestea i-a ajuns lui 'Aishah abia dupa un timp, iar ea s-a intristat adanc. Atunci Allah a coborat aceste versete, declarand nevinovatia ei, povatuindu-i pe credinciosi, aratand gravitatea faptei si dand indrumari folositoare.

„Cu adevarat, cei care au adus minciuna”, adica minciuna raspandita prin care Mama credinciosilor a fost acuzata, „sunt un grup dintre voi”. Ei apartineau comunitatii credinciosilor: printre ei se aflau credinciosi sinceri, inselati de zvonurile ipocritilor, si se aflau si ipocriti.

„Nu socotiti ca ea este un rau pentru voi, ci este un bine pentru voi”, din pricina urmarilor: nevinovatia si castitatea Mamei credinciosilor au fost declarate, iar ea a fost laudata in chip inalt; lauda s-a extins asupra tuturor sotiilor Profetului. Au fost revelate versete de care oamenii aveau nevoie si care vor ramane lucratoare pana in Ziua Invierii. Toate acestea sunt un bine urias care nu s-ar fi ivit daca oamenii minciunii nu ar fi vorbit. Cand Allah vointe un lucru, ii randuieste o pricina.

Adresarea este generala catre toti credinciosii, deoarece patarea onoarei unuia dintre ei este ca patarea propriei lor onoare. Credinciosii, prin iubirea, mila, afectiunea si unirea lor pentru binele comun, sunt asemenea unui singur trup si asemenea unei cladiri ale carei parti se sprijina una pe alta. Asa cum omul uraste sa-i fie atacata onoarea, trebuie sa urasca si atacarea onoarei fratelui sau credincios, care este asemenea lui. Cine nu ajunge la aceasta stare are lipsa in credinta si in sinceritatea fata de fratele sau.

„Fiecare dintre ei poarta pacatul pe care l-a dobandit.” Aceasta este o amenintare pentru cei care au adus minciuna: fiecare va fi pedepsit pentru partea sa. Profetul a aplicat pedeapsa prescrisa unui grup dintre ei. „Iar cel dintre ei care a luat asupra sa partea cea mai mare”, adica ipocritul rau 'Abdullah ibn Ubayy ibn Salul - blestemul lui Allah fie asupra lui -, „va avea o pedeapsa cumplita”, adica va ramane in treapta cea mai de jos a Focului.

Apoi Allah le arata robilor Sai ce trebuie sa faca atunci cand aud asemenea vorbe: „De ce, atunci cand ati auzit-o, credinciosii si credincioasele nu au gandit bine despre ai lor?” Credinciosii trebuie sa aiba o parere buna unii despre altii si sa-i socoteasca nevinovati de ceea ce li se atribuie, fiindca credinta sigura pe care o cunosc despre ei respinge acuzatiile mincinoase. „Si nu au spus”, ca urmare a acelei pareri bune: „Marire Tie!”²⁷, adica Te declaram mai presus de orice rau si de a-i pune pe alesii Tai in situatii atat de rusinoase. „Aceasta este o minciuna vadita”, adica o nascocire dintre cele mai urate si mai evidente. Cand credinciosul aude asemenea vorbe despre fratele sau, il socoteste nevinovat in inima, spune aceasta cu limba si ii raspunde celui care vorbeste: Minti.

„De ce nu au adus patru martori pentru ea?”, adica patru martori drepti care sa confirme acuzatia. „Iar daca nu au adus martorii, atunci ei sunt mincinosii inaintea lui Allah.” Chiar daca ar fi convinsi in sinea lor, in Hotararea lui Allah sunt mincinosi, fiindca Allah le-a interzis sa vorbeasca fara patru martori. De aceea spune: „Ei sunt mincinosii inaintea lui Allah”, nu doar: „Ei sunt mincinosii”. Toate acestea arata cat de sacra este onoarea musulmanului: nimeni nu o poate ataca fara numarul de martori prin care se dovedeste adevarul.

„Daca nu ar fi fost Harul lui Allah asupra voastra si Mila Sa in aceasta lume si in Viata de Apoi”, bunatatea Lui cuprinzandu-va in treburile religiei si ale lumii, „v-ar fi atins o pedeapsa cumplita pentru lucrul in care v-ati cufundat”, fiindca ati meritat-o prin cuvintele rostite. Insa, prin Harul si Mila Sa, Allah v-a legiuit cainta si a facut pedeapsa o curatire.

„Cand o raspandeati cu limbile voastre”, trecand povestea mincinoasa de la unul la altul, „si spuneati cu gurile voastre ceva despre care nu aveati stiinta”. Aici se afla doua lucruri oprite: vorbirea mincinoasa si vorbirea fara stiinta. „O socoteati un lucru neinsemnat”, de aceea au cazut in el unii credinciosi care apoi s-au cait si s-au curatit, „dar inaintea lui Allah era un lucru urias”. Aceasta este o mustrare aspra impotriva socotirii usoare a unor pacate. Parerea omului

²⁷ Nota redactiei romane: Expresia „Marire Tie!” apartine versetului an-Nur, 24:16. Ea este folosita aici si in editia araba a comentariului, in explicarea reactiei cerute credinciosilor la auzul acuzatiei.

nu-i foloseste si nu-i micsoreaza pedeapsa; dimpotriva, ii sporeste pacatul si ii inlesneste revenirea la el.

„De ce, atunci cand ati auzit-o”, o, credinciosilor, „nu ati spus”, respingand-o si socotind-o foarte grava: „Nu se cuvine sa vorbim despre aceasta”, nu ni se cade sa rostim aceasta minciuna vadita, fiindca credinta credinciosului il opreste de la faptele urate, „Marire Tie! Aceasta este o calomnie uriasa”, o minciuna cumplita.

„Allah va indeamna sa nu mai reveniti niciodata la una ca aceasta”, la acuzarea credinciosilor de necuviinta. El va povatuiesc si va opreste sa mai reveniti; cat de frumoasa este povata Domnului nostru! Trebuie sa o primim, sa ne supunem si sa-I multumim pentru ceea ce ne-a lamurit. „Allah va povatuiesc in chip minunat” [an-Nisa', 4:58]. „Daca sunteti credinciosi”: credinta sincera il impiedica pe om sa savarseasca lucrurile oprite.

„Allah va lamureste Semnele” care cuprind hotarari, povete, muștrari, indemnuri si avertismente, explicandu-le deplin. „Iar Allah este Atotstiutor, Intept”: Stiinta Lui este desavarsita, iar Inteptciunea Lui cuprinde totul. Din Stiinta si Inteptciunea Sa v-a invatat ceea ce va foloseste in orice vreme.

„Cu adevarat, cei carora le place ca necuviinta sa se raspandeasca printre cei care cred vor avea o pedeapsa dureroasa in aceasta lume si in Viata de Apoi”, o pedeapsa care le va provoca durere inimii si trupului. Aceasta li se cuvine pentru lipsa de sinceritate fata de fratii musulmani, pentru ca le doresc raul si pentru indrazneala cu care le ataca onoarea. Daca simpla placere ca necuviinta sa se raspandeasca si bucuria fata de ea atrag aceasta amenintare, cu atat mai mult o atrag aratarea si transmiterea ei. Hotararea este aceeași fie ca necuviinta s-a petrecut, fie ca nu s-a petrecut.

Toate acestea tin de Mila lui Allah fata de robii Sai credinciosi si de ocrotirea onoarei lor, asa cum le-a ocrotit sangele si averile. El le-a poruncit sa fie sinceri unii fata de altii si ca fiecare sa iubeasca pentru fratele sau ceea ce iubeste pentru sine si sa urasca pentru el ceea ce uraste pentru sine. „Allah stie, iar voi nu stiti”; de aceea El v-a invatat si v-a lamurit ceea ce nu cunosteati.

„Si daca nu ar fi Harul lui Allah asupra voastra si Mila Sa”, care va cuprind din toate partile, „si faptul ca Allah este Cel Plin de bunatate, Indurator”, El nu v-ar fi aratat aceste hotarari si povete si nu le-ar fi dat ragaz celor care se impotrivesc Poruncii Sale. Insa Harul si Mila sunt Insusiri statornice ale Lui, iar din aceasta intamplare a izvorat pentru voi atata bine in lume si in Viata de Apoi, incat nu-l puteti numara.

Dupa ce a oprit acest pacat in mod deosebit, Allah opreste pacatele in general: „O, voi cei care credeti! Nu urmati pasii lui Shaytan”, adica drumurile si soaptele lui. In pasii lui Shaytan intra toate pacatele inimii, limbii si trupului.

Din Intelepciunea Sa, Allah a aratat hotararea - interzicerea urmarii pasilor lui Shaytan - si a aratat intelepciunea ei, lamurind raul catre care cheama: „Cel care urmeaza pasii lui Shaytan” sa stie ca Shaytan „porunceste necuviinta”, adica pacatele mari pe care ratiunile si Legile le socotesc urate, chiar daca unele suflete inclina spre ele, „si ceea ce este respins”, adica ceea ce ratiunea sanatoasa respinge si nimeni nu aproba. Toate pacatele care sunt pasii lui Shaytan se intorc la aceste doua categorii.

Allah le-a interzis robilor aceste lucruri ca o binefacere, iar ei trebuie sa-I multumeasca si sa-L pomeneasca, fiindca astfel ii fereste de murdaria si uraciunea pacatelor, asa cum i-a oprit sa consume otravuri ucigatoare si cele asemenea lor.

„Daca nu ar fi Harul lui Allah asupra voastra si Mila Sa, niciunul dintre voi nu s-ar curata vreodata” de urmarea pasilor lui Shaytan. Shaytan si oastea lui se straduiesc sa cheme la pacate si sa le infrumuseteze, sufletul porunceste raul si inclina catre el, omul este supus lipsurilor din toate partile, iar credinta sa este slaba. Daca ar fi lasat singur sub puterea acestor chemari, nimeni nu s-ar curata de pacate si defecte si nu ar spori in bine. Curatirea cuprinde atat indepartarea raului, cat si sporirea binelui.

Insa Harul si Mila lui Allah cer ca unii dintre voi sa fie curatiti. Profetul - binecuvantarea si pacea lui Allah fie asupra sa - se ruga: „O, Allah, daruieste sufletului meu evlavie lui si curateste-l, caci Tu esti Cel mai bun care il curateste; Tu esti Ocrotitorul si Stapanul lui.”²⁸ De aceea Allah spune: „Insa Allah il curata pe cine vointe”, pe cel despre care stie ca este vrednic de curatire, „iar Allah este Auzitor, Atotstiutor”.

„Cei dintre voi care au virtute si belsug sa nu jure ca nu le vor mai darui rudelor, nevoiasilor si celor care au emigrat pe Calea lui Allah. Sa ierte si sa treaca cu vederea.” Printre cei care raspandisera minciuna se afla Mistah ibn Uthathah, ruda a lui Abu Bakr as-Siddiq - Allah sa fie multumit de el. Mistah era sarac si dintre cei care emigrasera pe Calea lui Allah. Abu Bakr a jurat ca nu va mai cheltui pentru el din pricina celor spuse. Atunci a fost revelat acest verset, care il oprea sa intrerupa ajutorul, il indemna la iertare si trecere cu vederea si ii fagadua iertarea lui Allah daca isi ierta ruda.

„Oare nu va place ca Allah sa va ierte? Allah este Atoateiertator, Indurador.” Daca ii iertati pe robii Lui si treceti cu vederea, Allah va va rasplati potrivit acestei purtari. Cand Abu Bakr a auzit versetul, a spus: Ba da, pe Allah, imi place ca Allah sa ma ierte! Apoi a reluat ajutorul pentru Mistah.

²⁸ Nota editiei arabe: Rugaciunea profetica este consemnata de Muslim (2722), din relatarea lui Zayd ibn Arqam.

Versetul dovedeste ca este legiuit sa se cheltuiasca pentru ruda apropiata si ca ajutorul si binefacerea fata de ea nu trebuie oprite din pricina unui pacat pe care l-a savarsit. El indeamna la iertare si trecere cu vederea, oricare ar fi vina omului.

Apoi vine amenintarea aspra impotriva celor care le acuza pe femeile caste: „Cu adevarat, cei care le acuza pe femeile caste”, care se feresc de necuviinta, „nevinovate”, carora asemenea lucruri nici nu le trec prin minte, „si credincioase sunt blestemati in aceasta lume si in Viata de Apoi”. Blestemul nu vine decat pentru un pacat mare, iar faptul ca este in ambele lumi arata ca el ii urmareste fara incetare. „Si vor avea o pedeapsa cumplita”, pe langa blestem: Allah ii va indeparta de Mila Sa si va abate asupra lor Razbunarea Sa puternica.

Acea pedeapsa va fi „in Ziua in care limbile, mainile si picioarele lor vor marturisi impotriva lor despre ceea ce faceau”. Fiecare madular va marturisi despre faptele sale. Cel care face toate lucrurile sa vorbeasca le va da grai, iar ei nu vor putea tagadui. Allah este Drept cu robii Sai: martorii impotriva lor vor fi chiar din ei insisi.

„In acea Zi, Allah le va plati pe deplin rasplata lor dreapta”, adica ii va rasplati pentru fapte cu deplina dreptate, fara nicio lipsa. „Ei vor spune: Vai noua! Ce fel de carte este aceasta, care nu lasa nicio fapta mica sau mare fara sa o numere? Vor gasi de fata tot ceea ce au savarsit, iar Domnul tau nu nedreptateste pe nimeni” [al-Kahf, 18:49].

In acel loc maret vor sti ca Allah este Adevarul care face totul vadit. Insusirile Sale marete sunt adevar, Faptele Sale sunt adevar, adorarea Lui este adevar, intalnirea cu El este adevar, Fagaduinta si Amenintarea Lui sunt adevar, Hotararea Lui religioasa si judecata Sa sunt adevar, iar Trimisii Lui sunt adevar. Nu exista adevar decat ceea ce este la Allah si vine de la Allah.

„Cele rele sunt pentru cei rai si cei rai sunt pentru cele rele, iar cele bune sunt pentru cei buni si cei buni sunt pentru cele bune.” Tot ceea ce este rau dintre barbati, femei, cuvinte si fapte se potriveste celui rau, ii este asemenea si este in armonie cu el. Tot ceea ce este bun dintre barbati, femei, cuvinte si fapte se potriveste celui bun, ii este asemenea si este in armonie cu el.

Aceasta este o formulare generala din care nimic nu iese. Una dintre cele mai insemnate aplicari ale ei este ca Profetilor - indeosebi Trimisilor cu hotarare neclintita si mai ales stapanului lor, Muhammad, cel mai bun dintre toti oamenii buni - nu li se potrivesc decat femeii bune si curate. Atacarea onoarei lui 'Aishah in aceasta privinta este un atac asupra Profetului, iar acesta era scopul minciunii nascocite de ipocriti. Simplul fapt ca era sotia Trimisului lui Allah dovedeste ca nu putea fi decat buna, curata si nevinovata de fapta urata.

Si cum ar putea fi altfel, cand ea era mai mult decat atat? Era as-Siddiqah dintre femei, cea mai buna, mai invatata si mai curata dintre ele, iubita Trimisului Domnului lumilor. Revelatia nu cobora asupra lui sub invelitoarea niciuneia dintre celelalte sotii, ci numai la ea.²⁹

Apoi Allah a spus aceasta atat de limpede, incat niciun nelegiuit sa nu mai aiba motiv pentru a vorbi rau si nicio indoiala sa nu mai ramana: „Acestia sunt nevinovati de ceea ce spun ei.” Formularea o priveste in primul rand pe 'Aishah - Allah sa fie multumit de ea -, dar le cuprinde, in al doilea rand, si pe celelalte femei credincioase, caste si nevinovate. „Pentru ei exista iertare”, care le acopera pacatele, „si o inzestrare generoasa” in Paradis, daruita de Domnul Cel Generos.

Versetele 27 la 29

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا وَتَسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾ فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّى يُؤْذَنَ لَكُمْ وَإِنْ قِيلَ لَكُمْ ارْجِعُوا فَارْجِعُوا هُوَ أَزْكَى لَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَعٌ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿٢٩﴾

27. O, voi cei care credeti! Nu intrati in alte case decat casele voastre pana cand nu cereti ingaduinta si nu-i salutati pe locuitorii lor. Aceasta este mai bine pentru voi, poate veti lua aminte. 28. Iar daca nu gasiti pe nimeni in ele, nu intrati pana cand nu vi se ingaduie. Daca vi se spune: „Intoarceti-va!”, atunci intoarceti-va. Aceasta este o purtare mai curata pentru voi, iar Allah stie bine ceea ce faceti. 29. Nu este niciun pacat asupra voastra daca intrati in case nelocuite in care se afla un folos pentru voi. Allah stie ceea ce aratati si ceea ce ascundeti.

Creatorul ii indruma pe robii Sai credinciosi sa nu intre in casele altora fara ingaduinta, deoarece in aceasta se afla mai multe rele.

Unul dintre ele este cel amintit de Trimisul lui Allah - binecuvantarea si pacea lui Allah fie asupra sa: „Cererea ingaduintei a fost randuita numai din

²⁹ Nota editiei arabe: Particularitatea coborarii Revelatiei este consemnata de al-Bukhari (2581) si Muslim (2442), din relatarea lui 'Aishah - Allah sa fie multumit de ea.

pricina privirii.”³⁰ Intrarea fara respectarea acestei hotarari poate face ca privirea sa cada asupra lucrurilor intime din case, pe care omul nu trebuie sa le vada. Casa care ascunde intre zidurile ei cele intime este asemenea vesmantului care acopera trupul.

Un alt rau este ca intrarea fara ingaduinta starneste banuiala impotriva celui care intra si il poate expune acuzației de furt sau de alta fapta rea, deoarece intrarea pe ascuns arata o intentie rea. Allah i-a oprit pe credinciosi sa intre in casele altora „pana cand nu cereti ingaduinta”. Cuvantul arab folosit sugereaza ca cererea ingaduintei aduce liniste si siguranta, pe cand intrarea fara ea produce teama si neliniste.

„Si sa-i salutati pe locuitorii lor.” Felul cererii ingaduintei este aratat in hadith: „As-salamu 'alaykum, pot sa intru?”³¹ „Aceasta”, adica cererea ingaduintei in felul mentionat, „este mai bine pentru voi”, fiindca aduce multe foloase si este dintre purtarile nobile obligatorii pentru musulman. „Poate veti lua aminte.”

Daca i se da voie, omul intra. „Iar daca nu gasiti pe nimeni in ele, nu intrati pana cand nu vi se ingaduie. Daca vi se spune: Intoarceti-va, atunci intoarceti-va.” Nu refuzati sa va intoarceti si nu va maniat, caci stapanul casei nu va lipseste de un drept care vi s-ar cuveni. Alegerea ii apartine: daca vointe, va ingaduie, iar daca vointe, nu va ingaduie. Nimeni sa nu se trufiasca si sa nu se supere din pricina aceasta.

„Aceasta este mai curat pentru voi”, adica va curata mai mult de rele si va face sa sporiti in bine. „Iar Allah stie bine ceea ce faceti”: il va rasplati pe fiecare dupa faptele sale, multe sau putine, bune sau rele.

Aceasta hotarare priveste casele locuite, fie ca omul are ori nu are un interes in ele, precum si casele nelocuite in care nu are niciun interes. Cat despre casele nelocuite in care se afla bunurile celui ce are nevoie sa intre si nu se afla nimeni de la care sa ceara ingaduinta - precum casele inchiriate si altele asemenea -, Allah le mentioneaza in versetul urmator.

„Nu este niciun pacat asupra voastra”, adica nicio vina, in vreme ce intrarea fara ingaduinta in casele amintite mai inainte este oprita si descrisa ca vinovata, „daca intrati in case nelocuite in care se afla un folos pentru voi”. Aceasta este dintre minunatele prevederi si precautii ale Coranului: cuvintele „Nu intrati in

³⁰ Nota editiei arabe: Hadithul este consemnat de al-Bukhari (6241) si Muslim (2156), din relatarea lui Sahl ibn Sa'd.

³¹ Relatarea este consemnata de Ahmad (3/414), Abu Dawud (5176–5177) si at-Tirmidhi (2710). Editia araba citeaza aici numarul 2853 pentru at-Tirmidhi; acesta se refera la alta relatare, iar trimiterea corecta este 2710. Editia araba mentioneaza ca al-Albani a declarat hadithul autentic in as-Sahihah (818).

alte case decat casele voastre” sunt generale si cuprind orice casa care nu-i apartine omului, dar Allah a scos din aceasta generalitate casa care nu-i apartine si nu este locuita, in sa care are un interes. Vina intrarii este indepartata in acest caz.

„Allah stie ceea ce aratati si ceea ce ascundeti.” El cunoaste starea voastra vazuta si ascunsa si cunoaste ceea ce va indreapta; de aceea v-a legiuit hotararile de care aveti nevoie si de care nu va puteti lipsi.

Versetul 30

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٣٠﴾

30. Spune-le barbatilor credinciosi sa-si plece privirile si sa-si pazeasca partile intime. Aceasta este o purtare mai curata pentru ei. Cu adevarat, Allah cunoaste in amanunt ceea ce fac.

Adica indruma-i pe credinciosi, cei a caror credinta ii opreste de la ceea ce o slabeste, „sa-si plece privirile” de la vederea partilor intime, de la femeile straine si de la tinerii fara barba atunci cand exista teama ispitei. Sa-si plece privirile si de la podoabele lumii care ii ispitesc si ii fac sa cada in lucrul oprit.

„Si sa-si pazeasca partile intime” de raporturile oprite, fie vaginale, fie anale, precum si de celelalte acte sexuale oprite, si sa nu ingaduie altora sa le atinga ori sa le priveasca. „Aceasta”, adica pazirea privirii si a partilor intime, „este o purtare mai curata pentru ei”, adica este o purtare mai curata si mai buna, care le sporeste faptele drepte.

Cel care isi pazeste partea intima si privirea se curata de necuratia cu care se murdaresc oamenii necuviintei, iar faptele lui devin curate fiindca paraseste lucrul oprit spre care sufletul inclina si cheama. Cel care lasa ceva pentru Allah primeste de la Allah ceva mai bun, iar celui care isi pleaca privirea fata de lucrul oprit Allah ii lumineaza vederea launtrica.

Cand robul isi pazeste partea intima si isi pleaca privirea de la lucrul oprit si de la pricinile lui, in pofida chemarii puternice a poftei, el va fi cu atat mai capabil sa se fereasca de celelalte lucruri. De aceea Allah a numit aceasta pazire: lucrul pazit nu ramane ocrotit daca omul nu vegheaza asupra lui, nu-l urmareste si nu foloseste mijloacele prin care sa-l apere. Tot asa sunt privirea si partea intima: daca omul nu se straduie sa le pazeasca, ele il arunca in nenorociri si incercari.

Cugeta cum Allah a poruncit pazirea deplina a partii intime, fiindca niciodata nu este ingaduit sa fie folosita in ceea ce este oprit, dar despre privire a spus „sa-si plece privirile”, folosind o formulare care arata o parte din privire. In unele situatii privirea este ingaduita din nevoie, precum privirea martorului, a celui care incheie o tranzactie, a celui care cere o femeie in casatorie si altele asemenea. Apoi Allah aminteste ca stie faptele lor, ca ei sa se straduiasca sa se pazeasca de cele oprite.

Versetul 31

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَاءِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّبِيعِينَ غَيْرَ أُولَىٰ إِلَازِمَةٍ مِنَ الرِّجَالِ أَوْ الصِّبْيَانِ لَمْ يَأْخُذُوا بِأَرْجُلِهِنَّ لِيَعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣١﴾

31. Si spune-le femeilor credincioase sa-si plece privirile, sa-si pazeasca partile intime si sa nu-si arate podoabele, afara de ceea ce se arata in chip obisnuit din ele. Sa-si traga acoperamintele peste piepturi si sa nu-si arate podoabele decat sotilor lor, tatilor lor, tatilor sotilor lor, fiilor lor, fiilor sotilor lor, fratilor lor, fiilor fratilor lor, fiilor surorilor lor, femeilor lor, celor pe care ii stapanesc mainile lor drepte, slujitorilor barbati lipsiti de dorinta sau copiilor care nu cunosc inca lucrurile intime ale femeilor. Sa nu loveasca pamantul cu picioarele, ca sa se cunoasca podoabele pe care le ascund. Si intoarceți-va cu totii la Allah in cainta, o, credinciosilor, ca sa izbanditi.

Dupa ce le-a poruncit barbatilor credinciosi sa-si plece privirile si sa-si pazeasca partile intime, Allah le porunceste acelasi lucru femeilor credincioase: „sa-si plece privirile” de la partile intime si de la barbatii priviti cu dorinta si, in general, de la privirea oprita; „sa-si pazeasca partile intime”, neingaduind nimanui sa aiba cu ele legaturi oprite, sa le atinga ori sa le priveasca in chip neingaduit.

„Si sa nu-si arate podoabele”, precum hainele frumoase si bijuteriile. Intregul trup intra in numele podoabei. Fiindca femeia nu se poate lipsi de vesmintele exterioare, Allah spune: „afara de ceea ce se arata in chip obisnuit din ele”, adica vesmantul exterior purtat de obicei, daca nu contine ceva care cheama la ispita.

„Sa-si traga acoperamintele peste piepturi”, pentru ca acoperirea sa fie deplina. Aceasta arata ca podoaba a carei aratare este oprita cuprinde intregul trup, dupa cum am pomenit. Apoi Allah repeta interdictia aratarii podoabei si ii scoate din ea pe „sotii lor, tatii lor, tatii sotilor lor”. Aici intra tatal si bunicii, oricat de sus urca linia. „Fiii lor, fiii sotilor lor” ii cuprinde pe fii si nepoti, oricat de jos coboara linia. „Fratii lor, fiii fratilor lor, fiii surorilor lor” ii cuprinde pe fratii buni si pe fratii dupa tata ori dupa mama.

„Femeilor lor”: femeile se pot privi unele pe altele in toate situatiile. Este cu putinta ca expresia sa insemne femeile de aceeasi religie, adica musulmanele. Cei care sustin ca o femeie aflata sub protectia statului musulman, dar nemusulmana, nu poate vedea o musulmana fara val, aduc acest pasaj drept dovada.

„Celor pe care ii stapanesc mainile lor drepte”: sclavului aflat in intregime in stapanirea femeii ii este ingaduit sa o vada pe stapană sa atata vreme cat ii apartine. Daca stapanirea inceteaza cu totul sau in parte, aceasta nu-i mai este ingaduita.

„Slujitorilor barbati lipsiti de dorinta”, adica barbatilor care depind de voi si va urmeaza, dar nu au dorinta fata de femei, precum cel cu o deficiente intelectuala, care nu intelege aceste lucruri, ori cel neputincios care nu are pofta nici in trup, nici in inima. Privirea lor nu este oprita. „Sau copiilor care nu cunosc inca lucrurile intime ale femeilor”, adica celor care nu au ajuns la varsta deosebirii. Lor le este ingaduit sa le vada pe femeile straine, deoarece nu cunosc lucrurile intime si nu au inca dorinta. Aceasta arata ca, dupa ce copilul ajunge la varsta deosebirii, femeia trebuie sa se acopere inaintea lui, fiindca el cunoaste lucrurile intime ale femeilor.

„Sa nu loveasca pamantul cu picioarele, ca sa se cunoasca podoabele pe care le ascund”, adica sa nu loveasca pamantul astfel incat podoabele purtate, precum bratarile de glezna, sa scoata sunet si podoaba ascunsa sa fie cunoscuta, devenind o pricina de ispita.

Din aceasta si din alte dovezi se desprinde principiul inchiderii cailor catre rau. Daca un lucru este ingaduit in sine, dar duce la ceva oprit ori exista teama ca va duce la el, acel lucru este oprit. Lovirea pamantului cu piciorul este ingaduita in sine, dar, cand devine o cale prin care podoaba ascunsa este facuta cunoscuta, ea este oprita.

Dupa aceste porunci bune si povete frumoase, si fiindca credinciosii nu sunt lipsiti de neajunsuri, Allah le porunceste cainta: „Si intoarceti-va cu totii la Allah in cainta, o, credinciosilor.” Credinta il cheama pe credincios la cainta. Apoi Allah leaga izbandirea de ea: „ca sa izbanditi”. Nu exista alta cale catre izbanda decat cainta, care inseamna parasirea launtrica si vazuta a ceea ce Allah uraste si indreptarea launtrica si vazuta catre ceea ce El iubeste.

Aceasta arata ca fiecare credincios are nevoie de cainta, fiindca Allah li se adreseaza tuturor. Cuvintele „intoarceti-va la Allah” indeamna la sinceritate: cainta sa fie numai pentru cautarea Fetei Lui, nu pentru vreun alt scop, precum izbavirea de nenorocirile lumii, fala, reputatia ori alte intentii stricate.

Versetele 32 la 33

ج
وَأَنْكِحُوا الْأَيْمَىٰ مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ ۖ إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ
يُغْنِيهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَاللَّهُ وَسِعَ عِلْمُهُ ﴿٣٢﴾ وَلَيْسَتَغْفِبَ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ
نِكَاحًا حَتَّىٰ يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَالَّذِينَ يَبْتِغُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ ج
أَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا ۚ وَءَاتُوهُمْ مِّنْ مَّالِ اللَّهِ الَّذِي ءَاتَاكُمْ ۚ
وَلَا تُكْرِهُوا فَتِيَّتَكُمْ عَلَى الْبَغَاءِ ۚ إِنْ أَرَدْتَ تَحَصُّنًا لِّتَبْتَغُوا عَرَضَ الْحَيَوةِ الدُّنْيَا
وَمَنْ يَكْرِهِنَّ فَإِنَّ اللَّهَ مِنْ بَعْدِ إِكْرِهِنَّ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٣﴾

32. Casatoriti-i pe cei necasatoriti dintre voi si pe cei vrednici dintre robii si roabele voastre. Daca sunt saraci, Allah ii va imbogati din Harul Sau. Allah este Atotcuprinzator, Atotstiutor. 33. Iar cei care nu gasesc putinta de casatorie sa ramana casti pana cand Allah ii va imbogati din Harul Sau. Acelora dintre cei pe care ii stapanesc mainile voastre drepte care cer un in scris de eliberare, scrieti-le unul daca stiti ca se afla bine in ei si dati-le din averea lui Allah pe care v-a daruit-o. Nu le siliti pe roabele voastre la desfranare, daca ele vor sa ramana caste, cautand castigul trecator al vietii lumesti. Iar daca cineva le sileste, atunci Allah, dupa silirea lor, este Atoateiertator, Indurator.

Allah le porunceste tutorilor si stapanilor sa-i casatoreasca pe cei aflati sub ocrotirea lor dintre „cei necasatoriti”, adica barbatii si femeile care nu sunt casatoriti, fie ca sunt femei care au mai fost casatorite, fie fecioare. Rudele si tutorii orfanilor trebuie sa-i casatoreasca pe cei care au nevoie de casatorie si a

caror intretinere le revine. Daca au primit porunca sa-i casatoreasca pe cei aflati sub ocrotirea lor, cu atat mai mult ei insisi au primit porunca de a se casatori.

„Si pe cei vrednici dintre robii si roabele voastre.” Este cu putinta ca prin cei vrednici sa se inteleaga cei drepti in religie. Stapanul primeste atunci porunca sa-i casatoreasca pe robii si roabele care nu sunt nelegiuiti si nu savarsesc zina, ca rasplata pentru dreptatea lor si indemn sa ramana drepti. Faptul ca omul nu se poate casatori cu cel care savarseste zina confirma hotararea de la inceputul surei: este oprita casatoria cu barbatul ori femeia care savarseste zina pana cand se caieste. Dreptatea este mentionata in chip deosebit despre robi, nu despre cei liberi, deoarece zina se intalneste de obicei mai des printre robi.

Este cu putinta si ca prin cei vrednici sa se inteleaga robii si roabele care sunt potriviti pentru casatorie si au nevoie de ea. Aceasta este sustinuta de faptul ca stapanul nu este obligat sa-si casatoreasca robul inainte ca acesta sa aiba nevoie de casatorie. Este foarte posibil ca ambele sensuri sa fie avute in vedere. Allah stie mai bine.

„Daca sunt saraci”, adica sotii ori cei care vor sa se casatoreasca, „Allah ii va imbogati din Harul Sau”. Sa nu va impiedice de la casatorie gandul ca omul va saraci dupa ce se va casatori, din pricina multor persoane aflate in intretinerea lui. Aici se afla un indemn la casatorie si o fagaduinta dumnezeiasca pentru cel care se casatoreste: Allah il va imbogati dupa saracie. „Allah este Atotcuprinzator”, cu mult bine si Har maret, „Atotstiutor” al celui care merita Harul Sau in religie si in lume, intr-una dintre ele ori in amandoua, si al celui care nu-l merita. El daruieste fiecaruia potrivit Stiintei si Intelepciunii Sale.

„Iar cei care nu gasesc putinta de casatorie sa ramana casti pana cand Allah ii va imbogati din Harul Sau.” Aceasta este hotararea celui neputincios sa se casatoreasca. Allah ii porunceste castitatea, ferirea de lucrul oprit si folosirea mijloacelor prin care isi infraneaza sufletul si indeparteaza gandurile care il cheama la pacat. Sa implineasca si porunca Profetului: „O, voi, tinerilor! Acela dintre voi care are putinta sa se casatoreasca sa se casatoreasca, iar cel care nu se poate casatori sa posteasca, fiindca postul este pentru el un scut.”³²

„Cei care nu gasesc putinta de casatorie” sunt cei care nu pot sa se casatoreasca din pricina saraciei lor, a saraciei tutorilor ori stapanilor lor sau fiindca acestia refuza sa-i casatoreasca, iar ei nu au puterea sa-i constranga. Aceasta explicatie este mai buna decat aceea care presupune aici sensul: cei care nu gasesc darul nuptial al casatoriei (mahr), considerand ca un termen omis este inlocuit de complementul sau. Aceasta din urma interpretare are doua neajunsuri. Mai intai, ea presupune omiterea unui cuvant, desi principiul de

³² Nota editiei arabe: Hadithul este consemnat de al-Bukhari (5065) si Muslim (1400), din relatarea lui Ibn Mas'ud.

baza este ca textul nu cuprinde o asemenea omisiune. In al doilea rand, ea restrange sensul la oamenii liberi care pot ori nu pot plati darul nuptial si ii exclude pe robi, pe roabe si pe cei a caror casatorie se afla in grija tutorilor lor, dupa cum am aratat.

„Sa ramana casti pana cand Allah ii va imbogati din Harul Sau.” Aceasta este o fagaduinta pentru cel care cauta castitatea: Allah il va imbogati si ii va usura treaba. I se porunceste sa astepte usurarea, pentru ca situatia sa nu-i devina de nesuportat.

„Acelora dintre cei pe care ii stapanesc mainile voastre drepte care cer un in scris de eliberare, scrieti-le unul daca stiti ca se afla bine in ei.” Oricare dintre robii ori roabele voastre cere un contract prin care sa-si cumpere libertatea in schimbul unei sume trebuie sa primeasca raspuns la cerere si sa i se scrie contractul.

„Daca stiti ca se afla bine in ei”, adica in cei care cer in scrisul. Binele inseamna puterea de a castiga, impreuna cu dreptatea in religie. Contractul cuprinde doua foloase: eliberarea robului si suma prin care acesta se rascumpara. Este cu putinta ca, in perioada contractului, el sa munceasca si sa castige pentru stapanul sau mai mult decat putea castiga ramanand rob. Astfel, contractul nu vatama interesul stapanului, iar robul dobandeste un folos urias.

De aceea Allah a poruncit scrierea contractului in acest caz. Sensul aparent arata ca este obligatorie, iar potrivit celeilalte opinii este recomandata. Allah a poruncit si ajutarea robilor la eliberare, fiindca ei au nevoie de aceasta si nu au avere. De aceea spune: „Si dati-le din averea lui Allah pe care v-a daruit-o.” Porunca il cuprinde pe stapanul care scrie contractul, ca sa-i daruiasca robului o parte din suma eliberarii ori sa-i scada din ea, si ii cuprinde pe oameni in general, ca sa-i ajute.

Allah a randuit pentru cei care isi cumpara libertatea o parte din zakah si i-a indemnat pe oameni sa le daruiasca: „dati-le din averea lui Allah pe care v-a daruit-o”. Averea li apartine lui Allah, iar ceea ce a pus in mainile voastre este un dar si o binecuvantare curata de la El; faceti bine robilor lui Allah asa cum Allah v-a facut bine voua.

Versetul arata si ca, daca robul nu cere contractul, stapanului nu i se porunceste sa-l inceapa. Daca stapanul nu cunoaste vreun bine in el, ci stie contrariul - fie ca robul nu poate castiga si ar deveni o povara pentru oameni, fie ca se teme ca, dupa ce devine liber, va raspandi stricaciunea -, atunci nu i se porunceste sa-i scrie contractul, ci este oprit sa o faca din pricinile mentionate.

Apoi Allah spune: „Nu le siliti pe roabele voastre la desfranare”, adica la zina, „daca ele vor sa ramana caste”. Silirea lor nu poate fi inchipuata decat atunci cand ele vor castitatea. Daca o roaba nu vrea sa ramana casta, ea este

nelegiuita, iar stapanul trebuie sa o opreasca. Interdictia este mentionata fiindca, in vremea ignorantei, stapanul isi silea roaba la desfranare pentru a lua de la ea plata acestei fapte.

Aceasta silire era facuta „cautand castigul trecator al vietii lumesti”. Nu se cuvine ca roabele voastre sa fie mai bune si mai caste decat voi, in vreme ce voi le siliti pentru un castig lumesc neinsemnat, care se dobandeste pentru putin timp si apoi dispare. Dobandirea demnitatii, a curatiei si a castitatii - chiar lasand la o parte rasplata si pedeapsa din Viata de Apoi - este mai buna decat castigul marunt care il acopera pe om cu josnicie si necuviinta.

Apoi Allah ii cheama la cainta pe cei care si-au silit roabele: „Iar daca cineva le sileste, atunci Allah, dupa silirea lor, este Atoateiertator, Indurator.” Cel care a facut aceasta sa se caiasca inaintea lui Allah si sa paraseasca fapta care li aduce Mania. Daca face astfel, Allah ii iarta pacatele si are mila de el, asa cum el a avut mila de sine, izbavindu-se de pedeapsa, si a avut mila de roaba sa, incetand sa o sileasca la ceea ce ii face rau.

Versetul 34

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ ءَايَاتٍ مُّبِينَاتٍ وَمَثَلًا مِّنَ الَّذِينَ خَلَوْا مِن قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً
لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٣٤﴾

34. Cu adevarat, v-am coborat Semne limpezi, o pilda despre cei care au trecut inaintea voastra si o povata pentru cei cu frica de Allah.

Aceasta este o preamarire si o cinstire a Semnelor pe care Allah le recita robilor Sai, pentru ca ei sa le recunoasca valoarea si sa-si implineasca indatoririle fata de ele. „Cu adevarat, v-am coborat Semne limpezi”, adica Semne cu inteles limpede, care lamuresc toate principiile si ramurile religiei de care aveti nevoie, astfel incat sa nu ramana in ele indoiala ori neclaritate.

„O pilda despre cei care au trecut inaintea voastra”, adica relatari despre cei dintai, despre cei drepti si cei nedrepti dintre ei, despre insusirile faptelor lor si despre ceea ce li s-a intamplat. Prin ele puteti lua pilda si invatatura: acela care savarseste fapte asemenea faptelor lor va fi rasplatit ori pedepsit asa cum au fost si ei. „Si o povata pentru cei cu frica de Allah”, cuprinzand fagaduinta si amenintarea, indemnul si infricosarea. Cei cu frica de Allah primesc aceasta povata, se opresc de la ceea ce El uraste si implinesc ceea ce El iubeste.

Versetul 35

ج
 * اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ نُورِهِ ۚ كَمَشْكُوهَا فِيهَا مَصْبَاحٌ الْمَصْبَاحُ
 فِي زُجَاجَةٍ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّي يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَا
 شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُورٌ عَلَى نُورٍ يَهْدِي
 اللَّهُ لِنُورِهِ ۚ مَنْ يَشَاءُ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَلَ لِلنَّاسِ ۚ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ
 عَلِيمٌ ﴿٣٥﴾

35. Allah este Lumina cerurilor si a pamantului. Pilda Luminii Sale este ca o firida in care se afla o candela. Candela este intr-o sticla, iar sticla este asemenea unei stele stralucitoare. Ea este aprinsa dintr-un pom binecuvantat, un maslin nici de la rasarit, nici de la apus, al carui ulei aproape ca lumineaza chiar daca focul nu-l atinge. Lumina peste lumina! Allah calauzeste catre Lumina Sa pe cine vointe. Allah le da oamenilor pilde, iar Allah este Atotstiutor a toate.

„Allah este Lumina cerurilor si a pamantului”, atat in sensul propriu, cat si in sensul spiritual. Allah Preainaltul este Lumina in Sine, iar valul Sau este lumina; daca l-ar ridica, splendoarea Fetei Sale ar arde din creatia Sa tot ceea ce cuprinde Privirea Lui. Prin Lumina Sa stralucesc Tronul, Kursi, soarele, luna si orice lumina, iar Paradisul este luminat prin ea.

Si sensul spiritual este adevarat: Cartea Lui este lumina, Legea Lui este lumina, iar credinta, cunoasterea si recunoasterea lui Allah din inimile Trimisilor si ale robilor credinciosi sunt lumina. Daca nu ar fi Lumina Lui, intunericurile s-ar ingramadi; orice loc lipsit de Lumina Sa este cuprins de intuneric si stramtorare.

„Pilda Luminii Sale” catre care ii calauzeste pe oameni - lumina credintei si a Coranului din inimile credinciosilor - este „ca o firida in care se afla o candela”. Firida aduna lumina candelai, astfel incat ea nu se risipeste. „Candela este intr-o sticla”, a carei limpezime si frumuseti sunt atat de mari, incat „sticla este asemenea unei stele stralucitoare”, adica straluceste asemenea unei perle.

Candela din acea sticla stralucitoare „este aprinsa dintr-un pom binecuvantat, un maslin”, adica din uleiul de masline, a carui lumina este dintre cele mai puternice. Maslinul nu este „nici de la rasarit”, astfel incat soarele sa nu-l atinga la sfarsitul zilei, „nici de la apus”, astfel incat soarele sa nu-l atinga la inceputul zilei. Fiind departe de amandoua aceste situatii, el se afla intr-un loc de mijloc,

precum maslinii din Sham, asupra carora soarele cade la inceputul si la sfarsitul zilei. Uleiul lui este astfel mai frumos, mai limpede si mai placut.

De aceea Allah spune ca uleiul lui, din pricina limpezimii, „aproape ca lumineaza chiar daca focul nu-l atinge”. Iar cand focul il atinge, el da o lumina puternica: „Lumina peste lumina”, lumina focului peste lumina uleiului.

Pilda data de Allah se aplica starii credinciosului si Luminii lui Allah din inima sa. Firea innascuta cu care Allah l-a creat este asemenea uleiului limpede: este curata si pregatita sa primeasca invataturile dumnezeiesti si faptele legiuite. Cand stiinta si credinta ajung la el, lumina se aprinde in inima sa asemenea focului aprins in fitilul candeliei. Inima lui este curata de intentiile rele si de intelegerea gresita a lui Allah. Cand credinta ajunge in ea, se lumineaza puternic, precum sticla limpede si stralucitoare. In acea inima se aduna lumina firii sanatoase, lumina credintei, lumina stiintei si limpezimea cunoasterii: lumina peste lumina.

Fiindca aceasta provine din Lumina lui Allah Preainaltul si nu fiecare om este potrivit sa o primeasca, El spune: „Allah calauzeste catre Lumina Sa pe cine vointe”, pe cel despre care stie ca are curatie si in care lumina se poate dezvolta, curatindu-l si sporindu-l. „Allah le da oamenilor pilde”, pentru ca ei sa priceapa, din Blandete fata de ei si din bunatate fata de ei, si pentru ca adevarul sa se deosebeasca limpede de falsitate. Pildele apropie intelesurile rationale de lucrurile simtite, astfel incat robii sa le cunoasca in chip vadit.

„Iar Allah este Atotstiutor”: Stiinta Lui cuprinde toate lucrurile. Sa stiti ca pildele sunt date de Cel care cunoaste realitatile si amanuntele lucrurilor si stie unde se afla folosul robilor Sai. Primiti-le cu cugetare si intelegere, nu cu impotrivire, caci El stie, iar voi nu stiti.

Versetele 36 la 38

فِي بُيُوتٍ أَذْنُ اللَّهِ أَنْ تَرْفَعَ وَيَذْكُرَ فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ ﴿٣٦﴾ رَجَالٌ لَا تُلْهِيمُ تَجَرَّةً وَلَا يَبْعُ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَأَقَامِ الصَّلَاةَ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةَ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ ﴿٣٧﴾ لِيَجْزِيَهمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ ۚ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَن يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٨﴾

36. In case pe care Allah a ingaduit sa fie inaltate si in care Numele Lui este pomenit, El este preamarit in ele dimineata si seara 37. de barbati pe care nici

negotul, nici vanzarea nu-i abat de la pomenirea lui Allah, de la implinirea rugaciunii si de la daruirea zakahului. Ei se tem de o Zi in care inimile si privirile se vor rasturna, 38. pentru ca Allah sa-i rasplateasca dupa cele mai bune fapte ale lor si sa le sporeasca din Harul Sau. Allah inzestreaza fara socoteala pe cine voieste.

Fiindca mijloacele prin care se dobandeste lumina credintei si a Coranului se gasesc mai ales in moschei, Allah le pomeneste prin lauda: El este adorat „in case” cu o mare virtute, cele mai iubite locuri pentru El, adica moscheile. Allah „a ingaduit”, adica a poruncit si a indemnnt, ca aceste case „sa fie inaltate” si Numele Lui sa fie pomenit in ele. Aceste doua expresii aduna toate hotararile privitoare la moschei: construirea si ridicarea lor, maturarea si curatirea lor de murdarie si necuratie, ocrotirea lor de cei lipsiti de judecata, de copiii care nu se pazesc de necuratie si de necredinciosi, precum si ferirea lor de vorbirea desarta si de ridicarea glasului in altceva decat pomenirea lui Allah.

„Si in care Numele Lui este pomenit” cuprinde toate rugaciunile obligatorii si voluntare, citirea Coranului, tasbih, tahlil si celelalte forme de dhikr, invatarea si predarea stiintei, discutarea problemelor religiei, i'tikaf si celelalte acte de adorare care se implinesc in moschei. Intretinerea moscheilor este asadar de doua feluri: intretinerea constructiei si ocrotirea ei, apoi intretinerea pomenirii lui Allah prin rugaciune si celelalte acte de adorare. Al doilea fel este cel mai nobil. De aceea au fost legiuite cele cinci rugaciuni si rugaciunea de vineri in moschei: dupa cei mai multi invatati, implinirea lor in moschei este obligatorie, iar dupa altii este recomandata.

Apoi Allah ii lauda pe cei care le umplu prin adorare: „El este preamarit in ele” cu sinceritate, „dimineata”, la inceputul zilei, „si seara”, la sfarsitul ei. Aceste doua timpuri au fost mentionate pentru virtutea lor si fiindca in ele indreptarea catre Allah este mai usoara. Aici intra preamarirea din rugaciune si din afara ei; de aceea au fost legiuite pomenirile si wurdurile diminetti si serii.

„De barbati” - si ce barbati minunati! - pe care desfatările lumii, negotul si castigurile nu-i abat. „Pe care nici negotul, nici vanzarea nu-i abat”: negotul cuprinde orice activitate prin care se urmareste obtinerea unui castig in schimbul a ceea ce se ofera. Vanzarea este mentionata separat dupa aceasta notiune generala, deoarece oamenii se ocupa de ea mai mult decat de celelalte forme de castig. Ei fac negot, vand si cumpara, iar aceasta nu este oprita, dar nu lasa aceste lucruri sa-i abata si nu le dau intaietate fata de „pomenirea lui Allah, implinirea rugaciunii si daruirea zakahului”. Ascultarea si adorarea lui Allah sunt tinta si capatul dorintei lor, iar tot ceea ce le impiedica este indepartat.

Fiindca parasirea treburilor lumesti este grea pentru cele mai multe suflete, iar iubirea castigului este inradacinata in ele, Allah pomeneste ceea ce ii ajuta

prin indemn si infricosare: „Ei se tem de o Zi in care inimile si privirile se vor rasturna”, din pricina groazei si tulburarii inimii si trupului. Teama de acea Zi le face usoara fapta buna si parasirea lucrului care ii abate.

„Pentru ca Allah sa-i rasplateasca dupa cele mai bune fapte ale lor.” Cele mai bune fapte sunt faptele bune, caci omul savarseste fapte ingaduite si altele, dar rasplata este pentru fapta buna. Allah spune si: „Allah le va sterge cele mai rele fapte si le va da rasplata dupa cele mai bune fapte pe care le-au savarsit” [az-Zumar, 39:35]. „Si sa le sporeasca din Harul Sau”, cu mult peste rasplata faptelor lor. „Allah inzestreaza fara socoteala pe cine voieste”: ii da mai mult decat poate dobandi prin faptele sale si mai mult decat si-a dorit, fara numar si fara masura. Aceasta arata belsugul Harului Sau.

Versetele 39 la 40

وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْثَانُ مَاءً حَتَّى إِذَا جَاءَهُمْ
لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ فُوقَهُ حِسَابَهُ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٣٩﴾
أَوْ كَظُلُمٍ فِي بَحْرٍ لُّجِّيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ سَحَابٌ
ظُلُمٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكِدْ يَرُهَا وَمَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ
لَهُ نُورًا فَلَا لَهُ مِنْ نُورٍ ﴿٤٠﴾

39. Iar faptele celor care nu cred sunt asemenea unui miraj intr-un ses, pe care cel insetat il socoteste apa, pana cand ajunge la el si nu gaseste nimic. Il gaseste insa pe Allah, iar El ii plateste pe deplin socoteala. Allah este grabnic la socoteala. **40.** Sau sunt asemenea intunericurilor dintr-o mare adanca, acoperita de un val, deasupra caruia este un alt val, iar deasupra sunt nori: intunericuri unele peste altele. Daca omul isi intinde mana, abia daca o vede. Iar acela caruia Allah nu-i da lumina nu va avea nicio lumina.

Acestea sunt doua pilde pe care Allah le da pentru faptele necredinciosilor, pentru zadarnicia lor, pentru pierderea celui care le savarseste si pentru parerea lui de rau. „Iar faptele celor care nu cred”, care nu cred in Domnul lor si ii tagaduiesc pe Trimisii Sai, „sunt asemenea unui miraj intr-un ses”, adica intr-un pamant neted si sterp, fara copaci si plante. „Cel insetat”, a carui sete este atat de puternica incat isi inchipuie ceea ce altul nu-si inchipuie, „il socoteste apa”, aceasta fiind o presupunere mincinoasa. El merge catre miraj ca sa-si potoleasca setea, „pana cand ajunge la el si nu gaseste nimic”. Atunci parerea lui de rau devine mare, iar setea ii sporeste, fiindca speranta i-a fost taiata.

Tot astfel sunt faptele necredinciosilor. Ele sunt vazute, iar omul nestiutor, care nu cunoaste realitatea lucrurilor, le socoteste folositoare, fiind amagit de infatisarea lor. El crede ca ii implinesc poftele si are mare nevoie de ele, asa cum cel insetat are nevoie de apa. Cand ajunge la faptele sale in Ziua Rasplatirii, le gaseste pierdute si nu gaseste nimic. Aceasta nu inseamna insa ca au disparut fara sa-i aduca nici folos, nici raspundere, caci „Il gaseste pe Allah”, iar El „ii plateste pe deplin socoteala”. Lui Allah nu-I ramane ascunsa nici cea mai mica fapta si nimic mic ori mare nu lipseste. „Allah este grabnic la socoteala”: nestiutorul sa nu creada ca fagaduinta intarzie; ea va veni negresit.

Allah a asemanat aceste fapte cu mirajul dintr-un ses fara copaci si plante. Tot asa sunt inimile in care nu exista bine si dreptate prin care faptele sa creasca si sa fie binecuvantate, din pricina piedicii care este necredinta.

A doua pilda a zadarniciei faptelor lor este aceea a „intunericurilor dintr-o mare adanca, acoperita de un val, deasupra caruia este un alt val, iar deasupra sunt nori”. Peste intunericul marii adanci se afla intunericul valurilor ingramadite, peste el intunericul norilor grosi, iar peste toate intunericul noptii. Intunericul devine atat de puternic incat omul aflat acolo, „daca isi intinde mana, abia daca o vede”, desi ea este foarte aproape; cu atat mai putin poate vedea altceva.

Asa sunt necredinciosii: intunericuri s-au ingramadit in inimile lor. Mai intai este intunericul firii stricate, in care nu se afla niciun bine; peste el intunericul necredintei, apoi intunericul nestiintei, iar peste toate intunericul faptelor care izvorasc din acestea. Ei raman rataciti in intuneric, orbecaind in nedumerire, indepartandu-se de calea dreapta si umbland pe drumurile ratacirii. Aceasta fiindca Allah i-a parasit si nu le-a dat din Lumina Sa. „Iar acela caruia Allah nu-i da lumina nu va avea nicio lumina”, caci el este nedrept si nestiutor, iar in inima nu exista bine si lumina decat ceea ce ii daruieste Stapanul ei.

Este cu putinta ca ambele pilde sa priveasca faptele tuturor necredinciosilor, fiecare pilda descriindu-le dintr-o alta latura. Este cu putinta si ca fiecare sa priveasca un grup: prima pilda pe cei urmati, iar a doua pe cei care ii urmeaza. Allah stie mai bine.

Versetele 41 la 42

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مِنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرُ صَفَّتْ كُلُّ
 قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٤١﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿٤٢﴾

41. Nu vezi ca pe Allah Il preamaresc cei din ceruri si de pe pamant, precum si pasarile cu aripile intinse? Fiecare isi cunoaste rugaciunea si preamarirea, iar Allah este Atotstiutor a ceea ce fac ei. 42. A lui Allah este stapanirea cerurilor si a pamantului si la Allah este intoarcerea.

Allah le atrage atentia robilor Sai asupra Maretiei Sale, a desavarsirii puterii si stapanirii Sale, precum si asupra nevoii tuturor creaturilor de grija Lui si de adorarea Lui: „Nu vezi ca pe Allah Il preamaresc cei din ceruri si de pe pamant”, fiintele insufletite si lucrurile neinsufletite, „precum si pasarile cu aripile intinse”, adica tinandu-si aripile deschise in vazduh.

„Fiecare” dintre aceste creaturi „isi cunoaste rugaciunea si preamarirea”, adica fiecare are o rugaciune si o adorare potrivite starii sale. Allah i le-a insuflat: prin Trimisi, in cazul oamenilor, al jinnilor si al ingerilor, ori prin insuflare directa, in cazul celorlalte creaturi. Aceasta explicatie este mai puternica, dupa cum arata cuvintele: „iar Allah este Atotstiutor a ceea ce fac ei”. El cunoaste toate faptele lor, nimic nu-I este ascuns si ii va rasplati. Astfel, versetul reuneste cunoasterea pe care creaturile o au despre propriile fapte, datorita invataturii primite de la El, si cunoasterea Lui despre faptele lor, care implica rasplatirea acestora. Este cu putinta si ca subiectul verbului „cunoaste” sa fie Allah. In aceasta interpretare, Allah cunoaste actele lor de adorare, chiar daca voi, robii Sai, nu cunoasteti din ele decat ceea ce El v-a descoperit.

Versetul este asemenea cuvintelor: „Cele sapte ceruri, pamantul si cei din ele Il preamaresc. Nu exista nimic care sa nu-L preamareasca prin lauda, dar voi nu inteleti preamarirea lor. Cu adevarat, El este Bland, Atoateiertator” [al-Isra', 17:44].

Dupa ce a aratat supunerea si nevoia lor fata de El in privinta adorarii si a marturisirii Unicitatii Sale, Allah arata ca ele au nevoie de El ca Stapan, Ocrotitor si Carmuitor: „A lui Allah este stapanirea cerurilor si a pamantului.” El este Creatorul si Inzestratorul lor, Cel care le conduce prin hotararea Sa universala si religioasa in aceasta lume si prin hotararea rasplatirii in Viata de Apoi. „Si la Allah este intoarcerea”, adica toate creaturile se intorc la El, iar El le rasplateste dupa faptele lor.

Versetele 43 la 44

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَرْجِي سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَّامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ
 مِنْ خَلَالِهِ وَيَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ جِبَالٍ فِيهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ
 وَيَصْرِفُهُ عَنِ مَنْ يَشَاءُ يَكَادُ سَنَا بَرْقُهُ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَرِ ﴿٤٣﴾ يَقْلِبُ اللَّهُ
 اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لَأُولِي الْأَبْصَارِ ﴿٤٤﴾

43. Nu vezi ca Allah mana norii, apoi ii uneste, apoi ii face gramada? Atunci vezi ploaia iesind din mijlocul lor. El coboara din cer, din munti de nori, grindina si loveste cu ea pe cine voieste si o indeparteaza de la cine voieste. Stralucirea fulgerului lor aproape ca ia vederea. **44.** Allah face ca noaptea si ziua sa se perinde. Cu adevarat, in aceasta este o invatatura pentru cei inzestrati cu vedere.

Nu vezi cu ochii tai maretia puterii lui Allah si felul in care El „mana norii” in bucati despartite, „apoi ii uneste” si ii face un nor ingramadit, asemenea muntilor? „Atunci vezi ploaia iesind din mijlocul lor”, picatura dupa picatura, pentru ca folosul sa se implineasca fara vatamare. Se umplu iazurile, curg apele prin canale si prin vai, iar pamantul da tot felul de plante frumoase.

Uneori Allah coboara din acesti nori grindina care nimiceste ceea ce loveste: „loveste cu ea pe cine voieste si o indeparteaza de la cine voieste”, potrivit Hotararii si Intepleciunii Sale, pentru care I se cuvine lauda. „Stralucirea fulgerului lor”, fulgerul care iese din nori, „aproape ca ia vederea” din pricina tarii luminii lui. Oare Cel care creeaza norii, ii mana catre robii Sai aflati in nevoie si coboara din ei ploaia intr-un chip care aduce folos si indeparteaza raul nu este desavarsit in putere, cu Voie care se implineste si cu Mila larga?

„Allah face ca noaptea si ziua sa se perinde”: de la caldura la frig si de la frig la caldura, de la noapte la zi si de la zi la noapte. El face ca zilele de izbanda si de infrangere sa se succeda intre robii Sai. „Cu adevarat, in aceasta este o invatatura pentru cei inzestrati cu vedere”, adica pentru cei cu vederi si minti patrunzatoare, care ajung la lucrurile cautate asa cum ochii ajung la cele vazute. Omul inzestrat cu vedere priveste creaturile, cugeta, ia invatatura si cauta Intepleciunea lui Allah in ele. Nestiutorul le priveste cu nepasare, asemenea animalelor.

Versetul 45

وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِّن مَّاءٍ ۖ فَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَىٰ بَطْنِهِ ۖ وَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي
 عَلَىٰ رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَىٰ أَرْبَعٍ ۚ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ
 شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٥﴾

45. Allah a creat orice vietuitoare din apa. Unele dintre ele se tarasc pe pantece, altele merg pe doua picioare, iar altele merg pe patru. Allah creeaza ceea ce vointeste. Cu adevarat, Allah are putere asupra tuturor lucrurilor.

Allah le atrage atentia robilor Sai asupra lucrurilor pe care le vad: El a creat toate vietuitoarele de pe fata pamantului „din apa”, adica materia lor este apa, dupa cum spune: „Si din apa am facut orice lucru viu” [al-Anbiya', 21:30]. Vietuitoarele care se inmultesc au drept materie apa picaturii prin care masculul fecundeaza femela. Cele care se nasc din pamant se formeaza numai din umezeala apoasa, precum insectele; nu se gaseste vreuna care sa se nasca fara apa.

Materia este una, dar creaturile se deosebesc in multe chipuri: „Unele dintre ele se tarasc pe pantece”, precum serpii si cele asemenea lor; „altele merg pe doua picioare”, precum oamenii si multe pasari; „iar altele merg pe patru”, precum vitele si cele asemenea lor. Deosebirea lor, desi originea este una, arata ca Vointa lui Allah se implineste neingradit si ca Puterea Lui cuprinde totul. „Allah creeaza ceea ce vointeste” dintre creaturi, cu insusirile pe care le vointeste, „Cu adevarat, Allah are putere asupra tuturor lucrurilor.”

Tot astfel, Allah coboara ploaia asupra pamantului: fecundarea este una, iar mama este una - pamantul -, dar roadele, plantele si arborii se deosebesc mult in feluri si insusiri. Allah spune: „Pe pamant sunt tinuturi invecinate, gradini de vita-de-vie, semanaturi si palmieri cu mai multe tulpini ori cu una singura, udate cu aceeasi apa, insa Noi le facem pe unele mai bune decat altele la gust. Cu adevarat, in aceasta sunt Semne pentru oamenii care pricep” [ar-Ra'd, 13:4].

Versetul 46

لَقَدْ أَنزَلْنَا ءَايَاتٍ مُّبَيِّنَاتٍ ۚ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٦﴾

46. Cu adevarat, am coborat Semne limpezi, iar Allah calauzeste pe cine vointeste catre o Cale dreapta.

Allah spune: am avut mila de robii Nostri si le-am coborat Semne limpezi, cu o dovada vadita asupra tuturor scopurilor Legii, asupra purtarilor laudabile si a cunostintelor calauzitoare. Prin ele calauzirea se deosebeste de ratacire, astfel incat nu mai ramane nicio indoiala de care omul mincinos sa se agate si nicio neclaritate pentru cel care cauta adevarul. Ele sunt coborate de la Cel desavarsit in Stiinta, Mila si lamuire; nimeni nu poate explica mai limpede decat El. Astfel, „cel care pierе sa piara dupa o dovada limpede, iar cel care traieste sa traiasca dupa o dovada limpede” [al-Anfal, 8:42].

„Iar Allah calauzeste pe cine voieste”, dintre cei carora le-au fost hotarate dinainte rasplata cea buna si un rang cinstit, „catre o Cale dreapta”, clara, scurta si care duce la Allah si la Casa cinstei Sale. Ea cuprinde cunoasterea adevarului, acordarea intaietatii lui si lucrarea dupa el. Allah le lamureste tuturor Semnele, dar il deosebeste prin calauzire pe cine voieste; acesta este Harul si Bunatatea Lui, iar Harul Celui Generos nu se sfarseste. El este Drept si a inlaturat orice scuza a celui care se impotrивeste. Allah stie cel mai bine unde sa aseze Bunatatea Sa.

Versetele 47 la 50

ج
وَيَقُولُونَ ءَامَنَّا بِاللّٰهِ وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَٰئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٤٨﴾ وَإِنْ يَكُنْ لَهُمُ الْحَقُّ يَأْتُوا إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ ﴿٤٩﴾ أَفِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ أَمْ ارْتَابُوا أَمْ يَخَافُونَ أَنْ يَحِيفَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولَهُ بَلْ أُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٥٠﴾

47. Ei spun: „Credem in Allah si in Trimis si ne supunem.” Apoi o parte dintre ei se indeparteaza dupa aceasta. Acestia nu sunt credinciosi. 48. Iar cand sunt chemati la Allah si la Trimisul Sau pentru ca el sa judece intre ei, iata ca o parte dintre ei se indeparteaza. 49. Dar daca dreptatea este de partea lor, vin la el supusi. 50. Oare este boala in inimile lor, ori se indoiesc, ori se tem ca Allah si Trimisul Sau le vor face nedreptate? Ba ei sunt cei nedrepti.

Allah arata starea celor nedrepti, in ale caror inimi este boala, slabiciune a credintei, ipocrizie, indoiala ori putina stiinta. Ei isi marturisesc cu vorba credinta in Allah si se angajeaza sa I se supuna, apoi nu implinesc ceea ce au spus. O parte se indeparteaza mult de ascultare. Cel care doar intoarce fata ar

putea avea intentia sa revina, dar acestia se indeparteaza deplin si nu privesc inapoi.

Aceasta stare se gaseste la multi dintre cei care pretind credinta si ascultare, dar sunt slabi in credinta: nu implinesc multe acte de adorare, mai ales pe cele grele pentru suflete, precum zakah, cheltuielile obligatorii si recomandate, jihadul pe Calea lui Allah si altele asemenea.

„Iar cand sunt chemati la Allah si la Trimisul Sau pentru ca el sa judece intre ei”, cand apare intre ei si altcineva o pricina care are nevoie de hotarare, „iata ca o parte dintre ei se indeparteaza”, dorind hotararea ignorantei si dand intaietate legilor care nu se intemeiaza pe Sharia fata de Legea lui Allah. Ei stiu ca nu au dreptate si ca Legea judeca numai potrivit realitatii.

„Dar daca dreptatea este de partea lor, vin la el supusi”, adica vin la hotararea Legii, nu fiindca este hotararea lui Allah, ci fiindca se potriveste dorintelor lor. De aceea nu sunt laudati, chiar daca vin supusi. Robul adevarat al lui Allah urmeaza adevarul fie ca ii place, fie ca nu, fie ca se potriveste dorintei sale, fie ca nu. Cel care urmeaza Legea cand ii convine si o paraseste cand il contrazice, dand intaietate dorintei fata de Lege, nu este rob adevarat al lui Allah.

Allah ii mostra pentru indepartarea de hotararea Legii: „Oare este boala in inimile lor”, o boala care a scos inima din sanatate si i-a alterat discernamantul, astfel incat omul bolnav se intoarce de la ceea ce ii foloseste catre ceea ce ii face rau? „Ori se indoiesc”, fiind tulburati de hotararea lui Allah si a Trimisului Sau si acuzandu-l ca nu judeca prin adevar? „Ori se tem ca Allah si Trimisul Sau le vor face nedreptate”, adica le vor da o hotarare nedreapta si asupritoare? Nu aceasta este realitatea: „Ba ei sunt cei nedrepti.” Hotararea lui Allah si a Trimisului este culmea dreptatii si potrivita cu Intelegiunea: „Si cine este mai bun in judecata decat Allah pentru oamenii care au certitudine?” [al-Ma'idah, 5:50].

Versetele arata ca credinta nu consta numai in cuvinte, ci trebuie insotita de fapta; de aceea, Allah neaga credinta celui care se indeparteaza de ascultare. Este obligatorie supunerea fata de hotararea lui Allah si a Trimisului Sau in orice situatie. Cel care nu i se supune dovedeste boala inimii si slabiciunea credintei. Este oprit sa ai o parere rea despre hotararile Legii ori sa crezi ca ele se impotrivesc dreptatii si intelegiunii.

Versetele 51 la 52

إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥١﴾ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشَ اللَّهَ وَيَتَّقْهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٥٢﴾

51. Singurul cuvânt al credinciosilor, atunci când sunt chemați la Allah și la Trimisul Sau pentru ca el să judece între ei, este să spună: „Auzim și ne supunem.” Aceștia sunt cei care izbândesc. 52. Iar cei care se supun lui Allah și Trimisului Sau, se tem de Allah și se pazesc de neascultarea Lui sunt cei biruitori.

După ce a aratat starea celor care se îndepartează de hotărârea Legii, Allah arată starea credinciosilor laudați: „Singurul cuvânt al credinciosilor”, al aceluia ale căror fapte le confirmă credința, atunci când sunt chemați la Allah și la Trimisul Sau pentru hotărâre, fie ca aceasta să potrivească dorințelor lor, fie ca le contrazice, „este să spună: Auzim și ne supunem”, adică am auzit hotărârea lui Allah și a Trimisului, am răspuns chemării și ne supunem deplin, fără stramtorare.

„Aceștia sunt cei care izbândesc.” Izbândă înseamnă dobândirea lucrului dorit și scăparea de lucrul temut. Numai cel care cere hotărârea lui Allah și a Trimisului Sau și li se supune va izbândi.

După virtutea ascultării în privința hotărârii, Allah amintește virtutea ascultării în general: „Iar cel care se supune lui Allah și Trimisului Sau”, crezând vestile și împlinind poruncile, „se teme de Allah”, cu o teamă întemeiată pe cunoaștere, care îl face să parasească lucrurile oprite și să-și tina sufletul departe de dorințe, „și se pazeste de neascultarea Lui”, pazindu-se de ceea ce este interzis.

Când taqwa este menționată singură, ea cuprinde împlinirea poruncilor și parasierea oprelisților. Când este alăturată faptelor de bine ori ascultării, precum aici, sensul ei este paza de pedeapsa lui Allah prin parasierea neascultării. Cei care adună ascultarea de Allah, ascultarea de Trimis, teama de Allah și taqwa „sunt cei biruitori”: scapă de pedeapsa fiindcă au parasit cauzele ei și dobândesc răsplata fiindcă au împlinit cauzele ei. Cine nu are aceste însușiri pierde din biruință după măsura lipsei sale.

Versetul cuprinde dreptul comun al lui Allah și al Trimisului, adică ascultarea care vine din credință, și dreptul care îi aparține numai lui Allah, adică teama și taqwa. Ramane al treilea drept, propriu Trimisului: sprijinirea și

cinstirea lui. Cele trei drepturi sunt adunate in cuvintele: „Ca sa credeti in Allah si in Trimisul Sau, sa-l sprijiniti si sa-l cinstiti si sa-L preamariti pe Allah dimineata si seara” [al-Fath, 48:9].

Versetele 53 la 54

* وَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ جَهْدَ أَيْمَنِهِمْ لِيَنْ أَمْرَهُمْ لِيُخْرِجَنَّ قُلُوبَهُمْ لَا تَقْسِمُوا طَاعَةَ
مَعْرُوفَةً إِنَّ اللَّهَ خَيْرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٥٣﴾ قُلِ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ
فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ وَإِنْ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَمَا عَلَى
الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٥٤﴾

53. Ei jura pe Allah cu cele mai puternice juraminte ca, daca le-ai porunci, ar iesi negresit. Spune: „Nu jurati! Ascultarea voastra este cunoscuta. Cu adevarat, Allah este Binecunoscator a ceea ce faceti.” **54.** Spune: „Supuneti-va lui Allah si supuneti-va Trimisului.” Daca intoarceti spatele, lui ii revine numai ceea ce i s-a incredintat, iar voua va revine ceea ce vi s-a incredintat. Daca va supuneti lui, veti fi calauziti. Trimisului ii revine numai transmiterea limpede.

Allah arata starea ipocritilor si a celor cu boala si slabiciune in credinta care au ramas in urma Trimisului lui Allah si nu au iesit la jihad. Ei jura pe Allah ca, daca le-ar porunci in viitor, ar iesi negresit. Este posibila si interpretarea: daca le-ar fi cerut in mod expres, atunci cand a pornit la lupta, sa iasa impreuna cu el, ar fi iesit negresit. Primul inteles este insa mai potrivit. Allah le raspunde: „Nu jurati!” Nu avem nevoie de juramintele si scuzele voastre. Allah ne-a vestit despre voi, iar ascultarea voastra este cunoscuta si nu este ascunsa. Va stim incetineala si lenea fara scuza; dezvinovatarea si juramantul nu va folosesc.

Dezvinovatarea si juramantul ii folosesc celui a carui situatie este neclara si a carui scuza poate dovedi nevinovatia. In cazul vostru nu sunt primite; ceea ce se asteapta este pedeapsa si Razbunarea lui Allah. De aceea va ameninta: „Cu adevarat, Allah este Binecunoscator a ceea ce faceti”, iar El va va rasplati deplin.

Trimisul are datoria sa porunceasca binele si sa opreasca raul. „Spune: Supuneti-va lui Allah si supuneti-va Trimisului.” Daca se supun, fericirea si binele sunt ale lor. „Daca intoarceti spatele, lui ii revine numai ceea ce i s-a incredintat” din transmiterea mesajului, iar el si-a implinit datoria; „iar voua va revine ceea ce vi s-a incredintat” din ascultare. Adevarul a devenit limpede, iar ratacirea si vrednicia voastra de pedeapsa s-au aratat.

„Daca va supuneti lui, veti fi calauziti” catre Calea dreapta in cuvânt si fapta. Nu aveti alta cale catre calauzire decat ascultarea lui; fara ea, calauzirea este cu neputinta. „Trimisului ii revine numai transmiterea limpede”, o transmitere care nu lasa indoiala ori neclaritate. El a transmis in chip limpede; Cel care va cere socoteala si va rasplateste este Allah, iar Trimisul nu are nimic din aceasta hotarare si si-a implinit datoria.

Versetul 55

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا
 اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَىٰ لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُم
 مِّن بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَن كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ
 فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٥٥﴾

55. Allah le-a fagaduit celor dintre voi care cred si savarsesc fapte drepte ca ii va face cu siguranta urmasi pe pamant, asa cum i-a facut urmasi pe cei de dinaintea lor; ca le va statornici religia pe care El a ales-o pentru ei si ca le va schimba cu siguranta teama in siguranta. Ei Ma adora si nu-Mi asociaza nimic. Iar cei care nu cred dupa aceasta sunt cei nelegiuiti.

Aceasta este una dintre fagaduintele adevarate ale lui Allah, a carei talcuire si implinire au fost vazute. El le-a fagaduit celor din aceasta comunitate care cred si savarsesc fapte drepte ca ii va face urmasi pe pamant, oameni ai puterii si ai conducerii; ca le va statornici religia aleasa pentru ei - Islamul, care se ridica deasupra tuturor religiilor si pe care El l-a ales pentru aceasta comunitate datorita virtutii si cinstei ei si ca binefacere asupra ei - si ca ii va face in stare sa o implineasca in ei si in ceilalti, prin legile ei vazute si ascunse, in timp ce adeptii celorlalte religii si necredinciosii vor fi biruiti si umiliti.

Allah le-a fagaduit si ca le va schimba teama in siguranta. La vremea aceea musulmanul nu-si putea arata religia fara vatamare din partea multor necredinciosi; musulmanii erau putini fata de ceilalti, iar locuitorii pamantului se unisera impotriva lor si le pregateau curse. Fagaduinta a venit inainte ca ei sa vada stapanirea pamantului, puterea, statornicirea religiei si siguranta deplina in care sa-L adore pe Allah fara asociati si fara teama de altcineva decat El.

Primele generatii ale acestei comunitati au avut credinta puternica si fapte drepte prin care i-au intrecut pe ceilalti. Allah le-a dat stapanirea tarilor si a oamenilor, le-a deschis rasariturile si apusurile pamantului si le-a daruit putere si siguranta deplina. Acesta este unul dintre Semnele minunate si stralucitoare

ale lui Allah, iar aceasta fagaduinta va ramane valabila pana la venirea Ceasului. Ori de cate ori musulmanii implinesc credinta si fapta dreapta, fagaduinta lui Allah li se implineste. Necredinciosii si ipocritii dobandesc putere asupra lor numai din pricina lipsurilor musulmanilor in credinta si fapte drepte.

„Iar cei care nu cred dupa aceasta”, dupa ce ati primit putere si stapanire deplina, o, musulmanilor, „sunt cei nelegiuiti”, care au iesit din ascultarea lui Allah si s-au stricat. Ei nu mai sunt drepti si nu mai sunt potriviti pentru bine. Cel care paraseste credinta atunci cand religia are putere, dusmanii sunt biruiti si piedicile au disparut isi arata intentia stricata si firea rea, fiindca nu-l mai impinge nimic la parasirea religiei decat aceasta.

Versetul arata ca Allah le-a dat putere celor de dinainte si i-a facut urmasi pe pamant, dupa cum Musa le-a spus oamenilor sai: „Poate ca Domnul vostru il va nimici pe dusmanul vostru si va va face urmasi pe pamant, ca sa vada cum lucrati” [al-A'raf, 7:129]. Allah mai spune: „Noi am voit sa-i binecuvantam pe cei care au fost slabiti pe pamant, sa-i facem conducatori si mostenitori si sa le dam putere pe pamant” [al-Qasas, 28:5-6].

Versetele 56 la 57

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٥٦﴾ لَا
تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَأْوَهُمُ النَّارُ وَلِبِئْسَ
الْمَصِيرُ ﴿٥٧﴾

56. Impliniti rugaciunea, daruiti zakah si supuneti-va Trimisului, ca sa primiti mila. 57. Sa nu socotesti ca cei care nu cred pot scapa pe pamant. Apostolul lor este Focul si ce rea destinatie!

Allah porunceste implinirea rugaciunii cu stalpii, conditiile si regulile ei, in exterior si in interior, si daruirea zakahului din averea pe care Allah le-a incredintat-o robilor Sai, catre saraci si ceilalti destinatari randuiti de El. Acestea sunt doua dintre cele mai mari acte de adorare: aduna dreptul Creatorului si dreptul creaturilor, sinceritatea fata de Allah si bunatatea fata de robii Sai.

Apoi urmeaza porunca generala: „si supuneti-va Trimisului”, implinind ceea ce porunceste si ferindu-va de ceea ce opreste. „Cel care se supune Trimisului s-a supus lui Allah” [an-Nisa', 4:80]. „Ca sa primiti mila”: daca faceti aceasta, primiti Mila. Pentru cel care doreste Mila, aceasta este calea prin care o poate

dobandi. Cine cauta Mila fara rugaciune, zakah si ascultarea Trimisului se amageste cu dorinte mincinoase, iar sufletul lui il face sa se multumeasca cu ele.

„Sa nu socotesti ca cei care nu cred pot scapa pe pamant.” Sa nu fii amagit de tihna si desfatara care le sunt date in aceasta lume. Allah le da ragaz, dar nu-i uita: „Ii vom lasa sa se bucure putin, apoi ii vom impinge catre o pedeapsa aspra” [Luqman, 31:24]. „Adapostul lor este Focul si ce rea destinatie!”, destinatia raului, pierderii, umilirii si pedepsei vesnice.

Versetele 58 la 59

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَيْسَتْ ذُنُوبُ الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلَاثٌ مَرَّتٍ مِّن قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِنَ الظَّهِيرَةِ وَمِنْ بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ ثَلَاثُ عَوْرَتٍ لَّكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ طَوْفُونَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٨﴾ وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمْ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ ءَايَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٩﴾

58. O, voi cei care credeti! Cei pe care ii stapanesc mainile voastre drepte si cei dintre voi care nu au ajuns la pubertate sa va ceara voie in trei momente: inainte de rugaciunea zorilor, cand va scoateti hainele la amiaza si dupa rugaciunea de noapte. Acestea sunt trei timpuri de intimitate pentru voi. In afara lor, nu este niciun pacat asupra voastra ori asupra lor, caci va slujiti unii pe altii. Astfel va lamureste Allah Semnele, iar Allah este Atotstiutor, Intept. 59. Iar cand copiii dintre voi ajung la pubertate, sa ceara voie asa cum au cerut cei de dinaintea lor. Astfel va lamureste Allah Semnele, iar Allah este Atotstiutor, Intept.

Allah le porunceste credinciosilor ca robii si copiii lor care nu au ajuns la pubertate sa ceara voie sa intre. El arata Inteplepciunea: acestea sunt trei timpuri de intimitate. Dupa rugaciunea de noapte oamenii dorm, inainte de rugaciunea zorilor se trezesc, iar la amiaza se odihnesc. Pentru primele doua momente nu este pomenita scoaterea hainelor, fiindca omul care doarme noaptea poarta de obicei alte haine decat cele de zi. Somnul de la amiaza este scurt si omul poate

dormi in hainele obisnuite ori poate scoate o parte dintre ele; de aceea spune: „cand va scoateti hainele la amiaza”, adica pentru odihna de la mijlocul zilei.

In aceste trei momente, robii si copiii mici, asemenea celorlalti, nu intra decat cu voie. In celelalte momente „nu este niciun pacat asupra voastra ori asupra lor”, caci nu sunt asemenea strainilor: aveti nevoie de ei in permanenta si ar fi greu sa ceara voie de fiecare data. „Caci va slujiti unii pe altii”, adica vin si pleaca printre voi pentru treburile si nevoile voastre.

„Astfel va lamureste Allah Semnele”, o lamurire legata de Inteplepciunea lor, pentru ca voi sa aveti mai multa certitudine si supunere si sa cunoasteti Mila si Inteplepciunea Legiuitului. „Iar Allah este Atotstiutor, Intept”: Stiinta Lui cuprinde lucrurile a caror existenta este necesara, pe cele imposibile si pe cele posibile, iar Inteplepciunea Sa pune fiecare lucru la locul potrivit. El a dat fiecărei creaturi forma care i se potrivește și fiecărei hotărâri locul care se potrivește Inteplepciunii ei, inclusiv aceste hotărâri ale caror frumusețe și inteplepciune le-a lamurit.

„Iar cand copiii dintre voi ajung la pubertate”, prin ejaculare in stare de veghe ori in somn, „sa ceara voie asa cum au cerut cei de dinaintea lor”, adica in toate momentele, asemenea celor pomeniti in versetul: „O, voi cei care credeti! Nu intrati in alte case decat ale voastre pana nu cereti voie si ii salutati pe locuitorii lor” [an-Nur, 24:27]. „Astfel va lamureste Allah Semnele” si hotararile lor in amanunt, „iar Allah este Atotstiutor, Intept.”

Din aceste doua versete se desprind mai multe foloase. Stapanul robului si tutorele copilului trebuie sa-i invete pe cei aflati sub grija lor stiinta si purtarile Legii. Allah li se adreseaza lor prin cuvintele: „cei pe care ii stapanesc mainile voastre drepte si cei dintre voi care nu au ajuns la pubertate sa va ceara voie”. Aceasta nu se poate implini decat prin invatare si disciplinare. Tot astfel, cuvintele „nu este niciun pacat asupra voastra ori asupra lor” ii cuprind pe toti.

Versetele poruncesc ocrotirea intimitatii si luarea tuturor masurilor pentru aceasta. In orice loc unde exista primejdia ca partea intima sa fie vazuta este oprit ca omul sa se imbaieze, sa-si spele partile intime sau sa faca ceva asemanator. Totodata, este ingaduita descoperirea partii intime atunci cand exista nevoie, precum la somn, la urinare si la implinirea nevoilor firesti.

Musulmanii obisnuiau sa se odihneasca la amiaza, asa cum dormeau noaptea, fiindca Allah li s-a adresat potrivit obiceiurilor lor de la vremea coborarii Revelatiei. Copilului care nu a ajuns la pubertate nu-i este ingaduit sa vada partea intima a altuia si nici sa-si lase propria parte intima vazuta; Allah a poruncit cererea voii tocmai din pricina unui lucru neingaduit. Nici robului nu-i este ingaduit sa vada partea intima a stapanului si nici stapanului partea intima a robului, asemenea hotararii copilului.

Predicatorul, invatatorul si cel care vorbeste despre problemele stiintei trebuie sa lege hotararea de pricina si de Intelegiunea ei si sa nu prezinte hotararile fara dovada si fara explicarea temeiului lor. Allah a aratat aici motivul prin cuvintele: „Acestea sunt trei timpuri de intimitate pentru voi”. Copilul si robul sunt cuprinsi de adresare, la fel ca tutorele si stapanul, dupa cum arata: „nu este niciun pacat asupra voastra ori asupra lor”.

Saliva copilului este curata chiar dupa lucrurile necurate care se pot intampla, precum varsatura, fiindca Allah spune ca ei „va slujesc si se misca printre voi”. Profetul - binecuvantarea si pacea lui Allah fie asupra sa - a spus despre pisica: „Ea nu este necurata; ea este dintre cele care se misca mereu printre voi.”³³

Este ingaduit ca omul sa-i ceara copilului aflat sub grija sa sa-l slujeasca in chip obisnuit, fara o greutate nepotrivita pentru copil, dupa cum arata: „va slujiti unii pe altii”. Hotararile amanuntite privesc numai copilul care nu a ajuns la pubertate; dupa pubertate, intrarea nu este ingaduita decat dupa cererea voii. Semnul pubertatii este ejacularea, iar orice hotarare a Legii legata de pubertate se aplica dupa aparitia ei. Asupra acestui lucru exista acordul invatatorilor; deosebirea priveste daca varsta ori cresterea parului pubian constituie si ele semne ale pubertatii. Allah stie mai bine.

Versetul 60

وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ الَّتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ
ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ وَأَنْ يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَّهُنَّ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٠﴾

60. Iar femeile varstnice care nu mai nadajduiesc la casatorie nu au niciun pacat daca isi lasa deoparte vesmintele exterioare, fara sa-si arate podoabele. Dar sa se pastreze caste este mai bine pentru ele. Allah este Auzitor, Atotstiutor.

„Femeile varstnice” sunt acelea care nu mai nadajduiesc la casatorie si nu mai simt dorinta. „Care nu mai nadajduiesc la casatorie”, adica nici ele nu doresc casatoria si nici altii nu le doresc, fiind foarte in varsta, lipsite de frumuseti ori cu o infatisare care nu mai trezeste dorinta. „Nu au niciun pacat” daca „isi lasa deoparte vesmintele exterioare”, precum khimarul si cele

³³ Nota editiei arabe: Hadithul este consemnat de Abu Dawud (75), at-Tirmidhi (92), an-Nasa'i (1/55) si Ibn Majah (367). Un grup dintre oamenii stiintei l-a declarat autentic; a se vedea Irwa' al-Ghalil (173).

chei le stapaniti ori din casele prietenilor vostri. Nu este niciun pacat asupra voastra daca mancati impreuna ori separat. Iar cand intrati in case, salutati-va unii pe altii cu un salut de la Allah, binecuvantat si bun. Astfel va lamureste Allah Semnele, ca sa pricepeti.

Allah arata binecuvantarea Sa asupra robilor si faptul ca nu a asezat asupra lor nicio greutate in religie, ci a usurat-o in cel mai deplin chip. „Nu este niciun pacat asupra orbului, nici asupra schiopului, nici asupra bolnavului”, adica nu au vina pentru parasirea lucrurilor obligatorii pe care nu le pot implini din pricina acestor scuze. Aici intra jihadul si celelalte indatoriri care depind de vederea orbului, de sanatatea membrelor schiopului ori de sanatatea bolnavului. Din pricina sensului general, expresia a ramas fara o limitare anume.

Tot asa este si continuarea: „si nici asupra voastra”, adica nu este pacat asupra voastra „daca mancati din casele voastre”, adica din casele copiilor vostri. Aceasta se potriveste cu hadithul autentic: „Tu si averea ta apartineti tatalui tau.”³⁴

Iar celalalt hadith spune: „Cel mai bun lucru din care mancati este castigul vostru, iar copiii vostri fac parte din castigul vostru.”³⁵

Prin cuvintele „din casele voastre” nu este avuta in vedere casa proprie a omului, deoarece aceasta ar insemna doar mentionarea unui lucru de la sine inteles, iar Cuvantul lui Allah este mai presus de asemenea repetitii lipsite de folos. In plus, negarea vinei ar putea sugera ca in aceasta privinta ar fi putut exista o retinere, pe cand nimeni nu crede ca omului i-ar fi interzis sa manance din propria casa.

„Sau din casele tatilor vostri, ori din casele mamelor voastre, ori din casele fratilor vostri, ori din casele surorilor voastre, ori din casele unchilor vostri dupa tata, ori din casele matusilor voastre dupa tata, ori din casele unchilor vostri dupa mama, ori din casele matusilor voastre dupa mama.” Acesti oameni sunt cunoscuti si legatura cu ei este limpede.

„Sau din cele ale caror chei le stapaniti”, adica din casele in care aveti drept de administrare prin imputernicire, tutela ori altceva asemanator. Interpretarea acestui pasaj ca referindu-se la robi nu este corecta, din doua motive. Mai intai, despre rob nu se spune ca ii stapanesti cheile, ci ca il stapanesti pe el, pentru ca stapanul il stapaneste in intregime, nu numai cheile sale. Apoi, casa robului nu este straina de casa stapanului sau, fiindca robul si ceea ce posedea el apartin

³⁴ Nota editiei arabe: Hadithul este consemnat de Ahmad (2/179), Abu Dawud (3530) si Ibn Majah (2291). Al-Albani l-a declarat autentic in Irwa' al-Ghalil (838).

³⁵ Nota editiei arabe: Hadithul este consemnat de Ahmad (6/31), Abu Dawud (3528) si an-Nasa'i (7/240). A se vedea si nota precedenta.

stapanului; de aceea nu ar exista vreun motiv aparte pentru negarea vinei de a manca din casa lui.

„Sau din casa prietenului vostru.” Negarea vinei priveste aici si mancarea fara o ingaduinta rostita. Intelepciunea acestei permisiuni se intelege din context: obiceiul oamenilor este sa ingaduie mancarea din casele celor mentionati datorita rudeniei apropiate, dreptului deplin de administrare ori prieteniei stranse. Daca se stie insa ca cineva nu ingaduie aceasta sau ca este zgarcit cu mancarea sa, nu este permis sa se manance din ea, iar vina nu este inlaturata, fiindca pricina ingaduintei nu mai exista.

„Nu este nicio vina asupra voastra daca mancati impreuna sau separat.” Ambele sunt ingaduite: oamenii unei case pot manca toti impreuna sau fiecare separat. Negarea vinei nu arata insa ca mancarea separata este mai buna; dimpotriva, este mai bine ca oamenii sa se adune la masa.

In expresia „Iar cand intrati in case”, substantivul nehotarat „case” apare intr-o constructie conditionala si cuprinde atat casele proprii, cat si casele altora, fie ca se afla cineva inaintea, fie ca nu. „Salutati-va unii pe altii”, caci musulmanii sunt asemenea unei singure persoane prin iubirea, mila si afectiunea dintre ei. Salam-ul este legiuit la intrarea in case fara deosebire intre o casa si alta. In privinta cererii de voie, hotararile difera, dupa cum s-a aratat mai inainte.

Apoi Allah lauda aceasta salutare: „o salutare de la Allah, binecuvantata si buna”. Cand intrati in case spuneti: „As-salamu 'alaykum wa rahmatullahi wa barakatuhu” - pacea, mila si binecuvantarile lui Allah fie asupra voastra - sau: „As-salamu 'alayna wa 'ala 'ibadillah as-salihin” - pacea fie asupra noastra si asupra robilor drepti ai lui Allah. Este „o salutare de la Allah”, fiindca El a legiuit-o si a facut-o salutarea voastra; este „binecuvantata”, deoarece cuprinde ferirea de lipsuri si dobandirea milei, a binecuvantarii, a cresterii si a sporirii; si este „buna”, pentru ca face parte dintre cuvintele bune iubite de Allah si cuprinde bucurie, iubire si apropiere pentru cel salutat.

Dupa ce ne-a lamurit aceste hotarari marete, Allah spune: „Astfel va lamureste Allah Semnele Sale”, cele care arata hotararile Sale legiuite si intelepciunile lor, „pentru ca voi sa pricepeti”. Cugetati la ceea ce va coboara din hotarari, inteleti-le si deveniti oameni cu ratiune si judecata. Cunoasterea hotararilor Legii si intelegerea lor sporesc ratiunea si maturizeaza mintea, fiindca intelesurile si purtarile cuprinse de ele sunt dintre cele mai inalte. Rasplata este de acelasi fel cu fapta: asa cum omul si-a folosit mintea pentru a intelege Semnele Domnului sau si a cugeta la ele, Allah ii sporeste intelegerea.

Aceste versete dovedesc o regula generala si cuprinzatoare: obiceiul si uzanta restrang uneori formularea generala, asa cum o formulare particulara

restrange un text general. Principiul de baza este ca omului nu ii este permis sa manance din mancarea altuia, insa Allah a ingaduit mancarea din casele celor mentionati, deoarece obiceiul o permite. Orice situatie care depinde de ingaduinta proprietarului devine permisa atunci cand ingaduinta lui este cunoscuta, fie din cuvinte, fie din obicei.

Versetul dovedeste si ca tatal poate lua si poate dobandi din averea copilului sau ceea ce nu-i pricinuieste acestuia vatamare, deoarece Allah a numit casa copilului casa omului.

Tot de aici rezulta ca persoana care administreaza casa cuiva, precum sotia, sora si cele asemenea lor, poate manca potrivit obiceiului si poate hrani, in chip rezonabil, un cersetor. De asemenea, este ingaduita folosirea in comun a hranei, fie ca oamenii mananca impreuna, fie separat, chiar daca aceasta face ca unii sa manance mai mult decat altii.

Versetele 62 la 64

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۖ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَىٰ أَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوا حَتَّىٰ يَسْتَأْذِنُوهُ ۚ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۚ فَإِذَا أَسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأُذِنَ لِمَن شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفَرُ لَهُمُ اللَّهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٢﴾ لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا ۚ قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ لِوَاذًا ۚ فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ ۚ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۚ قَدْ يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا ۚ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٤﴾

62. Adevaratii credinciosi sunt numai cei care cred in Allah si in Trimisul Sau si care, atunci cand se afla impreuna cu el pentru o treaba obsteasca, nu pleaca pana nu-i cer voie. Cei care iti cer voie sunt aceia care cred in Allah si in Trimisul Sau. Cand iti cer voie pentru vreuna dintre treburile lor, ingaduie cui voiesti dintre ei si cere iertare de la Allah pentru ei. Cu adevarat, Allah este Atoateiertator, Indurator. 63. Nu socotiti chemarea Trimisului printre voi asemenea chemarii unuia dintre voi catre altul. Allah ii cunoaste pe aceia dintre voi care se strecoara pe ascuns. Sa se pazeasca aceia care se impotrivesc poruncii sale, ca nu cumva sa-i loveasca o incercare sau sa-i ajunga o

pedeapsa dureroasa. 64. Cu adevarat, ale lui Allah sunt cele din ceruri si de pe pamant. El cunoaste starea in care va aflati. Iar in Ziua in care se vor intoarce la El, ii va instiinta despre ceea ce au facut. Allah este Atotstiutor a toate.

Allah ii indruma aici pe robii Sai credinciosi cu privire la purtarea lor atunci cand se afla impreuna cu Trimisul lui Allah pentru o treaba obsteasca, adica pentru un lucru a carui nevoie si folos cer prezenta tuturor, precum jihadul, sfatuirea si alte treburi la care participa credinciosii. Folosul cere ca ei sa ramana adunati si sa nu se imprastie. Cel care crede cu adevarat in Allah si in Trimisul Sau nu pleaca pentru o nevoie personala, nu se intoarce la familia sa si nu se ocupa cu ceva care il indeparteaza de adunare decat cu ingaduinta Trimisului sau, dupa el, a celui care ii tine locul.

Allah a facut din neplecarea fara voie o cerinta a credintei, i-a laudat pe cei care o respecta si a aratat buna lor purtare fata de Trimis si fata de cei care poarta raspunderea treburilor lor: „Cei care iti cer voie sunt aceia care cred in Allah si in Trimisul Sau.” Dar ingaduinta nu este data in orice situatie. Ea are doua conditii. Prima este ca omul sa aiba o nevoie ori o treaba reala; celui care cere voie fara scuza nu i se da voie. A doua este ca acordarea ingaduintei sa fie potrivita cu interesul general si sa nu pricinuiasca vatamare celui care o acorda.

De aceea spune: „Cand iti cer voie pentru vreuna dintre treburile lor, ingaduie cui voiesti dintre ei.” Chiar daca omul are o scuza si cere voie, daca ramanerea lui aduce un folos prin sfatul, curajul ori alta insusire a sa, conducatorul poate sa nu-i ingaduie plecarea. Totusi, daca sunt indeplinite cele doua conditii si i se da voie, Allah ii porunceste Trimisului sa ceara iertare pentru el, deoarece cererea de a pleca poate cuprinde o lipsa. „Cu adevarat, Allah este Atoateiertator, Indurator”: ii iarta si are mila de ei, ingaduindu-le sa ceara voie cand au o scuza.

„Nu socotiti chemarea Trimisului printre voi asemenea chemarii unuia dintre voi catre altul.” Nu puneti pe acelasi plan chemarea lui catre voi si chemarea voastra obisnuita. Cand Trimisul va cheama, raspunsul este obligatoriu, chiar si pentru cel aflat in rugaciune. Nu exista alt om a carui vorba intreaga comunitate sa fie obligata sa o accepte si sa o urmeze, deoarece Trimisul este ocrotit de greseala si ni s-a poruncit sa-l urmam. Allah spune: „O, voi cei care credeti, raspundeti lui Allah si Trimisului atunci cand va cheama la ceea ce va da viata” [al-Anfal, 8:24].

Cuvantul poate privi si felul in care il cheama oamenii pe Trimis. Nu-l chemati asa cum va chemati unii pe altii, spunand: „O, Muhammad” ori „O, Muhammad ibn 'Abdullah”. Datorita cinstei, virtutii si pozitiei sale aparte, spuneti: „O, Trimis al lui Allah” sau „O, Profet al lui Allah”.

„Allah îi cunoaște pe aceia dintre voi care se strecoară pe ascuns.” După ce i-a laudat pe credincioșii care nu pleacă dintr-o adunare obstească fără voie, Allah îi avertizează pe aceia care ies fără să ceară îngăduință. Ei se ascund în spatele unui lucru care îi fereste de priviri atunci când se strecoară, pentru că privirile să nu-i observe. Chiar dacă oamenii nu-i vad, Allah îi cunoaște și le va rasplăti fapta în întregime.

„Să se păzească aceia care se împotrivesc poruncii sale”, adică cei care pleacă pentru treburile lor împotrindu-se poruncii lui Allah și a Trimisului. Dacă acesta este avertismentul pentru cel care pleacă spre o treabă a sa, ce se poate spune despre acela care se îndepărtează fără nicio nevoie, numai din împotrivire? Să se teamă că „nu cumva să-i lovească o încercare”, adică asocierea de partasi lui Allah și alte rele, „sau să-i ajungă o pedeapsă dureroasă”.

„Cu adevărat, ale lui Allah sunt cele din ceruri și de pe pământ.” El le stăpânește, iar ele sunt robii Sai. El le cârmuiește prin hotărârea Sa universală și prin hotărârea Sa religioasă. „El cunoaște starea în care vă aflați”: Știința Lui cuprinde binele și răul pe care le savăsiți. El cunoaște toate faptele voastre, le-a cuprins în Știința Sa, condeiul le-a scris, iar îngerii scribi le consemnează.

„Iar în Ziua în care se vor întoarce la El”, Ziua Învierii, „îi va înștiința despre ceea ce au făcut”: îi va informa despre toate faptele lor, mici și mari, așa cum au fost. Madularele lor vor marturisi împotriva lor, iar Allah îi va rasplăti prin Har ori prin Dreptate. După ce a menționat în chip deosebit Știința Sa despre faptele lor, Allah arată că ea cuprinde toate lucrurile: „Allah este Atotștiutor a toate.”

Sura al Furqan

VERSETELE 1 LA 20

Revelata la Mecca, potrivit majoritatii invatatilor.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

In Numele lui Allah, Cel Milostiv, Indurator.

Versetele 1 la 2

تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا ﴿١﴾ الَّذِي لَهُ
مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ
وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ تَقْدِيرًا ﴿٢﴾

1. Binecuvantat este Cel care a coborat Indreptarul asupra robului Sau, pentru ca el sa fie o avertizare pentru lumi; 2. Cel caruia ii apartine stapanirea cerurilor si a pamantului, care nu Si-a luat niciun fiu si nu are niciun partas la stapanire, care a creat toate lucrurile si le-a randuit cu o randuiala desavarsita.

Aceasta este o aratare a Maretiei desavarsite a lui Allah, a Unicitatii Sale din toate punctele de vedere si a belsugului bunatatii si binefacerii Sale. „Binecuvantat este”, adica preamarit si inaltat este El, desavarsite sunt insusirile Sale si multe sunt binefacerile Sale. Dintre cele mai mari daruri ale Sale este coborarea acestui Coran, care deosebeste intre ingaduit si oprit, intre calauzire si ratacire si intre oamenii fericirii si oamenii nenorocirii.

El l-a coborat „asupra robului Sau”, asupra lui Muhammad, care a desavarsit treptele robiei fata de Allah si i-a intrecut pe toti Trimisii, „pentru ca el sa fie o avertizare pentru lumi”. Aceasta coborare a Indreptarului asupra robului Sau ii avertizeaza pe oameni despre Mania si Razbunarea lui Allah si le lamureste lucrurile care duc la Multumirea Lui si ii feresc de Mania Sa. Cel care primeste avertismentul si lucreaza dupa el se numara printre cei izbaviti in aceasta lume si in Viata de Apoi si dobandeste fericirea vesnica si stapanirea neintrerupta. Exista oare un dar, o bunatate si o binefacere mai mare? Binecuvantat este Cel ale carui daruri si binefaceri cuprind aceasta.

„Cel caruia Ii apartine stapanirea cerurilor si a pamantului”, adica El singur le stapaneste. Toti cei aflati in ele sunt robii Sai, supusi Maretiei Sale, smeriti inaintea Stapanirii Sale si saraci fata de Mila Sa. „Nu Si-a luat niciun fiu si nu are niciun partas la stapanire.” Cum ar putea avea fiu ori partas, cand El este Stapanul, iar toti ceilalti sunt robi, El este Biruitorul, iar toti ceilalti sunt biruiti, El este Bogatul prin Sine din toate punctele de vedere, iar creaturile sunt sarace fata de El prin insasi fiinta lor?

Cum ar putea avea partas la stapanire, cand fruntile tuturor robilor se afla in cele doua Maini ale Sale, iar ei nu se misca, nu raman nemiscati si nu lucreaza decat cu voia Lui? Allah este mai presus de ceea ce spun ei. Cel care afirma aceasta nu L-a pretuit pe Allah dupa masura cuvenita. De aceea spune: „care a creat toate lucrurile”, adica tot ceea ce cuprind lumea de sus si lumea de jos: vietuitoare, plante si lucruri neinsufletite.

„Si le-a randuit cu o randuiala desavarsita”, adica i-a dat fiecarei creaturi insusirile care i se potrivesc, dupa cum cere Intelegiunea Sa. Mintea sanatoasa nu-si poate inchipui ca vreo creatura ar putea avea o infatisare mai potrivita decat cea pe care o vedem, iar niciun madular nu ar putea fi asezat intr-un loc mai potrivit decat locul lui. Allah spune: „Preamareste Numele Domnului tau Cel Preainalt, care a creat si a randuit in chip desavarsit, care a hotarat si a calauzit” [al-A'la, 87:1-3], si: „Domnul nostru este Cel care a dat fiecarui lucru alcatuirea sa, apoi l-a calauzit” [Ta Ha, 20:50].

Cand desavarsirea Maretiei si multimea Binefacerii Sale au devenit limpezi, se impune ca El singur sa fie iubit, adorat si preamarit, iar adorarea sa-I fie inchinata cu sinceritate, fara niciun partas. De aceea este potrivit sa fie aratata zadarnicia adorarii oricui in afara Lui.

Versetul 3

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ ءَالِهَةً لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ وَلَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ
ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا ﴿٣﴾

3. Ei si-au luat in afara Lui dumnezei care nu creeaza nimic, ci sunt ei insisi creati, care nu-si pot pricinui nici rau, nici folos si care nu stapanesc nici moartea, nici viata si nici invierea.

Unul dintre cele mai uimitoare lucruri, care arata cel mai limpede nechibzuinta, lipsa lor de ratiune, nedreptatea si indrazneala impotriva Domnului lor, este faptul ca au luat drept dumnezei fapturi cu totul

neputincioase. Ele nu creeaza nimic, ci sunt create; ba pe unele oamenii le-au facut cu propriile maini.

„Nu-si pot pricinui nici rau, nici folos”, nici putin, nici mult, deoarece termenul nehotarat apare intr-un context negativ si are astfel un sens general. „Nu stapanesc nici moartea, nici viata si nici invierea”, adica nu pot invia dupa moarte. Una dintre cele mai importante concluzii ale ratiunii este ca asemenea lucruri nu pot fi dumnezei, iar ideea divinitatii lor este stricata. Stricate sunt si mintile celor care ii iau drept dumnezei si partasi ai Creatorului tuturor lucrurilor, care a creat fara ca nimeni sa-I fie partas la aceasta.

El singur stapaneste folosul si raul, daruieste si opreste darurile, daruieste viata si provoaca moartea, ii va ridica pe cei din morminte si ii va aduna in Ziua Invierii. In Viata de Apoi le-a pregatit doua locuinte: o locuinta a pierzarii, umilirii si pedepsei pentru cei care au luat alti dumnezei impreuna cu El, si o locuinta a izbandei, fericirii si desfatarii vesnice pentru cei care L-au luat numai pe El drept Dumnezeu.

Dupa ce a dovedit prin argumentul hotarator si limpede adevarul Tawhidului si falsitatea a ceea ce i se impotriveste, Allah dovedeste adevarul Mesajului si zadarnicia cuvintelor celor care i se impotrivesc.

Versetele 4 la 6

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا إِفْكُ افْتَرَاهُ وَأَعَانَهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ آخَرُونَ فَقَدْ جَاءُوا ظُلْمًا وَزُورًا ﴿٤﴾ وَقَالُوا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ أَلَمْ يَكُنْ لَهُ بُكْرَةٌ وَأُصِيلًا ﴿٥﴾ قُلْ أَنْزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٦﴾

4. Cei care nu cred spun: „Acesta nu este decat o minciuna pe care el a nascocit-o si la care l-au ajutat alti oameni.” Ei au venit astfel cu o nedreptate si o minciuna. **5. Si spun:** „Povesti ale celor dintai, pe care le-a pus sa fie scrise si care ii sunt dictate dimineata si seara.” **6. Spune:** „L-a coborat Cel care cunoaste taina din ceruri si de pe pamant. Cu adevarat, El este Atoateiertator, Indurator.”

Cei care nu cred in Allah spun despre Coran si despre Trimis ca acest Coran ar fi o minciuna nascocita de Muhammad si atribuita lui Allah, iar alti oameni l-ar fi ajutat. Allah le respinge vorba si arata ca ea este o nedreptate si o minciuna atat de vadite, incat nicio minte nu le poate primi. Ei il cunosteau cel mai bine

pe Trimis, sinceritatea, cinstea si virtutea lui desavarsite; stiau ca nici el, nici alt om nu puteau aduce ceva asemenea Coranului, cel mai maret cuvânt, si stiau ca nu se intalnice cu nimeni care sa-l ajute. Vorba lor era deci nedreptate si falsitate.

Ei mai spuneau: ceea ce a adus Muhammad sunt „povesti ale celor dintai”, adica istorisiri si basme pe care popoarele vechi le transmiteau unele altora; apoi Muhammad ar fi poruncit sa fie scrise, iar ele „ii sunt dictate dimineata si seara”. Aceste cuvinte cuprind mai multe acuzatii cumplite.

Mai intai, l-au acuzat pe Trimis, cel mai virtuos si mai sincer dintre oameni, de minciuna si de cea mai mare indrazneala. Apoi, au spus despre Coran, cel mai adevarat, mai maret si mai nobil dintre cuvinte, ca ar fi minciuna si nascocire. Prin aceasta au pretins implicit ca pot aduce ceva asemanator si ca omul creat, nedesavarsit din toate punctele de vedere, s-ar putea asemana Creatorului desavarsit in una dintre Insusirile Sale, Cuvantul. In sfarsit, desi cunosteau cel mai bine starea Trimisului si stiau ca nu scria si nu se intalnea cu cineva care sa scrie pentru el, au sustinut contrariul.

Allah le raspunde: „Spune: L-a coborat Cel care cunoaste taina din ceruri si de pe pamant.” L-a coborat Cel a carui Stiinta cuprinde tot ce se afla in ceruri si pe pamant, ceea ce este ascuns si ceea ce este vazut, taina si ceea ce este rostit. Aceasta este asemenea cuvintelor: „Cu adevarat, el este o coborare de la Domnul lumilor; Duhul cel demn de incredere a coborat cu el asupra inimii tale, pentru ca tu sa fii dintre prevenitori” [ash-Shu'ara', 26:192-194].

Argumentul este acesta: Cel care l-a coborat cunoaste toate lucrurile. Este cu neputinta ca o creatura sa nascociasca acest Coran, sa spuna ca vine de la Allah, sa pretinda ca Allah ii ingaduie sa lupte cu cei care i se impotrivesc si sa le ia averile, iar Allah, care cunoaste totul, sa-l sprijine totusi impotriva vrajmasilor si sa-i dea putere asupra oamenilor si tarilor lor. Cine tagaduiește Coranul dupa toate acestea ajunge sa tagaduiasca Stiinta lui Allah. Nicio grupare dintre fiii lui Adam nu a sustinut aceasta in afara filosofilor dahri³⁶.

Mentionarea Stiintei atotcuprinzatoare a lui Allah ii indeamna sa cugete la Coran. Daca ar face-o, ar vedea in el stiinta si hotarari care dovedesc in chip hotarator ca nu poate veni decat de la Cunosculatorul celor nevazute si vazute. Cu toate ca ei tagaduiesc Tawhidul si Mesajul, Allah nu-i lasa sa se afunde in necredinta si nedreptate, ci ii cheama la cainta si intoarcere si le fagaduiește iertare si mila daca se caiesc.

³⁶ Nota editiei engleze: Dahriyyah desemneaza o categorie de filosofi socotiti eretici, care tagaduiau Viata de Apoi; unii dintre ei tagaduiau chiar existenta Creatorului. Sursa: editia engleza, volumul 6, p. 454, nota 43.

„Cu adevărat, El este Atoateiertător”: Insusirea Lui este iertarea pentru cei care savarsesc pacate si rele, daca implinesc cauzele iertarii, adica parasesc pacatul si se caiesc. El este „Indurător”: nu se grabeste sa-i pedepseasca desi savarsesc lucruri care cer pedeapsa, le primește cainta dupa neascultare, sterge relele de dinainte, le primește faptele bune si il readuce in randul celor ascultatori si intorsi cu cainta la El pe cel care revine dupa ratacire si se indreapta din nou catre El dupa ce se indepartase.

Versetele 7 la 14

وَقَالُوا مَالِ هَذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ وَيَمْشِي فِي الْأَسْوَاقِ لَوْلَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ
 جَمَلٌ مِّمَّا فِي كُنُوزِ مَعَهُ نَذِيرًا ﴿٧﴾ أَوْ يُلْقَىٰ إِلَيْهِ كَنْزٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا
 وَقَالَ الظَّالِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَّسْحُورًا ﴿٨﴾ أَنْظِرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ
 الْأَمْثَلَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ﴿٩﴾ تَبَارَكَ الَّذِي إِنْ شَاءَ جَعَلَ لَكَ
 خَيْرًا مِّنْ ذَلِكَ جَنَّتِ تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَيَجْعَلُ لَكَ قُصُورًا ﴿١٠﴾
 بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ وَأَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا ﴿١١﴾ إِذَا رَأَوْهُم
 مِّنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا تَغِيْظًا وَزَفِيرًا ﴿١٢﴾ وَإِذَا أُلْقُوا مِنْهَا مَكَانًا ضَبِقًا
 مُّقْرَّنِينَ دَعَوْا هُنَالِكَ ثُبُورًا ﴿١٣﴾ لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ ثُبُورًا وَحِدًا وَّادْعُوا ثُبُورًا
 كَثِيرًا ﴿١٤﴾

7. Ei spun: „Ce fel de trimis este acesta, care mananca hrana si umbla prin pietre? De ce nu a fost coborat la el un inger care sa fie prevenitor impreuna cu el? 8. Sau de ce nu i-a fost aruncata o comoara ori de ce nu are o gradina din care sa manance?” Cei nedrepti spun: „Voi urmati numai un om vrajit.” 9. Priveste cu ce pilde te aseamana! Ei s-au ratacit si nu mai pot gasi nicio cale. 10. Binecuvantat este Cel care, daca vointe, iti poate darui ceva mai bun decat acestea: gradini pe sub care curg rauri si iti poate face palate. 11. Ba ei tagaduiesc Ceasul, iar pentru cei care tagaduiesc Ceasul am pregatit o Flacara. 12. Cand ii va vedea de la mare departare, ei ii vor auzi furia si vuietul. 13. Iar cand vor fi aruncati intr-un loc stramt din ea, legati laolalta, vor chema pieirea. 14. „Nu chemati astazi o singura pieire, ci chemati multe pieiri!”

Aceasta este obiectia celor care il tagaduiau pe Trimis, prin care voiau sa arunce indoiala asupra Mesajului. S-au impotrivit spunand: de ce nu este el un inger ori un rege sau de ce nu il ajuta un inger? „Ce fel de trimis este acesta?”, adica ce fel de om este acesta care pretinde ca este trimis? Au spus-o in batjocura si dispret.

„Care mananca hrana” - aceasta este o insusire a oamenilor; dupa pretentia lor, ar fi trebuit trimis un inger care nu mananca si nu are nevoile oamenilor. „Si umbla prin piete” pentru vanzare si cumparare; dupa parerea lor, acest lucru nu se potrivea unui trimis, desi Allah spune: „Noi nu am trimis inaintea ta decat trimisi care mancau hrana si umblau prin piete” [al-Furqan, 25:20].

„De ce nu a fost coborat la el un inger” care sa-l ajute si sa-l sprijine, „care sa fie prevenitor impreuna cu el”? Pretindeau ca el singur nu ar fi fost de ajuns pentru transmiterea Mesajului. „Sau de ce nu i-a fost aruncata o comoara”, o avere adunata fara osteneala, „ori de ce nu are o gradina din care sa manance”, ca sa nu mai aiba nevoie sa umble prin piete pentru castig?

„Cei nedrepti spun” aceste lucruri din nedreptate, nu fiindca ar avea o nelamurire reala: „Voi urmati numai un om vrajit.” Spuneau aceasta desi ii cunosteau ratiunea desavarsita, judecata matura, vorbirea aleasa si departarea de orice cusur.

Fiindca vorbele lor sunt foarte ciudate, Allah spune: „Priveste cu ce pilde te aseamana!” Ba pretind ca ar fi trebuit sa fie inger, lipsit de insusirile omenesti; ba ca ar fi trebuit sa vina cu un inger, deoarece nu ar fi fost singur in stare sa-si implineasca misiunea; ba cer o comoara ori o gradina, ca sa nu umble in piete; ba spun ca este vrajit. „Ei s-au ratacit si nu mai pot gasi nicio cale.” Cuvintele lor se contrazic, sunt intemeiate pe nestiinta, ratacire si nechibzuinta si nu au niciun temei. Cel care le priveste cu judecata vede ca sunt stricate si ca niciuna nu poate arunca indoiala asupra Mesajului. Simpla lor examinare este de ajuns pentru a le constata falsitatea, fara sa mai fie nevoie de o respingere amanuntita. De aceea Allah porunceste sa fie cercetate: poate oare un asemenea argument sa slabeasca certitudinea ca el este Trimisul lui Allah?

Allah arata apoi ca poate sa-i dea Trimisului Sau mult bine in aceasta lume: „Binecuvantat este Cel care, daca vointe, iti poate darui ceva mai bun decat acestea”, mai bun decat lucrurile pe care le-au cerut. El poate sa-i dea „gradini pe sub care curg rauri” si palate inalte si impodobite. Puterea si Voia Lui nu sunt neputincioase fata de aceasta, insa lumea este neinsemnata la El si le daruieste aliatilor si Trimisilor Sai din bunurile ei numai ceea ce cere Intelepciunea Sa. Intrebarea vrajmasilor de ce nu au primit o avere mare este nedreptate si indrazneala.

Fiindca stricaciunea acestor argumente este limpede, Allah arata ca ei nu cautau adevarul si dovada, ci vorbeau din incapatanare si nedreptate, tagaduind adevarul si dezvaluind ce era in inimile lor: „Ba ei tagaduiesc Ceasul.” Cel care staruie in necredinta si nu doreste sa urmeze adevarul nu poate fi calauzit, iar disputa nu-i foloseste; singurul lucru care il va opri este coborarea pedepsei.

„Iar pentru cei care tagaduiesc Ceasul am pregatit o Flacara”, un Foc mare, puternic aprins, care vuie si se infurie asupra celor ce trebuie sa intre in el. „Cand ii va vedea de la mare departare”, inainte ca ei sa ajunga la el, „ii vor auzi furia si vuietul”, care ii vor ingrozi si le vor sfasia inimile. Aproape ca vor muri de spaima, caci furia Focului impotriva lor vine din Mania Creatorului sau, iar flacarile i se intetesc pe masura necredintei si raului lor.

„Iar cand vor fi aruncati intr-un loc stramt din ea, legati laolalta”, pedeapsa lor va aduna stramtoarea locului, multimea locuitorilor si lanturile. Cand vor ajunge in acel loc cumplit si vor sti ca sunt inchisi in cea mai rea temnita, „vor chema pieirea”, rugandu-se impotriva lor insisi si cerand moartea, rusinea si umilirea. Vor recunoaste ca au fost nedrepti si ca Allah i-a asezat in acel camin cu deplina dreptate, dupa faptele lor. Chemarea lor nu le va folosi si nu-i va izbavi de pedeapsa.

Li se va spune: „Nu chemati astazi o singura pieire, ci chemati multe pieiri!” Chiar daca repetati aceasta chemare de nenumarate ori, ea nu va spori decat nenorocirea, mahnirea si tristetea voastra.

Versetele 15 la 16

ج
 قُلْ أَذِلَّكَ خَيْرٌ أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءٌ
 وَمَصِيرًا ﴿١٥﴾ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ كَانَ عَلَى رَبِّكَ وَعْدًا
 مَسْئُولًا ﴿١٦﴾

15. Spune: „Oare aceasta este mai buna sau Gradina Vesniciei, care le-a fost fagaduita celor cu frica de Allah? Ea va fi pentru ei rasplata si destinatie. 16. Ei vor avea acolo tot ceea ce doresc si vor ramane vesnic. Aceasta este o fagaduinta a Domnului tau, ce trebuie ceruta.”

Dupa ce a aratat rasplata celor nedrepti, Allah aminteste rasplata celor cu frica de El. Spune-le, aratandu-le nechibzuinta parerii lor si alegerea lucrului vatamator in locul celui folositor: „Oare aceasta”, pedeapsa descrisa, „este mai buna sau Gradina Vesniciei, care le-a fost fagaduita celor cu frica de Allah?” Lucrul prin care se ajunge la ea este taqwa; celui care se teme de Allah, El i-a

fagaduit aceasta Gradina. „Ea va fi pentru ei rasplata” pentru frica lor de Allah „si destinatie”, locul intoarcerii in care se vor aseza si vor ramane pentru totdeauna.

„Ei vor avea acolo tot ceea ce doresc”: orice cer, isi doresc si poftesc dintre mancaruri si bauturi placute, vesminte frumoase, femei frumoase, palate inalte, gradini intinse si fructe frumoase la privire si placute la gust prin felurimea si belsugul lor. Raurile Paradisului curg pe unde voiesc ei: rauri de apa care nu se strica, rauri de lapte al carui gust nu se schimba, rauri de vin placut celor care beau si rauri de miere curata. Vor avea miresme placute, locuinte impodobite si glasuri minunate care inveselesc sufletele. Fratii se vor vizita si se vor bucura de intalnirea cu cei iubiti.

Mai presus de toate acestea este desfatara de a privi Fata Domnului Indurador, de a auzi Cuvantul Sau, de a fi aproape de El si de a dobandi Multumirea Lui, siguranta fata de Mania Sa si dainuirea acestei desfatari, cu sporire neintrerupta, pentru totdeauna.

„Aceasta”, adica intrarea si ajungerea in Paradis, „este o fagaduinta a Domnului tau, ce trebuie ceruta.” Robii cu frica de Allah I-o cer prin cuvinte si prin starea lor. Care dintre cele doua locuinte este mai buna si mai vrednica de ales? O, voi cei inzestrati cu minte, care dintre cele doua categorii de oameni este mai virtuoasa, mai inteleapta si mai vrednica de cinste: cei care lucreaza pentru locuinta pierzarii sau cei care lucreaza pentru locuinta fericirii?

Adevarul s-a limpezit si calea a devenit vazuta; celui care neglijeaza nu-i mai ramane nicio scuza. Te rugam, O, Allah, Tu care ai hotarat nenorocirea pentru unii oameni si fericirea pentru altii, sa ne faci dintre cei carora le-ai scris rasplata cea buna si inca mai mult. Cautam ajutorul Tau ca sa nu fim dintre cei ai pierzarii si iti cerem ocrotire de aceasta.

Versetele 17 la 20

وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَقُولُ ءَأَنْتُمْ أَضَلَلْتُمْ عِبَادِي هَؤُلَاءِ
 أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ ﴿١٧﴾ قَالُوا سُبْحَنَكَ مَا كَانَ يُبْغَى لَنَا أَنْ نَتَّخِذَ مِنْ
 دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنْ مَتَّعْتَهُمْ وَءَابَاءَهُمْ حَتَّى نَسُوا الذِّكْرَ وَكَانُوا قَوْمًا
 بُورًا ﴿١٨﴾ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا نَصْرًا وَمَنْ
 يَظْلِم مِّنْكُمْ نَذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا ﴿١٩﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا
 إِنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِي الْأَسْوَاقِ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً
 أَتَصْبِرُونَ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ﴿٢٠﴾

17. In Ziua in care ii va aduna pe ei si pe cei pe care ii adorau in afara lui Allah, El va spune: „Voi i-ati ratacit pe acesti robi ai Mei sau ei insisi au ratacit Calea?” 18. Ei vor spune: „Marire Tie! Nu ni se cuvenea sa luam alti aliati in afara Ta, insa Tu le-ai daruit lor si parintilor lor bunurile vietii pana cand au uitat Pomenirea si au devenit oameni pierduti.” 19. Acestia au tagaduit ceea ce spuneti, iar voi nu veti putea nici sa indepartati pedeapsa, nici sa aflati ajutor. Iar celui dintre voi care savarseste nedreptate ii vom da sa guste o pedeapsa mare. 20. Nu am trimis inaintea ta decat trimisi care mancau hrana si umblau prin piete. Noi i-am facut pe unii dintre voi incercare pentru altii. Oare veti fi rabdatori? Domnul tau este Atoatevazator.

Allah vesteste starea politeistilor si a partasilor lor in Ziua Invierii, cand aceia pe care i-au adorat se vor dezice de ei, iar faptele lor vor deveni zadarnice. „In Ziua in care ii va aduna pe ei”, pe necredinciosii politeisti, „si pe cei pe care ii adorau in afara lui Allah”, El se va adresa celor adorati, spre musturarea celor care i-au adorat: „Voi i-ati ratacit pe acesti robi ai Mei sau ei insisi au ratacit Calea?” Le-ati poruncit sa va adore si le-ati infrumusetat aceasta fapta, ori ei au savarsit-o din proprie initiativa?

„Ei vor spune: Marire Tie!” Il vor declara mai presus de partasii pe care politeistii i-au atribuit si se vor dezice de acea inchinare. „Nu ni se cuvenea sa luam alti aliati in afara Ta”, adica nu ne era potrivit si nici ingaduit sa adoram si sa chemam pe altcineva in afara Ta. Noi avem nevoie de Tine si de adorarea Ta si ne dezicem de adorarea altuia. Cum am fi putut atunci sa le cerem oamenilor sa ne adore? Aceasta este cu neputinta. Sau sensul poate fi: „Marire Tie! Departe de noi sa fim luati drept aliati in afara Ta!”

Sensul este asemenea raspunsului lui 'Isa ibn Maryam: „Cand Allah va spune: O, 'Isa, fiul Maryamei, le-ai spus tu oamenilor: Luati-ma pe mine si pe mama mea drept doua divinitati in afara lui Allah? El va spune: Marire Tie! Nu mi se cuvenea sa spun ceea ce nu aveam dreptul sa spun. Daca as fi spus, Tu ai fi stiut. Tu stii ceea ce este in mine, iar eu nu stiu ceea ce este in Tine. Cu adevarat, Tu esti Cunosculatorul celor nevazute. Eu nu le-am spus decat ceea ce mi-ai poruncit: Adorati-L pe Allah, Domnul meu si Domnul vostru” [al-Ma'idah, 5:116-117]. Allah mai spune: „In Ziua in care ii va aduna pe toti, le va spune ingerilor: Oare pe voi va adarau acestia? Ei vor spune: Marire Tie! Tu esti Ocrotitorul nostru, nu ei. Ei ii adarau pe jinni; cei mai multi dintre ei credeau in acestia” [Saba', 34:40-41]. Si: „Cand oamenii vor fi adunati, cei adorati le vor deveni vrajmasi si se vor dezice de adorarea lor” [al-Ahqaf, 46:6].

Dupa ce isi vor declara nevinovatia si vor arata ca nu au chemat la adorarea altuia decat Allah si nu i-au ratacit, vor mentiona cauza ratacirii politeistilor: „insa Tu le-ai daruit lor si parintilor lor bunurile vietii”. Ei s-au cufundat in placerile lumii si si-au urmat dorintele „pana cand au uitat Pomenirea”. Placerile si poftele i-au abatut, astfel incat au pastrat numai interesele lumesti si si-au pierdut religia. „Au devenit oameni pierduti”, lipsiti de bine, incapabili de vreun bine si pregatiti numai pentru pieire.

Ei arata astfel piedica ce i-a oprit sa urmeze calauzirea: desfatarea cu lumea i-a abatut de la ea, iar cauza care ar fi cerut calauzirea - binele din ei - lipsea. Cand lipseste cauza calauzirii si exista piedica, vei gasi in ei toate felurile de rau si stricaciune.

Cand cei adorati pe nedrept se vor dezice de politeisti, Allah ii va mustra: „Acestia au tagaduit ceea ce spuneti.” Ei au tagaduit pretentia voastra ca v-ar fi poruncit sa-i adorati, ca ar fi fost multumiti de faptele voastre ori ca vor mijloci pentru voi la Domnul vostru. Au devenit dintre cei mai mari vrajmasi ai vostri; astfel, vi se cuvine pedeapsa. „Iar voi nu veti putea nici sa indepartati pedeapsa”, prin faptele voastre, prin rascumparare ori prin vreun alt mijloc, „nici sa aflati ajutor”, fiindca sunteti neputinciosi si nu aveti sprijinitor. Aceasta este hotararea asupra celor rataciti si nestiutori care i-au urmat orbeste pe altii, cea mai rea hotarare si cel mai rau sfarsit.

Despre cel incapatanat, care a cunoscut adevarul si s-a indepartat de el, Allah spune: „Iar celui dintre voi care savarseste nedreptate”, tagaduind adevarul cu nedreptate si indaratnicie, „ii vom da sa guste o pedeapsa mare”, a carei marime nu poate fi masurata.

Apoi Allah raspunde obiectiei: „Ce fel de trimis este acesta, care mananca hrana si umbla prin piete?” El spune: „Nu am trimis inaintea ta decat trimisi care mancau hrana si umblau prin piete.” Nu le-am dat trupuri care sa nu aiba

nevoie de mancare si nu i-am facut ingeri; in ei ai o pilda. Bogatia si saracia sunt incercari randuite de Allah potrivit Intelepciunii Sale: „Noi i-am facut pe unii dintre voi incercare pentru altii.”

Trimisul este incercare pentru cei la care este trimis, pentru a se vedea cine se supune si cine se razvrateste; iar Trimisii sunt incercati prin chemarea oamenilor. Bogatul este incercare pentru sarac, saracul pentru bogat si tot astfel cu celelalte categorii ale creatiei in aceasta lume, casa incercarii si a examinarii.

Scopul incercarii este: „Oare veti fi rabdatori?” Vetii implini ceea ce vi s-a incredintat, ca Domnul vostru sa va rasplateasca, ori nu veti rabda si veti merita pedeapsa? „Domnul tau este Atoatevazator”: El cunoaste starile voastre, il alege pe cel despre care stie ca este potrivit pentru Mesaj si il deosebeste prin Harul Sau. El cunoaste faptele voastre si va va rasplati: daca sunt bune, sfarsitul va fi bun, iar daca sunt rele, sfarsitul va fi rau.

Repertoarul pasajelor comentate

Numerele din dreapta indica paginile la care incepe prezentarea fiecarui pasaj. Comentariul poate continua pe paginile urmatoare.

Sura al Kahf

75 la 82.....	1
83 la 88.....	8
89 la 98.....	10
99 la 102.....	12
103 la 106.....	14
107 la 108.....	15
109.....	17
110.....	17

Sura Maryam

1 la 6.....	19
7 la 11.....	21
12 la 15.....	23
16 la 21.....	24
22 la 26.....	26
27 la 33.....	28
34 la 36.....	30
37 la 38.....	31
39 la 40.....	32
41 la 50.....	33
51 la 53.....	37
54 la 55.....	38
56 la 57.....	39
58.....	40
59 la 63.....	41
64 la 65.....	43
66 la 67.....	45
68 la 70.....	46
71 la 72.....	47
73 la 74.....	47
75.....	48

76.....	49
77 la 80.....	50
81 la 84.....	51
Comentariul versetelor 83 la 84.....	51
85 la 87.....	52
88 la 95.....	53
96.....	54
97 la 98.....	55

Sura Ta Ha

1 la 8.....	56
9 la 16.....	59
17 la 23.....	62
24 la 36.....	63
37 la 41.....	66
42 la 48.....	68
49 la 55.....	70
56 la 76.....	72
Comentariul versetelor 56 la 59.....	74
Comentariul versetelor 62 la 73.....	75
Comentariul versetelor 74 la 76.....	78
77 la 82.....	79
Comentariul versetelor 77 la 79.....	80
Comentariul versetelor 80 la 82.....	81
83 la 98.....	82
Comentariul versetelor 83 la 86.....	83
Comentariul versetelor 87 la 89.....	84
Comentariul versetelor 90 la 94.....	85
Comentariul versetelor 95 la 98.....	85
99 la 113.....	86
Comentariul versetelor 99 la 104.....	87
Comentariul versetelor 105 la 112.....	88
Comentariul versetului 113.....	90

114 la 115.....	91
Comentariul versetului 114.....	91
Comentariul versetului 115.....	92
116 la 122.....	93
123 la 127.....	95
128.....	97
129 la 130.....	98
131.....	99
132.....	100
133 la 135.....	101

Sura al Anbiya

1 la 4.....	103
5 la 6.....	105
7 la 9.....	106
10.....	107
11 la 15.....	108
16 la 17.....	109
18 la 20.....	110
21 la 25.....	111
Comentariul versetelor 21 la 24.....	112
Comentariul versetului 25.....	114
26 la 29.....	114
30.....	115
31 la 33.....	116
34 la 35.....	117
36 la 41.....	118
42 la 44.....	120
45 la 46.....	121
47.....	122
48 la 50.....	123
51 la 73.....	124
Comentariul versetelor 51 la 54.....	126
Comentariul versetelor 55 la 57.....	127
Comentariul versetelor 58 la 67.....	128
Comentariul versetelor 68 la 71.....	129
Comentariul versetelor 72 la 73.....	130
74 la 75.....	131
76 la 77.....	132

78 la 82.....	133
Comentariul versetelor 78 la 79.....	133
Comentariul versetului 80.....	134
Comentariul versetelor 81 la 82.....	135
83 la 84.....	136
85 la 86.....	137
87 la 88.....	137
89 la 90.....	139
91 la 94.....	140
Comentariul versetului 91.....	140
Comentariul versetelor 92 la 94.....	141
95.....	142
96 la 97.....	142
98 la 103.....	143
104 la 105.....	145
106 la 112.....	146

Sura al Hajj

1 la 2.....	148
3 la 4.....	150
5 la 7.....	150
8 la 10.....	153
Comentariul versetului 8.....	153
11 la 13.....	154
14.....	155
15.....	156
16.....	156
17 la 24.....	157
Comentariul versetelor 17 si 19 la 24. .	158
Comentariul versetului 18.....	159
25.....	159
26 la 29.....	160
30 la 31.....	162
32 la 33.....	163
34 la 35.....	164
36 la 37.....	165
38.....	167
39 la 41.....	168
42 la 46.....	171

47 la 48.....	173
Comentariul versetului 47.....	173
49 la 51.....	174
52 la 54.....	175
55 la 57.....	177
58 la 59.....	178
60.....	179
61 la 62.....	180
63 la 64.....	181
65 la 66.....	183
67 la 70.....	184
71 la 72.....	186
73 la 74.....	187
75 la 76.....	188
77 la 78.....	189

Sura al Muminun

1 la 11.....	191
12 la 16.....	194
17 la 20.....	195
21 la 22.....	197
23 la 30.....	198
31 la 41.....	201
42 la 44.....	204
45 la 49.....	205
50.....	207
51 la 56.....	207
57 la 62.....	209
63 la 77.....	211
78 la 80.....	216
81 la 83.....	217
84 la 89.....	218
90 la 92.....	219
93 la 95.....	220
96 la 98.....	221
99 la 100.....	222
101 la 114.....	222
115 la 116.....	226
117 la 118.....	227

Sura an Nur

1.....	228
2.....	228
3.....	229
4 la 5.....	230
6 la 10.....	232
11 la 26.....	233
27 la 29.....	241
30.....	243
31.....	244
32 la 33.....	246
34.....	249
35.....	250
36 la 38.....	251
39 la 40.....	253
41 la 42.....	255
43 la 44.....	256
45.....	257
46.....	257
47 la 50.....	258
51 la 52.....	260
53 la 54.....	261
55.....	262
56 la 57.....	263
58 la 59.....	264
60.....	266
61.....	267
62 la 64.....	270

Sura al Furqan

1 la 2.....	273
3.....	274
4 la 6.....	275
7 la 14.....	277
15 la 16.....	279
17 la 20.....	281